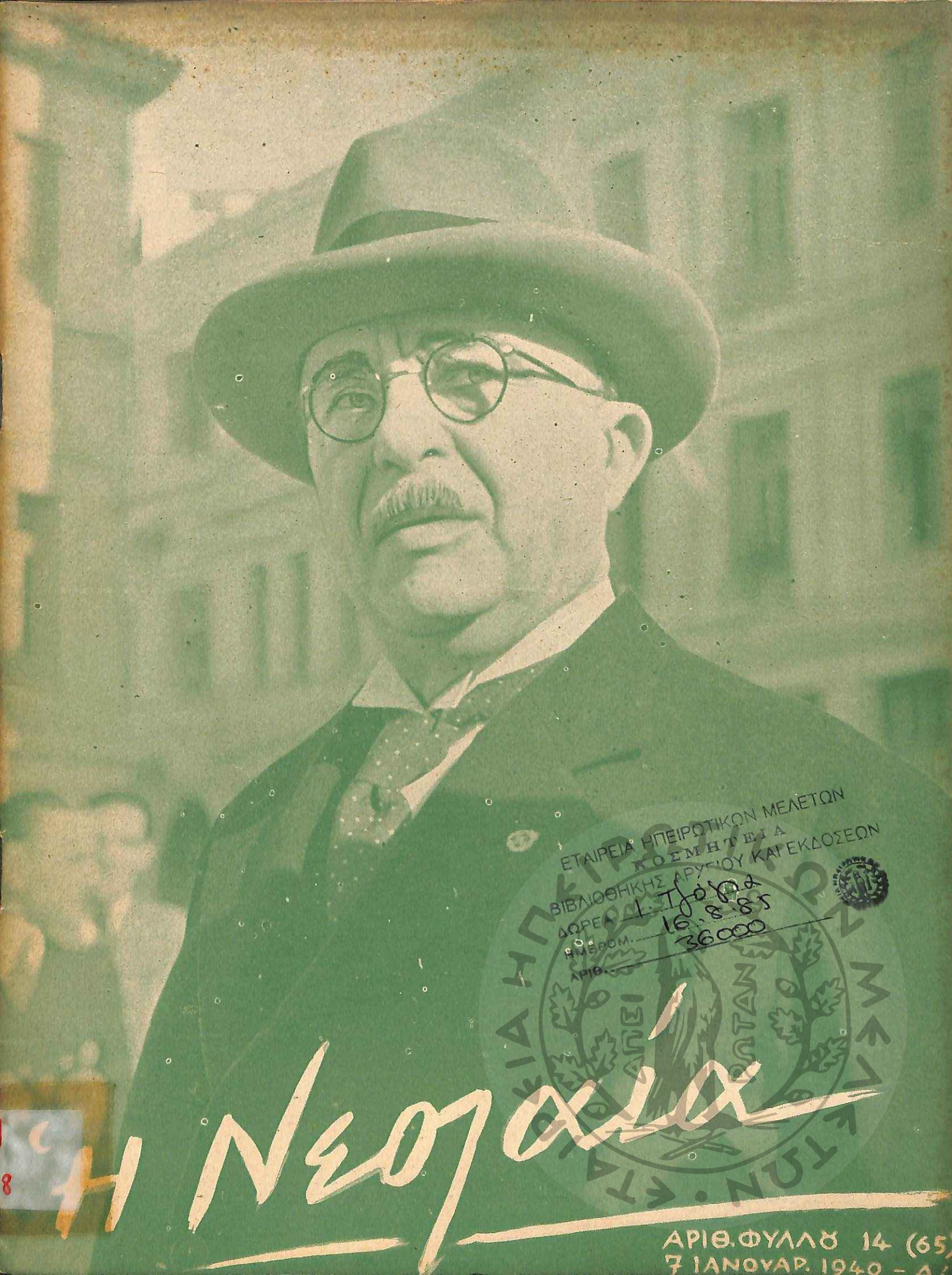

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΔΡΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Λ. Τζογιά
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36000

Η Νεογολία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΓΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ 2 — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑΙ
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄραρος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 14—6 Ἰανουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συναγματοῦρχου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

	Μελῶν	Μή
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικὸν)	Δρ. 160—	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	> 80—	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	> 40—	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀλφ. Ἀγγλίας		
Ἀμερικῆς Δολ.		6
Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικὸν Δικαίου (Δήμους, Κοινότητες) καὶ
Σχολικὰς Ἐφορίας, ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΑΒΑΘΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Παλληκάρια μου! οἱ πολέμοι
γιὰ σᾶς ὅλοι εἶναι χαρά,
καὶ τὸ γόνα σας δὲν τρέμει
στοὺς κινδύνους ἐμπροστί!»

Μίαν μεγάλην θρησκευτικὴν ἐορτὴν ἐορτάζουν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ — τοῦ ἁγίου Ἰωάννου — καὶ αὐτὴν καὶ μίαν ἄλλην μαζί ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅπουδήποτε τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅπουδήποτε γῆς καὶ ἀν ἐυρίσκωνται: τὴν ὀνομαστικὴν ἐπέτειον τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Νὰ τονίσωμεν ἐδῶ ποῖα αἰσθήματα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν, ποῖα εὐχαὶ ὑψώνονται ἀπὸ βάθους καρδίας διὰ τὴν ὑγείαν καὶ μακροήμερευσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐτάχθη ἀπὸ τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ μᾶς κατασφαλίσῃ τὸ δικαίωμα νὰ λεγώμεθα καὶ νὰ εἴμεθα Ἕλληνες; Νὰ τονίσωμεν ποῖος αἶνος ὑψώνεται ἀπὸ τὰ παιδικὰ χεῖλη, ἀπὸ τὰ ἀγνὰ αὐτὰ παιδικὰ χεῖλη, τὰ ὁποῖα Κύριος οἶδε τί θὰ ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ λέγουν, χωρὶς τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶ; Ἴσως νὰ ἐπερίττει, διότι καὶ τὰ αἰσθήματα καθημερινῶς πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν καὶ αἱ εὐχαὶ δὲν παύουν θερμαῖ νὰ ὑψώνονται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἔχουν τάξει μερικὰς συμβατικὰς ἡμερομηνίας καὶ εἰς αὐτάς παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ διατρανωθοῦν αἱ μυχία τῶν σκέψεων, μακρὰν τῶν κατὰ συνθήκην τύπων. Εἰς τὴν συμβατικὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ δονεῖται ὅλος ὁ Ἑλληνισμός, διότι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὑπῆρξεν ἡ ἑκφρασις τοῦ ἔθνους του, τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ἤθελε νὰ ζήσῃ καὶ ἐφέρετο κατὰ κρημνῶν ὑπὸ ἀνθρώπων μικρῶν τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν. Δονεῖται καὶ προσηλώνει τὰ βλέμματα εἰς τὸν ἀνθρώπον, ὁ ὁποῖος, ἀν καὶ θὰ ἡμποροῦσε νὰ ζῇ ἱκανοποιημένος εἰς τὸ σπιτί του διότι τὰ πάντα εἶχε, δὲν ὠρρόδησε πρὸ οὐδενὸς καὶ ὠρθώθη φραγμός εἰς τὸν κρημνὸν πρὸς τὸν ὁποῖον ὡς κράτος καὶ ὡς ἔθνος ἐφερόμεθα. Εἶναι, βεβαίως, πολὺ ἐνωρίς νὰ κριθῇ τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Ὅταν ἕνα ἔργον ξεπερνᾷ τὰ ὅρια τοῦ μετρίου καὶ παίρνῃ τὴν ἑκτασίαν δημιουργίας, ὅπως τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, οἱ σύγχρονοι μὲνουν ἀπλῶς ἐκθαμβοὶ ν' ἀντικρούζουν τὴν στυλθιδόνα αὐτὴν, καὶ μόνον εἰς τὸ μέλλον παρουσιάζονται ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι τοποθετοῦν, μετὰ τὴν ἡρεμίαν τοῦ ἱστορικοῦ, τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὰ ἱστορικά του πλαίσια. Καὶ τότε περισσότερον ἀκόμη διαδηλώνεται ἡ ἀξία του καὶ ἐξαίρεται ἡ μορφή τοῦ ἐμπνευσμένου καὶ δημιουργικοῦ Ἀρχηγοῦ. Σεῖς ὅμως, σεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα, ἀπὸ τῶρα ἡμπορεῖτε νὰ διασαλπίζετε ὅτι καὶ μόνον τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα, καὶ μόνον ἡ φροντίς του διὰ τὴν γενεάν ποὺ θ' ἀναλάβῃ εἰς τοὺς ὤμους τὴν τὸ βαρὺ φορτίον τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, καὶ μόνον αὕτη ἀρκεῖ διὰ νὰ τοῦ προσδώσῃ αἰγλήν, ποὺ κανεὶς ἄλλος Ἕλλην κυβερνήτης δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ διεκδικήσῃ. Τὸ Ἑλληνόπουλο ἦτο εἰς τὸ περιθώριον τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, τὸ παιδί ποὺ δὲν εἶχε ἴδιαν

γνώμην, διότι κανένα δὲν εἶχε πραγματικὸν ποδηγέτην, ποὺ δὲν εἶχε προορισμὸν μέχρις ὅτου τοῦ δώσουν τὸ σύνθημα: «Μεγάλωσες, κάνε ὅ,τι θέλεις», ποὺ ἔμενε διαρκῶς παραμερισμένον, καὶ μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου ἔρμαιον εἰς τὴν φρικωδεστέραν προπαγάνδαν ποὺ ἐγνώρισεν ἡ ἀνθρωπότης. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὅμως, ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἔλαβε τὰ ἡνία τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ἐνωρίτερον ἔστρεψε στοργικὰ τὰ βλέμματα πρὸς τὸ Ἑλληνόπουλο. Πολὺ πρὶν καὶ διὰ λόγων ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων διεδήλωσε τί ἐπίστευε διὰ τὸ Ἑλληνόπουλο καὶ πῶς ἔβλεπε τὴν συνεργασίαν του εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀναδημιουργίαν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅμως ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς καὶ ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εὐρέθη ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὰ Ἑλληνόπουλα ἐγίναν ὀργανικὴ ὄντοτης καὶ κατέλαβον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους τὴν θέσιν ποὺ τοὺς ἀνήκει καὶ ἀπὸ λόγους ἱστορικοὺς καὶ ἀπὸ λόγους ἀκλονήτου πραγματικότητος. Σεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα θὰ κυβερνήσετε αὐρίον τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀν δὲν εἰσθε παρεσκευασμένα διὰ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ποτὲ δὲν θὰ καταστήτε ἱκανὰ νὰ φανήτε ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ σᾶς ἀπέδωσε τὴν θέσιν ποὺ σᾶς ἀνήκει μέσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν, καὶ νὰ βαστάσετε τὸ βάρος μιᾶς ἱστορικῆς κληρονομίας ποὺ ἐσώρρευαν αἰῶνες προτοῦ ὑπάρξουν μεγάλοι καὶ κυβερνήσουν, οἱ Σπαρτιάται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμαθήτευον ὅχι μόνον εἰς τὰ σχολεῖα, ὅπου θὰ ἐδιδάσκοντο γράμματα, μουσικὴν καὶ φιλοσοφίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς σχολὰς ἐκείνας, ποὺ προορισμὸν εἶχαν νὰ διαπλάσσουν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ψυχὴν τῶν μικρῶν παιδιῶν, νὰ τὰ παρασκευάζουν διὰ τὸ μέγα ἔργον ποὺ θὰ τοὺς ἀντιτίθετο. Τὸ Κράτος τότε εἶχε πλήρη συνείδησιν τῶν ὑποχρεώσεων του ἀπέναντι τῶν παιδιῶν, διότι ἤξευρε πολὺ καλὰ ὅτι οἱ λαοὶ χωρὶς νεότητα ὀγιά, ἐτοίμην νὰ προσφέρῃ τὰ πάντα ὅταν θὰ ἐφθάνεν ἡ ὥρα, ἀλλὰ καὶ μετέχουσιν καὶ πρὸ τῆς ὥρας ταύτης, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τῆς, τῶν κοινῶν, δὲν ζοῦν.

Ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ποὺ ἐκυβέρνησαν τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τῆς ἐλευθέρως τῆς ζωῆς, πρῶτος καὶ μόνος εἶναι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὁ ὁποῖος ἀνασυνέδεσε τὴν παράδοσιν, πρῶτος καὶ μόνος ποὺ ἐπῆρε τὸ Ἑλληνόπουλο, τὸ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἰδίαν του συνείδησιν, εἰς τὰ ἴδια του μάτια καὶ τοῦ ἔδωσε μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ὀργάνωσιν ἑνὸς νέου καὶ πλήρως συγχρονισμένου Κράτους. Αὐτὸ τὸ ἕνα γεγονός θὰ ἦρκει διὰ νὰ πυργώσῃ τὴν λάμπην τοῦ ἔργου τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Διὰ τὸ ὅλον ἔργον θὰ ὁμιλήσουν οἱ αἰῶνες μεθάμβος καὶ ἐκπληξίν. Καὶ οἱ αἰῶνες θὰ εὐλογοῦν τὴν στιγμὴν ποὺ ἐγεννήθη διὰ τὸν Ἑλληνισμόν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ὅπως τὴν εὐλογοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὰ κατὰ-
βαθὰ τῆς ψυχῆς μας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τῶν Σχολείων, Δημοτικῶν, Γυμνασίων κ. λ. π. ὅπως εἰς τὰς ἐπιστολάς των πρὸς τὸ περιοδικὸν κάμνωσι διάκρισιν τῶν ἐγγραφομένων μαθητῶν τῶν ὡς συνδρομητῶν καὶ τῶν ἀγοραζόντων τοῦτο καθ' ἑβδομάδα.

Ὅταν δηλ. ζητοῦν ὠρισμένον ἀριθμὸν τευχῶν διὰ διάθεσιν λιανικὴν, ν' ἀναγράφουν «Δι' ἐβδομαδιαίαν διάθεσιν», ὅταν δὲ πρόκειται περὶ συνδρομητῶν ν' ἀναγράφουν τὸν χρόνον διαρκείας τῆς συνδρομῆς αὐτῶν.

Ἐπίσης καθίσταται γνωστὸν ὅτι οἱ συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἢ παρὰ τῶν περιοδεύοντων ἀντιπροσώπων μας ἢ ἀπ' εὐθείας δι' ἐπιστολῆς.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πλήρης, μετὰ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, τὴν ἐπαρχίαν καὶ τὸν νομὸν εἰς ὃν ὑπάγεται τοῦτο.

(Ἐκ τῆς Δ/σεως τῶν Οἰκον.
ὁπηρεσιῶν τοῦ περιοδικοῦ)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως οἱ ἀλληλογραφοῦντες μετὰ τὸ περιοδικὸν μας ἀναγράφωσι πλήρη τὴν διεύθυνσίν των, ἥτοι: Πόλιν ἢ χωρίον, ἐπαρχίαν καὶ νομὸν, ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ φακέλλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς.

Τοῦτο εἶναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀσφαλές-
τεραν λήψιν τοῦ περιοδικοῦ.

«Η ΝΕΟΛΑΙΑ»

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3 1/2% μέχρι δραχμῶν 125.000.—
ΟΨΕΩΣ πρὸς 3% ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3 1/2%—4 1/2%

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταθέσεως. Ἀπασα αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἡγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.

Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Ἀποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οικονομίας σας εἰς τὸ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ὅπως προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αὐρίον διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ, ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
85 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' Ὅλην τὴν Ἑλλάδα

“ΗΘΕΛΗΣΑ-ΑΠΕΦΑΣΙΣΑ-ΕΞΕΤΕΛΕΣΑ,,

“Ασκησις τῆς θελήσεως!

Πολλοὶ ἴσως νομίζουν τοῦτο μιά ματαιοπονία. “Εκεῖνοι μάλιστα, πού θέλησαν γιά μιά στιγμή νά ἐπιβληθοῦν σὸν ἑαυτὸν τοὺς καὶ ἀφοῦ δὲν εἶδαν ἀποτέλεσμα μέσα σὲ μιά ἐβδομάδα, μετενόησαν, αὐτοὶ λέγω θά νομίσουν τοῦτο ἀσφαλῶς ὡς χίμαιρα.

Μὴ νομίζετε, φίλοι, ὅτι αὐτὰ εἶναι ζητήματα ἡμερῶν. Χρειάζεται ἀγὼν καὶ ὁ ἀγὼν αὐτὸς εἶναι σκληρὸς, ὅταν ἔχουμε νά παλαίσομε μὲ φυσιολογικοὺς παρὰ-γοντας.

Μέσα μας ὑπάρχουν προδιαθέσεις κακῆς — θέλω νά εἶπω ἐλαττώματα — πού πρέπει νά ἐκρίζωσομε, ἀλλὰ καὶ πού ἔχουν σχέσι μὲ τὸ νευρικό μας σύστημα. Κάθε μιά ἀπὸ τίς προδιαθέσεις αὐτῆς κατέχει καὶ ἓνα μέρος τοῦ νευρικοῦ μας συστήματος. “Εχει στήν κατοχή τῆς ὀρισμένο ἀριθμὸν νευρικών κυττάρων. Οἱ προδιαθέσεις δὲ αὐτῆς οἱ κακῆς ριζώνουν περισσότερο μέσα μας ὅταν διευκολύνωμεν αὐτῆς ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἀφοῦ μᾶς κολακεύουν σὸ βίον.

Φαντασθῆτε τώρα ποῖος πρέπει νά εἶναι ὁ ἀγὼν γιά τὴν ἐξαφάνισιν τῶν κυττάρων ἐκείνων καὶ γιά τὴν δημιουργίαν νέων μὲ τίς νέες ἀρχές, τίς ὁποῖες ἡμεῖς θέλομε ν’ ἀποκτήσομε. Καθὼς βλέπετε δὲν ἔχουμε μπροστά μας οὔτε μιά εἰκόνα οὔτε ἓνα ἀγαλμα πού καὶ ἂν ἔχουμε μιά κηλίδα ἢ μιά ἀνορθογραφία ἀμέσως μὲ τὸν χρωστήρα ἢ μὲ τὴν σμίλη νά τὰ διορθώσομε. “Εχουμε ὁλόκληρο ψυχικὸ κόσμον, πού ἔχει σχέσι μὲ τὸ νευρικό μας σύστημα, τὸν κόσμον δὲ αὐτὸ προκαλοῦμε ἡμεῖς νά τὸν κάνουμε ἐχθρὸ μας. “Ωστε ὁ ἑαυτὸς μας ἀναλαμβάνει ἐπίθεσι κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ποιὲς λοιπὸν καὶ πόσες δυσκολίες θά συναντήσομε!

Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἀνυπερβλήτες.

“Αρκεῖ νά ὑπάρξη ἡ θέλησις. “Όταν ὅμως ὁμιλῶ γιά θέλησι ἐννοῶ τὴν κρατερὴ καὶ ἀδάμαστο, τὴ χαλυβδίνῃ ἐκείνη θέλησι. Τέτοια ἀκριβῶς πρέπει νά τὴν κάνουμε, γιά νά ἐπιτύχομε τὴν νίκη σ’ αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας. Μὲ ποῖο τρόπο θά μ’ ἐρωτήσετε.

Πολλὲς φορές ἐπινοῶν μέσα μας οἱ εὐγενεῖς ἐκείνες δυνάμεις, πού μᾶς προτρέπουν γιά τὴν ἐπιτυχία εὐγενῶν καὶ ὑψηλῶν σκοπῶν. Παρ’ ὅλα ὅμως αὐτὰ ἡμεῖς δὲν προβαίνουμε ἀμέσως στὴν ἐκτέλεσι. “Αντηχεῖ στὰ τοιαῦτα αὐτὰ ἐγκεφάλου μας τὸ κακὸ ἐκεῖνο ρητὸ «ἐς αὐριον τὰ σπουδαία». Ναί, ἀλλὰ ἡ αὐριον δὲν ἔχει τέλος ποτέ, καὶ ἡ θέλησις αὐριον μὲ τὴν αὐριον παραλύνει, σκοτώνεται. Πολλὲς φορές ὅταν ἔχουμε νά ἐκτελέσομε μιά πράξι βυθίζομαστε σὲ ἀνυπόφορος σκέψεις γιά τὴν ἐκτέλεσι τῆς. Τώρα θά μ’ ἐρωτήσετε:

Δὲν πρέπει κύριε, νά σκεφθοῦμε γιά τὴν πράξι πού θά ἐκτελέσομε; Δὲν ἀντιλέγω, ἀλλὰ ὅχι μὲ τέτοιο τρόπο πού θά κουρασθῶμε, ψυχικῶς. Οἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις πρὸς τὸν ἑαυτὸν γιά ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐπιφέρουν τὸν κόπον καὶ τὴν ὀκνηρίαν. «... λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει» εἶπε ὁ μέγας πολιτικός τῆς ἀρχαίας “Ελλάδος — ὁ Περικλῆς. “Επιχειρήσατε νά μάθετε μιά γλῶσσα ἢ νά μελετήσετε ἓνα καὶ μόνον μάθημα — ψυχολογία παραδείγματος χάριν — χωρὶς νά διακόπτετε τὴν ἐργασία αὐτὴ καὶ μὲ ἄλλες ἀσχολίες. Θὰ ἴδῃτε ὅτι θά ἔλθῃ ὁ κόρος καὶ ἡ ἀηδία. Τὸ ἀποτέλεσμα θά εἶναι νά μὴ μάθετε ποτέ τὴ γλῶσσα αὐτὴ οὔτε νά ξαναεπιχειρήσετε, σὺντομα πάλι νά μελετήσετε ψυχολογία. “Ωστε λοιπὸν ἀπαιτοῦνται ὀρισμένες στιγμὲς καὶ μέθοδος νά σκεφθῇ κανεὶς γιά τὴν ἐκτέλεσι μιᾶς πράξεως. “Αν δὲν συμβαίνει τοῦτο τότε σημαίνει ὅτι δὲν ἔχουμε πρόγραμμα καὶ τὴν ψυχικὴ μας ἀσκήσι. Καὶ ὅταν μιά ἐργασία δὲν ἐκτελεῖται ἐπ’ αὐτὴν σὲ πρόγραμμα αὐτὴ ἀσφαλῶς θ’ ἀποτύχῃ. “Ας λάβωμε ὡς παράδειγμα τὸν ἀσθενή. “Αν εἰς αὐτὸν δόσῃν τὰ φάρμακα σύμφωνα μὲ συνταγὴ οὐδέποτε αὐτὸς θ’ ἀναρρώσῃ. Κατὰ παρόμοιον τρόπο δὲν θά ἐπιτύχομε κανένα ἀποτέλεσμα καὶ ἡμεῖς, ὅταν χωρὶς μέθοδον ἐπιδιώκουμε τὴν ψυχικὴ μας θεραπείαν. “Αφοῦ λοιπὸν μεθόδως ἐξετάσομε μιά ὑπόθεσι καὶ ἀντιληφθῶμε ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἑτοιμα, τότε ἐμπρός γιά τὴν νίκη. Προσοχὴ μήπως τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ στόμα μας τὸ

«θὰ». “Όχι θὰ τὸ κάνω, ἀλλὰ τὸ κάνω. Τώρα ἴσως στὴν ἀρχὴ τῆς προσπάθειας αὐτῆς τῆς ψυχικῆς γυμναστικῆς νά μὴ ἔχουμε καὶ πολλὰ ἀποτελέσματα. Δὲν πρέπει ὅμως ν’ ἀπελπισθοῦμε. “Μάθε, δοκίμασε, πρᾶξε», νά τὸ σύνθημα ὅλων ἐκείνων πού ἀπαθανατιστήκανε στὴν ἱστορίαν.

“Ο θωμᾶς “Εδισσον ἀγωνιζότανε ὁλόκληρους μῆνες γιά νά ἐπιτύχῃ τὴν ἀπόδοσι τῆς φωνῆς ἀπὸ τὸ φωνόγραφο καὶ μὲ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ἐπέτυχε ἐκεῖνο πού ζητοῦσε. Μακριὰ ἀπὸ τοὺς διαταγμοὺς καὶ τίς ἀμφιβολίας. “Όλα αὐτὰ κάνουν τοὺς προδότες καὶ τοὺς φονιάδες, πού σκοτώνουν τίς στιγμὲς κατὰ τίς ὁποῖες θά ἐπιτύχομε μὲ γάλα καὶ γενναία κατορθώματα. “Αν ὁ Μένας Ναπολέων ἔδινε προσοχὴ στὶς διατακτικὰ καὶ φοβισμένους συμβουλὰς τῶν ἐπιτελῶν του, ποτέ δὲν θά περνοῦσε τὰς “Αλ-πεις. Καὶ ἂν δὲν περνοῦσε αὐτῆς, ποτέ δὲν θά κατακτοῦσε τὴν “Ιταλίαν.

“Αλλὰ τὸ παράδειγμα ὀρθώνεται μπροστά μας. Εἶναι ὁ “Ιωάννης Μεταξᾶς.

Νὰ τὸ σύνθημά του: «ἠθέλησα, ἀπεφάσισα, ἐξετέλεσα». Γι’ αὐτὸ ἓνα τονωτικὸ γιά τὴ θέλησι εἶναι ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. “Επαναλαμβάνω καὶ πάλι μὴ νομίσωμε ὅτι μιά τέτοια ἀπόπειρα, καθὼς ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου, θά ἔχῃ σάν θαῦμα τ’ ἀποτελέσματά τῆς. “Όχι, εἶπαμε ὅτι χρειάζεται ἀγὼν τρυφύς.

Πολλὲς φορές μάλιστα τ’ ἀποτελέσματα αὐτὰ παραμένουν ἀσυνειδήτα ἀλλὰ πάντοτε ἑτοιμα νά ἐκδηλωθῶν σὲ κάθε εὐκαιρία. Τὰ ἀποτελέσματα λοιπὸν τῆς ψυχικῆς αὐτῆς ἀσκήσεως θ’ ἀκολουθήσουν ὁπωσδήποτε, ἀρκεῖ μόνον νά προσέξωμε εἰς τὴν μεθοδικὴ ἐκτέλεσι, καθὼς προσέχουμε ὅταν ἀναλαμβάνομε νά ἐκγυμνάσομε τὸ σῶμα.

Μὴ νομίσωμε στὴν ἀρχὴ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς ὅτι μπορούμε νά θέσομε εἰς κίνησι τόσες δυνάμεις, ὥστε ἀμέσως καὶ συγχρόνως νά κυτοῦμε εἰς ὅλα τὰ μέτωπα τοῦ πολέμου, εἰς τὸν ὁποῖον ριπτόμεθα, καὶ ἔτσι ὑστερα ἀπὸ λίγο νά ἔχουμε τὴν ἐπιτυχίαν.

“Όχι, γιατί τότε θά μοιάσομε σὰν ἐκεῖνον πού θέλησε νά γίνῃ ἀθλητὴς καὶ ἀμέσως ρίχτηκε σὲ τέτοια ἀγωνίσματα, πού ἔπρεπε νά ριφθῇ ὑστερα ἀπὸ πολλὴ ἀσκήσι. Αὐτὸς ἔπρεπε ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος νά ἐκτελέσῃ ἐλαφρότερες ἀσκήσεις κ’ ὑστερα νά προδῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσι τῶν σκληρῶν ἀγωνισμάτων.

Καλλίτερα δειχνεται τοῦτο εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ μαθητοῦ πού ἐπιφορτίζουμε μὲ τόσες καὶ τέτοιες πνευματικὲς ἐργασίες, πού δὲν μπορεῖ νά δεχθῇ ὁ ἐγκέφαλός του. Καὶ ὁ ἀνθρώπος τρώγει γάλα πρῶτα, ὑστερα πολτὸ καὶ τελευταία σκληρὴ τροφή.

“Ετι εἰς τὴν ψυχικὴ γυμναστικὴ χρειάζεται στὴν ἀρχὴ διακρίσεις ἐκείνων ἐναντίον τῶν ὁποίων θ’ ἀρχίσῃ ἡ ἐπίθεσις.

“Ο ἀγὼν μας στὴν ἀρχὴ θά εἶναι ἡπιος, γιατί — ἐπαναλαμβάνω — δὲν ἔχομε δυνάμεις ἀφθόνοιας γιά ἀκαριαῖον ἀγῶνα. “Ολίγον κατ’ ὀλίγον μὲ τὴν κατὰκτῃν τὰ πολεμεφῶδιά μας θά γίνονται περισσότερα, τὸ ἡθικὸν μας ἀπὸ τίς ἐπιτυχίες ἀκμαϊότερον — θέλω νά εἶπω ἡ θέλησις μας, θά χαλυβδώνεται — καὶ ὁ θρίαμβος ἀργὰ ἴσως ἀλλ’ ἀσφαλῶς.

Τὰς προόδους αὐτὰς — ἐπιμένω νά λέγω — ἴσως νά μὴν τὰς ἀντιλαμβάνωμεθα, ἀλλὰ καθόλου δὲν πρέπει ν’ ἀμφιβάλωμε ὅτι ἀσυνειδήτως ἐναποθηκεύομε μέσα μας δυνάμεις πού μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία θά ἐκδηλωθῶν. “Ετι ἐκεῖνος πού καθημερινῶς ἀσχολεῖται μὲ τὴν φωνητικὴ μουσικὴ γίνεταί αἰδὸς χωρὶς νά τὸ ἀντιλαμβάνεται. “Εκεῖνος πού μελετᾷ συχνὰ τοὺς λόγους μεγάλων ρητόρων γίνεταί ρήτωρ ἀσυνειδήτως καὶ ὅταν εὐρεθῇ ἐπ’ αὐτὸν εἰς τὰ δικανικά ἢ τὰ ἐκκλησιαστικά βήματα θαυμάζει καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτὸν του γιά τὴν ἱκανότητά του.

Καὶ ὁ καθημερινὸς πεζοπόρος δύναται νά διεκδικήσῃ τὸ πρωτάθλημα τοῦ δρόμου, ὅταν εὐρεθῇ εἰς τὸν στίβον. Μὲ αὐτὰ ὅμως δὲν θέλω νά παρουσιάσω τὸν ἀνθρώπον σὰν μιά μηχανὴν πού ἐνεργεῖ ἀσυναίσθητα, γιατί ἀλλοίμονο ἂν δὲν εἶχαμε τίς ἱκανότητες ἐκείνες γιά ν’ ἀνεβαίνομε στὶς πνευματικὰ σφαῖρες, ἐκεῖ πού ὑπάρχουν τὰ

ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΠΗΤΤΑΣ ΣΤΗΝ Κ. ΔΙΟΙΚΗΣΙ

Θὰ ἐπεθυμοῦμεν νά παρίστατο ὅλη ἡ “Ελλάς εἰς τὴν προχθεσινὴν “Εορτὴν τῆς παραμονῆς τοῦ Νέου “Ετους εἰς τὴν αἰθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν. περὶ τῆς ὁποίας ἀσχολοῦμεθα κατωτέρω λεπτομερῶς διὰ νά θαυμάσῃ τὴν λατρείαν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἡ “Ελληνικὴ Νεότης τρέφει πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ “Αρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μόνον ὁ ἀνώτατος βαθμοῦχος δι’ αὐτὴν ἀλλὰ ὁ πατήρ καὶ ὁ φίλος ὁ ἐγκάρδιος. “Εβλεπε κανεὶς ἀπὸ μιά μεριά τὰ πρόσωπα τῶν νέων πού τὸν ἐχειροκρότουν καὶ τὸν ἐπευφημοῦν, τὴν χαράν, τὸν ἐνθουσιασμόν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην νά ξεχύνωνται μὲ τόσον αὐθορμητισμόν καὶ τόσην θερμότητα, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην “Εκείνον νά ξεχνᾷ μαζὶ τοὺς γιά μιά στιγμή ὅλον τὸν βαρὺν φόρτον τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων τοῦ Κυβερνήτου καὶ νά γίνεταί νέος μεταξὺ τῶν νέων, μὲ τὴν ἀπλὴν καὶ τόσον τρυφεράν συμπεριφορὰν τοῦ πρὸς ὅλους καὶ ὅλας τοὺς παρισταμένους βαθμοῦχους καὶ μὴ. Εἶναι τὸ μυστικὸν τοῦ “Ιωάννου Μεταξᾶ νά συνεπαίρῃ τὴν νεότητα, νά τὴν ἀνυψῶν μαζὶ του καὶ ἐνθουσιῶσιν νά τὴν ὀδηγῇ εἰς τὴν εὐρείαν λεωφόρον τῆς πραγματώσεως τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους τὴν προορίζει.

ΚΦΣ

Ἡ ἑορτὴ τῆς πηττας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως διεξήχθη τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιάς ἐν μέσῳ θερμῆς ἀτμοσφαιρᾶς ἐγκαρδιότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἡ συγκέντρωσις ἐγένετο εἰς τὴν νέαν μεγάλην αἶθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἡ ὁποία εἶχε διακοσμηθῇ ἑορταστικῶς μὲ ἐξαίρετον καλαισθησίαν. Ἀπὸ τῆς 7ης ἑσπερινῆς ἤρχισαν νά προσέρχωνται οἱ ἐπιτελεῖς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν σηματοποιῶν Πρωτευούσης Πειραιῶς,

καὶ ἐπαρχιῶν ὡς καὶ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ταγματῶν ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἑορτὴν προσήλθον οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. Δουρὲντς “Εσωτερικῶν, Κριμπᾶς “Υγιεινῆς, Κυριακὸς Γεωργίας, Μανιαδάκης Δημόσιας “Ασφαλείας, Παπαδήμας Στρατιωτικῶν, Παπαθασιλείου Ναυτικῶν, Ζαφειρόπουλος “Αγορανομίας.

Εἰσὶς παρέστησαν ὁ “Αντιπρόσωπος τοῦ “Αρχιεπισκόπου, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Φωτεινός, ὁ Δήμαρχος “Αγίου Γεωργίου Κερατοινίου, ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς κ. κ. Δροσόπουλος καὶ οἱ Ναύαρχοι κ. κ. Οἰκονόμου καὶ Σακελλαρίου.

Τὴν 7 καὶ 45 προσήλθεν ὁ “Αρχηγὸς εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ὅπου καὶ ἐγένετο δεκτὸς μὲ ἐνθουσιασμόν ἐκ μέρους τῶν κατὰκλυζόντων τοὺς διαδρόμους Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, ὡς καὶ τῶν βαθμοφόρων οἱ ὁποῖοι ἐξέσπασαν εἰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τοῦ “Αρχηγοῦ. “Ο “Αρχηγὸς κατηβύθη ἅμα τῇ ἀφίξει του εἰς τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπ’ ὅπου καὶ ἐξεφώνησε τὸν δημοσιευθέντα ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος μας χαιρετισμόν του πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγίτισσας Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες τῆς “Ελλάδος.

Κατόπιν ὁ “Αρχηγὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ “Επιτρόπου κ. Κανελλοπούλου προσήλθεν εἰς τὴν αἶθουσαν τῶν τελετῶν ὅπου καὶ ἐγένετο ἀντικείμενον θερμότητων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῶν συγκεντρωθέντων.

Εὐθὺς ἤρχισε τὸ κόψιμο τῆς πηττας τὸ ὁποῖον ὁ “Αρχηγὸς ἔκαμε βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ “Επιτρόπου.

Τὸ πρῶτον κομμάτι ἐκόπη ὑπὲρ τοῦ “Εθνους. Τὸ δεύτερον ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, εἰς τὸ ἀκούσαμε τοῦ ὀνόματος τοῦ “Οποῖου ὑψώθη μιά διαταρὸς ζητωκραυγὴ, τὸ τρίτον ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ, τοῦ “Οποῖου τὴν ἐκφώ-

νησιν τοῦ ὀνόματος συνάδουσε πανδαιμόνιον ζωηροτάτων καὶ ἐνθουσιῶδων ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ Μεγάλου πατέρα τῆς “Εθν. Νεολ. τῆς “Ελλάδος. “Επηκολούθησεν κατόπιν τὸ κόψιμο τεμαχιῶν ὑπὲρ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ὑπὲρ τῆς περιφερειακῆς διοικήσεως “Αχαΐας καὶ Αἰγύπτου καὶ κατόπιν κατ’ ἀλφαθητικὴν σειρὰν ὑπὲρ τῶν περιφερειακῶν διοικήσεων θηλέων καὶ ἀρρένων ὅλων τῶν Νομῶν τῆς “Ελλάδος.

Τὸ νόμισμα ἔτυχεν εἰς τὴν περιφερειακὴν διοίκησιν ἀρρένων Θεσσαλονίκης.

Προσεφέρθησαν ἀκολούθως εἰς τὸν “Αρχηγὸν καὶ τοὺς λοιποὺς προσκεκλημένους ἀναψυκτικά. “Ο “Αρχηγὸς κατόπιν περιήλθε τὴν αἶθουσαν χαιρετῶν καὶ συνομιλῶν οἰκειότατα μὲ τοὺς βαθμοφόρους Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγίτισσας.

Ἐδέχθη ἔπειτα ὁ “Αρχηγὸς καὶ ἐχαιρέτισε διὰ χειραφίας ὅλους τοὺς ἐπιτελεῖς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς ἡ μουσικὴ τῶν ταγματῶν ἐργασίας ἐπαίανιζε τὸν ὅμιλον τῆς 4ης Αὐγούστου, τῆς Νεολαίας, τῶν ταγματῶν ἐργασίας κ. λ. π.

Εἰσὶς χορωδία ὑπὸ τὸν συναγωνιστὴν Γλυκοφρύδην ἐτραγουδῆσε τό: «Νὰ μᾶς ζήσης ἀρχηγέ, τὸ ὁποῖον καὶ ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

Μετὰ τὸ κόψιμο τῆς βασιλόπηττας ἐκυκλοφόρησε καὶ μιά τετρασέλιδος ἐφημερίς μὲ τὸν τίτλον «Ἡ Κουζίνα μας», καθημερινὴ ἐφημερίς ἐκδομένη ὅταν τῆς καπνίσῃ, τυφλόν... ὄργανον τῆς Πολιτικῆς διαφωτίσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἡ ὁποία ἦταν ἀρκετὰ πνευματώδης, ἀλλὰ δὲν φαίνεται ὅτι θά ἐξαναδῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος παρὰ τὸ προεχὲς ἔτος... “Ο “Αρχηγὸς μὲ εὐχαριστήσιν τὴν ἀνέγνωσεν.

Ἡ ἀναχώρησις τοῦ “Αρχηγοῦ ἐκ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐγένετο ἐν μέσῳ θερμῶν ἐκδηλώσεων.

Α. Μ.

ὑψηλὰ ἱδανικά, γιά τὰ ὁποῖα καὶ κάνουμε τὸν ἀγῶνα τοῦτον. “Όχι βέβαια.

Θέλω ὅμως νά τονίσω κάτι παρόμοιον γιά τὴ συνήθειαν μὲ ἐκεῖνο πού εἶπε ὁ σοφὸς Πλούταρχος: «εἰ χωλῶ παρὼς τοῦ ὑποσκάσειν μαθήσει».

Εἶναι αὐτὸ πού λέγει ἀπλοῦστατα ὁ λαὸς «ἂν μὲ τὸν κουτσὸν κάθῃς θά μάθῃς νά κουτσαίνῃς».

“Ασφαλῶς θά μάθῃς νά κουτσαίνῃς χωρὶς νά τὸ αἰσθάνεσαι. “Αλλὰ δὲν ἀρκοῦνε, φίλοι, μόνον οἱ προσπάθειες καὶ αἱ δυνάμεις πού ἀνέφερα παραπάνω, γιά νά ἐπιτύχομε τὴν νίκη εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν, πού κάνουμε γιά τὴ γυμναστικὴ τοῦ ἑαυτοῦ μας. Χρειάζεται λέγω καὶ μιά ἄλλη δύναμις ἀπαραίτητος, σύμμαχος καὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων καὶ χωρὶς τὴν ὁποία δὲν μπορούμε νά νικήσομε.

Εἶναι ἡ πεποίθησις πρὸς τὴν νίκη. Αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἡθικὴν δύναμιν πού εἶναι ἀπαραίτητος γιά κάθε ἀγῶνα.

Οἱ ἄνθρωποι, πού ξεκινοῦν γιά μιά μάχην χωρὶς αὕτη, ἔχουν ἐξασφαλίσει τὴν ἀποτυχίαν. Καὶ αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ δειλοὶ, οἱ φοβισμένοι — πού εἶπαμε παραπάνω, καὶ πού ὀνομάζονται σὸ λεξιλόγιον τοῦ λαοῦ «κακομοίρη-

δες». Εἶναι ἐκεῖνοι πού ὑπολογίζουν τὴν ἀποτυχίαν ἐνὸς ἀγῶνος πρὶν νά ἐπιχειρήσουν τοῦτον. Καὶ τοὺς ἀκούομεν νά λέγουν. «Τί ζητῶ ἐγὼ εἰς τὴν προσπάθειαν; “Εγὼ γνωρίζω ὅτι ἡ τύχη δὲν μὲ βοηθεῖ. Τί θέλω νά κοπιᾶσθ; “Όσοις ἱκανότητες καὶ ἂν ἀποκτήσῃς θά ἐξουδετερωθῶν ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν τῆς τύχης». Δὲν γνωρίζω τί ἐννοοῦν μὲ τὴ λέξι τύχη. Τύχη δὲν ὑπάρχει, κύριοι. “Υπάρχει μόνον Θεός, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ὑβρίζουν, ὅταν παραδέχωνται ὅτι Αὐτὸς δὲν βοηθεῖ στὴν προσπάθειά μας γιά τὴν καλλιτέρευσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ Θεία θέλησις εἶναι πάντοτε γιά τὸ καλὸ, σύμμαχος τῆς ἰδικῆς μας θελήσεως, ὅταν ἡμεῖς θελήσομε.

Καὶ ὡς προσέχουμε πάντοτε τίς δυὸ αὐτῆς θελήσεις νά τίς κάνουμε συμμάχους. Λοιπὸν μακριὰ ἀπὸ τοὺς κακομοίρηδες αὐτοὺς ἀνθρώπους, πού θά μᾶς φέρουν τὴν καταστροφὴν.

Φώτιος Μπούρας

Η ΗΘΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Δημοσιεύουμε κατωτέρω επιστολήν του Σ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης 'Ιακώβου πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὴν συναποσταλείσαν ἐπιστολήν του σοφοῦ διδασκάλου τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Δ. Βερναρδάκη πρὸς τὸν Ἀσκητὴν Ἡλιόπουλον, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος κρίνων τὸ σύγγραμμά του «Μελέται περὶ Γεωργίας» ὁμολογεῖ ἐκτενέστερα περὶ τῆς ἠθικῆς ἀξίας τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου.

Τὴν δημοσιεύουν ταύτην κρίνοντες ἀναγκαίαν, σήμερον μάλιστα ὁπότε ἡ γεωργικὴ ἰδέα ὑπὸ τὴν πνοήν του Ἀρχηγοῦ ἔλαθεν ὅλην τὴν ἀξίαν ποῦ τῆς ἀνήκει, ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ὁποίαν ὁ Βερναρδάκης πρὸ 60 καὶ πλέον ἐτῶν ὁραματίζεται ἐν τῇ κατωτέρῳ ἐπιστολῇ του.

Ἀγαπητέ κ. Πρόεδρε,

Παρακολουθῶν τὴν ἐξαιρετικὴν σας μέριμναν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος ἐθεώρησα λυσιτελεῖς νὰ σας καταστήσω γνῶστην ἐπιστολήν τοῦ μεγάλου Λεσβίου σοφοῦ Δ. Βερναρδάκη, γραφείσης τὸν Νοέμβριον τοῦ 1878, ἥτοι πρὸ 61 ἐτῶν. Ὅτι προλέγει προφητικῶς ὁ ἀείμνητος μέγας σοφὸς ἐν τῇ ἐπιστολῇ του, λαμβάνει σήμερον σάρκα καὶ ὄστα.

Πρέπει νὰ εἰσθε ὑπερήφανος, ἀγαπητέ κ. Πρόεδρε, ὅτι καὶ ἐν τούτῳ ἐδώκατε τὴν ἀληθινὴν κατεύθυνσιν εἰς τὸ "Ἔθνος.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σας προσθέσω καὶ δύο λέξεις πῶς περιήλθε τὸ ἔγγραφο τοῦτο εἰς γνῶσιν μου. Εἰς τὸν πρότερον ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἤδη ἐν Ἀθῆναις διαμένοντα φίλον μου κ. Ἡλίαν Ἡλιόπουλον ἀπέστειλα πρὸ τινος τὸ μετάλλιον τῆς 100ετηρίδος τοῦ Λεσβίου σοφοῦ.

Ὁ κ. Ἡλιόπουλος ἀπαντῶν μοῦ ἔστειλε καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ πατρὸς του περισθελίσης ἐπιστολῆς τοῦ ἀείμνηστου Δ. Βερναρδάκη.

Μετὰ τιμῆς καὶ εὐχῶν ἐνθέρμων

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Τὰ κάτωθι ἀναφέρει ὁ Ἀσκητὴς Ἡλιόπουλος, Διευθυντὴς πάλαι ποτὲ τῆς μοναδικῆς τότε ἐν Ἑλλάδι Γεωργικῆς Σχολῆς Τίρυνθος, ἅμα καὶ καθηγητῆς τῆς Ἀγροτικῆς Οἰκονομίας, ἐν τῷ συγγράμματι του «Μελέται περὶ Γεωργίας»:

«Ἀνὴρ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν σοφωτέρων, διαπρέψας εἰς τὰς ἀνωτάτας βαθμίδας περὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν γραμμάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἔγκριτος συγγραφεὺς, ἐπράγη ἀπὸ τινος εἰς τὸν γεωργικὸν βίον καταστὰς ἰδιοκτῆτης γῆς, ἦν καλλιέργει' ἔνεκεν ἰσως τῆς μακροτέρας μου πείρας περὶ τὰ γεωργικά ἔκρινα καλὸν προσφάτως μάλιστα, ὅπως ἀνταλλάξωμεν ἰδέας ἐν συζητήσεσι περὶ γεωργικῶν ζητημάτων ἐν τούτῳ δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐτέθη ὑπ' ὅψει του καὶ τὸ προκείμενον μικρόν μου ἔργον, περὶ οὗ ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται ὁ κ. Δημ. Βερναρδάκης ἐν ἐπιστολῇ του γεγραμμένῃ ἐκ τοῦ ἐν Λέσβῳ κτήματός του, κατὰ τὸν τελευταῖον Νοέμβριον (1878)»:

«Προκειμένου, γράφει ὁ μέγας σοφός, νὰ ἐκφράσω γνώμην περὶ τῆς συγγραφῆς σας, περὶ μὲν τῆς οὐσίας θέλω ἐκθέσει ὅλως μόνον ἐντυπώσεις, ἄνευ περαιτέρω ἀξιώσεως, διότι τὸν μόνον ἐπιτρέπεται εἰς ἐμέ. Κατ' ἀρχὰς ἐσκόπων νὰ σημειώσω γλωσσικὰς μόνον παρατηρήσεις, ἀλλ' ὅσῳ προεχώρουν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τόσῳ μᾶλλον καὶ ἡ ὕλη με εἴλκυεν, οὕτως ὥστε μετ' ὀλίγον ἠναγκάσθην ν' ἀφήσω κατὰ μέρος τὰς σημειώσεις μου, ὅπως διεξέλθω ἀπερίσπαστος τὸ ὅλον. Ἐν πρώτοις σας συγχαίρω ἀπὸ καρδίας εὐκρινῶς διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἔργου σας, καὶ διὰ τὴν, καθόσον τοῦλάχιστον ἐγὼ δύναμαι νὰ κρίνω, ἐπιτυχὴ ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι τὸ ἔργον σας τοῦτο δημοσιευόμενον θέλει ἀποθῇ μεγίστης Ἑθνικῆς ὠφελείας πρόξενον.

Ὡς αὐτοτελὲς ἐγγεγραμμένον περὶ γεωργίας ἐξεταζόμενον τὸ ἔργον σας — προστίθω — εἶναι κατὰ πάντα λόγον ἀξίον μελέτης, ὡς περιέχον ἐν συνόψει πᾶν ὅ,τι ἀρίστον ἐγράφη περὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἡ ἀκροθυγίας ἢ λεπτομερέστερον θεωρουμένων ζητημάτων, ἰδίως ὅμως τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ βιβλίου σας, ὅπερ μοι ὑπερήρεσε, καὶ τὸ ὁποῖον θεωρῶ ὡς ἀρίστον, εἶναι τὸ ἠθικόν, τὸ μέρος δηλαδὴ ἐκεῖνο, εἰς ὃ συνεκομίσαστε ὡς μέλισσα ἐκ τῶν ἀρχαίων τῆς Πατρίδος μας συγγραφέων, πᾶν ὅ,τι ἐρρήθη περὶ γεωργίας καὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου. Καὶ ἐν τῷ μέρει τούτῳ ὑπάρχουσι τινὰ ἐξ ἀνωτέρας ἱστορικῆς ἀπόψεως ἐπιδεκτικὰ συζητήσεως τινος, ἀλλ' ἀσήμερον ὅλως, τὸσον ἀσήμερον, ὥστε ὅλον τοῦτο τὸ μέρος εἶναι λαμπρὸν καὶ θαυμάσιον καὶ τοιοῦτον ὥστε νὰ Σας συγχαρῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, καὶ νὰ σας προτρέψω ἐντόνως εἰς τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ. Naί, τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου δὲν ἠσθάνθησαν οὐδ' ἐξετίμησαν οἱ νεώτεροι μόνον, ἀλλὰ πλείοτερον καὶ βαθύτερον οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οὐδεὶς δ' ἐξ ὅσων ἀνέγνωσα παρὰ τοῖς σημερινοῖς Ἑλλήσιν ἠσθάνθη καὶ ἐξέθηκε κάλλιον καὶ ὠραιότερον τὰς ἀληθείας ταύτας, παρ' ὑμᾶς, ἀγαπητέ φίλε!

Naί, τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου τὴν ὁποῖαν οἱ κτῆρες καὶ οἱ κτῆροτάτα ἐπὶ αἰῶνας ὅλους παρεγνώρισε καὶ παραγνωρίζει ἀκόμη καὶ σήμερον ὁ Ἑλληνισμός, πρώτην φορὰν εἶδα εἰς τὸ βιβλίον σας τοῦτο, ὅτι εὐρέθῃ Ἑλλήν καὶ συναίσθανεις κατὰ βάθος καὶ ἀναδείξας αὐτὴν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ λάμπει καὶ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ εἰς πᾶσαν πολιτικὴν, θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀρετὴν γονιμότητι. Εὐχομαι διὰ τοῦτο ἀπὸ

ψυχῆς νὰ ἴδῃ ὅσον τάχιον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ βιβλίον σας, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅχι μόνον οἱ ἀπανταχοῦ Ἕλληνες γεωργοὶ θέλουσιν ἀρυσθῇ πλῆθος μέγα χρησιμωτάτων εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν θεωριῶν καὶ γνώσεων, ἀλλὰ καὶ διότι ἐλπίζω ὅτι θέτετε κατορθῶσαι διὰ τοῦ βιβλίου σας ν' ἀποσύρετε ἀπὸ τὴν ἀχμηρὰν καὶ ἀγονον πολιτικὴν κόνιστρον τῶν Ἀθηνῶν πολλοὺς εὐφυεῖς καὶ φιλεργοὺς νεανίας καὶ μεταφέρτε αὐτοὺς εἰς τὰ γλοισιὰ καὶ γόνιμα πεδία τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν χέρσων καὶ ἀκαλλιεργήτων, αἵτινες ἄλλο δὲν προσμένουν παρὰ τὸν σπόρον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ τὸν ἰδῶτα τῆς Ἑλληνικῆς δραστηριότητος καὶ φιλοπονίας διὰ νὰ καλυφθῶσιν ἀπὸ κόμης καὶ κομποπλείας καὶ πόλεις καὶ ν' ἀναδείξωσιν πάλιν τὴν μικρὰν καὶ ἀσθενῆ ἡμῶν Πατρίδα μεγάλῃ ἔργῳ καὶ πολυάνθρωπον καὶ εὐανδροῦσαν ὡς πάλαι. Ἀνάγκη καὶ ὕλικής σπουδαίας ἐπικουρίας πρὸς ἀνακούφισιν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργίας, τοιαύτης, ὅποιαν μόνον Κυβερνήσις δύναται νὰ χορηγήσῃ σπουδαίως καὶ διαρκῶς, ἀφιερούσα εἰς αὐτὴν ὁλόκληρον ὕπουλον καὶ ὁλόκληρον μερίδα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἢ Κυβερνήσεως ἢ Ἑλληνικῆς οὐδέποτε κατενόησεν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὸ χρέος, ὅπερ ἔχει νὰ φροντίσῃ ὑπὲρ τῆς γεωργίας, ἥτις ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ ὑπατόν καὶ σοβαρώτατον ἀντικείμενον τῆς ἐσωτερικῆς τῆς διοικήσεως. Φαίνεται ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωσιν ἀπὸ Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἐν ὅσῳ τὸ "Ἔθνος, ἐν ὅσῳ ἡμεῖς αὐτοί, δὲν ἐννοήσαμεν πρῶτον αὐτά, ἐννοήσαντες δ' ἀπαξ δὲν ἀναγκάσωμεν ἐπὶ τέλους τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὰ ἐννοήσῃ καὶ αὐτὴ.

Τὴν σπουδαιότητα τῆς γεωργίας εἰς καὶ μόνος ἐνόησεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ὁ αἰόδημος Κυβερνήτης, μετ' αὐτὸν οὐτε ἡ Κυβέρνησις οὐτε τὸ "Ἔθνος, ἐνόησαν πῶς πρέπει νὰ κυβερνηθῇ ἐν γένει τὸ Κράτος καὶ νὰ διοικηθῇ ἡ χώρα. Ὁλοι μας, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, παρημελήσαμεν τὴν ὕλην καὶ ἐπεμελήθημεν ἀποκλειστικῶς τὸ πνεῦμα, καὶ τοῦτο δὲ μονοτανοήσαντες ὅτι, ὅπως τὸ ἄτομον πρέπει πρῶτον νὰ παγιώσῃ τὸ σῶμα καὶ ἔπειτα νὰ καλλιέργησῃ καὶ τὴν ψυχὴν κατὰ τὸ δυνατόν, οὕτως καὶ τὸ "Ἔθνος τότε βαίνει ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως πρὸς τὸν προορισμὸν του, ὅταν θεμελιώσῃ πρῶτον καὶ στηρίξῃ καὶ κρατῇ τὴν ὕλην αὐτοῦ εὐεξίαν, ὅχι δὲ ὅταν ἐπιδοθῇ ὅλον καὶ μονομερῶς εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ἀδιαφοροῦν καὶ παραμελοῦν ἐντελὲς τὰς ὕλικας ἀνάγκας καὶ τὰ ὕλικά του συμφέροντα, ὅπως ἡμεῖς ἐπράξαμεν, ἀκολουθήσαντες δρόμον ὅχι μόνον πλημμελῆ ἀλλὰ καὶ ὀλέθριον. Μάρτυς πλὴν ἄλλων ἔστω καὶ ἡ σημερινὴ ἡμῶν κατὰστασις, ὁ ὕλικός ἡμῶν ἐκνευρισμός καὶ ἡ ἐσχάτη ὡς πρὸς τὰς σπουδαίας περὶ ἡμᾶς περιστάσεις ὕλικῃ ἀδυναμία».

== Ἀπὸ τῆ σημερινῆς γιορτῆ ==

Η ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Θεοφάνεια ἢ Ἐπιφάνεια ὠνομάσθηκε ἡ σημερινὴ μεγάλη ἑορτὴ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χριστιανικοὺς χρόνους. Κι' ὠνομάσθηκεν ἔτσι, γιατί τῇ μέρᾳ τούτῃ, μετ' ἡ βάπτισί του ὁ Κύριος στὸν Ἰορδάνη ἐμπήκε πιά ἐπίσημα στὸν κόσμον ὡς διδάσκαλος καὶ ὡς λυτρωτής. Ἀρχίζει τὸ ἀπολυτρωτικὸ του ἔργο. Ὁ "Ἡλιος τῆς Δικαιοσύνης ποῦ συγκρατοῦσεν ὡς τώρα τίς ἀκτίνες του, ἀρχίζει νὰ σκορπᾷ πλοῦσιον τὸ καθάριον καὶ πανέκκλημπρον φῶς τοῦ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τοὺς βυθισμένους στὴν εἰδωλολατρεία καὶ στὸ σκοτάδι τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀπιστίας.

Ὁκτακόσια χρόνια νωρίτερα ὁ μέγας προφήτης Ἡσαΐας εἶχε προφητῆσει τὴν ὥρα τούτῃ: «Χώρα Ζαβουλὼν καὶ χώρα Νεφθαλείμ, χώρες παραθαλάσσιες πέρα ἀπ' τὸν Ἰορδάνη, Γαλιλαία ποῦ εἶσαι γεμάτη ἀπὸ εἰδωλολάτρες, ὁ λαὸς ποῦ ἐκαθόταν στὸ σκοτάδι εἶδε φῶς μέγα» καὶ σὲ κείνους ποῦ ἐκαθόταν κάτω ἀπ' τὸν μαῦρον ἴσκιον τοῦ θανάτου, φῶς ἀνέτειλε καὶ γι' αὐτοὺς». Καὶ περιγράφοντας τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Σωτῆρος ὁ μέγας προφήτης, ἔβαλε στὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ αὐτοὺς τοὺς λόγους: «Μὲ ἔστειλεν ὁ οὐράνιος Πατέρας, γιὰ νὰ φέρω χαρὰς εὐαγγέλια στοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους, νὰ γιαιτρέψω ἐκείνους ποῦ ἡ καρδιά τους ἔχει γίνῃ συντριμμὶ, νὰ κηρύξω στοὺς αἰχμαλώτους τῆς ἀμαρτίας τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ στοὺς τυφλοὺς νὰ δώσω φῶς, νὰ στεῖλω ἐλεύθερους καὶ γεροὺς τοὺς τσακισμένους καὶ συντετριμμένους...».

Ἀρχίζει λοιπὸν ἀπὸ σήμερον τὸ ἀπολυτρωτικὸ του ἔργο ὁ Χριστὸς μας. Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς, φυσιογνωμία ἐξαιρετικῆς ἀγιότητος καὶ ἀρετῆς, τὸν βλέπει νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ λέει σ' ἐκείνους ποῦ τὸν κυκλῶνουν, δείχνοντας τὸν Ἰησοῦ: «Νὰ ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ποῦ θὰ σηκώσῃ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου». Κι' οἱ οὐρανοὶ ἀπὸ τὰ ὕψη ἐπιθεωροῦν, καὶ τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα ἔρχεται νὰ ἐπισφραγίσῃ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Προδρόμου, κι' ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος διακηρύττει τὴν ἀπειρὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν Υἱόν του, ὁ ὁποῖος ἐδέχθηκε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ λυτρώσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁλοι οἱ αἰῶνες κι' ὅλοι οἱ λαοὶ εἶχαν ὄνειρευστὴ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Λυτρωτοῦ. Μέσα στὶς διάφορες παραδόσεις τῶν λαῶν βρίσκομε πάντα κεντρικὴ τὴν παράδοσιν πῶς κάποιος θάρρῃ μιὰ μέρα γιὰ νὰ συντρίψῃ τὴν δεσμὰ τοῦ κακοῦ καὶ νὰ χαρίσῃ στὴν ἀνθρωπότητα καινούργιους νόμους καὶ καινούργια ζωὴ. Καὶ κάμνει ἐντύπωσιν ὅτι οἱ παραδόσεις αὐτὲς κι' ἡ ἐλπίδα αὐτὴ δὲν ἔχουν ἐντοπισθῇ σὲ μιὰ ομάδα λαῶν ἢ σὲ μιὰ μόνον ἡπειρο, ἀλλὰ τίς βρίσκομε σ' ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ σ' ὅλες τίς χώρες.

καὶ φιλοσοφία δὲν βρίσκομε ἐκφρασμένο τὸν ἴδιον πόθο καὶ τὴν ἴδια προσδοκίαν; Ἀριστοτεχνικὴ ἐκφρασις τῆς προσδοκίας αὐτῆς τὸν προγόνον μας δὲν εἶναι ἡ τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου «Προμηθεὺς

δεσμώτης»; Στὸ τέλος τῆς τραγωδίας μάλιστα ἡ προσδοκία φθάνει σὲ βεβαιότητα σχεδόν, ὅταν ὁ Αἰσχύλος βά-ζῃ τὸν Ἑρμῆ νὰ λήξῃ στὸν Προμηθεά: «Μὴν προσδοκᾷς τέρμα τῶν βασάνων σου, πρὶν νὰ φανῇ κάποιος θεός, ποῦ θὰ δεχτῇ νὰ πάρῃ πάνω του τοὺς πόνους σου, καὶ θὰ θελήσῃ γιὰ σένα νὰ καταβῇ στὸν Ἀδῆ, ὅπου δὲν λάμπει ἡ αὐγὴ, καὶ στὰ τρισκότεινα βάθη τοῦ ταρτάρου». Μὰ καὶ στοῦ Σωκράτους πάλι τὴν «Ἀπολογία» ἀκούμε τὸ μεγάλο σοφὸ νὰ λήξῃ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους: «Θὰ μένετε γιὰ πάντα βυθισμένοι σὲ ὕπνο βαθὺ, ἂν δὲν σᾶς λυπηθῇ ὁ Θεός, καὶ δὲν στεῖλῃ γιὰ σᾶς Κάποιον ἄλλον». Αὐτὸς λοιπὸν ποῦ ἐπροφήτεψαν οἱ προφῆται, αὐτὸς ποῦ ὠνειρεύτηκαν οἱ σοφοί, αὐτὸς ποῦ ἐπεθύμησαν οἱ λαοὶ κι' ἐπροσδοκοῦσαν οἱ γενεές, ἀρχίζει τώρα τὸ μεγάλο καὶ κοσμοϊστορικὸ του ἔργο. Θὰ φανερώσῃ καινούργια πίστι καὶ καινούργια λατρεία. Θὰ δείξῃ νέους δρόμους καὶ νέους ὁρίζοντας. Θὰ λυτρώσῃ αὐτὸς τὸν τραγικὸν δεσμώτη, θὰ συντοίψῃ τοὺς γῦπες ποῦ κατατρῶνε τὰ σπλάχνα τῆς ἀνθρωπότητος, θ' ἀναλάβῃ πάνω του τοὺς δικούς μας πόνους, θὰ πονέσῃ γιὰ μᾶς, θὰ σταυρωθῇ γιὰ μᾶς, θὰ καταβῇ στὸν Ἀδῆ, γιὰ νὰ συντρίψῃ δεσμὰ, νὰ σπάσῃ ἀλυσίδες, νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν λευτερίαν, τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ τὴν ἀθανασία. «Εὐλογημένος ὁ ἔρχόμενος!...».

Ἀ. Ἰ. Γκιόλας

1002

Ὁ ὄγκος τοῦ χρυσοῦ

Ὁ ὄγκος τοῦ χρυσοῦ ποῦ κυκλοφορεῖ σήμερον σὲ νομίσματα, ράβδους, κοσμήματα κλπ. ἀνέρχεται εἰς 32000 τόνους. Ἡ ἀξία του ὑπολογίζεται σὲ 5.700.000.000 λίρας Ἀγγλίας. Ἐάν συνεκέντρωτο καὶ ἐτήκετο, θὰ ἐσχηματίζετο ἕνας ὄγκος μήκους 60 Ἀγγλικῶν ποδῶν, πλάτους 40 καὶ ὕψους 27. Ὁ χρυσοῦς αὐτὸς μπορεῖ νὰ μεταφερθῇ μ' ἕνα πλοῖο μετρίας χωρητικότητος.

Ἄν ἡ γῆ σταματοῦσε...

Ἡ γῆ γυρίζει... καὶ ὅμως ποτὲ δὲν γκρεμίστηκαν τὰ κεραμίδια, ποῦ μένουν ἐκκάρφωτα! Τούταντιον ἂν καμμιὰ φορὰ συνέβαινε νὰ σταματήσῃ ἡ γῆ καὶ τὴν ἀτελείωτη στροφὴ τῆς περὶ τὸν ἄξονά της οὐαί καὶ ἀλλοιμονό μας! Τὸ πᾶν θὰ γίνετο γῆ... Μαδίαι!... Ὁλοι ἡμεῖς, μαζί με ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα ποῦ συγκρατοῦμεθα πάνω στὴ γῆ, ἂν αἰφάνῃ σταματοῦσε αὐτὴ θὰ ἀποκτοῦσαμε ἀμέσως καταπληκτικὰ... ταχύτητα, σὰν νὰ μᾶς ἐδάσαν... μότερ. Θὰ τρέχαμε μετ' 30 χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτον καὶ ἀνάωε!

Ἀκόμη ἂν σταματοῦσε ἡ γῆ, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἀποκτοῦσε ἀμέσως πόσην θερμότητα ὥστε θὰ ἐλευάναν καὶ θὰ γινόντουσαν ἀτμοὶ πολλὰ πράγματα πάνω στὴ γῆ.

Οἱ ὠκεανοὶ θὰ ὠρμούσαν με μανία, με κίνησι κυκλική, πάνω στὴν ἐπὶ καὶ σὲ ἐλάχιστον χρόνον θὰ πλημμυροῦσαν καὶ τὰ ψηλότερα βουνά.

Θὰ γίνετον δηλαδὴ, ἂν ἀέφανα σταματοῦσε ἡ γῆ, ἕνας καινούργιος τρομακτικὸς κατακλυσμός, καὶ χωρὶς Νῶε μάλιστα μετ' ἡ κιβωτὸ του καὶ τὴν περιστερὰ!

Ἐνα σχολεῖο γιὰ φῶκες

Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶναι μόνον ἡ πλουσιότερα χώρα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἡ χώρα ποῦ γίνονται τὰ πρὸς περιέργεια πράγματα. Ἀπὸ τὴν χώρα αὐτὴ λοιπὸν μᾶς ἔρχεται ἡ πληροφορία πῶς λειτουργεῖ ἐκεῖ ἕνα πρωτότυπον σχολεῖο, στὸ ὁποῖον ἐκπαιδεύονται... οἱ φῶκες. Τὸ σχολεῖον τῶν περιέργων αὐτῶν θαλασσινῶν θηλαστικῶν ἰσχυρῶς ἀπὸ κάποιο Χάλιγκ, ποῦ τὸ διευθετεῖ καὶ εἶναι καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερος καθηγητὰς του.

Ὁ κ. Χάλιγκ λέγει πῶς τὰ περιέργια αὐτὰ ζῶα, ἂν καὶ ζοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς τους μέσα στὸ νερό, εἶναι πολὺ βρώμικα. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ πλῆθος καὶ πρᾶτ' μετ' ἡλιάρδων νερὸ καὶ σαποῦνι. Στὴν ἀρχὴ δυστροποῦν, κατόπιν ὁμῶς συνήθιζον. Μετὰ τὸ πρῶτον πλῆθος ἀκολουθεῖ τὸ πρόγευμα. Τὸ πρόγευμα αὐτὸ, ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ ψάρια, τοὺς τὸ κρεμοῦν ψηλά ὥστε οἱ φῶκες ν' ἀναγκάζονται νὰ πηδοῦν γιὰ νὰ τὸ παίρουν. Ἐτοίμαθαίνοι νὰ πηδοῦν. Οἱ φῶκες ἔχουν σπουδαῖες ἱκανότητες, καὶ ταχύτητα γίνονται... καλλιτέχνες καὶ ἀκροβάτες.

Ἡ ΜΑΝΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ

Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὅλη ἡ πόλι εἶναι στὸ πόδι, σάν σὲ μεγάλη γιορτὴ χαρᾶς, ἐτοιμάζεται νὰ πανηγυρίσῃ προσμένοντας μὲ λαχτὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλῆα, ποὺ γυρίζει ἥρωας καὶ νικητὴς ἀπ' τὸν πόλεμο. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν παλμῶν καὶ συγκινήσεων. Τὸ ἔθνος ὁλόκληρο συγκλονίζεται γιὰ τὴν κατάκτησι τῶν ἐθνικῶν πεπρωμένων του. Πέρα ἐκεῖ, στὴν ἀπόμερη συνοικία, κοντὰ στὰ Ἀναφιώτικα, μέσα στὴ μεγάλη μάντρα μὲ τὴν ἀπλόχωρη αὐλὴ ποὺ μοιάζει σὰ μεσαιωνικὸ μοναστήρι, τὰ φτωχικὰ σπῖτια τριγύρω, φτωχικά σάν φωλιές περιστερῶν — σὲ κάθε καμαρούλα καὶ μιὰ τσουρμα ἀνθρώποι — ὅλες οἱ νοικοκυροῦλες, κορίτσια, ἄντρες, παιδιά, βρίσκονται σὲ κίνησι ἀδιάκοπη.

Ἡ κυρὰ Μήτσαϊνα παρᾶτῃσε τὸ κοφίνι τῆς μπουγάδας καὶ βάνει τὸ μπερέ της καὶ τὴ κεντητὴ της ποδιά. Ἡ κυρὰ Μαγδαλινὴ ἄφησε τὸ σιδέρωμα, ἔσθησε τὴ φοφοῦ, δίπλωσε τὰσπρόρουχα καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ξεκινήσῃ μὲ τὰ δυὸ της παιδιά. Ἡ κυρὰ Μαργαρώ ἔπαψε κι' αὐτὴ τὸ ράψιμό της, οἱ ἄντρες ὅλοι, ἐργατικοί, ἡμεροκαματᾶρηδες, σχόλασαν ἀπὸ τὸ μεσημέρι.

Εἶναι κι' αὐτοὶ γιὰ τὸ μεγάλο πανηγύρι. Τρία-τέσσαρα τρελλόπαιδα μὲ μιὰ μικρὴ σημαία στὸ χέρι τρέχουν, πεδοῦν, χαλοῦν τὸν κόσμον μὲ ξεφωνητὰ καὶ ἀλαλαγμούς. Ζήτω τοῦ Βασιλῆα μας! Ἡ Κικὴ ἡ πεταχτὴ μωδιστροῦλα ἔφθασε λαχανιασμένη μεσημεριάτικα, ἐσυγύρισε λίγο βιαστικά καὶ ἄρχισε νὰ στολίζεται. Ἡ Βιθὴ ἡ διπλανὴ της γειτόνισσα μπροστὰ σ' ἕνα ξεγδαρμένο ἀκορνίζωτο καθρέφτη καρφώνει καὶ ξανακαρφώνει τὸ κόκκινο φιογκάκι στὰ κατάμαυρα μαλλιά της.

Ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ καμαρούλα, στὴν ἄλλη μεριά τῆς μάντρας, ἡ Φωφὴ ἡ φιλενάδα της προβάλλει δίπλα στὴ σκάλα καὶ τῆς φωνάζει πειραχτικά: Εἶναι ἀλήθεια Βιθὴ πὼς μὲ τὸ μεγάλο Βασιλῆα μας ἔρχεται καὶ ἡ μεραρχία τοῦ Γιαννᾶκη; Ποιὸς τὴ χάρι σου! Αἶ...

Ἡ Βιθὴ χαμογελᾷ, κοκκινίζει καὶ πνίγει ἕνα μικρὸ χαμόγελο μέσα της.

— Ἡ κυρὰ Περγάμαλη ἡ Γεώργαινα πρώτη καὶ καλλίτερη ντύθηκε τὸ μαβὶ της τσίτινο φουστάνι, ἔβαλε τὸ κίτρινό της τὸ τοσμπέρι καὶ ξεκινᾷ. Ὁ μπάμπια Μήτσος τὴ βλέπει πρόσχαρα.

— Καὶ τοῦ λόγου σου κυρὰ Περγάμαλινά νὰ ἰδῇς τὸ γυιό σου τὸ λεβέντη μὲ τὸ στράτευμα τοῦ Βασιλῆα.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ τὸν καμαρώσω ζωντανό, ποὺ τὸν λαχταρῶ τόσο καὶ καὶ τὸν καρτερῶ δέκα μῆνες ἡ κακομοίρα.

Καὶ δυὸ δάκρυα χαρᾶς λάμπουν σὰ διαμάντια στὰ χλωμά μάγουλα τῆς Περγάμαλινας.

Ἀπὸ τὴν εἰκόνα αὐτὴ τῆς εὐτυχίας ποὺ φέγγει στὰ πρόσωπα τῶν νοικοκυραίων μιὰ γρηούλα μονάχα φαίνεται σάν ξεχασμένη.

Κάθεται στὸ πεζοῦλι τοῦ καλυβιῶ της. Ἐχει χωμένο τὸ πρόσωπο μὲς' στὰ χέρια της τὰ στεγνὰ καὶ μένει ἀκίνητη, ἀμίλητη, βουβή.

Συγκλονίζεται καὶ κλαίει τὸ γυιό της τὸν μονάκριβο, ποὺ τὸν ἔφαγε τὸ βουλγάρικο βόλι. Ἀχ! Πόσες ἄλλες μανάδες θ' ἀγκαλιάσουν τὰ παιδιά τους, τώρα ποὺ τὸν θὰ γυρίσουν ἀπὸ τὴ δόξα καὶ τὴ νίκη!...

Μονάχα τὸ δικό της δὲν θὰ ξαναγυρίσῃ πιά.

Κοντὰ της ἕνα ἀγοράκι τριῶν-τεσσάρων χρονῶν, ἑυπόλητο, μισόγυμνο, μ' ἕνα πουκαμισάκι λερωμένο — ὅλη ἡ φορεσιά του — καὶ μὲ τὰ ποδαράκια του λασπωμένα κυλιέται στὰ χώματα καὶ παίζει μὲ τὸ γατάκι, ποὺ κάθεται κουλουριασμένο καὶ νυσταγμένο καὶ ρουρνουρίζει.

Περνάει τὸ ἀπομεσήμερο. Σιγὰ-σιγὰ ὁλος ὁ μικρόκοσμος ξεκινᾷ. Ἐφῆσε καὶ ἡ ὥρα.

Νὰ τώρα τὰ πυροβολεῖα τοῦ Λυκαβηττοῦ ποὺ σείονται ἀπὸ τὴν βουὴ τοῦ κανονιοῦ καὶ ἀναγγέλλουν χαρμόσυνα τὸ θάσισμο τοῦ Βασιλῆα. Ἡ γρηούλα, σὰ νὰ ξαφνιάστηκε ἀκούοντας τὶς κανονιές, σηκώνεται, μπαίνει μέσα, πηγαίνει μπρὸς στὸ εἰκονοστάσι, ἀνάβει δυὸ κάρβουνα, ρίχνει τρία σπειριὰ λιθάνι στὸ χωματένιο λιθανιστήρι καὶ λιθανίζει, κάνει τὸ σταυρό της καὶ κάτ' ὅταν προσευχῇ καὶ σάν παράπονο ἀναδεύουν τὰ τρεμάμενα χεῖλιά της...

Ἐπειτα βγαίνει μὲ βουρκωμένα μάτια καὶ ξανακάθεται στὴν ἴδια θέσι, βουβή, ἀμίλητη, σκουντουφιασμένη.

Οἱ νοικοκυροῦλες μιὰ-μιὰ κλειδώνουν τὸ σπιτάκι τους καὶ ξεπορτίζουν γελαστές, χαρούμενες, εὐτυχισμένες.

Ξεκινᾷ κι' ὁ γέρω Θᾶνος μὲ ἀργόκίνητο βῆμα καὶ προσπερνώντας ἀ-

πὸ τὴ γρηούλα κοντοστέκεται πονετικά καὶ τὴν παρηγορεῖ...

«Κουράγιο, κυρὰ Ἀθηνᾶ. Κάμε τὴ καρδιά σου σίδερο. Ἔτσι τῶθελε ὁ Παντοδύναμος. Νὰ πάη γιὰ τὴν Πατρίδα! Εἶδε του!».

Ἡ γρηούλα δὲν κουνιέται, δὲν μιλεῖ, δὲν γυρίζει νὰ δῇ, σκύβει τὸ κεφάλι της χωμένο στὰ ἀδύνατά της χέρια.

Ἐφυγε κι' ὁ γέρω Θᾶνος κλείνοντας πίσω του τὸ ξεφτυσμένο φύλλο τῆς αὐλόπορτας.

Ὁ μικρὸς σάν κάτι νὰ κατάλαβε, ἀφίνει τὸ γατί, πάει κοντὰ της, ρίχνεται στὸ λαϊμό της καὶ τῆς λέει παρακαλετά:

«Γιατί δὲν πᾶμε καὶ μεῖς, γιαγιά, νὰ δοῦμε τὸν πατέρα μὲ τὸν Βασιλῆα;...».

Ἡ γρηούλα νοιώθει σάν νὰ ξυπνήσῃ ἀπὸ κακὸ ὄνειρο, ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά της, φιλεῖ, ἀναφίλει τὸ πεντάμορφο ἑγγονάκι της καὶ ξεσπάει σὲ λυγμούς.

Ὁ μικρὸς τὴ βλέπει μ' ἀπορία. Σὲ μιὰ στιγμή δακρύζουν τὰ ματάκια του. Μὰ σὲ λίγο γυρίζει μὲ γέλια καὶ πηδάματα στὸ ἄσπρο γατάκι του.

Στὴν μάντρα τώρα βασιλεύει νεκρικὴ σιωπὴ καὶ μόνο τ' ἀναφυλλητὰ τῆς γρηούλας ἀκούονται στὴν ἔρημιά της μεγάλης αὐλῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ ὄρες πολλές, ποὺ τῆς φάνηκαν γιὰ ὁλόκληρα χρόνια, ξύπνησε σάν ἀπὸ βαθὺ λήθαργο.

Κάτι χαρούμενες φωνές, τραγούδια ἦταν ὁλος ὁ κόσμος τῆς αὐλῆς ποὺ γύριζε μὲ δυὸ παλληκάρια στεφανωμένα μὲ τὴ δόξα τῆς Πατρίδος.

Δυὸ στρατιῶτες πέρασαν πρώτοι στὴν αὐλὴ, εἶδαν τὴν γρηούλα, τῆς φίλησαν τὸ χέοι μὲ δακρυσμένα μάτια καὶ σάν νὰ τῆς ψιθύρισαν:

«... Ναὶ γιαγιά, ἔπεσε... γιὰ τὴν Πατρίδα!».

Γ. Π. Μπ.

Χρᾶνμεναι
ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι,

Μέσα στὴ μαύρη θύελλα, ποὺ δέρνει ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναψε πρὸ ὀλίγου καιροῦ μιὰ δυνατὴ καὶ μεγάλη ἀστραπή, ποὺ ἔσχισε τὸ πηχτὸ σκοτάδι καὶ χάραξε ἀνάμεσα σ' οὐρανὸ καὶ γῆ ἕνα παρηγορητικὸ κι' ἐλπιδοφόρο οὐράνιο τόξο. Εἶναι ἡ ἀστραπή ποὺ ρίχνει σ' ὅλο τὸν κόσμον ὁ ὑπέροχος ἀγὼν τῆς ἡρώϊκῆς Φινλανδίας γιὰ τὴν ἐλευθερίαν της καὶ τὸν πολιτισμὸ της.

Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν αὐτὴ τὴ στιγμή τὰ πολιτικά καὶ στρατιωτικά πράγματα κι' οὔτε μᾶς ἀπασχολεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἀγῶνος. Μᾶς ἀρκεῖ τὸ ὕψιλό κι' ὠραῖο φαινόμενο, ποὺ παρουσιάζει ὁ γενναῖος λαός: τὸ φαινόμενο τῆς ἀνεξάντλητης ἀντοχῆς τῆς Ψυχῆς, τῆς ἀπέραντης δυνάμεως τοῦ Πνεύματος, τοῦ ἀσυλλήπτου μεγαλείου τῆς Ἰδέας.

«Υποταχθεῖτε! τοὺς ἐφώναξε ἡ ψυχρὴ καὶ στυγνὴ λογική. Τί ἐλπίζετε; Ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀντιπάλων σας εἶναι τεράστια, συντριπτική. Στρατὸς ἐξήντα φορὲς μεγαλειότερος ἀπὸ τὸν δικό σας» τεχνικὰ μέσα ἀσυγκρίτως ἀφθονώτερα καὶ τελειότερα» πόροι οἰκονομικοὶ ἀνεξάντλητοι. Θὰ τσακισθεῖτε, θὰ ἐξοντωθεῖτε. Τί ἐλπίζετε; Ὑποταχθεῖτε!».

Δὲν ὑποτάχθηκαν. Στὴν ἀνώτερη ὕλικὴ δύναμι ἀντέταξαν τὴ δύναμι τῆς θελήσεώς τους. Στὴν τεχνικὴ ὑπεροχὴ τὴν ὀρμὴ τοῦ πατριωτισμοῦ τους. Στὸν ἀριθμητικὸ, τὸν ποσοτικὸ ὑπολογισμό, τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ σώθηκαν. Καὶ νίκησαν!

Δὲν ἔχει σημασίαν ἂν αὐριο καταστραφοῦν οἱ πόλεις της, ἂν κατακτηθῇ τὸ ἔδαφός της, ἂν ὑποκύψῃ ὁ στρατὸς της. Θὰ εἶναι καὶ πάλι νικήτρια, θὰ εἶναι γιὰ πάντα νικήτρια. Ὑπάρχει κάτι ποὺ δὲν καταστρέφεται, ποὺ δὲν κατακτάται, ποὺ δὲν ὑποκύπτει: ἡ Ψυχὴ. Κι' ἡ ψυχὴ της ἔχει ἤδη νικήσει.

Ὁ κόσμος ὅλος, γεμάτος συγκίνησι καὶ σεβασμὸ, στέκεται καὶ θαυμάζει τὴ νίκη αὐτὴ! Μὰ πῶς πολὺ ἀπ' ὅλους τοὺς λαοὺς τὴν αἰσθάνεται καὶ τὴ χαίρεται ὁ δικός μας. Τοῦ εἶναι τόσο γνώριμη, τόσο συγγενική! Τί ἄλλο εἶναι ὅλη του ἡ ἱστορία παρὰ μιὰ τέτοια νίκη; Ποῦ ἄλλοῦ βασίστηκε ὁλόκληρη ἡ ἐθνικὴ του ζωὴ κι' ὑπόστασι, ὁλόκληρος ὁ πολιτισμὸς του, παρὰ στὸν ἀγῶνα καὶ στὴ νίκη τοῦ Πνεύματος ἐναντίον τῆς Ὑλῆς, τῆς Ἰδέας ἐναντίον τοῦ ὄγκου, τῆς Ψυχῆς ἐναντίον τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ποσότητος;

Ἔτσι κι' ἡ Φινλανδία, μέσα στὴ φοβερὴ κρίσι καὶ δοκιμασίαν ποὺ περνᾷ σήμερα ἡ ἀνθρωπότης, ἔφερε ἀκόμα μιὰ φορά στὸν κόσμο τὸ θεῖο μήνυμα τῆς νίκης τῆς Ψυχῆς. Σ' ἕνα μικρὸ μέρος τῆς γῆς σήμερα, σ' ὅλη τὴ γῆ αὐριο. Μέσα στὴ μαύρη καταιγίδα τοῦ πολέμου σήμερα, αὐριο στὴν ὁλόφωτη μέρα τῆς εἰρήνης.

Ἀς εὐχηθοῦμε, ἀγαπητοὶ μου, ἄς ἐλπίσουμε νὰ χαροῦμε γρήγορα, ὅσο τὸ δυνατόν πῶς γρήγορα, τὴν εὐλογημένη αὐτὴ μέρα.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Σὲ μιὰ πρόσφατη ὁμιλία ποὺ ἔκαμε ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἐγκαινιάζοντας τὴν ἐφετεινὴ λειτουργία τῆς Παντείου Σχολῆς, — σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς τόσο πυκνὲς σὲ νοήματα ὁμιλίαις ποὺ ἀπευθύνει τελευταῖα τόσο συχνὰ ὁ Κυβερνήτης μας πρὸς τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ὅλων τῶν κοινωνικῶν ἀποχρώσεων καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν κατευθύνσεων — εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὸ ἑξῆς σημαντικόν: «Γενικὴ μόρφωσις, οὕτως ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ χρησιμεύῃ δι' ὅλα, δὲν εἶναι δυνατὴ». Ἡ παραπάνω φράσι εἰπώθηκε κυριώτερα γιὰ τὸς νέους ποὺ θὰ σπουδᾶσουν ἐκεῖ μὲ προορισμὸ νὰ χρησιμοποιοῦν, ἀφοῦ ἀποφοιτήσουν, ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι. Θίγει ὁμως ἕνα ζήτημα τόσο σπουδαῖο καὶ κάνει μιὰ διπλῆσιν τόσο ἐνδιαφέρουσα, ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ τὸ σχολιάσῃ κανεὶς ἰδιαίτερα.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς ἔθνους εἶναι φυσικὸ τὰ λιγοστὰ άτομα ποὺ ἔχουν λάβει τὴ λεγόμενη ἀνώτερη μόρφωσι νὰ εἶναι μορφωμένα μ' ἕναν τρόπο ὁλοκληρῶς γενικόν, κατάλληλον γιὰ ν' ἀνταποκριθοῦν σὲ κάθε εἶδους σχετικὴ ἀνάγκη. Ἐξίσου ὁμως φυσικὸ εἶναι οἱ μορφωμένοι αὐτοὶ ἀνθρώποι νὰ μὴ μποροῦν νὰ δεῖξουν σὲ ὅλα τὴν ἴδια ἱκανότητα: στὸ ἕνα θὰ ὑπερέχουν, στὸ ἄλλο θὰ ὑστεροῦν. Οἱ μοιραῖες αὐτὲς ἐλλείψεις θὰ ὑπάρχουν πάντα ὅσο τὰ πνευματικὰ στελέχη ἐνὸς λαοῦ θὰ εἶναι δυσανάλογα πρὸς τὸν συνολικὸν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ πρὸς τὶς παρουσιαζόμενες ἀνάγκες. Ὅταν ὁμως — ὅπως συμβαίνει σήμερον στὸν τόπον μας — ἡ μόρφωσις ἔχη ἀγκαλιάσει ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ τὰ πνευματικὰ στελέχη πλεονάζουν, τότε χρειάζεται καὶ ἡ μόρφωσις νὰ χάνῃ τὸ γενικὸν τῆς χαρακτῆρα. Σὲ τέτοιες περιστάσεις ἡ εἰδικεὺσι εἶναι κάτι ποὺ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸν σύμφορον τὸ ἴδιο τοῦ ἔθνους, ἀπὸ τὸν σύμφορον τὸ ἴδιο τῶν ἀτόμων. Ἐνας νέος ποὺ μορφώνεται σὲ τρόπο ποὺ νὰ τὰ ξέρῃ ὅλα, δὲν κατορθώνει στὸ τέλος παρὰ νὰ ἔχη μάθει λίγα ἀπ' ὅλα, καταντᾷ μὲ ἄλλα λόγια ἡμιμαθής. Ἐνας τέτοιος διανοούμενος, ἕνας τέτοιος ὑπάλληλος, ἕνας τέτοιος ἐπαγγελματίας θὰ εἶναι ἀδύνατος νὰ ἐργασθῇ γιὰ τὸ σύνολο μὲ τὴ γνώσι, τὴν ἀκρίβεια, τὴν μεθοδικότητα ποὺ παρουσιάζει στὴν ἀπόδοσί του ἕνας ἄλλος εἰδικευμένος. Παλαιότερα, ποὺ ἡ κοινωνικὴ μηχανὴ δὲν ἐδοῦλε μὲ τὸν σημερινὸ ἐντατικὸ ρυθμὸ, ὁ καταμερισμὸς τῆς μόρφωσης δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀναγκαῖος. Σήμερον ὁμως, ποὺ ὁ ἕνας λαὸς συναγινέται τὸν ἄλλο στὴν πορεία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ποὺ οἱ διεθνεῖς ὁροι ὑποχρῶνουν τὸν κάθε κράτος νὰ κινήθῃ πρὸς τὰ ἔμπροσς μὲ τὴ μεγαλύτερη ἔντασι, σήμερον ἡ ἡμιμάθεια πρέπει νὰ παραμερισθῇ ὀριστικά. Ὁ καθένας θὰ εἰδικεύεται σὲ κάτι, καὶ θὰ εἰδικεύεται σ' αὐτὸ μὲ τρόπο συστηματικόν, ὁλοκληρωτικόν καὶ ἀνυπερέβλητο. Γιὰ νὰ εἶμαστε ἱκανοὶ στὴ δουλειὰ μας, δὲν ἀρκεῖ πολλές φορές ἡ καλὴ θέλησι. Ἀπαιτεῖται καὶ μιὰ κατάρτισι ὅσο μπορεῖ πῶς λεπτομερειακὴ, ἐξαντλητικὴ θάλεγε κανεὶς. Αὐτὸ δὲν σημαίνει, φυσικά, πὼς ἕνας ἄνθρωπος καταρτισμένος γερὰ στὴν ἐπαγγελματικὴ ἀσχολίαν καὶ στὸν ἰδιαιτέρου κλάδου τοῦ θὰ στερῇται τὶς γενικὲς γνώσεις, τὶς ἀπαραίτητες γιὰ νὰ προσανατολίζεται καθεὶς τόσο στὸ δρόμον τῆς ζωῆς του. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ξέρῃ τέλει εἶναι τὰ ἰδιαίτερα καθήκοντά του. Ἀπὸ τὸν ὑπολοιπὸ κύκλον τῶν γνώσεων θὰ παίρνῃ ὅ,τι τοῦ ἀρέσει ἢ ὅ,τι τοῦ χρειάζεται κάθε φορά.

Αὐτὴ τὴ σημασίαν ἔχει ἡ περικοπὴ τοῦ πρωθυπουργικοῦ λόγου καὶ σὲ παρόμοια κατευθύνει ὁδηγεῖ. Ἀς τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τοὺς οἱ νέοι μας, προπάντων ὅσοι σπουδάζουν, γιὰτὶ μονάχα ἔτσι θὰ προκόψουν καλύτερα στὸ στάδιόν τους καὶ θὰ φανοῦν χρησιμώτεροι στὸ ἔθνος μας. Ἡ γενικὴ μόρφωσις, τὸ λίγο ἀπ' ὅλα, ἀνήκει πιά στὸ παρελθόν. Σήμερον καθένας πρέπει νὰ εἰδικεύεται σὲ κάτι, φιλοδοξώντας νὰ μὴν ἔχη σ' αὐτὸ καλύτερόν του.

Κτς

Ὁ Μεθώνης Ῥηγόριος Παπαθεοδώρου

Α'.

Μέρα φθινοπωρινή και συννεφιασμένη εἶδε τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Ἰσως ἡ ἡμέρα τῆς γεννησεως του, ἡ τόσο ἀγάπῃ, νὰ συμπόρευε τὰ μαρτυρικοῦ του τέλος, καὶ τὰ σύννεφα τὰ βωρὰ καὶ μαδρα, πού σκέπαζαν τότε τὸν οὐρανὸν, νὰ συμμόλιζαν τὰ μαῦρα σάβανα πού σκέπασαν τόσα χρόνια τ' ὄνομα του.

Γεννήθηκε στὶς 12 τοῦ Νοεμβρίου στὰ 1770 στὸ χωριὸ Ἀλδαινα, τὸ σημεῖρα ὀνομαζόμενον Μίνθη, τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας. Τὰ πνεύματα δὲν εἶχαν ἀκόμα τότε ἡσυχάσει ἀπὸ τὴν ἐπαναστάσι τῶν Ὀρλώφ καὶ τοῦ Παπαζώλη. Τρικυμιασμένες ἦταν οἱ ψυχὲς καὶ κατὰκοπα τὰ σώματα ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὰ τραύματα. Μικρὸς-μικρὸς, ἀπὸ τὰ στόματα τῶν πῶ μεγάλων, ἐμαθε τὰ πολλὰ βάσανα πού τράβηξε ὁ Ἑλληνισμὸς σὲ κείνα τὰ χρόνια. Ἀλλὰ κ' ὅταν μετὰ μεγάλωσε, πού ὥραιος ἐφθός γύριζε στὰ χάματα τοῦ τόπου του, χειροπιαστὰ εἶλεπε τὶς ἀδικίες τῶν Τούρκων εἰς βάρος τῶν ραγιαδῶν. Θεόδωρο Παπαθεοδώρου * λέγαν τὸν πατέρα του, κ' Ἀναστασία τὴ μάνα του, πού κατὰγονταν ἀπὸ τὸ γένος τῶν Σακελλαρίων.

Ἀρχοντικό ἦταν τὸ σπίτι του, μὰ χωρὶς παράδοσι ζηλευτῇ. Ἀπὸ τοῦτον τώρα τ' ἀρχίζει ἡ παράδοσι, θὰ βλάστειν ὁ θρύλος. Δάσκαλοι πολλοί, πληρωμένοι ἀδρά ἀπὸ τὸν πατέρα του, σταθῆκαν οἱ πνευματικοὶ τοῦ φίλου καὶ τὸν ὠδήγησαν στοὺς δρόμους τῆς γνώσης. Ἀργότερα πάλι, πού μεγάλωσε, στὴ βιβλιοθήκῃ τοῦ μοναστηρίου τῆς Βυτίνας συμπλήρωσε τὴ μόρφωσι του. Ἡ πλούσια βιβλιοθήκῃ τοῦ μοναστηρίου τὸν ἐφέρει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἀρχαῖο πνεῦμα. Θαύμαζε τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικό πολιτισμό, καμάρωνε τὸ Βυζαντινὸ μὲ τὶς χρυσὲς στολές του, καὶ σκέφτονταν πάντα τὴ δημιουργία τοῦ νέου. Ἀγάπαγε τοὺς ἀρματωλοὺς τοῦ Μωρῆ, τὸ Γιάννη Ρούση, τὸ Μάρκο Νάτρα, τοὺς Πιπυλαίους, τοὺς Πετιμεζάδες καὶ τοὺς Κολοκοτρωνάους. Κάθε καινούργια τοῦς πολεμικὴ ἐπιτυχία τὸν γιόμιζε περηφάνεια κ' ἀγαλλίασι. Τὸ σπίτι του ἦταν πάντα ἀνοιχτὸ γι' αὐτοὺς, κ' ἀδερφικός ξενώνας. Στους νεανικοὺς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἶχε σκεφτῇ νὰ περάσῃ παραμάσκαλα τὸ καρποφύλλι καὶ νὰ ζῶσῃ στὴ μέση του τὴ γαταγάνι. Σύντροφοις ἦθελε νὰ γίνῃ τῶν κλεφτῶν καὶ ὑπερασπιστῆς τῶν ραγιαδῶν. Στὰ ὀρεινὰ μέρη τῆς Τριφυλίας βασιλεύειν τότε ἐνὰ πολίτευμα ἀρκετὰ ἰδιόρρυθμο. Τὸ πολίτευμα τῶν Ντρέδων. Μόνοι τοὺς εἶχανε γίνει νομοθέτες, καὶ μόνοι τοὺς ἐκτελεστοί. Προστατεύαν τοὺς φτωχοὺς, ἐνύπναιε τοὺς γυναικοὺς καὶ ταῖζαν τοὺς πεινασμένους. Σφαχτὰ πολλὰ σφάζονταν, πού βράζανε μέσα σὲ μεγάλα λεβέτια καὶ μετὰ μοιράζονταν στοὺς φτωχοὺς. Τὸ πολίτευμα αὐτὸ τὸν γοῖτεψε. Μὰ οἱ γονεῖς του ἦσαν ἐθνικὸι ἄνθρωποι καὶ κάποιο ἄλλο δρόμο ἤθελαν γιὰ τὸ γιό τους. Τὸ δρόμο τῆς παπαδοσύνης. Εἶπανε τὸν παῖδι τους τὴν ἐπιθυμία τους καὶ πιστὰ κείνη τὴν ἐκτέλεσε. Ἐπειτα κ' ὁ ἴδιος σκέφτηκε πὼς μὲ τὸ ράσο τῶς πρόσφερεν περισσότερες ἐκδουλεύσεις σὲ ὑπόδουλο γένος.

Στὶς 16 τοῦ Μᾶη τοῦ 1800 γίνθηκε παπᾶς. Στὸ βαθμὸ αὐτὸ ἕκατος καμπόσια χρόνια. Στὶς 9 τοῦ Ἀπριλίου πὼς 1806 γίνθηκε Πρωτοσύγκελλος. Καὶ στὶς 12 Αὐγούστου τοῦ 1816 ὀνομαστικῇ ἐπισκοπὸς Μεθώνης. Ὁ βαθμὸς τοῦ ὁ νέος τοῦδαι ἀπειρα δικαιώματα. Σκέφτηκε πὼς τώρα καὶ πούδραγε νὰ ἐργαστῇ ἀποτελεσματικώτερα γιὰ τοὺς Ἑλλήνες. Οἱ πόρτες τῆς ἐπισκοπῆς ἀνοίχθηκαν τότε σ' αὐτόν. Οἱ κλέφτες μένανε ἀπ' αὐτὸν σκλαδωμένοι. — Ἀ! Δέσποτα τοῦδε μὰ μέρα ὁ Χαλαζωνίτης. Σεῖς ἐπρέπε νάσαστε πάνω στὰ βουνά. — Ὁχι, εἶπε τότε ὁ Μεθώνης. Ἀπ' ἐδῶ θὰ προσφέρω περισσότερα.

Καὶ πράγματι. Κάτω ἀπὸ τὸ πλατὺ ράσο τοῦ Δεσπότη κρυβόντουσαν χίλια δὴ ἀγαθὰ. Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία ἀντίκρουε πάντα μὲ κάποιο σχετικό σέβασμό τοὺς κληρικούς. Καὶ

* Γιὰ πρώτη φορὰ ἔρχεται στὴ δημοσιότητα τὸ πραγματικό ἐπίθετο τοῦ Δεσπότη τῆς Μεθώνης. Κ' εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ παραξενέψῃ πολλοὺς. Οἱ ἱστορικοὶ, καθὼς καὶ τὰ λεξικά καὶ οἱ ἐγκυκλοπαιδείες, τὸν ὀνομάζουν Οἰκονόμου. Ἐκάνε ὁ Φωτάκος τὸ πρῶτο σφάλμα καὶ τὸ σφάλμα αὐτὸ τὸ ἐπανελάσαν ὅλοι.

Ἀπὸ δὴ κ' ἐμπρός Παπαθεοδώρου δὲ γράφεται πιά ὁ μαρτυρικός αὐτὸς κληρικός, καὶ δὲχι Οἰκονόμου.

τοὺς κολάκευε. Ἐνῶ τὶς φουστανέλλες τὶς ἐβλέπε πάντα μὲ μάτι ἔχθρας, ἐκδικήσεως καὶ ὀλέθρου.

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ

Ὁ Μεθώνης δὲν ἦταν ἄνθρωπος πού μπορούσε νὰ μείνῃ εὐχарιστημένος ἀπὸ ἕναν τέτοιο στενὸ κύκλο. Ἦθελε νὰ πάῃ λίγο μακρύτερα, νὰ δῇ ξένο κόσμο, ἐπισήμως καὶ ἀνεπίσημως καὶ νὰ μιλῇ σ' αὐτοὺς γιὰ τὰ καθημερινὰ δράματα τοῦ σκλαδωμένου Ἑλληνισμοῦ. Μὲ τὶς σκέψεις αὐτὰς ἐφθρε τὴ Μεθώνη στὶς ἀρχὲς τοῦ Μάρτη τοῦ 1817. Μπῆκε σὲ ὁδὸ πρῶτα πρὸς τὰ νησιά τοῦ Ἰονίου πελάγους. Εἶδε τὴ Ζάκυνθο, τὴν Κεφαλλονιά καὶ τὴν Κέρκυρα. Μετὰ τράβηξε γιὰ τὴ Μάλτα, Βενετία, Γένοβα, Νεάπολι καὶ Κωνσταντινούπολι. Δυὸ μῆνες ἕκαστος στήν Πόλι. Καὶ παντοῦ ὅπου πέραγε μιλαγε γιὰ τὴ σκλαβιά τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ μὲ καλοδαμένους λέξεις προπαθούσε νὰ κερδίῃ τὴ συμπάθεια τῶν ξένων γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπειτα ἦτανε προικισμένος καὶ μὲ τὸ χάρισμα τῆς ρητορικῆς. Καὶ ἀπὸ ἀφηγήσεις

πολλῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ μαθαίνουμε πὼς οἱ ἀγορεύσεις του ἦσαν ἀληθινὰ ἐμπνευσμένες. Πολὺ περισσότερο φάνηκε ἡ ρητορικὴ τοῦ δυνάμι στῆς Τρίπολιν τῆς παραχρῆς κατὰ τὸ 1824, ὅταν τότε ἐξελέγη κιάλας καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καὶ μὲ πατριωτισμὸ ἀληθινὸ προσπαθῆσε νὰ ἀδελφώσῃ τοὺς χωρισμένους ἀπὸ τὰ πολιτικά πάθη Ἑλλήνες.

Ἀπὸ τὴν Πόλι πῆγε στὴν Ὀδησσό. Κ' ἀπὸ κεί τράβηξε γιὰ τὴν Πετρούπολι. Ρῶσοι καὶ Ἕλληνες τὸν ὑποδέχθηκαν μὲ τιμῆς. Στὴ Ρωσία συναντήθηκε μὲ τὸν Αὐτοκράτορα. Τοῦ μίλησε γιὰ τὸ ταξίδι του καὶ τοῦ ζωγράφισε τὰ βάσανα τῶν Ἑλλήνων. Οἱ ἀδερφοὶ μου — τόνισε στὸ Ρῶσο Αὐτοκράτορα — καὶ οἱ ὁμόθροκοί σας Ἑλλήνες, ἀπὸ Σὰς καὶ μόνον ἀπὸ Σὰς περιμένουν τὴ λευτεριά τους. Καθημερινὰ ἀπείρα δράματα δημιουργοῦνται καὶ καμιά μέρα δὲν διαδίδειν ἀνάμνησι. Κληρικοὶ καὶ γέροντες σεαυτοὶ τραδιόνται ἀπὸ τὰ γένεια καὶ φτύνονται, ἀγὰν κορίτσια ἀτιμάζονται, καὶ ἱεροὶ ναοὶ — ἐνδοξὰ λείψανα τοῦ ἁλλοτε ἀκμάσαντος Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ — βεθλώνονται. Στρεψάτε Μεγαλειότατε τὴν προσοχὴ σας στὴν Ἑλλάδα καὶ συνδέσατε μὲ τὴν Ἀναστάσι τῆς τῆς Σας.

Ὁ Ρῶσος Αὐτοκράτορας συγκινήθηκε. Καὶ εἶπε στὸν Μεθώνη ὅτι δὲν θὰ πάῃ ποτὲ νὰ ἀναπαύῃ τὴν Ἑλλάδα κ' ὅτι θὰ κἀνῇ δὲ, εἰναι δυνατό γιὰ τὰ σκλαδωμένα παῖδια τῆς. Τὸ χάρις κιάλας καὶ μὰ ἀρχιερατικὴ ἐνδομασία, ἕνα μικρὸ ἀδαιματοποικίλο σταυρὸ καὶ μὰ καὶ τὸν πιστὸν καὶ μεγαλὴν ἀξίαν καὶ ἀλθανικὴν κατασκευὴν. Τοῦ ἔθεσε ἀκόμα στὴ διάθεσί του καὶ μὰ φρεγῶδα γιὰ νὰ συνεχίῃ σ' αὐτὴν ἀνετα τὸ ταξίδι του πρὸς τὴν Μεθώνη.

Μὲ τέτοιες χαρὲς καὶ μὲ τέτοιες ἐλπίδες γύρισε στὴν ἐπισκοπικὴ τοῦ ἔδρα τὸν Ἰούνιο τοῦ 1818.

ΤΟ ΜΠΑΣΙΜΟ ΤΟΥ ΣΤΗ ΦΙΛΙΚΗ

Στὶς 22 τοῦ Ὀχτώβρη τοῦ 1818 ἔφτασε στὴν Μεθώνη ὁ Ἀντώνης Πελοπίδας. Παρουσιάστηκε στὸν Μεθώνη καὶ τοῦ ζήτησε μὴ ἰδιαίτερη συνάντησι. Ὁ Δεσπότης φάνηκε πρόθυμος. Τὴν ἴδια κιάλας ὥρα πῆρε σὲ γραφεῖο του τὸν Πελοπίδα. Ἐκλείσε καλὰ τὴν πόρτα, ὅπως ὁ ξένος τοῦ εἶχε ζητήσει, καὶ τέτωσε τ' αὐτὰ του.

Ὁ Πελοπίδας ἀρχισε μὲ τὸ τροπάρη πρὸς τὴν Παρθένον, τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Ἐργαζόμενος παραστάτης ἀπεστάλην πρὸς αὐτὸν ποιμένα τῆς Μεθώνης, κομίζων εὐαγγέλια. Μὴ φοβῶ σοφώτατε τὸν μάλλον σέ φοβούμενον, μὴ εὐλαδῶ δέσποτα τὸν σὲ σπῶτως εὐλαδούμενον.

Κάθε λέξι πού ἐβγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Πελοπίδα τοῦ μιμνήσκου τὸ κομὶ του. Κ' ὅταν πιά κείνος τέλειωσε, ἔβωκε ὁ Δεσπότης τὸν μεγάλον ὄρκο: «Ὁρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ αὐτοελεῖσθαι ὅτι ἐγὼ εἶμαι πιστὸς εἰς τὴν Ἐταιρίαν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα. Δὲν θέλω φανερῶσαι τὸ παραμικρὸν ἀπὸ τὰ σημεῖα ἢ τοὺς λόγους τῆς. Μῆτε θέλω δώσει νὰ καταλάβουν πότε ἐγὼ ἡξεύρω τί περὶ τοῦτου. Τέλος πάντων ὀρκίζομαι εἰς Σὲ ὡ ἱερά καὶ ἁθλια πατρίς. Ὁρκίζομαι εἰς τὰς πολυχρονίους βασάνους σου. Ὁρκίζομαι εἰς τὰ πικρὰ δάκρυα, τὰ ὅποια τόσους αἰῶνας ἔχυσαν τὰ ταλαίπωρα τέκνα σου! Εἰς τὰ ἴδια μου δάκρυα τὰ ὅποια χύνω αὐτὴν τὴν στιγμήν. Εἰς τὴν μέλλουσαν ἐλευθερίαν τῶν ὁμογενῶν μου, ὅτι ἀφαιρώνομαι ὅλος εἰς Σὲ, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς Σὺ θέλεις εἶσαι ἡ αἰτία καὶ ὁ σκοπὸς τῶν διαλογισμῶν μου. Τὸ ὄνομά σου ὁ δὴν ὁδὸς τῶν ἀνδρῶν μου καὶ ἡ εὐτυχία σου ἡ ἀνταμειβὴ τῶν λογῶν μου. Ἡ θεία δικαιοσύνη νὰ ἐξαγγέλῃ ἐπ' αὐτὴν τὴν κεφαλὴν μου ὅλους τοὺς κεραινοὺς τῆς δικαιοσύνης σου. Τὸ ὄνομά σου ἄς εἶναι εἰς καταστροφήν καὶ τὸ ὑποκείμενόν μου τὸ ἀντικείμενόν τῆς καταρᾶς καὶ τοῦ ἀναθέματος τῶν ὁμογενῶν μου ἂν ἴσως λησμονήσω μίαν στιγμὴν τῆς δυστυχίας τῶν καὶ δὲν ἐκπληρώσω τὸ χρεὸς μου καὶ ὁ θάνατος ἄς εἶναι ἡ ἀφεύκτος τιμωρία καὶ ὁ θάνατος τὸς μου διὰ νὰ μὴ ἰσχύω τὴν ἐρώτησιν τῆς Ἐταιρίας μὲ τὴν συμμετοχὴ μου.»

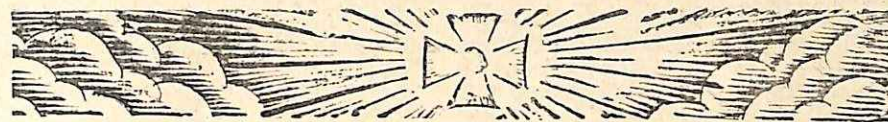
Μετὰ τὸ μπάσιμο τοῦ στὴ Φιλικὴ ἀρχισε νὰ ἐτοιμάζεται γιὰ τὴν Ἐπανάστασι. Ἐβῶκε μπρὸς τὴν προπαγάνδα. Σὲ ἐργαστήριο πολεμικὸ μετέβαλε τὴ Μητρόπολι. Ἀνθρώποι δικοὶ του ἔσκαδαν βαθιά κ' ἔβαδαν πολεμφοδία. Καρποφύλλια, γαταγάνια, πιστόλες, μπαρούτι καὶ βόλια. Συνεργάστηκε στενὰ μὲ τὸν Χριστιανουπόλεως Γερμανὸν καὶ τὸν Ἀιμ. Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη. Σκόρπισε παντοῦ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς τῆς ψυχῆς του καὶ τοὺς ὀρθολογισμοὺς τοῦ πνεύματός του. Ἀπὸ γράμμα καὶ ἀπὸ ὄρα καὶ ἀπὸ βλεπόμενα ὅλα αὐτὰ ἀκόμα μὴ φορὰ καθαράτερα καὶ λαμπρότερα.

«Δὲν λείπομεν νὰ δηλοποιήσωμεν τὴ φιλικὴν σου Σεβασμότητα — γράφει ὁ πρίγκη-πας Ὑψηλάντης — ὅτι ἐλάδομεν τὸν περιπόθητον ἡμῖν γράμμα σου, ἀπὸ 25 Δεκεμβρίου τοῦ 1820 ἔτους γεγραμμένον, παρ' οὗ αὐτοὺς γιὰ τῆς φίλης ὑγείας σου καὶ γενναίας φρονήματων σου ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν, ὅχι μόνον μᾶσαν τὰ μένιστα.»

Ἡ μορφή του, οἱ ιδέες του καὶ ἡ δρᾶσι του προκαλοῦσαν πράγματι τὸ θαυμασμό. Μ' αὐτὸν τὸν ἀκράτητο ἐνθουσιασμό «ὁ ποιμενάρχης οὗτος — γράφει ὁ Φωτάκος — πρῶτος ἐπῆρε τὰ ὅπλα καὶ τὴν σημαία — πρῶτος ἐπῆρε τὰ ἐπὶ τὴν ἀντιπολίτῃ τὴν Μεθώνη τοῦ τόπου καστρὸν, βοηθούμενος παρὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν του.

Στὶς εἰκοσι πέντε τοῦ Μάρτη σήκωσε τὴν ἐπαναστατικὴν σημαία. Φίλησε τὸ σταρὸν ἀν πιστὸς χριστιανός, καὶ τράβηξε τὸ σπαθί, σὰν σκλάβος ἀγανακτισμένος πού συντριβεῖ ἐν δέσμᾳ του, καὶ στήλωνε περὶφανα στὸν καθαρὸν ἀγέρα καὶ τὸν Ἅλιο τ' ἀναστάσιμα του.»

Ἦτανε τότε πού οἱ Τούρκοι τῆς Τριφυλίας, ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς, τρομοκρατιζομένη ἀπὸ μὴ τὸν ἀληθινὰ διπλωματικὴ, ποῦς στείλει σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ Σουλιωχώρια μὴ Ἀμειρόσους Φραντζῆς, τράβαξαν φοβούμενοι καὶ κερῶματι γιὰ νὰ τρουπώσουν στὰ κοντινὰ κάστρα.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδὸθαι, ἀνεχώρησεν εἰς Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθημένο-ς ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτει-λεν αὐτοῖς.

Τοὺς εἶχανε πάρει σὲ κυνηγητὸ οἱ ντόπιοι καπετανοί: Παπαδόφωρ, Γρηγοριάδης, Κανλῆς, Μέλιος, Ντούρας, Παπαζαφειρόπου-λως. Στὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν Τριφυλίας καὶ Πυλίας ἐνώθηεν μ' αὐτοὺς κ' ὁ Μεθώνης καὶ κλείσανε τοὺς Τούρκους στὰ κάστρα τῆς Μεθώνης καὶ τοῦ Ναυρυνίου.

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΝΙΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ἀπὸ τὸν Μεθώνης καὶ τοὺς ἄλλους ἀρχη-γούς ἀρχισε αἰμέσως ἡ πολιορκία καὶ τῶν δύο καστρῶν, πού κράτησε ἔξη ὀλάκερους μῆνες. Ὁ στρατὸς τροφοδοτιότανε καλὰ καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐδῶ ὅτι στὴν πολιορκία αὐτὴ ὁ πρωτοσύγκελλος Φραντζῆς σπατάλησε ὀλάκε-ρη τὴν περιουσία του, καὶ μπόρεσε εἶναι νὰ μείνῃ καρφωμένος μὲ πείσμα στὶς ἀρχικὲς τοῦ πολιορκητικῆς θέσεις. Ἐκῆσαν τῶν Τούρ-κων γερὸ ἀποκλεισμό, πού τοὺς ἀνάγκασαν σὲ τέλος γιὰ τροφὴ τους νὰ φάνε κ' αὐτὲς ἀκόμα τίς βρώμεις τους.

Ὁ Μεθώνης ἔβλεπε τὸν ἀποκλεισμόν. Ἀλλὰ ἔβλεπε καὶ τὸν ὄγρο δρόμο πού κράτα-σαν ἀκόμα οἱ Τούρκοι: τὴ θάλασσα. Αὐτὴ ἦταν ἀκόμα δική τους. Ἑλληνικά καράβια δὲν εἶχαν ἀκόμη φανῇ γιὰ νὰ καταλάβουν τὰ πόστα τους καὶ νὰ ἐπιτύχουν τὸ πείσμα τοῦ καστρῶν. Ἐγγραψε τότε στὴ διοίκησι τοῦ στό-λου καὶ ζήτησε καράβια.

Στὶς 18 τοῦ Μᾶη τοὺς ἦρθαν δυὸ Σπε-τσιώτικα. Καὶ κυβερνήτες τῶν δυὸ καραβίων ἦταν ὁ Ν. Μπότσας κ' ὁ Ἀναστάσης Κολαντρούτσος. Ἐντονώτερη γίνθηκε τότε ἡ πό-λιορκία. Ὁ Μεθώνης ἐπρεχε πότε σὲ Νιό-καστρο καὶ πότε σὲ κάστρο τῆς Μεθώνης. Τόναντε τοὺς πολεμιστὰς, μιλαγε σ' αὐτοὺς γιὰ τὴν ἐπιτυχία, γιὰ τὴν δόξα καὶ γιὰ τὰ λάφυ-ρα πού μετὰ θὰ κερδίζαν. Τὸ σκληρὸ αὐτὸ σφιγμένο εἶχε καὶ τὰ ἀγαθὰ τὸ ἀποτελέσμα-τα. Συμπράτασε γρηγορώτερα ἀπ' ὅτι καὶ οἱ πολιορκητὲς περιμέναν τὸ ἥϊκὸ τῶν Τούρ-κων. Μὴ μονάχα ἐλπίδα κρυφῇ, πού ἐφῆγγε σὰ μικρὸ λυχνάρκι στὰ βάθια τῆς ψυχῆς τους, εἶχε μείνει στὸς καστροκλειομένους Τούρκους: Τὸ ἐξαγνάνημα τοῦ στόλου. Τὰ μάτια τους ὅλο πρὸς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καρφωνόντανε ὄρες, μέρες, βδομάδες καὶ μῆ-νες. Μὰ τίποτα δὲ φαινότανε καὶ τίποτα δὲν ἀναδεδεῖναι. Ὅταν πιά βεβαιώθηκαν πὼς τί-ποτα δὲν ἐπρεπε νὰ καρτερῶν ἀπὸ τὸ γαλά-ζιο δρόμο, ἀποφάσισαν νὰ κάνουν ὀρηκτικώ-τερες ἀκόμα ἐξόδους γιὰ νὰ σπάσουν τὴν πό-λιορκία. Ἀντὶς ὅμως νὰ σπάσουν τὴν πολιορ-κητικὴν ζῶν, ἔπασαν τὰ μούτρα τους καὶ τὰ κεφάλια τους καὶ γύριζαν πάλι σὲ κάστρο ματωμένοι καὶ ντροπισμένοι.

Στὶς ταπεινωτικὲς αὐτὰς ὄρες πολλοὶ σκέ-φθηκαν τὴν παράδοσι. Μὰ καὶ πολλοὶ πάλι ἀντιδρῶσαν. Κυριαρχοῦν ἡ γνώμη τῶν πρῶ-των. Ἐπὶ πρωτοπαρὰδόθηκε μὴ ὁμάδα ἀπὸ ἑκατὸν εἰκοσι πέντε ἀντρες καὶ γυναῖκες. Οἱ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ ἑναντι Εὐαγγελίου του: «Ὁ λαὸς ὁ καθημένο ἐν τῷ σκότει εἶδε φῶς μέγα» μᾶς ἀναγγέλλει τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐτυχὲς δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα γεγονός. Μᾶς λέγει ὅτι τὸ φῶς τοῦ θεοῦ θὰ καταγῆσῃ τὸ σκότος τοῦ διαβόλου καὶ θὰ ἀρχίσῃ μὴ ἐπὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἐπὶ τὸν ἀνθρώπον. Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σωτηρίας, δηλαδὴ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, θὰ ρίψῃ τὰς ζωογόνους τοὺς ἀκτίνες εἰς ὅλους μᾶς. Γνωρίζομεν μὲ πόσῃ ταπεινότητι ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ ὁ βίος του, τὰ θαύματα του, ἡ διδασκαλία του καὶ αἱ προφητεῖαι ἀπέδειξαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρον ὅτι δὲν ἦτο ἄνθρωπος κοινός, ἀλλὰ ἄνθρωπος τέλειος, ὑπερτέλειος. Ἀληθὲς ἄνθρω-πος ἀνεῖς ἀμαρτίας καὶ ἅγιος. Ἐκτός τοῦ Ματθαίου μᾶς βεβαιώνει περὶ τοῦτου καὶ ὁ Εὐαγγε-λιστὴς Ἰωάννης μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους του: «Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὁ φωτίζει πάντα ἄνθρω-πον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον».

Καὶ ἀληθῶς ποῖα διδασκαλία οὐδὲποτε σοφοῦ εἶναι δυνατόν νὰ παραβληθῇ μὲ τὴν διδα-σκαλίαν τοῦ Θεοανθρώπου Ἰησοῦ! Βέβαια ἐξῆσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι μὲ τὴν διδα-σκαλίαν τῶν διεκήρυξαν πολλὰς ἀληθείας. Ἀλλὰ ἐστὶς εἰς αὐτοὺς ἀδύνατον νὰ μὴ ὑποπέσουν καὶ εἰς κάποια πλάνη. Ἡ διδασκαλία ὅμως τοῦ Σωτῆρος μᾶς εἶναι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, εἶναι τὸ φῶς πού λάμπει, τὸ φῶς πού δίδει ζωὴν.

Βεβαίως ἡ ἀγία καὶ σφίζουσα τοῦ Χριστοῦ διδασκαλία ἐγίνε δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Σκοπὸς τοῦ πῦλιν ἐἶναι τὸν κόσμον ἦτο τὸ νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ ἀργὰ τὸ φῶς πού ζωογονεῖ εἰσέρχεται εἰς κάθε ψυχὴν; Σφίζονται μὲ αὐτὸ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι; Ὅλοι βέ-βαια θὰ τὸ ἐπιθυμοῦσαν αὐτὸ. Δυστυχῶς ὅμως δὲν γίνεται τοῦτο. Ὅπως τὸ φῶς τὸ ἥλιον δὲν μπορεῖ νὰ φωτίσῃ τοὺς τυφλοὺς, ἔτσι καὶ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ δὲν μπορεῖ νὰ φωτίσῃ τὰ σκοτεινὰ καὶ βυθισμένα εἰς τὴν ἀμαρτίαν σώματα τῶν ἀνθρώπων. Διὰ νὰ μᾶς φωτίσῃ τοῦτο πρέπει μὲ ὅλην μᾶς τὴν ψυχὴν νὰ τὸ βελώσωμεν.

Ἡμεῖς ἐπομένως οἱ Χριστιανοὶ πού εἶδαμε τὸ ἀληθινὸν φῶς, ἄς ἐκτιμῶμεν καὶ ἄς ἀγα-πήσωμεν μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν μας αὐτὸ, ἄς πεισθώμεν ὅτι ἀποκαρπυνομένη ἀπ' αὐτοῦ, θὰ πέσω-μεν εἰς τὸ μεγαλύτερον σκότος, εἰς τὴν πλάνη καὶ τὴν ἀμαρτίαν. Ἀς ζητήσωμεν εὐκρινῶς ὅπως μὲ αὐτὸ ἐπιτυχωμεν τὴν σωτηρίαν μας. Αὐτὸ ἄς μᾶς ζωογονῇ, ἄς μᾶς θερμαίνῃ καὶ ἄς μᾶς καθοδηγῇ.

Τοὺς εἶχανε πάρει σὲ κυνηγητὸ οἱ ντόπιοι καπετανοί: Παπαδόφωρ, Γρηγοριάδης, Κανλῆς, Μέλιος, Ντούρας, Παπαζαφειρόπου-λως. Στὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν Τριφυλίας καὶ Πυλίας ἐνώθηεν μ' αὐτοὺς κ' ὁ Μεθώνης καὶ κλείσανε τοὺς Τούρκους στὰ κάστρα τῆς Μεθώνης καὶ τοῦ Ναυρυνίου.

Ἦτανε τότε πού οἱ Τούρκοι τῆς Τριφυλίας, ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς, τρομοκρατιζομένη ἀπὸ μὴ τὸν ἀληθινὰ διπλωματικὴ, ποῦς στείλει σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ Σουλιωχώρια μὴ Ἀμειρόσους Φραντζῆς, τράβαξαν φοβούμενοι καὶ κερῶματι γιὰ νὰ τρουπώσουν στὰ κοντινὰ κάστρα.

Τοὺς εἶχανε πάρει σὲ κυνηγητὸ οἱ ντόπιοι καπετανοί: Παπαδόφωρ, Γρηγοριάδης, Κανλῆς, Μέλιος, Ντούρας, Παπαζαφειρόπου-λως. Στὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν Τριφυλίας καὶ Πυλίας ἐνώθηεν μ' αὐτοὺς κ' ὁ Μεθώνης καὶ κλείσανε τοὺς Τούρκους στὰ κάστρα τῆς Μεθώνης καὶ τοῦ Ναυρυνίου.

Ἦτανε τότε πού οἱ Τούρκοι τῆς Τριφυλίας, ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς, τρομοκρατιζομένη ἀπὸ μὴ τὸν ἀληθινὰ διπλωματικὴ, ποῦς στείλει σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ Σουλιωχώρια μὴ Ἀμειρόσους Φραντζῆς, τράβαξαν φοβούμενοι καὶ κερῶματι γιὰ νὰ τρουπώσουν στὰ κοντινὰ κάστρα.

Ἦτανε τότε πού οἱ Τούρκοι τῆς Τριφυλίας, ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς, τρομοκρατιζομένη ἀπὸ μὴ τὸν ἀληθινὰ διπλωματικὴ, ποῦς στείλει σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ Σουλιωχώρια μὴ Ἀμειρόσους Φραντζῆς, τράβαξαν φοβούμενοι καὶ κερῶματι γιὰ νὰ τρουπώσουν στὰ κοντι

Πάντα τέτοια έποχή στρέφεται ή θύμησί μου στή Θράκη. Είναι ή χώρα που μάς γαλούχισε στή μικρή ηλικία μας και γι' αυτό οι άναμνήσεις μας είναι ζωηρές από τις ήμέρες αυτές, που τις ζήσαμε με τόση χαρά παιδική, με τόση χριστιανική κατά- νυξι και άγάπη μέ- σα στή χώρα τούτη, που τώρα δεν άκού- γεται ούτε ή έλληνη- κή φωνή, ούτε ή κα- μιά της έκκλησιός, ούτε οι χριστιανικές τελετές γίνονται με τόσο θόρυβο και βοή. Τά Φώτα έφεπτε πάντα πολύ κρύο και πολύ χιόνι. Οι άνθρωποι και τά ζώα πάλευαν νά σταθούν πάνω στή χιονισμένη γή. Άγώνας ζωής, μά ευχάριστος. Τέτοιες μέρες οι πάγοι ήταν ζωντανοί. Πατού- σες έλεύθερα; Θά γλιστρούσες γιά νά βρεθής δεν ξέρω ποιά, με τό παγίδι σπασμένο, με τό χέρι χτυπημένο και τό κεφάλι τρύπιο. Έπρεπε νά περπατήσεις προφυλαχτικά. Έ- πρεπε νά φορής λάχτιχα της Ρωσίας και νάχης καρφιά στά παπούτσια σου, άλλως κινδύνευες νά τσακισής.

Τά παιδιά τέτοια έποχή παγοδρομούσαν, όχι βέβαια με παγοπέδιλα, μά με τά «καϊκία» τους, όπως έλεγαν τά έλκηθρά τους τά μικρά, που μόνα τους σκάρωναν με σα- νίδια γιά νά κάθονται πάνω και ν' αβάνιταν πάνω στόν πάγο νά γλιστρούν στήν κατηφορία. Θυμώμαι πώς στή συνοικία μας είχαμε τόν καλύτερο παγοδρομο σέ μία με- γάλη κατηφορία, που κατέβαινε ως πηνήτα μέτρα και πάνω στή ρεματιά — τό χειμάρρο — που χώριζε τη συνο- κία μας από τη συνοικία της Μητροπόλεως. Μετά τό σχο- λείο όλα τά παιδιά, μικρά- μεγάλα, γλιστρούσαν στόν πάγο, παγωμένο αυτό δρόμο και κατέβαιναν ως τόν ποταμό κάτω, που τόν χειμώνα πότε έτρεχε και πότε πάγωνε. Έκει άμέ- τηρτα παιδιά άγωνιζόντανε νά επιδείξουν την ικανότητά τους και νά ίκανοποιήσουν τη μανία του γλιστρήματος.

Όταν ό ήλιος έφεπτε και σουρούπωνε, τότε πιά έπανε τό παιγνίδι αυτό με τό καθημερινά θύματά του — παιδιά λαβωμένα. Από τά Χριστούγεννα άρχιζε τό μεγάλο χιόνι και όλες τις μέρες χιονίζει χιόνι πάνω στο χιόνι. Οι θερμάστρες και τά τζάκια έκαιγαν σέ φωτικά και πλούσια σπίνια. Δίχως φωτιά πώς νά ξεφυγής της; Πάγωνε μέσα στο δωμάτιο τό νερό στο ποτήρι, τό νερό στο νιπτήρα, στο σταμνί, στή βρύση. Τότε έβλεπες με φωτιά νά θερμαίνονται τή βρύση νά χύση τό νερό της, τό μπουκάλι νά λυώση, ή σάτινα νά ξεπαγώση. Γιά νά πλυθής τό πρωί χρειάζοτανε φωτιά πρώτα. Μόνον τά ηηγάδια άγνιζαν, σαν άνοιγες τό κα- πάκι τους. Έκείνα είχαν τη φυσική τους ζεστασία κι' αν έβγαζες έναν κουβά νερό, θαρρείς και ήταν βραστό και σ' αυτό μπορούσες νά βουτήξεις τά χέρια σου και νά νίψης τό πρόσωπό σου. Παιδί δέ θυμώμαι τόν χειμώνα νά μην έχω τά χέρια μου σκασμένα από τό πολύ κρύο. Τό κρύο νερό χαλούσε την έπιδερμίδα, την έσκαζε, τη μάτωνε.

Ό ύπνος ήταν μαρτυρικός πριν άρχιση. Πώς νά βγά- λης τά ζεστά ρούχα σου γιά νά κοιμηθής και νά πλυθής, που έξω ό βορρής φυσούσε λυσσασμένος και παγωμένος; Τά χιόνια σκέπαζαν τά πάντα. Οι πάγοι κρέμονταν από τά κεραμίδια κρυσταλλωμένοι σέ σχήματα περίεργα. Τότε τά παιδιά επιδίδονταν νά στήνουν άρκοϋδες με χιόνια και άνθρακιάκια. Μέσα στους δρόμους, στις πλατειούδες σχη- μάτιζαν έναν άνθρωπο, τούβαζαν μάτια με κάρβουνο, τού- βαζαν ένα στόμα καρδουνένιο, τούδιναν στο χέρι ένα ξύλο και τόν άνόμαζαν χιονάνθρωπο. Πολλά παιδιάκια έκαιγαν καλλιτεχνήματα. Έτσι και τό χιόνι και οι πάγοι ήταν ευχάριστα γιά τά παιδιά τις μέρες αυτές, που είχαν δια- κοπές δώδεκα μερών. Τά βιβλία τά κρεμούσαν στο τσιγ- γέλι. Ούτε διάβαζαν, ούτε έγραφαν. Έβγαζαν τό άχτι τους γιά τούς πολλούς κόπους του φθινοπώρου, που μά- θαιναν τότε γράμματα πολλά.

Με μεγάλη άγωνία πρόσμεναν τις γιορτές. Όσο πη- σιάζαν οι μέρες τόσο ή προσδοκία αυτή έκαιγε τά παιδιά ν' άγωνιούν. Σάν άρχιζαν πάλι από την παραμονή των Χριστουγέννων μία μελαγχολία έπιανε τά παιδιά, που λογάριζαν τό τέλος των έορτών και τ' άνοιγμα του σχο- λείου. Όταν τελείωναν οι μέρες, όπως τό φυτίλι ή τό

λάδι στήν καντήλα, έτσι τελείωνε κι' ή ψυχή μας, λογα- ριάζοντας τις ώρες, τά λεφτά, που θά χτυπούσε πάλι ή καμπάνα νά πάμε στο σχολείο την άλλη μέρα από τ' Άη- Γιάνην. Τι μέρα θλιβερή, τί μέρα πικρή! Έπειτα πάλι θά συνηθίζαμε στή δουλειά.

Ό πατέρας μου ήταν παπās και μεις, τ' αδέρφια μου κι' έγώ, είχαμε κι' άλλα καθήκοντα. Έπρεπε όλες τις γιορτές νά βοηθούμε τόν πατέρα μας στά διαβάσματά του. Έτσι τά Χριστούγεννα ξυπνούσαμε νύχτα βαθεία με τό χτύπημα της γλυκιάς καμπάνας, τόν άκολουθούσαμε και διαβάσαμε μαζί του στήν έκκλησιά τόν "Ορθρο, ως ότου νά μαζευθί ό κόσμος, νάρθουν οι ψαλτάδες και νά πλημμυρίση ή έκκλησιά. Τότε ήχοις άγγελικά ή έκκλη- σία μας με τις παιδικές κρυστάλλινες φωνές μας. Ψέλναμε γλυκά τά τροπάρια και στο τέλος τό τροπάρι των Χρι- στουγέννων. Βοηθούσαμε τό μεγάλο μας αδελφό και πρω- τοψάλτη ψάλλοντας τό «Τί θαυμάζεις Μαριά υ» και τις καταβασίες «Χ ρ ι σ τ ό ς γ ε ν ν ά τ α ι δ ο ξ α σ α τ ε ς» κι' όλα τά τροπάρια και τό Χερουβικό και τό «Μυ- στήριον ξένον όρώ και παράδοξον».

Έτσι ό πατέρας μου από τά τυχερά του μάς φιλοδω- ρούσε από ένα μικρό ποσό γιά έξοδα των Χριστουγέν- νων. Έτσι μάς βλογούσε με την χαρά της ψυχής του και βλογημένοι προκόδαμε στά γράμματα και στήν ψαλτική. Όλα τά ξέραμε απόξω και δέ χάναμε πουθενά τόν ήχο ή τό ίσο. Έτσι την άλλη μέρα ξημερώματα κι' άνήμερα Χριστούγεννα τρώγαμε και τη χοιρινή μπριζόλα ύστερ' από νηστεία μακρά.

Έτσι και του Άγίου Βασιλείου, παγωμένοι από τό πολύ κρύο, σουρβίζαμε, λέγαμε τά ώρατά κάλανδα, ψέλ- ναμε στήν έκκλησία, κόδαμε στήν πηττα, γλεντούσαμε, παγοδρομούσαμε ως που νά έφταναν τά Φώτα. Πέφταμε από νωρίς νά κοιμηθούμε κάτω από ζεστά παπλώματα, γιά τη νύχτας κείνης τό μαρτύριο ήταν πολύ. Οι καμπά- νες χτυπούσαν βαθεία νύχτα. Έπρεπε νά γίνη ό άγιασμός ό μικρός. Έπειτα ό πατέρας μου ντυνότανε πολύ βαριά. Φορούσε τη γούνα του, τό τζουμπέ του, τυλίγονταν τό σάλι του, έσφιγγε τό καλιμαύκι του νά μη τό πάρη ό άέρας και φορώντας τά μάλλινα χειρόκτια του, ξεκινούσε γιά τό φώτισμα των σπιτιών της συνοικίας, που πρόσμεναν δία με τά φώτα άναμμένα νά μη ό παπās νά τούς άγιάση, νά σκορπίση άγιασμό με τη φωτιστήρα του που πάγωνε στο δρόμο από τό κρύο. Ένας από τ' αδέρφια μου βαστούσε τό μπακίρι με τόν άγιασμό, ό άλλος χτυπούσε τις εώπο- ρτες προτρέχοντας, γιά νά μάς άνοίξουν, κι' ό τρίτος ένα φανάρι άναμμένο νά μάς φέγγη. Τό περπάτημά μας ήταν μαρτυρικό μέσα στους πάγους, στά χιόνια, στόν δυνατό βορρά και στή σκοτεινιά. Ο ούρανός έχυνε τσουχτερό κρύο και λίγο παρηγοριά από τ' άμέτρητα καντήλια του που πλημμύριζαν τό μαύρο στερέωμα. Μπαίνοντας σέ κάθε σπίτι ξεφωνίζαμε τό «Εν Ίορδάνη βαφτίζο με- ν ο υ σ ο υ Κ ύ ρ ι ε...» και μέσα στή σιγαλιά της νύχτας θαρρείς και άγγελάκια άληθινά κατέβαιναν κάτω στή γή

ΤΟ ΙΕΡΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟ

Γιορτές τις όνομάζει ό λαός όλες μαζί — Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά και Θεοφάνεια — άτίμητες πέτρες που λάμπουν στο φθαρτό σαχτυλίδι του χρόνου. Κι' είναι πραγματικά οι μέρες αυτές γιορτές της ψυχής, κάθε μία με τη δική της έορταστική φαιρότητα, με τη δική της μυστική άγαλλίασι, σαν άστρα που φέγγουν από τόν ίδιο ούρανό, κλωνιά που θγαίνουν από τό ίδιο δεντρί, κι' είναι λουσμένα μέσα στο ίδιο πρωινό, μά ή όμορ- φιά τους μένει πάντα έξω από κι' άπαρόμοια- στη. Πώς νά παρεξηγήση κανένας τη χάρι τους;

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: Νύχτα γεμάτη άνάσες κοιμισμένων παιδιών. Πάνω από τούς άνοι- χτούς ή σκεπασμένους ούρανους άγρυπνούν φαιδρά, πανεύδια τάστρα. Ή πλάσις όλη εύπρεπισμένη έτοιμάζεται και περιμένει ήσυ- χα, σαν κύμα που άναπαύθηκε. Ξάφνου μέσα στή νύχτα οι καμπάνες ήχουν, ούρανιες φω- νές σπώνουν απ' όλες τις άκρες τη γή, που άκούει τό μήνυμα: «Δόξα εν ύψίστοις θεώ και επί γής ειρήνη, εν ανθρώποις εύδοκία». Θεού συγκατάθεσις. Στο πλήρωμα του χρό- νου που έφθασε έγινε τό μυστήριο της χάριτος. Άφού ό άνθρωπος δεν έσώζεται από άνθρωπο και ό Θεός άλλως δεν οικειοϋτο, στήν άπειρή εύσπλαχνία του, χωρεί μέσα στο χώρο ό ά- χώρητος, ό άπρόσιτος κατεβαίνει στή γή, με τό άνοιγμα των πρώτων πράσινων φύ- τρων, σαν βρέφος άνευ σποράς, με τά βελά- σματα των νεογέννητων άμνών, σαν άμνός άμωμος και άνακλινεται μέσα στο σπηλαί- ου τη φάτην. Στόν πλοΐτο της πενίας άναπαύ- εται ό ένανθρωπισμένος Θεός, φτωχούς βο- σκούς δέχεται πρώτους στά πόδια του, όσους βρέθηκαν εκείνη την ώρα άγρυαλούντες και φυλάσσοντες φυλακάς της νυκτός, γιάτί αυ- τούς πρώτ' απ' όλα ήρθε νά περιμαζέψη μέσ' απ' τά πάγη της νύχτας γύρω του, νά τούς ζεσταήν και νά τούς παρηγορήση. Τούτη την εικόνα του έρχομτο του άραματιστήκε ό προ- φήτης και είπε: «Άς βαστάξουν τά όρη την ειρήνην του κόσμου και τά βουνά τη δικαιοσύ- νη. Θά δώση τό δικίο στή φτωχολογιά και θά γλυτώση από την πείνα τούς λιμασμένους.

Θά κατεβή σά νεροποντή άπάνω στο φύτρο, και σά στάλα που στάζει άπάνω στή γή. Και θά τόν προσκυνήσουν όλοι οι βασιλιά- δες της γής κι' όλα τά έθνη θά τόν ύπηρετή- σουν. Γιάτί έσωσε τό φτωχό από τά χέρια του άφέντη του, και τόν άνήμπορο που δεν πε- ρίμενε από πουθενά βοήθεια».

Αιώνες τώρα κοιτά τό δικίο του φτωχού, και σώζει φάλαγγες από πεινασμένους παν- του ή παρουσία του, σά νεροποντή άπάνω στο φύτρο. Στρατιές από βασιλιάδες τόν προσ- κύνησαν και μυριάδες μυριάδων κείνοι που γονατίσανε σ' αυτόν, αν δεν φορτώθηκαν τά όρη από την ειρήνη του κόσμου, και τά βουνά από δικαιοσύνη, ως μη όλιγοφύχισουμε. Δεν θά περάση τό Κράτος έκείνου που τόν άνά- μεναν οι αιώνας. Έκείνοι σά διψασμένοι τόν περιμεναν, έμεις σά γεννημένοι από τόν ύποδε- χτούμε, γελαστοί, όπως ή γή που στολίστηκε με λουλούδια.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ: Με διπλή λάμψη λαμ- πρύνεται ή πρώτη μέρα του χρόνου: με τη λαμπρότητα της περιτομής και των όνομαστη- ρίων του Χριστού — όκτώ μέρες μετά την γέν- νησι — όποτε του δόθηκε τό όνομα Ίησούς, που θά πη «Σωτήρας», και της άθάνατης μνήμης του Μεγάλου Ιερχόχου και πατρός, Βασιλείου του από Καππαδοκίας, που πέθανε την 1ην Ίανουαρίου. Έτσι σοφά δέθηκε ή μία γιορτή με την άλλη, γιάτί κι' οι δυο συμ- βολίζουν της σάρκας την ταπεινότητα, που ό Ίησούς τη δέχτηκε γιά τό νόμου την πλη- ρωσι, και ό όσιος γιά τό Χριστού την συμ- βιώτευσι. Θρονιασμένος τώρα, λαμπρός μέσα στο βασιλικό του ιεράτευμα, στέκει πάνω απ' τη ροή και την άσασία του κόσμου, δείχνον- τας τά άμείνοντα. Αυτός που άποστερήθηκε ζώντας τά έγκόσμια, χορταίνει σήμερα στους φτωχούς και πεινασμένους, και κυδερνά τούς πλούσιους, πατέρας όλων στή χαρά, που τη σκορπίζει παντού από τό πιο ταπεινό καλύδι ως τά πιο άρχοντικά άνάκτορα, με της φιλο- δωρίας του τό άκένυτο και της όμιλίας του την γλυκύτητα, που άπεκλήθηκε «φωμί των άγγέλων» κάνοντας νά λάμπη ή μέρα τούτη

σά νύχτη πάρει της Σιών τη φωτεινή μεγα- λοπρέπεια!

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ: Άπό τη Βηθλεέμ κινά ή πανύχια πομπή γιά τις όχθες του Ίορδάνη, πλησίασε ποταμέ άβίνοντας την έρημο. Ή αύγη πρόφθασε ή κοιμισμένη άναπνοή των παιδιών έχον σταθή κι' ή πλάσι έχει πάρει της όψης των τό γέλασμα πουναι καμωμένο από τά φτερά των Άγγέλων ή λάμψη τους άνα- νακλά στά νερά που άγιάζονται σήμερα. Μπροστά τους γυμνός σά δούλος στέκεται ό Κύριος, πιά νά λάβη τό βάπτισμα, αυτός που δέ γνώρισε άμαρτία, από την παλάμη κεινού που ή φωνή του άντιλαλούσε στήν έρημο άγ- γέλλοντας σαν τό χελιδόνι τόν έρχομό του. Μά γιάτί ήρθ' εδώ, ποιές ν' άποπλύνη άμαρ- τίες; Του Άδάμ που έχασε τη Θεοκάμωτη στολή, γιά νά μην κρύβεται πιά, για νά μην ντρέπεται, καθώς αυτός γυμνώνεται σήμερα και βαπτίζεται. Μά ποιός νά τόν βαπτίση; Ταπεινά ό γυιός της στείρας τό γυίο της Παρθένου παρακαλεί: «Τι γυρεύεις από έμέ τόν άνθρωπο φιλόανθρωπε; Πώς θά σκύψης τό κεφάλι, πιά θά ύψώσω τό χέρι μου; Τό ματ' τό χόρτο ν' άπλώση στή φωτιά; Μπορεί ό φτωχός νά δανείση τόν πλούσιο;». «Βάπτισέ με μόνο, την παλάμη σου ζητώ, σώπια και περιμένε», και στή φωνή του αυτός που δεν ήθελε νά λύση των ποδιών του τόν ιμάντα, τώρα από τά πόδια του τό χέρι τρέμοντας άνεσάσει στήν κεφαλή. Και νά, άνοίγονται οι ούρανοι και τό πνεύμα τό άγιο κατεβαίνει σαν περι- στερά πάνω του, και φωνή άκούγεται από κεί μέσα που λέγει: «Όύτως έστιν ό υιός μου ό άγαπητός εν ω ηδόκησα».

Τό νερό του Ίορδάνη στρέφεται όπίσω. Τά όρη γύρω σκιντούν σαν κριάρια, τά βουνά σαν άρνάκια που τρέχουν, οι κοιλιάδες άρί- νουν περίτρομες μαζί και χαρούμενες κρυ- γές. Άπό τότες όλη ή πλάσι φέγγει άνα- καινισμένη! και οι απ' Άδάμ σαν αυτόν γυ- μνοί σά νυμφίο σέ ντύνουμε, έσε που εισαι στολισμα στους γυμνούς και φώς στους ντυ- μένους.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

νά θυμίσουν τό βάπτισμα του Χριστού. Τά σκυλιά γαύγι- ζαν, οι κοκόροι λαλούσαν και μεις τελειώναμε τό τροπάρι μαζί τους, παίρνοντας τό μεγάλο φιλοδώρημα των σπι- τιών που καλοπερνούσαν και τό φτωχό μεταλλίκο των πει- νασμένων. Γιάτί και τότε ύπήρχαν φτωχοί και πεινασμένοι. Αυτό έπρεπε νά γίνη σέ διακόσια τουλάχιστον σπίνια. Ένας μου άδελφός πρότρεχε με τό φανάρι νά μάς φέγγη. Έτσι άνεβαίναμε δρόμους αλλόκοτους, σκάλες ψηλές, αυ- λές μακρόσυρτες. Πατούσαμε πάγους και χιόνια και γλι- στρούσαμε έπικίνδυνα. Γι' αυτό κάποτε κι' ό μακαρίτης ό πατέρας μου γλιστρώντας έπεσε, χτύπησε βαριά και δια- κόσαμε τό φώτισμα γιά νά τόν πάμε σπίνι σακατεμένον. Τι θλίψη... κλαίγαμε μαζί του παγωμένοι και σκοτωμένοι από τό βαρύ αυτό χριστιανικό παπαδικό καθήκον της νύ- χτας των Φώτων. Χρέος που αν τό παράθαινες και στο πιο φτωχόσπιτο μπορούσε ν' άκούση και ό παπās όνειδί- σματα βαριά. Τό μπακίρι του σπιτιού μας τούτο, που τό κρατήσαμε όλα τ' αδέρφια με τη σειρά, τόχα τώρα στή βιβλιοθήκη μου πάνω νά μου θυμίζει όλα τούτα που σάς Ιστορώ. Πολλές φορές είχε παγώσει και τούτο με την άγιαστούρα μέσα και είχε κρυσταλλώσει. Αυτό είδε άμέτρητες φορές τά δώρα μας νά χάνονται κάτω στόν πάτο του και νά μεγαλώνουν μέσα στο νερό, νά γίνονται τριβύπια. Και τά τυχερά μας αυτά ήταν εύλογημένα. Μ' αυτά αγοράζαμε παπούτσια χειμωνιάτικα ή τά βάζαμε στόν κουμπάρ, γιά τά πασχαλινά μας ρούχα, αν ή μη- τέρα μας είχε προλάβει νά ύφάνη τό σαγιάκι νά μάς ντύση χειμερινά.

Τις μέρες κείνες βγαίναν κι' οι καλικάντζαροι, που κυνηγούσαν τούς ανθρώπους. Έτσι άποκτήσαμε ένα φόβο μεγάλο νά βγοΐμε την νύχτα έξω, τό φόβο των καλικαν- τζάρων που άνεβαίναν στά κεραμίδια, έμπαιναν από την κα- μινάδα της κουζίνας, κατέβαιναν στο τζάκι κι' έκαναν ζημιές. Με τ' άγιασμα των νερών χανόντανε πιά και ή σύ- χαζε ό κόσμος. Τότε κάποτε βουθάθηκε χάνοντας τη φωνή

του από φόβο ένα γειτονόπουλό μας, που τό καθαλίκεψε καλικάντζαρος, τόπιασε από τά μαλλιά και τό έτρεψε καθάλλα. Αυτό τό έλεγαν, μά δεν τό είδα ποτέ μου.

Τη μέρα των Φώτων θυμάμαι τά γειτονόπουλά μας που περιτρέχοντας με τά τουμπελέκια τραγουδούσαν:

Σήμερα τά Φώτα κι' ό Φωτισμός και χαρές μεγάλες στους ούρανούς.

Σήμερα κυρά μας ή Παναγία από τούς ούρανούς έκατέβηκε, σπάργαντα κρατούσε, κερί άναφτε και τόν άηγ-Γιάνην παρακαλεί:

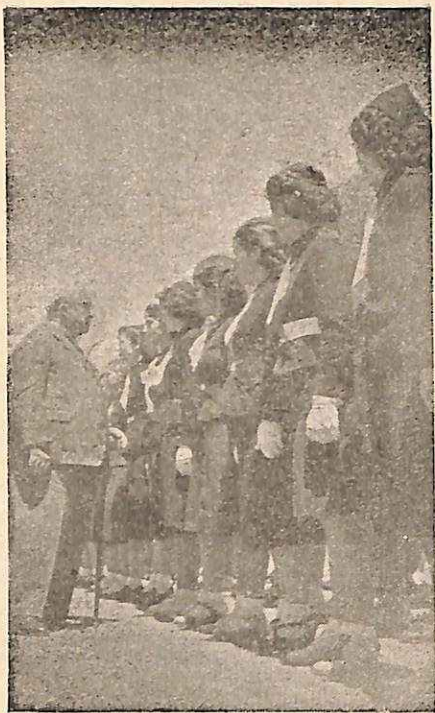
— Άηγ-Γιάνη άφέντη και βαφτιστή σήκα νά βαπτίσης Κύριου παιδί,

νά τό βγάλης Δρόσο και Λίθανο, νά γιάστωιν οι κάμποι με τά νερά,

νά γιάστω κι' άφέντης με την κυρά.

Την άλλη μέρα πιά ό ούρανός κατακάθαρος μάς έστελ- νε τόν ήλιο νά ζεσταήν τό κόκκαλό μας, νά χύση χαρά και φως, ζωή και εύτυχία. Έλαμπαν τά πάντα. Τά χιόνια έβγαζαν σπίνες, οι πάγοι σαν καθρέφτες γυάλιζαν. Κι' αν πύρωνε πολύ, άρχιζαν οι κρεμασμένοι κρυστάλλοι από τά κεραμίδια νά σταλάζουν. Ήταν ή προτελευταία μέρα της τεμελιάς και του παιγνιδιού. Πόσο γρήγορα είχαν περά- σει οι γιορτές! Όμως τά βιβλία άκόμα δεν τ' άγγίξαμε, την πένα δεν την πιάσαμε, τά τετράδια δεκατέσσερες μέ- ρες κούτουνταν κλειστά και τά βιβλία βουβά. Την μεθεπο- μένη θά χτυπούσαν οι καμπάνες πολύ πρωί ή με τη βροχή νά μάς καλέσουν στο σχολείο, που άνοιγε τις πόρτες του χαρούμενες ή λυπηρές. Χαρούμενες γιά τούς καλούς και λυπηρές γιά τούς κακούς, που θά μάθα- ναν τά γράμματα άφώτιστοι τρώγοντας ξύλο του παληού καιρού και μένοντας νηστεία τό μεσημέρι.

Πολύδ. Παπαχριστοδούλου

Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ...

«Σας θέλω ενωμένους όλους με μιὰ καρδιά, κι μὴ συλλογίζεσθε τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ μόνον τὴν Ἑλλάδα».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἔτσι μὰς εἶπε μιὰ φορὰ ὁ Ἀρχηγός πρὶν ἀπὸ δυὸ χρόνια, κι ἔτσι νοιώθουμε τώρα τὸν ἑαυτό μας σὰν ἕνα μικρὸ μῦθο προσημοσμένο σ' ἕνα γερὸ καὶ αἰώνιο σύνολο. Εἴχαμε ξεχάσει νὰ πιστεύουμε στὸ σύνολο αὐτὸ ποὺ λέγεται Ἑλλάδα, κι Ἀυτὸς μὰς ἔδωσε τὴν πίστι.

Πῆρε στὰ χέρια του φροντιστικὰ τὴν πλάκα τῆς ψυχῆς μας, ἔσθισε μὲ προσοχὴ ὅτι ἄλλοι ξένοι στὴν ἑλληνικὴ πατρίδα μὰς εἶχανε ἐκεῖ ἐπάνω γράψει πρὶν, κι ἄρχισε αὐτὸς, Τεχνίτης καὶ Πατέρας, νὰ χαράξῃ μὲ μιὰ ὑπερούσια σμίλη τί πρέπει ν' ἀγαποῦμε καὶ τί πρέπει νὰ πιστεύουμε. Ὅμως κάτω ἀπ' ὅλα αὐτὰ, τὰ ἱερά καὶ τὰ

μεγάλα, σὺρθηκε γερὸ καὶ ἀνεξίτηλο τὸ ὄνομά του.

Ἄν μὰς ρωτοῦσε σήμερα κανεὶς γιατί τὸ ψιθυρίζουμε μὲ τόσο σεβασμό, γιατί ἀκολουθοῦμε χωρὶς ὄροτις χαραγμένες στὴν καρδιά μας συμβουλές του καὶ γιατί νοιώθουμε τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς μας ἀπὸ αὐτὸν ἐμπνευσμένο, δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τοῦ δώσουμε μιὰ θετικὴ ἐξήγησι.

Ὅλα τὰ γιατί κι ὅλες οἱ ἀπαντήσεις θὰ συναντοῦσαν μονάχα ἕνα μέρος τοῦ δλου, γιατί τὰ λόγια δὲν μποροῦν νὰ καθορίσουν καὶ νὰ ἐκφράσουν τὸ μέγεθος τῆς εὐχαριστίας μας πρὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Κάπου κάποια φορὰ μὰς ἀντάμωσε ἡ φωνὴ του κι ἀπὸ τότε ἀντιλαλεῖ μέσα στ' αὐτιά καὶ στὴν ψυχὴ μας ἡ φωνὴ καὶ τ' ὄνομά του.

Ἡ φωνὴ αὐτὴ δὲν μὰς ἔδωσε ὑποσχέσεις. Μὰς ἐζήτησε μόνον καὶ μὰς ἀνέθεσε ὑποχρεώσεις. Μὰς εἶπε ὅτι τὰ δικαιώματά μας θὰ ξεπεταχθοῦν ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσι τῶν ὑποσχέσεών μας.

Ἐμεῖς ἀκολουθήσαμε τυφλά, γιατί μέσα στὴ φωνὴ ἐκείνῃ νοιώσαμε τὴ λαχτάρα μας καὶ μέσα στ' ὄνομα Ἐκείνου τὴ γνησιότητα τῆς πίστεώς μας.

Ἀπὸ ἐνστικτο νοιώσαμε ὅτι ἡ φωνὴ ἔρχονταν μέσα ἀπὸ τὰ βάθη τῆς αἰώνιας ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ προαισθανθήκαμε ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ χαράξῃ ἡ Ἀθανασία ὡς ὄνομα γνησίου Ἀρχηγού, ποὺ ἕνας χρυσοῦς αἰὼνας χαρίζει στοὺς λαοὺς.

Στὴν ἀρχὴ ἀκούσαμε μοναχὰ τὴ φωνὴ ποὺ μὰς μίλησε καὶ τὴ σημαία τῶν Ἰδανικῶν, ποὺ μὰς ἔδωσε στὰ χέρια. Κάθε λέξι ποὺ μὰς ἔλεγε ἔφθανε κατ' εὐθείαν στὴν καρδιά κι ὅλο πὶδ λαμπρὴ ἐδιπλώνονταν ἡ σημαία αὐτὴ στὸ δρόμο μας.

Στερνὰ ἀπὸ καιρὸ φτερούγιζε μέσα στὸν ψυχικὸ μας οὐρανὸ καὶ τὸ ὄνομά του, σὰν μιὰ πλατυφτερούγη ἀλκυονίδα, ποὺ πάνω ἀπὸ μιὰ γαληνεμένη ἡλιόλουστη θάλασσα προαναγγέλλει τὴν αἰθρία.

Μέσα μας ριζώθηκε ἡ πίστι στ' ὄνομα αὐτὸ πολὺ δυνατὰ καὶ ποτὲ δὲν θὰ μπορέσῃ ὁ χρόνος νὰ μὰς τὸ ἐξαλείψῃ. Θὰ στέκῃ αἰώνιο μέσα στὴν ψυχὴ μας, γιατί Ἐκείνος τὴν ἔχει κερδίσει γιὰ πάντα! Μὰς ἀρκεῖ ὅτι τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶναι τοῦ Ἀρχηγού μας καὶ τίποτε ἄλλο ἐμεῖς δὲν ἐξετάζουμε.

Ὅπως μέσα στὴν ψυχὴ μας θρονιάζεται φαντατικὰ ἡ Ἑλλάδα μας ἀδιάρρηκτη καὶ συνολική, ἔτσι καὶ τὸνομα Ἐκείνου ποὺ μὰς τὴν ἔφκισε ἀδελφικὴ καὶ ἐνωμένη. Γιατί ἡ Ἑλλάδα τῆς ἐποχῆς μας θὰ εἶναι ἄρρηκτα συνιδεμένη μὲ τὸ ὄνομα Ἐκείνου ποὺ τὴ δημιούργησε.

Μιὰ προσευχὴ καὶ μιὰ παράκλησι συνολικὴ ἄς ἀνέβῃ σὰν θυμίαμα στὸν Ὑπέρτατο Ἀρχοντα γιὰ τὸ ὄνομα Ἐκείνου τὸ αὐριανό.

Οἱ ψυχές μας ἄς γονατίσουν στὰ πόδια τοῦ καλοῦ Θεοῦ, κι ἄς τὸν παρακαλέσουν μὲ κατάνυξι νὰ τοῦ χαρίσῃ γερυσὺν καὶ καλὴ καρδιά.

Σὰν προσφορά, σὰν δῶρο τοῦ προσφέρουμε πρόσχαρὰ καὶ πρόθυμα τὴν πίστι μας καὶ τὴν ἀγάπη μας.

Σ. Καρ.

...Κι ἡ προσευχὴ μας.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ: ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ

Τὸ σπῖτι εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ὅ,τι ἡ ζεστὴ φωλὴ γιὰ τὰ ποῦλιά. Εἶναι τὸ γαλήνιο λιμάνι ποὺ βρίσκουμε σ' αὐτὸ τὴν ἀνάπαυσι, τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν ψυχικὴ. Σ' αὐτὸ θὰ βροῦν ἐξουράσσεια οἱ ἀδελφοί μας, οἱ σύζυγοι, οἱ πατέρες, ὅταν γυρίσουν κουρασμένοι ἀπ' τὰ γραφεῖα τους, ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια ἢ τὶς διάφορες δουλειές τους. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ εἶναι πάντα καθαρό, τακτοποιημένο, καὶ φιλόξενο, γιατί ἕνα καλοδολεμένο σπῖτι, ἐσκουράζει τὰ τρεκισμένα νεῦρα, ἐπιδρᾷ γλυκὰ στὸν ψυχικὸ μας κόσμο, καὶ μὰς κάνει πρόσχαρους καὶ γελαστοὺς. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νάχη κανεὶς μεγάλο πολυτελὲς σπῖτι, γιὰ νάχη ὅλη κείνῃ τὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ ἀναπαύει. Μὰ λίγη καλὴ θέλησις ἐκ μέρους τῆς νοικοκυρᾶς, καὶ μάλιστα τοῦ κοριτσαίου τῆς οἰκογενείας, κι ὅλα θὰ πάρουν ἕναν τόνο ἀρμονικὸ καὶ ἀναψαυτικὸ. Μιὰ γλάστρα μὲ λουλούδια πάνω σ' ἕνα τραπέζι δίνει φῶς στὸ σπῖτι, ἕνα καλοκεντημένο μαξιλάρι ριγμένο μὲ γούστο στὸ ντινιάνι, ἕνα λινό καθαρὸν τραπεζομάνηλο μὲ λίγη διακόσμηση κεντηματος, κι ὅλα ἀλλάζουν διὰ μᾶς. Ἐχὼ παρατηρήσει ὅτι πολλὰ κορίτσια ποὺ ἔχουν

τελειώσει πιά τὶς σπουδές τους, θεωροῦν ταπεινὸ καὶ ἀναξιοπρεπὲς ν' ἀσχολοῦνται καὶ μὲ κάτι, ἔξω ἀπὸ τὶς πνευματικὲς καὶ κοσμικὲς τους ἀσχολίες, μὲ κάτι ποὺ ἀφορᾷ τὴν γυναικίαν κι αὐτὲς τὶς ἰδίαις. Μὲ τὸ κέντημα π.χ., μὲ τὸ ράψιμο, μὲ τὸ πλέξιμο καὶ τὴν τακτοποίησι τοῦ σπιτιοῦ. Δὲν ἔχουν ὅμως καθόλου δίκιο, κι εἶναι παρὰλογος ὁ σκέψις τους. Γιατί ἕνα κορίτσι εἶναι πῶς ἀξέπαινο, κι ἔχει περισσότερη ἀξία, ὅταν ἀσχολῆται, παρ' ὅλη τὴν πνευματικὴν του μόρφωσι καὶ τὶς κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις, καὶ μὲ τὸ σπῖτι. Γιατί τὸ σπῖτι εἶναι τὸ περιβάλλον τῆς καὶ γιὰ νάχη κανεὶς ὁμορφὴ ψυχὴ, καὶ καλλιτεχνικὰ γούστα πρέπει νάνα ἀνάλογα αἰσθητικὸ καὶ τὸ περιβάλλον του. Εἶναι περισσότερο μορφωμένο καὶ ἐξωριστὸ ἕνα κορίτσι, ὅταν ἐξερῇ μὲν νὰ παίζει ἕνα ὁμορφὸ κομμάτι στὸ πιάνο μὲ συνάγια ἔξερ νὰ στρώνῃ μὲ τέχνην κι ἕνα τραπέζι στυλιζμένο μὲ γούστο, ἢ νὰ περιποιητῇ μὲ ἀδρότητα τοὺς καλεσμένους του. Ἡ κοινωνία δίνει ἐξέχρησι θεία κι ἐκτίμησι στὸ κορίτσι ποὺ νὰ μὲν ἔξει νὰ ζωγραφίζῃ ὡμορφα τοπία, ἀλλὰ ἔξει καὶ νὰ κένῃ ἕνα ὁμορφὸ ἐσώρουχο ἢ νὰ πλέξῃ

ἕνα μαξιλάρι τῆς μόδας. Τὸ σύγχρονο κορίτσι πρέπει νὰ ἔξερ ἀπὸ ὅλα. Νὰ παίζει μουσικὴ, νὰ κεντᾷ, νὰ ράβῃ, νὰ μαγειρεύῃ, νὰ συζητᾷ πάνω σ' ὅλα τὰ θέματα καὶ νὰ διαβάσῃ. Δὲν εἶναι καθόλου ταπεινωτικὸ ν' ἀσχολῆται μὲ τὴν διαρρύθμισι τοῦ σπιτιοῦ, ὅσο εὐκατάστατο κι' ἂν εἶναι, γιατί ἡ νοικοκυροσύνη δὲν εἶναι μόνον γιὰ τὶς φτωχές, μὰ καὶ γιὰ τὶς πλούσιες. Ἀκόμα πολὺ περισσότερο μάλιστα πρέπει νὰ ἔξερ ἕνα πλουσιόκοριτος, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ἐπιστατῇ, νὰ καθοδηγῇ, καὶ νὰ μαθαίνῃ τὴν τάξι στὶς ὑπηρετίες τῆς. Ἀς μὴ ἐχρῶμε ποτὲ, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ρόδα ποὺ γυρίζει, καὶ δὲν ἔξορμε τί μὰς ἐπιφύλασσει τὸ αὐριο.

Γι' αὐτὸ τὰ κορίτσια ποὺ εὐκαιροῦν, καὶ δὲν παλεύουν στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ κερδίσουν τὸ ψῶμί τους, κι ἔχουν ὅλον τὸν καιρὸ ν' ἀσχοληθοῦν μὲ κάτι τέτοιο, ποὺ ἀφορᾷ τὸ σπῖτι καὶ τὴν φυσικὴν τους κλίσιν, ἄς μὴν τὸ θεωροῦν τυποτένιο ν' ἀσχολοῦνται καὶ μὲ πράγματα ἔξω τῶν κοσμικῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῆς πνευματικῆς ἀσχολίας. Γιατί καὶ τὸ συγύρισμα μιᾶς σάλας, τὸ στρώσιμο τοῦ τραπεζιοῦ, τὸ μαγειρεῖμα ἐνὸς γλυκοῦ, τὸ κέντημα καὶ τὸσα ἄλλα εἶναι κι' αὐτὰ μιὰ τέχνη ἀξία προσοχῆς, ποὺ καθιστοῦν τὸ κορίτσι περιζήτητο καὶ διαλεχτό.

τὴν δουλειάν

* Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ *

Μέσα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπάρχουν κατὰ τὴν γνώμην μου ὠραιότερες στιγμὲς, ἀπ' ἐκείνες ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται... Ποὺ προσφέρει ὅλες του τὶς δυνάμεις, σωματικὰς καὶ πνευματικὰς, γιὰ τὴν ἐκτέλεσι κάποιου ὀρισμένου σκοποῦ.

Εἶναι στιγμὲς ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπο νὰ γίνεταί ἀνώτερος, νὰ φεύγῃ πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν πεζότητα κι ἀπὸ τὸ συνηθισμένο, καὶ ν' ἀνοίγῃ τὰ φτερά του γιὰ ἕνα καινούργιο πέταγμα, ψηλότερο, ποὺ θὰ τὸν φέρῃ κάπου, ἴσως μακριὰ, ὅπου θὰ νοιώσῃ τὴν ἀληθινὴν ἱκανοποίησι τῆς ζωῆς του.

Αὐτὲς τὶς στιγμὲς αἰσθάνεται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ, πὼς δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ σῶμα, ἀλλὰ πὼς μέσα στὴν ὕλη κούβονται καὶ κάτι ἄλλες δυνάμεις, ποὺ ὅταν δουλεύῃ βρῖσκονται σ' ὅλη τὴν ἑντάσι καὶ τὴν δημιουργικότητά τους.

Ἡ ἐργασία ἔχει τὴν ἰδιότητα, ὅσον μικρὸς καὶ ἁσχημὸς κι' ἂν εἶναι ἕνας ἄνθρωπος, τὸσον νὰ τὸν μεγάλωνῃ — μέσα στὴν προσπάθειά του — καὶ νὰ τὸν δέχῃ ἀνώτερο στὰ μάτια τῶν ἄλλων.

Ἄν ριζώμε μιὰ ματιά στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς Τέχνης, εἴτε ὡς ποιητικὴ παρουσία αὐτὴ, εἴτε ὡς ζωγραφικὴ, εἴτε ἀκόμη καὶ ὑπὸ μορφὴν διηγήματος, ἢ κάπως ἀλλοίωτικα, θὰ δοῦμε πὼς πολλὰ ἔχουν γραφῇ καὶ δημιουργηθῇ γιὰ τὴν δουλειά. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ ἐργασία εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα μέσα στὰ ὁποῖα ζῇ καὶ κινεῖται ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ.

Εἶναι ἡ πηγὴ ἀπ' ὅπου παίρνει τὴν χαράν, μέσα στὰ νάματα τῆς ὁποίας λούζεται γιὰ νὰ βγῇ καθαρὸς ὁ ἄνθρωπος, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κάθε κακὴ σκέψιν ἢ ἐπιθυμία.

Εἶναι τόσο ἀληθινὸ αὐτὸ τὸ τελευταῖο...

Ἀς ἐξετάσουμε τὸν ἑαυτό μας τὶς στιγμὲς ποὺ ἐργαζόμαστε... Ὅσο κοπιᾶσθαι κι' ἂν εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνουμε, δὲν τὸ νοιώθουμε. Ἡ ψυχὴ μας ἀνάλαφρα ἀγκαλιάζει κάθε ἀντικείμενο ποὺ μὰς χρειάζεται, τοῦ δίνει κάποια ἄλλη μορφή, ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο πρῆξι, καὶ τὸ σῶμα μας ὁλόκληρο σὲ μιὰ ἐντατικὴ

προσπάθεια ἀγωνίζεται, χωρὶς νὰ φαίνεται, γιὰ τὴν ὅσο τὸ δυνατὸ καλύτερη ἐκτέλεσι αὐτοῦ ποὺ ἀνελάβαμε.

Μὰ αὐτὰ δυστυχῶς δὲν συμβαίνουν πάντα! Κάθε ἄνθρωπος ποὺ ἐργάζεται, δὲν κατεχεται καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια συναισθήματα. Πρέπει νὰ ἐξορμε πὼς κάθε τι ποὺ ἀναλαμβάνουμε θὰ γίνῃ καλὰ ἢ κακὰ, σύμφωνα μὲ τὴν ἰδέα καὶ τὶς σκέψεις ποὺ ἔχουμε γι' αὐτὸ. Εἶναι σὲ ὅλες γνωστὸ πὼς καὶ ποὺ μὰς ἀρέσει γίνεταί εὐκολότερα, συντομότερα, καὶ μὰς χαρίζει μιὰ χαρά, ἕνα γέλιο ἱκανοποιήσεως. Ἐνῶ ἀντίθετα καὶ ποὺ δὲν τὸ παίρνουμε μὲ «καλὸ μάτι», ὅπως λέμε, γίνεταί δυσκόλα, μὰς φαίνεται ἀνιάρ, καὶ πολλὰς φορὲς μὲνι ἀτέλειωτο.

Κι' αὐτὸ, γιατί καὶ ποὺ γίνεταί χωρὶς νὰ τὸ ζήσουμε δὲν ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ ζητοῦμε. Ὁ κατανγκασμὸς καὶ ἡ βία, ἀντὶ νὰ μὰς κάμουν νὰ ἀγαπήσουμε τὴν δουλειά, φέρνουν τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα.

Παράλληλα πρέπει νὰ σκεπτόμαστε κάθε φορὰ ποὺ καταπιανόμεσθε μὲ κάτι, πὼς αὐτὸ τὸ κάτι ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ κάποιο σκοπὸ.

Ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια ὁ ἄνθρωπος κατὰλθε πὼς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ζῇ ἀπάνω στὴ γῇ χωρὶς νὰ κινῆται πρὸς κάποιο σκοπὸν.

Μόλις ἄρχισε τὸ μυαλὸ του νὰ λειτουργῇ, κατὰλθε πὼς γιὰ νὰ προδεῖσῃ καὶ νὰ ζῇ καλύτερα εἶναι ἀνάγκη νὰ δουλέγῃ. Γιὰ νὰ μὴ κρυώνῃ καὶ νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τὶς διαφόρες καιρικὲς μεταβολές, ἔπρεπε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα καλὸδι. Γιὰ νὰ τρέφεταί, εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ διάφορα ἐργαλεῖα, ποὺ θὰ τὸν βοηθοῦσαν νὰ βρῇ τὴν τροφὴν του, καὶ χίλια ἄλλα. Αὐτὰ ὅμως δὲν γίνονταν μόνον τους. Ἐπρεπε κάποιος νὰ τὰ κατασκευάσῃ. Κι ἄλλος κανεὶς δὲν ὤηρχεν ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιο...

Κι' ἀρχίζει ἀμέσως τὴ δουλειά, νοιώθοντας μιὰ χαρά, κάποιο συναισθήμα, ποὺ πρώτη φορὰ τοῦ παρουσιαζόταν, νὰ πλημυρίζῃ ὅλο τὸ εἶναι του.

Κι' ὅταν φθάσῃ στὸ τέμα... ἐκεῖ ποὺ ὠνευρέθηκε, ὅταν δῇ μπροστὰ του κάθε τι ποὺ

τοῦ χρειάζονταν, τότε ἡ ἱκανοποίησις του γίνεταί μεγάλη, πολὺ μεγάλη.

Αὐτὸ ἐξακολουθεῖ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, μὲ τὴν διαφορά ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅσο προῶδου καὶ ἐξελισσόμενος, τόσο ἡσθάνετο περισσότερο τὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀσφαλῆται μὲ ἐργασίες ποὺ εἶναι σύμφωνες μὲ τὴν ἐξέλιξιν του.

Εἶναι φανερὸ καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἀμφισβήτησῃ πὼς δὲν εἶναι ὁμορφὸ τὸ νὰ ζῇ κανεὶς τὴν ζωὴν τοῦ περιμένοντος ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ τοῦ προσφέρουν ὅ,τι τοῦ χρειάζεται.

Καταντᾷ ἔτσι ἕνα παρὰσιτο:

Συνθίζει στὴν ἀκίνησιν καὶ στὴν ἀργία καὶ σιγὰ ἀρχίζει νὰ βαριέται, νὰ βλέπῃ τὴ ζωὴν κενή, καὶ δὲν διακρίνει μεγαλύτερους ὀρίζοντας καὶ καινούργιους δρόμους. Καταντᾷ ἕνα ἀξιολύπητο πλάσμα: Δυσκίνητος, ἀδούλος, χωρὶς βλέψεις καὶ δυνεῖρα ἀνθρώπινα, μὲνι κάπου σὲ μιὰ μεγαλόπρεπη τεμπελιά, περιμένοντας τὴν βοήθεια τοῦ ἄλλου.

Ἀλλὰ καὶ ἔτσι μῆπως τοῦλάχιστον μὲνι εὐχαριστήμενος; Ποτέ. Αὐτὴ ἡ στήθεα ποὺ διάλεξε, νὰ μὴν κοπιᾷ ποτὲ γιὰ τίποτε, δὲν τὸν ἀφήνει νὰ νοιώσῃ τὴν χαρὰ ποὺ δίνει ἡ δουλειά, οὔτε τὴν ἱκανοποίησιν ποὺ χαρίζει ἡ θὰ τὸν δημιουργημάτων τοῦ κόπου του...

Γίνεταί πρόξενος λύπης καὶ στοὺς ἄλλους, ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ νὰ γεμιστοῦν μὲ τὸν δικὸν τους ἰδρώτα τὸ κενὸ τῆς δικῆς του ζωῆς.

Ὑπάρχει καὶ ἡ περίπτωση ποὺ μπορεῖ πάλιν νὰ ἐργάζεται, εἴτε γιατί μόνον ἔτσι θὰ ζῇ.

Ἡ δουλειά σ' αὐτὴν τὴν περίστασιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πραγματικὴ, ἀνώτερη, ἐκείνη ποὺ δίνει τὴν χαρὰ.

Εἶναι μιὰ ἀγυραία. Κι' αὐτὸς ποὺ τὴν μετέρχεται δὲν βλέπει τὴν ὥρα ποτε νὰ φύγῃ μακριὰ τῆς, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ.

Βλέπουμε λοιπὸν πὼς ἐργασία ἀπὸ ἐργασία διαφέρει πολὺ.

Μόνον ὅταν τὴν νοιώσουμε σὰν μιὰ ἐσώτερη ἐπιθυμία θὰ μπορέσουμε νὰ τὴν ἀντιληφθοῦμε σὰν μιὰ πραγματικὴ πηγὴ χαρᾶς, ποὺ θὰ ὁμορφάινῃ καὶ θὰ δυναμώνῃ τὴ ζωὴν μας.

KAITH Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Η ΜΑΝΟΥΛΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΑΘΗΤΟΥ

Ὅταν παραβάλουμε τὴ φιλανθρωπία τῆς παλῆς καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς θὰ βροῦμε ὅτι καὶ στὸ ἐπίπεδο αὐτὸ ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνθρωπίνης συναισθηματικῆς διαθέσεως γιὰ βοήθεια ἄλλαξε. Πρὶν γινόντων μοναχὰ χοροὶ καὶ διατυμπανίσματα. Τώρα ἡσυχὰ, σταθερὰ καταπιάνονται τὰ ζητήματα οἱ ἀρμόδιοι.

Δεκαεννὰ ἑκατομμύρια χρε-

άζονται γιὰ τὰ μαθητικὰ συσσίτια ἐφέτος.

Μιὰ μητέρα ἔκανε τὴν ἀρχή, μιὰ μητέρα ποὺ ὅλοι ἔξορμε τὸνομά της, ὅσο ἀθρόωσ κι' ἂν γίνεταί ἡ ἐργασία της. Καλεῖ, παρκαλεῖ, δουλεύει, τηλεφωνεῖ, ζητεῖ ἀκούραστη γιὰ τὴν τροφὴν τοῦ μικροῦ μαθητοῦ, γιὰ τὴν ὀγεία τοῦ παιδιοῦ, γιὰ τὴν ἱκανότητα, τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴν τοῦ μέλλοντος ἑλληνικοῦ λαοῦ. Γιατί μὲ τὰ συσσίτια τοῦ μαθητοῦ ἐπιδιώκεται αὐτὸς ὁ ἀπώτερος μεγάλος σκοπός.

Ἡ μανούλα αὐτὴ δὲν φροντίζει μόνον γιὰ τὸν ἡμερήσιον φαγητὸ τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ γιὰ τὴν μελλούμενη ἀνθισιν τῆς Ἑλλάδος. Ἀς θελήσουμε μιὰ φορὰ σ' ὅλο του τὸ πλῆθος καὶ τὸ βάθος νὰ ἀντικρύσουμε τὸ ἔργο τῆς αὐτοῦ.

Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ καθένας μας τὴ βοήθῃ μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο, ἄς ἔχῃ στὸ νοῦ του ὅτι δὲν κάνει μιὰ ἀπλὴ φιλανθρωπία, ἀλλὰ καὶ πολὺ πῶς τὸν ἀνὰ καὶ μεγάλο. Συνεργάζεται νὰ μπόυνε τὰ γέρα θεμέλια τῆς μελλούσης Ἑλλάδος, μιᾶς πατρίδας ποὺ ὀ-

λοὶ λαχταροῦμε κι' ὅλοι ὀνειροποῦμε καὶ ποὺ γι' αὐτὸ ὅλοι πρέπει νὰ δώσουμε τὸ χέρι μας στὸ ἔργο αὐτὸ, ὅχι μόνον ἀπὸ συναισθηματικὴ φιλανθρωπία, ἀλλὰ ἀπὸ συνειδητὴ καθήκοντος πρὸς τὴν μελλούσα δόξα τοῦ λαοῦ μας. Καμμιὰ καρδιά, πρὸ πάντων καμμιὰ γυναικεῖα καρδιά, ἄς μὴ μείνῃ κλειστὴ στὴν πρόσκλησιν τῆς «μανούλας τοῦ μικροῦ μαθητοῦ».

ΤΙ ΠΡΟΙΚΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΟ

Μὴ φοβηθῇτε, δὲν θ' ἀρχίσουμε ἕναν πελώριο κατάλογο. Εἵμασθε μαθημένους στὴν οἰκονομία, καὶ πρὸ πάντων στὸ πρακτικὸ πνεῦμα.

Ἀς ἀρχίσουμε λοιπὸν ἀπὸ τὰ πῶς σπουδαία: 12 πανάκια γιὰ τὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη, 6 φανελένια τὸ χειμῶνα ἀκόμα, 6 ποικαμισάκια καὶ 6 σακάκια, ἕνα μεγάλο τετράγωνο φροστὲ γιὰ τὸ μπάνιο, μερικὸι ὁμφαλεπίδεσμοι, 6 λαστιχένια πανταλονάκια, 6 σαλιαρίστρες, 6 μαντιλάκια, 3 σεντονάκια γιὰ τὸ ἀμαξάκι, ἐννοεῖ-

ται καὶ τὸ ἀμαξάκι μ' ἕνα παπλωματάκι ἢ φανελένιο σκέπασμα. Μαζήλαρκα καὶ σκεπάσματα γιὰ τὸ κρεβάτι. Ἄν μπόρῃτε ἕνα τραπεζάκι γιὰ τὸ φάσκειμα μὲ μαλακά σκεπάσματα καὶ ἕνα μικρὸ μανανάκι.

Αὐτὰ εἶναι τὰ πρῶτα καὶ τὰ πῶς ἀπαραίτητα πράγματα ποὺ μπορεῖ μιὰ προβλεπτικὴ μελλούσα μᾶνα νὰ προετοιμάσῃ γιὰ τὸ ἀγοράκι ἢ τὸ κοριτσάκι τῆς ποὺ ἐντὸς ὀλίγου πρόκειται νὰ φέρῃ στὸ κόσμον. Ὅταν θάχη προβλέπει γι' αὐτὰ θὰ εἶναι πῶς ἡσυχὴ γιὰ τὸ μαρὸ τῆς.

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

Υπό: Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

—Θά ξαναμιλήσουμε γι' αυτό Νανώ, είπε... θέλεις;

—Μά βέβαια, απάντησε κείνη και το χαριτωμένο πρόσωπό της έλαμψε από χαρά... Πήγαινε τώρα και καλή επίτυχία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ'

Τ' όνειρο που γίνεται αλήθεια!

Όταν ο Γρηγόρης μπήκε στο τρίκλινο ήταν τόσο σίγουρος πώς όλα θα πήγαιναν καλά και σύμφωνα με τη θέλησή του, που είχε κι' άλλες την κίνηση και την έκφραση του ανθρώπου που είναι ευχαριστημένος από τον εαυτό του και την τύχη του. Η ξέχωρη κουθέντα με τη Νανώ του έβαλε, θάρρεϊς, φτερά στους ώμους του... τόσο μεγάλα που τον έμπόδιζαν και να περπατά ακόμα. Βολικότερο λόγου χάρι θα του ήταν αν βρισκόταν ανάμεσα ούρανο και γης.

Τό δυνατό φως από τα πολυκάντηλα και τις λαμπάδες που άναβαν όλο και αντ' αντιφάγγιζαν πάνω στις πολύχρωμες φορεσιές των αρχόντων και τα στολίδια τους... ύστερα τόσα μάτια που στηλώθηκαν μονομιάς άπάνω του με περιέργεια, μόλις παρουσιάστηκε στο άνοιγμα του χρυσοκέντητου βήλου, τον έκαμαν να σταθί μιά στιγμή και να κλείση τα ματόφυλλα μ' εϋ- τὺς τ' άνοιξε, άναζήτησε τα πρόσωπα των δύο φίλων του, χαμογέλασε κι' έκλινε με πολλή σεμνότητα χαιρετώντας ολόγυρα τό σεβαστό άρχοντολόι.

—Περίφημα! είπε ο Μιχαήλ ένθουσιασμένος κι' έδωσε μιά τέτοια δυνατή σπρωξιά με τόν άγκώνα του στο Δημήτρη που με κόπο κρατήθηκε τούτος και δέν έπεσε πάνω στον διπλανό του.

Ός τόσο ο Πρωτοσπαθάρης πήρε τό λόγο:

—Ένδοξότατε, είπε κοιτάζοντας τόν Φωκά, ο άγουρος τούτος είναι γιός του Άκριτα Κομιτά που στάθηκε πολλά χρόνια γενναίος πρόμαχος στίς κλεισούρες της Καππαδοκίας κι' έπεσε πάνω στο χρέος του...

Ύστερα πρόσθεσε γυρίζοντας στούς άλλους:

—...Αν ξέρατε, άρχόντοι, τό πώς κατάφερε τούτος να σωθί από την καταστροφή, θά πιστεύατε και σεις πώς ήταν θέλημα Θεού να μεγαλώση και να γίνη ίσως έκδικητής μά και ύπερασπιστής της πιό βασιανισμένης έπαρχίας από όσες έχει τό άγιο κράτος των Ρωμαίων. Κρίνετε και μόνοι σας από τα περιστατικά που θ' άκούσετε σήμερα... Τώρα και πέντε χρόνια τούτος μαζί με τόν πατέρα Εϋτό-

χιο — αιώνια του ή μνήμη... γιατί βρίσκεται στά σκηνώματα των μαρτύρων — κατάφεραν να κρατήσουν πηνήντα λυσσασμένους Σαρακηνούς που πήγαν να κουρσέψουν τό μοναστήρι της Παναγίας στόν Άθωνα... Θαύμα άκατανόητο!... Γιατί τό ίδιο τούτο μοναστήρι κουρσέφτηκε σήμερα που έξόν από τούς καλογέρους είχε στή δούλεψή του καί οίκοσι, καθώς μαθαίνα, ρογιαστούς έργάτες, διαλεγμένους ένα κι' ένα για να παίξουν με την ίδια τέχνη τό τσαπί και τό κοντάρι... Ός τόσο καταδεχτήτε ν' άκούσετε από τό στόμα του τα καθέκαστα.

Η έντύπωση από τό λόγο του Πρωτοσπαθάρη ήταν μοναδική. Οί άρχόντοι συγκινήθηκαν βαθιά γιατί ο άγουρος που στεκόταν μπροστά τους, ύστερα από όσα άκουσαν, παρουσίαζόταν σαν ένας προστατευόμενος της Θείας Πρόνοιας, που οί μυστικές βουλές της ποιός ξέρεϊ γιατί τόν προωρίζανε. Κάθισαν λοιπόν πιό άνασταυτικά στίς βαθείές τους καρέκλες και πρόσμεναν με άσυγκράτητο ένδιαφέρον ν' άκούσουν τη διήγηση που οί περισσότεροι την ήξεραν κιόλας, άκρες - μέσες, κι' άλλοι θά την άκουγαν για πρώτη φορά.

Όσο για τό Φωκά... τούτος φαινότανε συλλογισμένος και σκυβόντας λίγο τό κεφάλι κοίταζε τό Γρηγόρη πλώ από τα δασα τό φρύδι. Δέν είχε προλήψεις και άδικαιολόγητους φόβους... Διάφορα όμως περιστατικά που έμεις μαθαίνουμε σήμερα από τούς χρονογράφους για την έποχή κείνη γυρίζουν από στόμα σε στόμα, είχαν κάνει τούς ανθρώπους και ξεχωρα κείνους που είχαν βάλει για σκοπό να κερδέψουν τη δόξα και τη δύναμη του κόσμου τούτου, να προσέ-

Είπε ένα χωριάτη να κοιμάται.

χουν μερικά σημάδια, γιατί, καθώς πίστευαν, κρύβανε τη μυστική βουλή Κείνου που τα κανονίζει όλα σύμφωνα με τη θέλησή του... Ήταν πασίγνωστο λόγου χάρι αυτό που έτρεξε στο Βασίλειο τόν Μακεδόνα. Ένας χωριάτης άγράμματος εκεί πέρα, φτωχός, κατέβαινε από τα βόρεια στη βασιλεύουσα γυρεύοντας τύχη. Ούτε τέχνη ήξερε, ούτε γνωριμιές είχε... Τά μοναδικά του προσόντα ήταν τά νιάτα του, ή γερωσύνη του και ή δύναμή του, όσο για τό τελευταίο μάλιστα ξεχώριζε... Έμοιαζε τις μαλλιαρές άρκούδες που γυρίζαν στά φαράγγια της πατρίδας του, στά χιονισμένα Μπαλκάνια. Πάτ - πάτ έκανε καθώς ή πλατεία του πατούσα χτυπούσε τό χιόνι τό κρουσταλλιασμένο από τό κρύο και σου έκανε φόβο να τόνε βλέπης, ένα γίγαντα ως εκεί πάνω με μακρυά άκουρα μαλλιά και γένεα... Ένα Κυριακάτικο σουρούπο λοιπόν έφτασε στήν Κωνσταντινούπολη κι' έπειδή δέν είχε πού να πάη κι' άποσταμένος καθώς ήταν έγειρε κι' άποκοιμήθηκε έξω από την ένοριακή έκκλησία του Άγιου Διομήδη. Τόν πήρε για καλά γιατί νύχτωσε κι' αϋτός ρουχάλιζε ξαπλωμένος στο πεζούλι... Τότες συνέβη κάτι παράξενο...

Ό προσμονάριος έλλαδη της εκκλησίας είδε ένα όνειρο... Παρουσιάστηκε, λέει, μπροστά του, ο Άγιος, τόν σκούνηζε με τό πόδι του και τού είπε: «Σήκω και φιλοξένησε τό βασιλιά που κοιμάται έξω». Πετιέται τρομαγμένος αϋτός, άνοίγει την πόρτα και βλέπει ένα χωριάτη που ρουχάλιζε. Γύρισε και ξανακοιμήθηκε. Μόλις έκλεισε τα ματόφυλλα του, να σου πάλι ο άγιος παρουσιάζεται μπροστά του και τού ξαναλέει τά ίδια λόγια: «Σήκω κλπ.». Να μην τα πολυλογούμε, τρεις φορές έγινε τό ίδιο πράμα. Στο τέλος ο προσμενάρης βεβαιώθηκε πώς ο άγιος έννοούσε τό φτωχό εκείνο άνθρωπο κι' έκανε καιά την προσταγή του... Πώς μπορεί κανένας να ξέρη τό θέλημα του Θεού ποιό είναι και πώς μπορεί ανάμεσα στούς όμοιους του, που οί έγκόσμιες συνθήκες άλλους ανεβάζουν παρ' αΐα κι' άλλους κατεβάζουν, να ξεχωρίση τόν έκλεχτό του Κυρίου; Νά, λόγου χάρι, κείνος ο φτωχός που δέν είχε πού την κεφαλήν κλίνει, έγινε βασιλιάς και αυτοκράτωρ των Ρωμαίων και μάλιστα από τούς πιό διαλεχτούς, κι' άρχηγός ολόκληρης δυναστείας, της Μακεδονικής.

«Μήπως και τούτος ο άγουρος άράγε...» άνανοήθηκε ο Φωκάς, «Άς άκούσουμε λοιπόν με προσοχή αυτό τό άκατανόητο θαύμα... Δέ λέω, πρέπει να τόν βοηθήσω μιά και είναι πατριώτης μου μάλιστα και ή ψη του δείχνει άνθρωπο που θά πάη μπροστά... και τίμιο. Όπως κι' αν έρθουν τά πράματα θάχω έναν φίλο σωστό

στο πλευρό μου... κι' ο Θεός ξέρεϊ πόσο έχει κανείς ανάγκη από τέτοιον σήμερα... μ' αν από τη διήγησή του δείχτη πώς μαζί με τ' άλλα ή Θεία Πρόνοια τόν έχει σημαδέψει για μεγάλα, γιατί να μην είμαι εγώ αϋτός που θά σταθί στο πλευρό του μεθαύριο και θά φαντάξη για προστάτης και οδηγός του;»

Σέ μιά στιγμή μέσα όλες τούτες οί σκέψεις σπίθισαν στο μυαλό του Φωκά. Τώρα αν κανείς έλλήση απ' αϋτές να τόν φαντασθί άνθρωπο ταπεινό και ύπολογιστή, δέ θάχη καθόλου δίκιο. Ο Λέων καθώς κι' ο άδερφός του ο Νικηφόρος ήταν γενναίος στρατηγός και είχε προσφέρει τέτοιες σημαντικές υπηρεσίες στην αυτοκρατορία που τις τιμές και τά αξιώματα τά κέρδισε να πούμε με τό μπράτσο του και δέν τά χρωστούσε σε ραδιουργίες και άνάξια καμώματα... Ήταν όμως παλατιανός και συνήθιζε να σκέπτεται σύμφωνα με τις περιστάσεις κι' ανάλογα με τούς ανθρώπους που είχε γύρω του. Πήγαινε λοιπόν προσεκτικά μ' αστερα, σαν τό λιοντάρι, να πούμε, μέσα στη ζούγκλα πού, όσο κι' αν νοιάζη τη δύναμή του, δέν τό θάρρει περισσίο να πάρη και τά μέτρα του για κάθε ένδεχόμενο και να λογαριάση τό κάθε τι που μπορεί σε ώρα ανάγκης να τού χρειασθί.

Ός τόσο ο Γρηγόρης άκίνητος περίμενε να τόν ρωτήση ο Δομέστικος ή να τόν προστάξη μ' ένα του νεύμα ν' άρχιση.

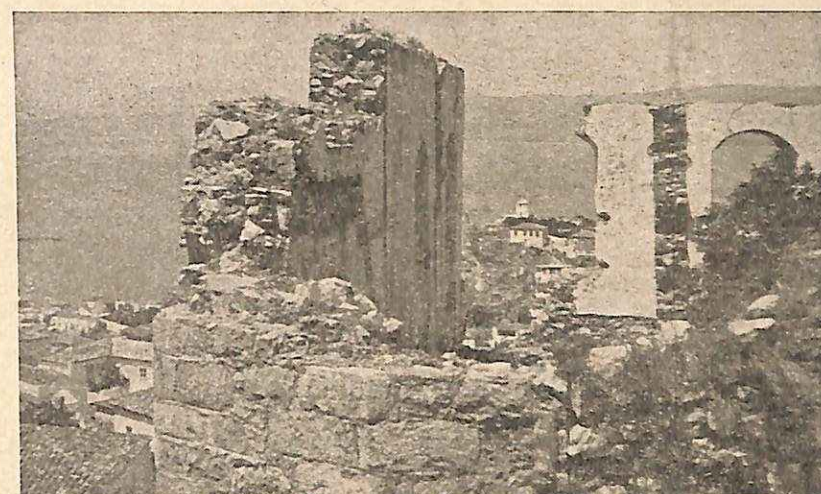
Ο Λέων Φωκάς έκοψε τη σιωπή:

—Τόν Ίωάννη Κομιτά, τόν πατέρα σου, τόν ήξερα. Κάποτε μάλιστα περάσαμε από τόν πύργο του και μ' ας φιλοξένησε... Πόσα χρόνια... Ήμουνα νέος τότες, άγουρος σαν και σένα, κι' ακολουθούσα τόν πατέρα μου που ήταν Δομέστικος σ' Ανατολή και Δύση. Άκόμα θυμούνται τά λόγια που μου είπε σ' α φύγαμε κείθε: «Γενναίος και τίμιος στρατιώτης ο Κομιτάς!» Συνήθιζε πάντα ο μακαρίτης με δυό λόγια δεμένα και σταράτα να ζωγραφίζει τόν καθένα κι' είχε την άπαίτηση να τά χαράζουμε τά λόγια τούτα βαθιά στην καρδιά μας. Συχνά μ' ας έλεγε: «Κάθε δουλειά χρειάζεται τά σύνεργα της, είδεμ ή δση μαστοριά κι' αν έχης κι' έξυπνάδα πάει χαμένη... Τί θά ήταν ο μέγας Ίουστινιανός λόγου χάρι δίχως γερούς στρατηγούς και πρωτομαστόρους και νομοθέτες; Θά σ' ας αφήσω κληρονόμους στο έργο μου, μ' α για να τά βγάλετε πέρα χρειάζεστε ανθρώπους... Να τούς αγαπάτε και να τούς φροντίζετε γιατί είναι λιγοστοί... Έτσι καθώς φροντίζει ο κυνηγός τό λαγωνικό του...»

Όταν γυρίση ο νους μου στά περασμένα, άρχοντοι, για να πάρη όρμη- νεια... τί πρέπει να κάνω στην τάδε περίπτωση και πώς, πάντα τά λόγια τούτα ανεβαίνουν στη θύμησή μου... Και θάρρ' α πώς μιλάει ο ίδιος ο γονιός μου από τόν άλλο κόσμο και με νοιάζεται ακόμα και με παραστέκει...

Ο Λέων σάπασε και για μιά στιγμή φάνηκε δόλοτελα άφηρημένος, σ' α να προσπαθούσε ν' άντικρύση πίσω από την πρόσκαιρη τούτη στιγμή μέσα στην άπόλυτη μακαριότητα, όπου ήσυχάζαν οί ψυχές των δικαίων και των μαρτύρων, τη μορφή του μεγάλου πατέρα του.

(Ακολουθεί)

Ο ΠΑΝΥΠΕΡΤΙΜΟΣ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ ΒΡΑΧΟΣ

Είς την Γενεύην, πρό άρκετών έτών, ο πολύτιμος φίλος της Ελλάδος Έδουάρδος Σαπυζά, βουλευτής και διευθυντής της «Εφημερίδος της Γενεύης», μου έλεγε ένα βράδυ στο φιλόξενο σπίτι του ότι, όταν άδηγούσε κάποτε τά παιδιά του στην Ελλάδα, τά άδηγούσε σαν να τά πήγαινε σ' ένα ιερό προσκύνημα.

Τά λόγια αϋτά του Έλβετου φιλέλληνας τά θυμάμαι κάθε φορά που επισκέπτομαι την Ύδρα ή που, περνώντας τό Μυρτώ για τά ταξίδια της Κρήτης, την μαντεύω πίσω από τό φανάρι της Ζούρβας. Τό ταξίδι στην Ύδρα τό θεωρώ κι' εγώ σαν ένα «ιερό προσκύνημα» για κάθε Έλληνα και για κάθε άνθρωπο που συγκινείται από τόν ήρωισμό.

Είναι αλήθεια πώς πολλά μέρη της Ελλάδος είναι ένδοξα και ιστορικά και «τόποι ιεροί» για τούς Έλληνες. Τ' όνομά τους έχει συνδεθί άναπόσπαστα με πολεμικές δόξες και με ήρωϊσμούς έλληνικούς, όχι μόνον κατά την αρχαιότητα, αλλά και κατά τούς τελευταίους χρόνους των παππούδων μας, ακόμη και κατά τούς χρόνους που ζήσαμε εμείς οί ίδιοι. Της Ύδρας όμως τό νησι πρέπει να δημολογήσουμε ότι κατέχει την πρώτη θέση στη νεο-ελληνική ιστορία και διακρίνεται για την παραγωγή σεμνών παλληκαριών και πατριωτών μεγάλων, που προσέφεραν και προσφέρουν αίμα, κόπον, περιουσίαν και ζωήν εις την ύπηρεσίαν της Πατρίδας.

Κάθε βραχάκι της και κάθε σπίτι της, άρχοντικό ή ταπεινό, κάθε δομακί της καθαρό κι' άσβεστωμένο, κάθε πηγάδι της και κάθε πετραδάκι έχει να σ' ας διηγηθί και από μιά ήρωϊκή ιστορία. Σέ κάθε βήμα, πού θά κάμετε, θά συναντήσετε και μιά ένδοξη ιστορική άνάμνησι πού θά μιλήση στην ελληνική σκέψι σας, όπως μιλούνε στην ελληνική καρδιά σας τά κανόνια της, πού θά τά δίτε άραδιασμένα στη σειρά, στίς τάπιες του λιμανιού της, λές και την προασπίζουν άκόμη, όπως εκείνους τούς καιρούς, φύλακες άγρυπνοι, άτρόμητοι και αστηροί. Είναι τά ίδια εκείνα τά κανό-

νια, πού βιδωμένα τότε στά ύδρέϊκα καράβια, έκαναν τόν Ίμπραήμ ν' άφρίζη απ' τη λύσσα του, καθώς έβλεπε να σκορπούν άμειλικτα κι' αλάθευτα τό θάνατο στά φουσατά του και στούς στόλους του και ν' άποκαλή την Ύδραν: «μικράν Άγγλίαν». Τά κανόνια εκείνα δέν βουβάθηκαν ποτέ. Άλλοτε ξεροούσαν τό θάνατο άπάνω στούς έχθρους. Σήμερα μιλούνε ήσυχ' α και σεμνά πότε με τη θάλασσα πού τά χαϊδεύει με τούς άφρούς της και πότε με τούς Έλληνες, πού ξέρουν τη γλώσσά τους.

Ο Ύδραϊος πατριώτης και ιστορικός έρευνητής της νήσου κ. Αντώνιος Μανίκης την Ύδρα δέν την γράφει ποτέ του Ύδρα. Την γράφει πάντοτε: «ο Πανυπέρτιμος της Ύδρας Βράχος». Και δέν έχει καθόλου άδικο, ούτε είναι υπερβολικός εις τόν έπιτυχί αϋτόν χαρακτηρισμόν. Πρώτον διότι ούδέποτε έπάτησε κατακτητού ποδάρι στο νησί και δεύτερον διότι εις τόν Άγώνα του 21 ή Ύδρα προσέφερε με τό παραπάνω, δτι είχε. Και είχε πολλά: Χρυσάφι, αίμα, πλοία, πείραν.

Χρυσάφι: Τis λίρες τις άδειασε με τό φτυάρι από τις στέρες των άρχοντικών της εις τόν κορβανόν της άγωνιζόμενης Πατρίδας.

Αίμα: Και στή στεριά και στή θάλασσα τόχυσαν μπόλικο τά παιδιά της. Όχι μόνον στίς ναυμαχίες αλλά και στίς μάχες της ξηράς.

Πλοία: Είχε κι' έδωσε τά περισσότερα από κάθε άλλο νησι ή παραθαλάσσιο. Περισσότερα πολύ κι' από τις Σπέτσες κι' από τά Ψαρά.

Πείραν: Ναυάρχους και άρχηγούς και πέπειραμένους θαλασσολόγους και πολεμιστάς: Άλλο τίποτε. Ένα σωρό και διαρκώς.

Και έφ' όσον ύφίσταται ελληνικόν πολεμικόν ναυτικόν, ή Ύδρα θά λάμπη και θά ξεχωρίζη ως «ήρωστόκος» και έν καιρ' α ειρήνης και έν καιρ' α πολέμου. Και θά μ' ας δίνη εις γενεάς γενεών ναυάρχους της Ελλάς και μπουρλοτιέρηδες εις τόν λιμένα της Θεσσαλονίκης σαν τόν Νικόλαον Βότσην.

Θ. Γ. Παπαμανώλης

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΧΡΗΣΤΟΥ

Στις 21 Ιουνίου 1908, ένας νεαρός υπόδικος, άλυσόδετος και τριγυρισμένος απ' το ισχυρό απόσπασμα της φρουράς των φυλακών του Μοναστηρίου, ώδηγήθηκε μπροστά στο έκτακτο τουρκικό δικαστήριο. Γύρω-γύρω του στρατιώτες, φύλακες και μάρτυρες της κατηγορίας, τον κυττάζαν καχύποπτα. Κι' όμως, ο υπόδικος αυτός δεν είχε καθόλου ανησυχητική έκφραση. Σ' όλη του τη μορφή μιά γαλήνη απόκοσμη ήταν χυμένη και μιά γλυκύτητα, που θύμιζε Ναζωραίο... "Ένα κεφάλι δόξαθανο, δυο μάτια γαλάζια και κατακάθαρα, σαν άνοιξιάντικος ούρανος. "Ολ' αυτά, τοποθετηστέ τα σ' ένα σιτιβάρο και καλοδεμένο κορμί μετρίου άναστήματος και θάχετε την εικόνα του υποδίκου. "Ηλικία όχι μεγαλύτερη των είκοσι χρονών. Βλέμμα γεμάτο καλωσύνη. Ελαφρότατα είρωνικό μειδίαμα στα χείλη.

Τέτοιος ήταν ο Πέτρος Χρήστου. Κι' όμως, αυτόν τον άμουςτακο νεανία τον κυττάζαν με τρόμο κι' ανησυχία οι φύλακές του στρατιώτες, οι ψημένοι στις ακτίνες του καλοκαιριάτικου ήλιου, στη φλόγα του μπαρουτιού και στο παγερό φύσημα του βορρά.

Και δεν είχαν άδικο. Οι μάρτυρες της κατηγορίας, που εξιστόρησαν σ' λίγο τη δράσι του νεαρού εκείνου ήρωα, απέδειξαν—χωρίς να τ' θέλουν— ότι μέσα του κρυβόταν μιά ψυχή από κείνες, που μόνο στους αληθινούς γίγαντες της τόλμης μπορούμε να συναντήσουμε.

Και, να ποιά ήταν και πώς εξετέθηκε ή δράσι του Πέτρου Χρήστου, στο δικαστήριο:

"Ήταν δεν ήταν δεκάξη χρονών ο μικρός ήρωας, όταν—σ' 1904—άρχινε οργανωμένος ο άγώνας για την έλευθερία της Μακεδονίας. Τά λίγα χρόνια της ζωής του δεν στάθηκαν ικανά να κοιμίσουν τη μεγάλη πατριωτική φλόγα, που κλείνει στην προνομιακή ψυχή του. Κι' έτσι, απ' το καλοκαίρι εκείνης της χρονιάς ο μικρός Πέτρος εγκατέλειψε στο Μοναστήρι, τη μητέρα του και την αδελφή του και τράβηξε δυτικά, προς το βουνό Περιστερί. Εκεί σ' ένα μικρό χωριό έμεινε όλο το χειμώνα, κάνοντας το δάσκαλο σ' ένα μικρό "Ελληνόπουλα και ζητώντας να τους μεταδώσει τ' αμέσως αίσθημα, που ο ίδιος έκλεινε μέσα του για την "Ελλάδα.

Οι κοιμητήριδες αναταράχθηκαν τότε κι' έστειλαν τον περιβόητο άρχηγό τους Ναούμ, με κάμποσους συντρόφους, για να χτυπήσει τον μικρό τολμητή και να τιμωρήσει τους χωριάτες, που τον δέχθηκαν για δάσκαλο των παιδιών τους. Μά υπολόγισαν χωρίς την άνδρεία του νεαρού δασκάλου, που μόλις τότε πατούσε τ' άκρη του χρόνι. "Ολόκληρη νύχτα ο Πέτρος Χρήστου, με τ' ντουφέκι στο χέρι, έπί κεφαλής των "Ελλήνων του χωριού, έπολέμησε αποτελεσματικά

και, προς τ' όλην την ανάγκη, τον διαβόητο άρχικομιτατζή να φύγει ντροπιασμένος κι' άπρακτος!

Αυτό ήταν τ' πρώτο "βάπτισμα του πυρός", που πήρε ο νεαρός Πέτρος. Κι' αυτό ήταν αρκετό για να τον πείσει ότι τον "σήκωνε τ' ό ντουφέκι!".

Τον ίδιο χρόνο—άνοιξε τ' 1905—κατατάχτηκε στο σώμα του Καραβίτη, έπίσημος πιά άντάρτης. Μαζί με τους άλλους, έδρασε κι' αυτός και πολέμησε γενναία σ' όλα τ' άνω χωριά και τ' αβουνα, στο Μεγάροβο, στη Νιζόπολη, στο Περιστερί, στο Μορί-χοβο.

Λίγον καιρό αργότερα τον βρίσκουμε ανάμεσα στους διαλεχτούς άντάρτες του περίφημου άρχηγού Γ. Μακρή, να κερδίζει άμέριστο τ' θαυμασμό του άτρόμητου και γιγαντώσμου καπετανίου του.

"Ακόμα πιο άργά, ο νεαρός Πέτρος Χρήστου, ψημένος πιά στις κα-

κουχίες του άντάρτη κι' έμπειρος χειριστής του γκρά, κατατάχτηκε στο σώμα του καπετάν Βάρδα, που δεν ήταν άλλος απ' τον συμμαθητή και στενό φίλο του Παύλου Μελά άνθυπολοχαγό του πυροβολικού Γ. Τσόντο.

Κοντά στον καπετάν Βάρδα πολέμησε ο Χρήστου ως τ' χειμώνα τ' 1906, μ' αφάνταστο ήρωισμό.

"Εκείνη άκριβώς την εποχή ήρθε ή άμοιβή για την τόση δράσι του. Τ' Κομιτάτο που διοικούσε απ' την "Αθήνα τον Μακεδονικό άγώνα διώρισε κι' άνεγνώρισε τον νεαρό άντάρτη, που δεν είχε ακόμα πατήσει τα δεκαεννιά του χρόνια, ο π λ α ρ χ η γ ό !

"Η τιμή ήταν μεγάλη κι' ίσως—ίσως πρωτοφανής σ' χρονικά τ' Μακεδονικού άγώνος. Μά δεν ήταν καθόλου άδικη!

"Ο Πέτρος Χρήστου, ο άντάρτης με τη φλογερή ψυχή και τ' καταγάλανα μάτια, που καθρέφτιζαν ολόκληρο τον "Ελληνικό ούρανο και τη θάλασσα την "Ελληνική, είχε πιά όλα τ' προσόντα του καπετανίου... τ' "Ελληνα καπετανίου!... "Ήταν γενναίος, τολμηρός, ήρωικός κι' ήταν γλυκός, μεγαλόκαρδος, ίπποτικός...

"Ανεξάρτητος πιά, έδρασε με τ' Σώμα του σ' όλη την περιφέρεια του Μοναστηρίου. Τρομοκρατούσε ο νεαρός άρχιάντάρτης τους έχθρούς, ήταν άκράτητος στις μάχες κι' ή φήμη του ήταν από κείνες τις δικαίες φήμες, που κερδίζονται με τ' αίμα και τ' άγώνα τον σκληρό. "Αλλά κι' ή καλωσύνη του δεν είχε όρια. "Ήταν στοργικός και συμπονετικός για τους αδύνατους. Κι' όλοι εύλογούσαν τ' όνομά του—όλοι οι δίκαιοι και τίμιοι άνθρωποι—ώσπου μιά μέρα προδόθηκε και πιάστηκε μέσα σ' ένα κρυψώνα, μαζί με τρεις συντρόφους του!

"Η σύλληψη γίνθηκε στις 21 τ' 1908, στο χωριό Μπούκοβο, ως δέκα χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Μοναστηρίου. "Ένα μήνα αργότερα, φορτωμένος τις βαρείες αλυσίδες του καταδίκου,—όπως τον συναντήσαμε στην αρχή της ιστορίας μας,—τραβήχτην ο νεαρός καπετάνιος μπροστά στο δικαστήριο, με τ' μειδίαμα σ' τα χείλη και χωρίς καμμιάν έλπίδα στην καρδιά...

"Η δίκη σύντομη. "Η απόφασι εκ των προτέρων γνωστή. Δέκα λεπτά αργότερα ο μαρτυρικός καπετάνιος έφευγε και πάλι απ' τ' δικαστήριο κι' εύθυνης, σχεδόν άνάλαφρος, έπαιρνε με τη συνοδεία του τ' δρόμο της φυλακής. Ούτε οι χοντρές αλυσίδες του, μά ούτε κι' ή θανατική καταδίκη που έσερνε τώρα μαζί του φαινόταν να τον βαρύνει!...

"Υπήρχε στην πόλη του Μοναστηρίου—δεν ξέρω αν σώζεται ακόμα—έκει, προς τ' σιδηροδρομικό σταθμό, μιά πελώρια λεύκα. "Ήταν μιά λεύκα θεώρατη, που είχε τούτο τ' κοινό με τ' περίφημο πλατάνι του "Αλήπασα, σ' τα Γιάννενα: "Ότι κάθε της κλαδί είχε γίνει χιλιάδες φορές άγχώνη, για τους μαρτυρικούς αγωνιστές της έλευθερίας κι' ανάμεσα σ' τ' άσημοπράσινα φύλλα της άκίνητουσεν ή στερνή πνοή χιλιάδων ανθρώπων, που θυσιάστηκαν σ' τ' βωμό της Πατρίδος!...

Μπροστά σ' αυτή τη μακάθρια λεύκα ώδηγήθηκε κι' ο Πέτρος Χρήστου, μέσ' στις άμφίβολες σκιές της αύγης τ' 25 Ιουνίου 1908!... "Ένας πελώριος βρόχος κρεμόταν από κάποιο κλαδί. "Ένας βρόχος που συμβόλιζε, για τον νεαρό καπετάνιο, τ' ό θάνατο! Πλησίασε με βήμα σταθερό. Πέρασε ο ίδιος σ' τ' ό λαιμό του τ' τραγικό σκοινί! Καί, περίμενε...

"Τ' ό θάνατο και τ' ό ήλιο δεν μπορείς να τ' κυττάξεις κατάματα!», συνήθιζε να λέη ο Μέγας Ναπολέων. Κι' όμως τ' λόγια του βρήκαν την πιο οίκτρη διάψευσι σ' τ' πρόσωπο του είκοσάχρονου ξανθόμαλλου ήρωα! "Ατάραχος, άκίνητος, χωρίς καθόλου να βουρκώσουν τ' αγγαλιά του μάτια, άντίκρυζε τ' ό θάνατο, σχεδόν προκλητικά, σαν γνήσιος "Ελληνας...

"Ο δήμιος τράβηξε τ' ό σκοινί με δύναμι... Κι' έτσι έκλεισε ή λιγόχρονη εκείνη ζωή, ή γεμάτη από μιά δυσανάλογα μεγάλη δράσι, που άκόμα μέχρι σήμερα μάς συγκινεί!...

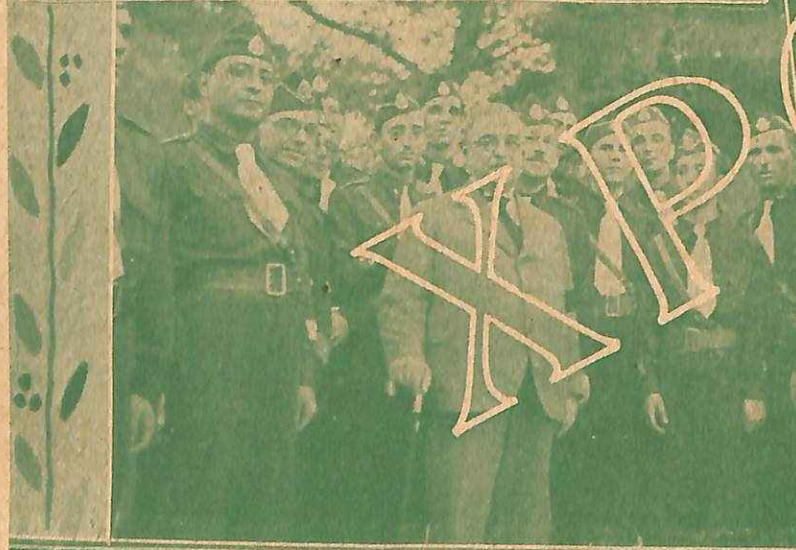
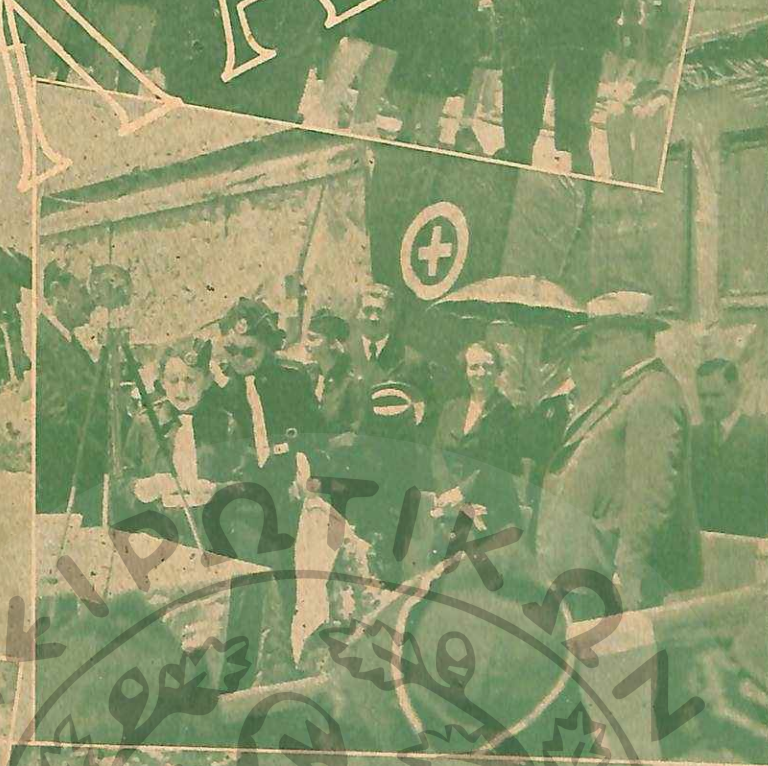
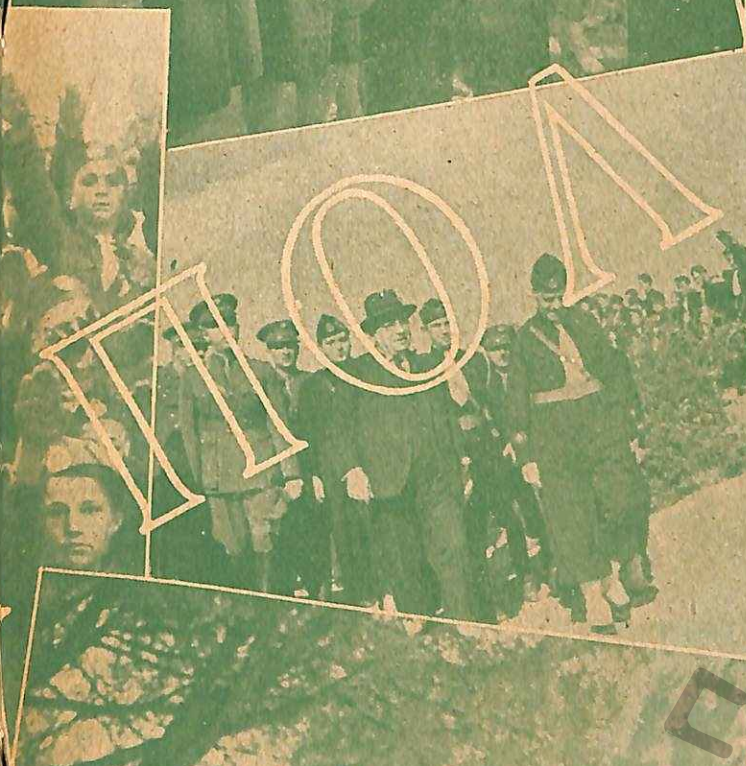
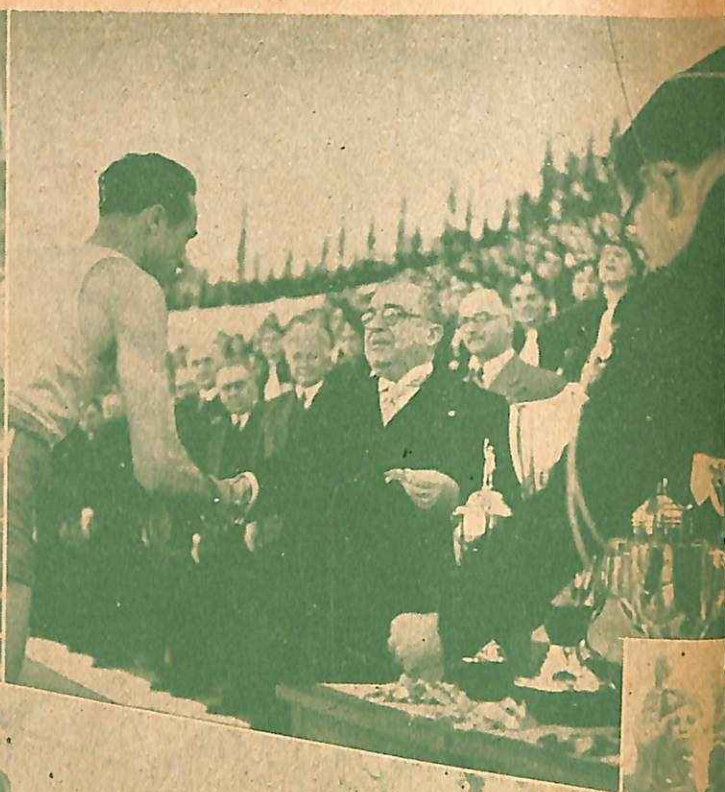
"Ηλίας Μπακόπουλος

Οι βαθμοφόροι τ' 28ου "Υποτομέως (Λεοντείου Λυκείου).

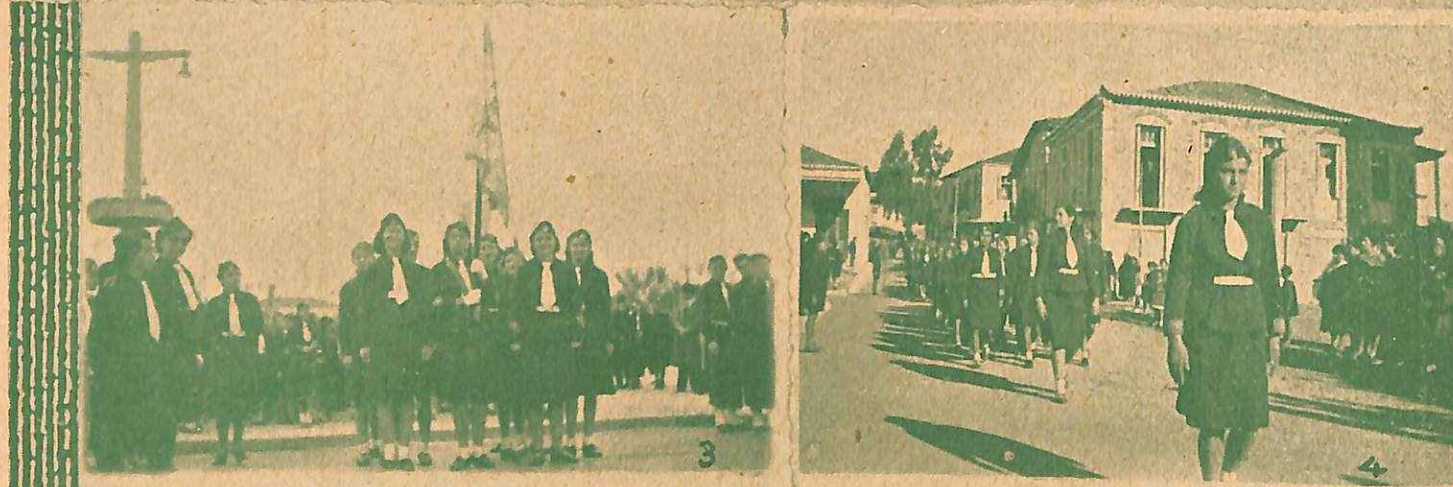
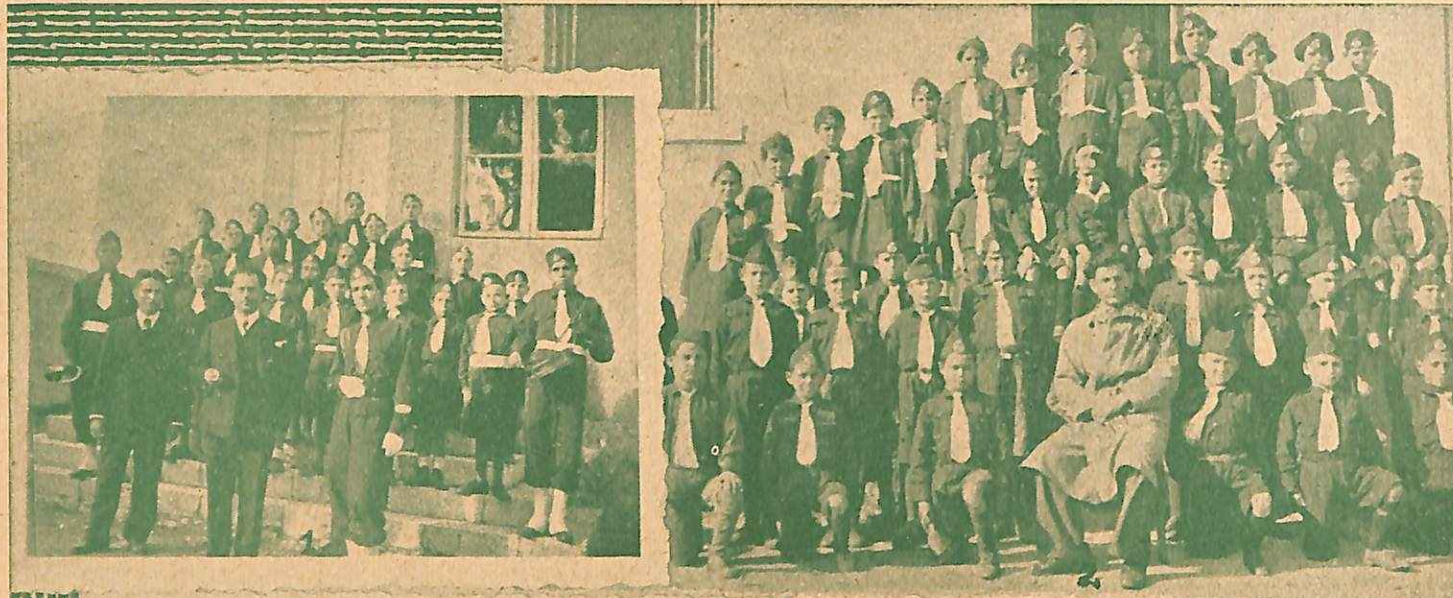
"Η πρώτη δμάς Φαλαγγιτών τ' Τάγματος Πόμπιας.

PROZINATA

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- 1) Φαλαγγίται "Αστρους μετά της διοικήσεώς των.
- 2) Σκαπανάκια του χωρίου Καλύβια έπαρχ. Κατερίνης
- 3) Φαλαγγίτισσαι Τρικκάλων εις μίαν παρέλασιν.
- 4) Φαλαγγίτισσαι Μελιγαλά παρελάνουσαι.
- 5) Όμάς Φαλαγγιτών Πωγωνίου, Υποτομέως Βασιλικού.

"Άλλοτε τὰ κάλαντα ἐφάλλοντο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ παιδιᾶ· καὶ τὰ ἀφελῆ ταῦτα στιχοῦργήματα διὰ παιδικὰ χεῖλη φαίνονται προσωρινά. 'Αλλ' ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς τὰς δεξιάς καὶ ψελλίζουσας φωνὰς τῶν παιδίων προσετέθησαν αἱ βαρεῖαι φωναὶ ἀνδρῶν πωγωνοφόρων καὶ πολλὰς παρηλίκων καὶ σεβασμίων. 'Εκ τῆς ἐκβολῆς δὲ ταύτης τὰ κάλαντα χά- νουν τὸν ἀφελῆ καὶ παιδικὸν αὐτῶν χαρακτήρα καὶ λαμβάνουν τροπὴν μουσικῆς ἐπαίτειας, ὡς ἡ καθημερινὴ ἐκείνη τῶν πλανοδίων μετὰ τὰ ὄργανα τῶν καὶ τῶν τυφλῶν μετὰ τὴν φασαρ- μόνικαν, ἡ ὁποία εἶναι τοσοῦτο μᾶλ- λον ἀηδὴς καθ' ὅσον ἔχει καὶ ἀξίω- σεις. Οἱ τραγουδισταὶ τῶν ὁδῶν καὶ τῶν καπηλείων, ἐνθουσιασμένοι μετὰ τὴν φωνὴν καὶ τὴν τέχνην τῶν νομίζον- ὦν ἐξευγενίζονται τὰ κάλαντα ποικί- λοντες αὐτὰ μετὰ τοὺς βρυχηθμούς, μετὰ τοὺς ὁποίους ταράσσονται κατὰ τὰς χειμερινὰς νύκτας τὸν ὕπνον τῶν φι- ληγούων 'Αθηναίων. 'Ενίοτε μάλιστα περιφρονοῦν ἐντελῶς τὰ κάλαντα καὶ μᾶς ψάλλουν Καθαλερίαν ἢ τραγού- δια μετὰ τὰ ὁποία συγκινοῦν τὰς ὑπὲρ- ρετρίας.

Οὕτω μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 'Αθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς κινη- τοποιεῖται αὐτὰς τὰς ἡμέρας μετὰ μου- σικὰ ὄργανα, αὐλοῦς, τύμπανα καί... δίσκον, ἐναντίον τῶν ἄλλων κατοί- κων τῶν δύο πόλεων. Μόλις ἕνας ἑμι- λος παύει, ἄλλος ἀρχίζει, καὶ τὸν ἕνα δίσκον διαδέχεται ἄλλος, ὁ δὲ θό- ρυθος καὶ ὀρμητικὸς εἶναι ἀδιάκο- πος εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τὰ καφε- νεῖα, εἰς τὰ σπύτια. Τὸ πρᾶγμα κα- ταντὰ ἐφιάλτης, εἰς τὸν ὁποῖον χιλιά- δες χειρῶν προτείνονται μετὰ δίσκους καὶ χιλιάδες βλεμμάτων σὰς πολιορ- κοῦν μετὰ μίαν ἱκεσίαν.

— Νὰ τὰ ποῦμε;

"Ἐπειτα ἔρχονται τὰ δῶρα τῆς πρω- τοχρονιάς, οἱ μπουναμάδες. 'Εκτὸς τῶν δώρων τὰ ὁποία ἀνταλλάσσομεν

μετὰ τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς φίλους, εἶ- ναι καὶ τὰ ἄλλα φιλοδωρήματα, τὰ ὁποία δὲν ἔχουν ἀντάλλαγμα, διότι δίδονται πρὸς κατωτέρους, πρὸς ἀν- θρώπους, οἵτινες μᾶς παρέχουν ὑπὲρ- ρεσίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος, χωρὶς πολ- λάκις νὰ τοὺς γνωρίζωμεν. Καὶ οἱ ἀγνωστοὶ οὗτοι θεράποντες αὐξάνουν καταπληκτικῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοοῦμεν, συνομολογοῦ- μεν καθ' ὅλον τὸ ἔτος πολυαριθμοὺς μικροῦ υποχρεώσεις, αἵτινες παρουσιάζονται κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ νέου ἔτους ὡς λησμονημένοι λο- γαριασμοί.

Μία κυρία μοῦ ἔλεγε προχθές ὅτι μετὰ τῶν ἄλλων παρουσιάσθη καὶ

τῆς ἐξήτησε μπουναμᾶν καὶ ὁ κουβα- λητὴς τοῦ κόκ, τὸ ὁποῖον ἀγοράζουν διὰ τὴν θερμάστραν. 'Ο ἄνθρωπος ὑ- πηρετεῖ ἐπὶ μισθῷ τὸν ἔμπορον τοῦ κόκ, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἐρχόμενος εἰς συνάφειαν μετὰ τὸ μαγειρεῖν ἢ τὴν θερ- μάστραν σὰς, σὰς κάνει τιμὴν, τὴν ὁ- ποίαν ὀφείλετε ν' ἀμείψετε κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

'Αλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων τῶν ζη- τούντων πρωτοχρονιάτικα φιλοδωρή- ματα αἱ ἀξιώσεις δὲν εἶναι περισσότε- ρον δικαιολογημένοι ἀπὸ τὴν ἀξίωσιν τοῦ κομιστοῦ τοῦ κόκ. Οἱ ὑδροκομεῖς,

οἱ διανομεῖς, οἱ ὁδοκαθαρισταὶ καὶ λοιποὶ κοινοὶ θεράποντες, ὡς θεωροῦν ἑαυτοὺς, εἶναι δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπηρεταί, μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι διὰ ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσφέρουν. Οἱ δὲ ὑπηρεταὶ τῶν ἐστιατορίων καὶ τῶν μεγάλων καφετειῶν, ἐκτὸς τῶν μι- σθῶν τῶν, λαμβάνουν καὶ καθημερινὰ φιλοδωρήματα παρὰ τῶν πελατῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν τοὺς ἐμποδίζει νὰ νο- μίζουν ὅτι μένουν καὶ ἐκκρεμεῖς πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας οἱ πελάται ὀφείλουν νὰ ἐξοφλήσουν κα- τὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ νέου ἔτους. "Αἶμα εἰσέλθετε εἰς καφετεῖον ἢ ἐστιατόριον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσέρχασθε πρῶτὴν φο- ρά, θὰ σὰς φέρουν τὸ διπλότυπον τοῦ φόρου, ἀποτελούμενον συνήθως ἀπὸ τετράγωνον χαρτίον, τὸ ὁποῖον σὰς εὐχεται χρόνια πολλὰ καὶ ἀρκετὰ εὐ- τυχή.

"Ὅπως δὲ εἰς ὅλα εἰσεχώρησεν ἡ κιθαρῳδία, καὶ εἰς τὸ ἔθιμον τῶν μπου- ναμάδων εἰσεχώρησεν ἡ πλαστοπρο- σωπία. 'Εκτὸς τῶν γνησίων ἀπαιτη- τῶν, παρουσιάζονται εἰς τὰ σπύτια ἱ- σάριθμοι τοῦλάχιστον, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα βασίζονται εἰς ἐντελῶς φανταστικὰς ἢ ἀνυπάρχουσας ὑπηρε- σίας. Εἶναι διανομεῖς ἐφημερίδων, αἵ- τινες οὐδέποτε ἐξεδόθησαν ἢ τὰς ὁποι- ας οὐδέποτε εἶδαν καὶ οὐδέποτε ἠκού- σατε ἢ παρουσιάζονται ὡς τηλεγρα- φικοὶ διανομεῖς, διότι ἐλπίζουν νὰ δι- ορισθοῦν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. "Αλλοὶ δὲ, διὰ νὰ μὴ συμπίσουν μετ' ἄλλους εἰς τὰ ἐπαγγέλματα, εὐρίσκουν τι- τλους ὅλους ἰδιαίτερους. Σὰς λέγουσιν π. χ. ὅτι εἶναι πλοίαρχοι ἢ μοῦτσοι τοῦ ὁδοστρωτήρος.

Καὶ ἡ ἐπαίτεια αὕτη, ἡ ὁποία διαρ- κεῖ μόνον ὀλίγας ἡμέρας, δὲν εἶναι ὀ- λιγώτερον ὀχληρὰ ἀπὸ ἐκείνην, ἥτις διαρκεῖ καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Διότι συμ- πττει εἰς ἡμέρας μετ' ἄλλων δαπα- νῶν καὶ ἐνοχλήσεων τῶν νεύρων.

† Διαβάτης

Παρ' ὅλην τὴν τελειοποίησιν καὶ τὴν εὐρυτάτην χρησιμοποίησιν μηχανικῶν μέσων διὰ τὴν μετακίνησιν στρατοῦ, τηλεδύλων καὶ πυρομαχικῶν, εἰς τοὺς πολέ- μους ἐξακολουθοῦν νὰ χρησιμο- ποιῶνται ἀκόμη τὰ ζῶα, καὶ ὁ- χι μόνον διὰ τοὺς σκοποὺς ποὺ ἀναφέραμεν, ἀλλὰ καὶ ὡς μέσα συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν διαφό- ρων μονάδων, ὅπως αἱ περισστε- ραί.

Διὰ τὰ περισσότερα ὅμως ζῶα ὁ πόλεμος προκαλεῖ τὸν πα- νικὸν καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἐκπυρ- σοκρότησιν τρέπονται εἰς φυ- γὴν, προδίδονται ἐγγὺς τὸν θά- νατον.

Εἰς τὰ 1870, κατὰ τὴν διάρ- κειαν τῆς πολιορκίας καὶ τοῦ βομβαρδισμοῦ τῶν Παρισίων ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς, μετὰ τὸν πρῶτον

στρατὶ καὶ ἄλλα μικρὰ πτηνὰ ἔ- σπευσαν ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν περιοχὴν καὶ τὰ κατικίδια ζῶα ἐκρούθησαν εἰς τὰ σκοτεινότε- ρα μέρη τῶν σπιτιῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐ- ρωπαίου πολέμου τοῦ 1914 πα- ρετηρήθη πῶς συμπεριφέρονται τὰ διάφορα ζῶα ὅταν οἱ ἀντί- παλοι πολέμου μεταξὺ τῶν. Τὰ πρῶτα ποὺ τρέπονται εἰς φυγὴν εἶναι ὁ ἀγριοχοῖρος, ὁ τυφλοπόν- τικος καὶ ἡ ἀρκουδα, ποὺ ἔχουν πολὺ λεπτὴν ἀκοήν. 'Ακολουθεῖ τὸ ἐλάφι, ἀλλὰ ὁ λαγὸς ποὺ φη- μίζεται διὰ τὴν δειλιάν του, μένει ἀπαθέστατος. 'Αντιθέτως ὁ λύκος, ποὺ φημίζεται εἰς τοὺς γερμανικοὺς θρύλους ὡς ἀκό- λουθος τοῦ 'Αρεως, ἐτράπη εἰς φυγὴν, καὶ τὰ μεγάλα πτηνὰ, ὁ- πως ὁ ψιττακὸς, ὁ ἀγριόγαλλος

καὶ ἡ ἀγριοπαπια, τὸν ἠκολού- θησαν ἐν μέρει περισσότερον ἤσυχά.

Τὰς μεγαλειτέρας ζημίας ἀπὸ τὸν πόλεμον τὰς παθαίνουν τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ. Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ παρελ- θόντος Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἔ- φθασαν εἰς τὸ Λονδῖνον πτηνὰ, τὰ ὁποία ὑπὸ ὁμαλὰς περιστά- σεις θὰ ἐπήγανον εἰς τὴν Νορ- βηγίαν διὰ μέσου τῆς 'Ισπανίας καὶ τῆς Γαλλίας, καὶ δὲν ἐθεάθη- σαν πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποία ἐτρά- πησαν πρὸς ἄλλας χώρας.

Πολλὰ πτηνὰ προαισθάνονται τοὺς κρότους τοῦ πολέμου κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ποὺ προαισθα- νονται τὸν σεισμό. Οἱ φασιανὶ εἶχαν προαισθανθῆ τέσσαρας ὥ- ρας πρὶν τὴν ναυμαχίαν, ποὺ ἐγένετο εἰς τὴν Βόρειον Θάλασσαν τὴν 24ην 'Ιανουαρίου 1916.

— Στὸν Αὐστροπρωσικὸν πό- λεμον τοῦ 1866, ἕνα βράδυ, ὁ στρατὸς τοῦ ἀρχιδουκὸς 'Ιω- σὴφ εὐρισκετο κατασκηνωμέ- νος ἐξω ἀπὸ ἕνα χωριὸν τῆς Βοημίας. Κατὰ τὰ μεσάνυκ- τα, ὁ ἀρχιδουκὸς ποὺ ἔκοι- μάτο εἰς ἕνα σπῆτι τοῦ χωριοῦ,

ἐξύπνησε ἀπὸ τὰς φωνὰς ἐνὸς στρατιώτου, ποὺ ἐξήτοῦσεν ἐπι- μόνως νὰ τὸν ἰδῇ. 'Ο ἀρχιδουκὸς τὸν ἐδέχθη καὶ ὁ στρατιώτης τοῦ εἶπε:

— 'Υψηλότατε, ὁ ἐχθρὸς πλη- σιάζει καὶ θὰ μᾶς ἐπιτεθῇ.

— Καὶ ὅμως αἱ προφυλακαὶ δὲν μᾶς εἰδοποίησαν, εἶπεν ἐκ- πληκτος ὁ ἀρχιδουκός.

— Εἶναι πολὺ φυσικὸν αὐτό, ἐπέμεινε ὁ στρατιώτης, διότι δὲν τὸν εἶδαν ἀκόμη τὸν ἐχθρὸν.

— Καὶ πῶς τὸ ξέρετε εὖ; — Λάβετε τὸν κόπον. 'Υψηλό- τατε, νὰ πλησιάσετε εἰς τὸ πα- ρέθυρον. Βλέπετε αὐτὰ τὰ σμή- νη τῶν πούλων ποὺ πετοῦν πρὸς νότον; Τὰ πούλια, καθὼς γνω- ρίζετε, τὴν νύκτα κοιμῶνται, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν θὰ εὐρίσκοντο εἰς τὴν φάλαγγ τῶν ἄν εἰς τὸ δάσος ἐθαύλαμε ἡ γαλήνη. 'Αλ- λά ὁ ἐχθρὸς προχωρεῖ δλοταχῶς, τὰ πούλια ἐπρόκειτο καὶ τρέπον- ται εἰς φυγὴν.

'Ο ἀρχιδουκὸς ἐπέστη, διέταξε συναγεμῶν καὶ μετὰ μίαν ὥραν διεξήχθη κανονικὴ μάχη, χωρὶς ἀπρόοπτα καὶ αἰφνιδιάσμούς.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Δεν ξέρω τι σκέψεις έκαναν οι σύντροφοί μου. Μ' αν κρίνω απ' τις δικές μου, βέβαια δεν θάταν παιδρές....

Μ' δλη την πεποίθησι του Δασκάλου δεν ήμουν καθόλου ήσυχος για την σωτηρία μας. Φοβόμουν το νερό, το σκοτάδι, τον θάνατο...

Δεν θα ξανάβλεπα λοιπόν τη Λίτσα, τη Στεφανία, τον Άλέξη, τον Βενιαμίν. Και πώς θα μάθαιναν ο ένας για τον άλλον αν πέθαινα τώρα εγώ;...

Δεν θα ξανάβλεπα ούτε τον Άρθουρ, ούτε την Κυρία Μίλλικαν, ούτε το Ματτία, ούτε τον Κάππη; "Αι!... η μάνα Μπαρμπερίνα, αι! η μάνα Μπαρμπερίνα η καυμένη;... "Ετσι οι σκέψεις μου ξετυλιγόνταν θλιμένες, κι όταν κοιτάξα τους συντρόφους μου για να παρηγορηθώ, τους έβλεπα όλους θλιμμένους, όλους απελπισμένους σαν κι εμέ κι έκανα πάλι σκέψεις ακόμα πιο πένιμες. Κι' όμως εκείνοι ήσαν συνηθισμένοι στη ζωή του ανθρώπου και μπορούσαν να υποφέρουν πολύ περισσότερο από μένα τη στέρησι του αέρα, του ήλιου, της έλευθερίας.

"Αέφανα μές' στη σιωπή σηκώθηκε η φωνή του θείου Γάσπαρου. —Μου φαίνεται, είπε, πως ακόμα δεν άρχισαν τις εργασίες για τη σωτηρία μας. —Πως το συμπεραίνεις; —Μά δεν ακούγεται τίποτα. —Θά κατεστράφηκε δλη η Χώρα. Θάταν σεισμός...

—"Η θα νομίζουν πως χαθήκαμε όλοι και δεν έχουν να κάμουν τίποτα για μας... —Λέτε να μας απαρτήσουν; —Γιατί έχετε τόσο κακή ιδέα για τους συντρόφους σας;... Είπε ο Δάσκαλος. Δεν είναι σωστό να τους κατηγορήτε. Ξέρете καλά πως, όταν συμβεί δυστύχημα οι εργάτες δεν άδιαφορούν για κείνους που κινδυνεύουν... Είκοσι, εκατό άνθρωποι θα προτιμούσαν να σκοταθούν παρά ν' αφήσουν άδοηθτο ένα σύντροφο. Δεν το ξέρετε αυτό;...

—Αλήθεια, —Αφού είναι αλήθεια γιατί λέτε πως θα μας απαρτήσουν; —Μά δεν ακούμε τίποτα. —Μά μπορούμε ν' ακούσουμε τίποτα από δω μέσα;... "Επειτα, για να κρίνουμε έπρεπε να ξέρουμε τι είδος καταστροφή έγινε... "Αν ήταν σεισμός στην πόλι τώρα θα ξελάκωναν ανθρώπους από τα ερείπια. "Αν ήταν μόνον πλημμύρα όπως νομίζω εγώ μπορεί να καταστράφηκαν τα ηγάζια, μπορεί να πέσε ή στοά με τον λυχνοστάτη.

Χρειάζεται κατ'όσον για να διοργανωθεί ή εργασία... Δεν λέω πως θα σωθούμε, είμαι βέβαιος όμως πως θα εργασθουν για να μας σώσουν.

Το είπε αυτό με ζωηρό τόνο για να πεισθούν και οι πιο δυσπιστοι και οι πιο φοβισμένοι.

Ο Μπεργκουνού όμως είχε αντίρρηση: —Κι' αν νομίζουν πως πνιγίκαμε όλοι; —Πάλι θα εργασθουν άποκριθήκε ο Δάσκαλος. "Αν φοβάσαι όμως απ' αυτό άς τους δείξουμε πως είμαστε ζωντανοί, άς κτυπούμε τους τοίχους όσο δυνατότερα μπορούμε. Ξέρете πως μεταδίδεται ο ήχος διά μέσου των στερεών;...

"Αν μας ακούσουν, θα ιδούν πως πρέπει να κάμουν νργήγορα. Κι' οι κρότοι μας θα τους οδηγήσουν.

Χωρίς ν' ακούση περισσότερο ο Μπεργκουνού, που φορούσε κάτι χοντροπάπουτσα άρχισε να κτυπά τα πόδια του στους βράχους μ' δλη του τη δύναμη. Κι' ο κρότος αυτός μας έγνιψε απ' τη νάρκη. Θά μας ακούγαν; Θά μας άποκρίνονταν;...

—Αλήθεια, Δάσκαλε, είπε ο θείος Γάσπαρος, αν μας ακούσουν, πως θα κάμουν για να μας σώσουν; —Δυο τρόποι υπάρχουν κι' είμαι βέβαιος πως οι μηχανικοί θα μεταχειρισθουν και

τους δύο: να σκάψουν, να τρυπήσουν τη γη όπου να βρουν το ανέσασμά μας, ή να βγάλουν το νερό ν' αδειάση το ανθρώκωρχειό...

—"Ω πολύ εύκολα και τά δύο! —Γιατί τάχα; Βρισκόμαστε σε βάθος σαράντα μέτρων. "Αν τρυπών έξω ως όκτω μέτρα την ημέρα σε έπτά όκτω ημέρες μας φθάνουν...

Δεν τρυπών όκτω μέτρα την ημέρα! —Συνήθως όχι, αλλά σε τέτοια περιστασι... —"Επειτα πως θα ζήσουμε όκτω μέρες;... —"Οκτώ μέρες για συλλογισμός Δάσκαλε!... —Και το νερό; πως θα μπορέσουν να τρυπάρουν το νερό;...

—Πρώτο που δεν ξέρουμε πόσο είναι: Διακόσιες, τριακόσιες χιλιάδες κυδικά μέτρα; "Επειτα για να φθάσουν ως εδω δεν είναι ανάγκη να το βγάλουν όλο: Είμαστε στο πρώτο πάτωμα. Θ' αδειάσουν κι' από τα τρία ηγιάδια συγχρόνως. Μπορεί να γίνη γρήγορα...

Κι' ή συζήτησι αυτή εξακολούθησε... Τό συμπέρασμα για μένα ήταν πως και στην πιο ενοχική περιστασι και στη μεγαλύτερη καλοτυχία, θάμαστε υποχρεωμένοι να μένουμε τουλάχιστο όκτω ημέρες στον τόφο μας...

"Οκτώ ημέρες!... Αυτή ή ιδέα έκρυψε το νου μου κι' απ' δλη τη συζήτησι, απ' όλες τις όμιλίες δεν άκουσα πιά παρά τις δυο αυτές λέξεις: "Οκτώ ημέρες!...

Δεν ξέρω ύστερα από πόσην ώρα ή συζήτησι έπαψε. —Αέφανα ο Καρρρόης που για να είναι σχεδόν κτηνος είχε τις ιδιότητες του ζώου πιο ανεπτυγμένες από μας, είπε: —Ακούτε; —Τι; —Κάτι ακούγεται στο νερό. —Μην έρριξε καμιά πέτρα; —"Οχι είναι ένας κρότος αλλοιότικος. —Ακρασθήκαμε. "Εγώ, αν και είχα καλό αυτί, δεν ήμύρεσα ν' άκούσω τίποτα. Οι σύντροφοί μου όμως πιο συνηθισμένοι στους κρότους του ύδατος άκούσαν... —Αλήθεια, είπε ο Δάσκαλος κάτι συμβαίνει...

—Σάν τι Δάσκαλε; —Δεν ξέρω. —Μην πέφτει πάλι νερό; —"Οχι! ο κρότος δεν είναι εξακολουθητικός. Γίνεταί με τραντάγματα και με διαστήματα κανονικά. —Τότε παιδιά, σωθήκαμε φάναζε ο Δά-

σκαλος. Είναι τα βαγονάκια που βγάσουν το νερό! —Τά βαγονάκια!... —Όλοι μαζί ξανάπαμε αυτή τη λέξι και σαν ηλεκτρισμένοι τιναχθήκαμε όρθοί. Δεν ήμαστέ πιά σαράντα μέτρα μέσα στη γη. "Ο αέρας δεν μας έπιζε, τ' ατμία μας δεν βούζαν. "Αναπνέαμε έλευθερα και οι καρδιές μας κτυπούσαν.

Ο Καρρρόης μου έπιασε το χέρι, μου τσάφισε και μου είπε: —Γεια σου, είσαι καλό παιδι!... —"Οχι έσύ είσαι! —"Εσύ είσαι σου λέω. —Μά και σώνει πως εγώ ήμουν καλό παιδι! "Εκανε σά μεθυσμένο... Μά μήπως όλοι μας δεν ήμαστε μεθυσμένοι από έλπίδα;... "Η έλπίδα όμως αυτή δεν έμελλε να πραγματοποιηθή ούτε τόσο γρήγορα, ούτε για όλους μας...

Πριν ξαναδούμε το ζεστό φως του ήλιου, πριν ξανακούσουμε τον ήχο του αέρα μεσ' στα φύλλα, πολλές ημέρες φοβερές, ατέλειωτες άς περνούσαμε κλεισμένοι κει μέσα πολυέσσανισμένοι και ρωτιούμενοι με άγωνία αν πραγματικώς θα ξανάβλεπαμε ποτέ εκείνο το φως κι' αν θα ξανακούγαμε τη γλυκειά εκείνη μουσική.

"Αλλά για να σάς διηγηθώ καλά τη φοβερή αυτή καταστροφή των ανθρώκωρχειών του Τρουγέρα, πρέπει να σάς ειπώ τώρα πως έγινε και τι μέσα μεταχειριρίθηκαν οι μηχανικοί για να μας σώσουν.

Τη Δευτέρα το πρωί, όταν κατεθήκαμε στο ανθρώκωρχειό, ο ούρανός ήταν σκεπασμένος από μαύρα σύννεφα που προμηνούσαν θύελλα. Κατά τις έπτά ή θύελλα έξέσπασε κι' έγινε αληθινός κατακλυσμός. Τα σύννεφα που άρρονταν χαμηλά, πιάσανε μέσα στην κοιλάδα του Διδώνα τριγυρισμένη από λόφους και δεν ήμύρεσα πιά να σηκωθώ. "Όσο νερό είχαν μέσα τους τα σηκωθόν. "Όσο νερό άδωσα. Δεν ήταν βροχή εκείνη, ήταν καταρράκτης, νεροποντή...

Σε λίγα λεπτά τα νερά του Διδώνα και των παραποτάμων του έρουσκωσαν κι' έέχευαν. "Ο Τρουγέρας βρισκόταν στον Διδώνα γεμάτος άρχισε να ξεχειλίζει στο έδαφος που σκεπάζει τ' ανθρώκωρχειό. Τό ξεχειλίσμα αυτό έγινε σχεδόν στη στιγμή. Μά οι άπείρω εργάτες που καταγίνονταν με τό πλυσίμο του όρυκτου, άναγκάσθησαν από τη θύελλα να ζητήσουν καταφύγιο και δεν κινδύνεψαν καθόλου.

Δεν ήταν ή πρώτη φορά που ξεχειλίζει το ποτάμι κι' επειδή τα οτόμα των τριών ηγιάδιών βρισκότανε σε ύψη που τα νερά δεν ήμύρεσαν ν' ανέβουν, ή μόνη τους άνησυχία και φροντίδα ήταν να προφυλάξουν τους σωρούς της έυλειας, που είχαν ετοιμάσει για καινούργιες στοές.

Σ' αυτό καταγίνονταν ο μηχανικός του ανθρώκωρχειού, όταν αέφανα είδε τα νερά να στριφογυρίζουν και να πέφτουν σ' ένα βάραθρο που είχαν άνοιξει μονάχα τους. Τό βάραθρο αυτό βρισκόταν στην άρχη ενός στρώματος από γαιάνθρακα.

Δεν του χρειάσθηκε πολλή σκέψη για να καταλάβη τι θα γίνη: Τα νερά πέφτουν μέσα στο ανθρώκωρχειό. "Η έπιφάνεια του στρώματος εκείνου τους χρησίμευε για κοίτη. "Απ' έξω χαμηλώνουν όλοένα. Τό ανθρώκωρχειό πλημμυρίζει. Θά γεμίσει όλο και οι εργάτες θά πνιγούν. Τρέχει στο ηγιάδι του "Αγίου θάσουν. "Αλλά ενώ είναι έτοιμος να μη στο χείο ακούγεται ένας πάταγος φοβερός. Είναι ο χείμαρρος.

—Μην κατεβήτε! Το λένουν οι άνθρωποι που προσπαθώντας να τον έμποδίσουν. "Εκείνος τους ξεφεύγει, βγάξει το ρολόγι του και το δίνει σ' έναν απ' αυτούς. —Πάρ' το, του λέει, να το δώσης της κόρης μου αν δεν ξαναγυρίσω. Μπαίνει στο βαγονάκι και προοτάζει: —Κάτω.

(Ακολουθεί)

Αρχισε να χτυπά με τα χοντροπάπουτσα του τους βράχους.

σκαλος. Είναι τα βαγονάκια που βγάσουν το νερό! —Τά βαγονάκια!... —Όλοι μαζί ξανάπαμε αυτή τη λέξι και σαν ηλεκτρισμένοι τιναχθήκαμε όρθοί. Δεν ήμαστέ πιά σαράντα μέτρα μέσα στη γη. "Ο αέρας δεν μας έπιζε, τ' ατμία μας δεν βούζαν. "Αναπνέαμε έλευθερα και οι καρδιές μας κτυπούσαν.

Ο Καρρρόης μου έπιασε το χέρι, μου τσάφισε και μου είπε: —Γεια σου, είσαι καλό παιδι!... —"Οχι έσύ είσαι! —"Εσύ είσαι σου λέω. —Μά και σώνει πως εγώ ήμουν καλό παιδι! "Εκανε σά μεθυσμένο... Μά μήπως όλοι μας δεν ήμαστε μεθυσμένοι από έλπίδα;... "Η έλπίδα όμως αυτή δεν έμελλε να πραγματοποιηθή ούτε τόσο γρήγορα, ούτε για όλους μας...

Πριν ξαναδούμε το ζεστό φως του ήλιου, πριν ξανακούσουμε τον ήχο του αέρα μεσ' στα φύλλα, πολλές ημέρες φοβερές, ατέλειωτες άς περνούσαμε κλεισμένοι κει μέσα πολυέσσανισμένοι και ρωτιούμενοι με άγωνία αν πραγματικώς θα ξανάβλεπαμε ποτέ εκείνο το φως κι' αν θα ξανακούγαμε τη γλυκειά εκείνη μουσική.

"Αλλά για να σάς διηγηθώ καλά τη φοβερή αυτή καταστροφή των ανθρώκωρχειών του Τρουγέρα, πρέπει να σάς ειπώ τώρα πως έγινε και τι μέσα μεταχειριρίθηκαν οι μηχανικοί για να μας σώσουν.

Τη Δευτέρα το πρωί, όταν κατεθήκαμε στο ανθρώκωρχειό, ο ούρανός ήταν σκεπασμένος από μαύρα σύννεφα που προμηνούσαν θύελλα. Κατά τις έπτά ή θύελλα έξέσπασε κι' έγινε αληθινός κατακλυσμός. Τα σύννεφα που άρρονταν χαμηλά, πιάσανε μέσα στην κοιλάδα του Διδώνα τριγυρισμένη από λόφους και δεν ήμύρεσα πιά να σηκωθώ. "Όσο νερό είχαν μέσα τους τα σηκωθόν. "Όσο νερό άδωσα. Δεν ήταν βροχή εκείνη, ήταν καταρράκτης, νεροποντή...

Σε λίγα λεπτά τα νερά του Διδώνα και των παραποτάμων του έρουσκωσαν κι' έέχευαν. "Ο Τρουγέρας βρισκόταν στον Διδώνα γεμάτος άρχισε να ξεχειλίζει στο έδαφος που σκεπάζει τ' ανθρώκωρχειό. Τό ξεχειλίσμα αυτό έγινε σχεδόν στη στιγμή. Μά οι άπείρω εργάτες που καταγίνονταν με τό πλυσίμο του όρυκτου, άναγκάσθησαν από τη θύελλα να ζητήσουν καταφύγιο και δεν κινδύνεψαν καθόλου.

Δεν ήταν ή πρώτη φορά που ξεχειλίζει το ποτάμι κι' επειδή τα οτόμα των τριών ηγιάδιών βρισκότανε σε ύψη που τα νερά δεν ήμύρεσαν ν' ανέβουν, ή μόνη τους άνησυχία και φροντίδα ήταν να προφυλάξουν τους σωρούς της έυλειας, που είχαν ετοιμάσει για καινούργιες στοές.

Σ' αυτό καταγίνονταν ο μηχανικός του ανθρώκωρχειού, όταν αέφανα είδε τα νερά να στριφογυρίζουν και να πέφτουν σ' ένα βάραθρο που είχαν άνοιξει μονάχα τους. Τό βάραθρο αυτό βρισκόταν στην άρχη ενός στρώματος από γαιάνθρακα.

Δεν του χρειάσθηκε πολλή σκέψη για να καταλάβη τι θα γίνη: Τα νερά πέφτουν μέσα στο ανθρώκωρχειό. "Η έπιφάνεια του στρώματος εκείνου τους χρησίμευε για κοίτη. "Απ' έξω χαμηλώνουν όλοένα. Τό ανθρώκωρχειό πλημμυρίζει. Θά γεμίσει όλο και οι εργάτες θά πνιγούν. Τρέχει στο ηγιάδι του "Αγίου θάσουν. "Αλλά ενώ είναι έτοιμος να μη στο χείο ακούγεται ένας πάταγος φοβερός. Είναι ο χείμαρρος.

—Μην κατεβήτε! Το λένουν οι άνθρωποι που προσπαθώντας να τον έμποδίσουν. "Εκείνος τους ξεφεύγει, βγάξει το ρολόγι του και το δίνει σ' έναν απ' αυτούς. —Πάρ' το, του λέει, να το δώσης της κόρης μου αν δεν ξαναγυρίσω. Μπαίνει στο βαγονάκι και προοτάζει: —Κάτω.

(Ακολουθεί)

Αρχισε να χτυπά με τα χοντροπάπουτσα του τους βράχους.

Τό τρομερώτερο όπλο Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΒΙΩΝ

Κανένα από τα τρομερά όπλα που ο σύγχρονος άνθρωπος χρησιμοποιεί ως μέσο καταστροφής των συνανθρώπων του δεν προκαλεί τόσο φόβη, όση ο λεγόμενος «πόλεμος των μικροβίων». Είναι ένα όπλο άγνωστο, ένας έχθρος ύπουλος, και είναι φυσικό ο άνθρωπος να καταλαβαίνει από πανικό στο άκουσμα της νέας αυτής συμφορας, που υπάρχει κίνδυνος να εξαπολυθή εναντίον του.

Είναι όμως πραγματικά τόσο φρικτό το όπλο αυτό;

"Ας δούμε περί τίνος πρόκειται. "Όταν σήμερα γίνεται λόγος για τον «πόλεμο των μικροβίων», έννοείται ή προσπάθεια ενός στρατού να εξαπολύση εναντίον του αντίπαλου του διάφορες θανατηφόρες έπιδημίες, που όπως είναι γνωστό μεταδίδονται με τα μικρόβια. Τα μικρόβια αυτά θα καλλιεργούνται από ειδικούς και θα εξαποστέλλωνται στον έχθρο.

"Όταν αυτό είναι γνωστό, είναι άρκετο να προκαλέση τον πανικό. Χρόνια ο άνθρωπος άγωνίστηκε για να περιορίση στο ελάχιστο τις τρομερές έπιδημίες που αφάνιζαν από καιρού σε καιρό χωρίς δολόκληρες και ή τραγική άνάμνησις των συμφορών που προκαλούσαν άλλοτε δεν έσβησε ακόμη από τη μνήμη της ανθρωπότητας.

"Ως τόσο δεν είναι τόσο φοβερός ο «πόλεμος των μικροβίων». Δεν είναι δηλαδή ο χειρότερος πόλεμος. Κι' αυτό γιατί ή ίδια ή φύσις πρόκειται να τον έμποδίση.

"Ας εξετάσουμε όμως το ζήτημα της χρησιμοποίησεως των μικροβίων στον πόλεμο.

"Από άπόψεως χρησιμοποίησεως των «μικροβίων» ως όπλου πολέμου, τα μικρόβια και οι θανατηφόρες έπιδημίες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: α) Στή κατηγορία των έπιδημιών που τα μικρόβιά των μεταδίδονται από άνθρωπο σε άνθρωπο. β) Στή κατηγορία των έπιδημιών που τα μικρόβια των μεταδίδονται στον άνθρωπο με ένδιαιεμο μέσο, όπως π. χ. με έντομα, πουλιά, ζώα, νερό, τροφές κλπ. γ) Στήν κατηγορία των έπιδημιών που τα μικρόβια των και ο τρόπος μεταδόσεως των είναι ακόμα άγνωστα.

"Ας πάρουμε τώρα την πρώτη κατηγορία.

Στήν κατηγορία αυτή υπάγονται οι έπιδημίες διφθερίτιδος, μηνιγγίτιδος κλπ. "Ως τόσο οι έπιδημίες αυτές δεν μπορούν να έχουν άποτελέσματα. Για να μεταδοθουν πρέπει να βρεθούν άνθρωποι να έμβολιασθούν με το θανατηφόρο μικρόβιο, έπειτα να κατορθώσουν να εισχωρήσουν στην έχθρική χώρα, να έλθουν σ' έπαφή με ανθρώπους υγιείς και να μεταδώσουν το μικρόβιο. Τό πράγμα όμως αυτό είναι έξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο.

"Ας υποθέσουμε ως τόσο πως μερικοί τολμηροί μπολιάζονται με τις ασθένειες αυτές και άρρωστοι εισχωρούν στην έχθρική χώρα. Και ακόμα πως μεταδίδουν σε μερικά πρόσωπα την άρρώστεια τους. Τό πράγμα θα γίνη άμέσως γνωστό, οι άρρωστοι θ' άπομονωθούν, ή επέκτασις της έπιδημίας

θα περιορισθή. Τό κέρδος θα είναι πάρα πολύ μικρό και χωρίς καμιά σημασία.

"Ερχόμαστε τώρα στη δεύτερη κατηγορία. Στήν κατηγορία αυτή ανήκουν οι φοβερές έπιδημίες της πανώλους που το μικρόβιό της μεταδίδεται με τους ψύλλους, που πάλιν μπορούν να μεταφερθούν από τους ποντικούς. "Ας υποθέσουμε πως ένας στρατός έμβολιάζει ποντικούς με πανώλην και τους άφινει για να μεταδώσουν την τρομερή έπιδημία με τους ψύλλους. "Ο στρατός αυτός δεν μπορεί ποτέ να είναι βέβαιος πως οι ίδιοι ή άλλοι ποντικοί δεν θα μεταδώσουν και σ' αυτόν την ίδια έπιδημία. Οι ψύλλοι είναι γνωστό πως δεν έχουν... ένδικες προτιμήσεις. Τόν κίνδυνο λοιπόν που διατρέχει ο έχθρος, διατρέχει και κείνος που θα χρησιμοποίησθ το όπλο αυτό. Τό συμπέρασμα είναι φανερό. Κανένα δεν άνάπησι φωτιά που θ' άπειλήσθ να κάψει κι' αυτόν τον ίδιο.

"Αλλη έπιδημία, ο εξανθηματικός τύφος, μεταδίδεται με τις ψείρες. "Αλλά και τα παράσιτα αυτά είναι... κοσμοπολικά. Ούτε ή έπιδημία αυτή μπορεί λοιπόν να χρησιμοποιηθή, χωρίς να διατρέξη κίνδυνο κι' εκείνος που θα έπιχειρήσθ να την χρησιμοποίησθ.

Μένουν λοιπόν οι έπιδημίες που μεταδίδονται με τα ζώα, τα πουλιά και το νερό. "Ο άνθρωπος π. χ. μπορεί να μεταδοθή με τα ζώα, ή άγνωστη άλλα φοβερά ψιττάκωσις, με τους παπαγάλους, ή χολέρα, ο τυφοειδής πυρετός, ή δυσεντερία, μεταδίδονται με το νερό.

"Ως τόσο ούτε αυτές είναι τόσο επικίνδυνες. Τα ζώα, αν μολυνθούν, θα γίνουν αντίληπτα και θα καταστραφούν, προτού δοθούν προς τροφήν. Τό νερό και οι τροφές είναι πολύ δύσκολο να μολυνθούν. Και όταν όμως μολυνθούν είναι τόσο γνωστά και άποτελεσματικά τα μέσα καταπολεμήσεως των έπιδημιών αυτών, ώστε το κακό μπορεί να χυπηθή στην γέννησί του. Μόλις έκδηλωθή τέτοια έπιδημία, οι άσθενείς θ' άπομονωθούν και οι υγιείς θα έμβολιασθούν.

"Ο πραγματικός κίνδυνος άρχίζει από την τρίτη κατηγορία με ένα άν... "Εάν δηλαδή κάποιο Κράτος κατορθώσθ ν' άνακαλύψθ τα άγνωστα μικρόβια των θανατηφόρων έπιδημιών, όπως είναι ή διστερία, αυτό το Κράτος θα μπορέσθ να εκμηδενίσθ την γήν σπέρνοτας τη συμφορά και το θάνατο. Αυτό όμως άποτελεί άπιθανότητα. Πρώτον γιατί είναι δύσκολο ν' άνακαλυφθούν τα μικρόβια αυτά και δεύτερον είναι δυσκολώτερο να καλλιεργηθούν σε τόσο ποσότητα, όση θα είναι άρκετη για τον πόλεμο, χωρίς να γίνη γνωστό από τους άλλους έμυλόμεους. Και όταν τα μικρόβια είναι γνωστά, άμέσως είναι γνωστός και ο τρόπος καταπολεμήσεως των.

Μ' αυτά τα λίγα λόγια δεν θέλουμε να πούμε πως ο κίνδυνος του πολέμου των μικροβίων δεν είναι σοβαρός. Πάντοτε είναι. Τα μικρόβια όμως δεν είναι το χειρότερο όπλο σ' ένα πόλεμο. I. N. B—

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ

Η ΓΡΙΠΠΗ

Τώρα με τα πρώτα κρύα, ιδίως με τις πρώτες βροχές, ποιός λίγο ποιός πολύ, προσβαλλόμεθα από γρίππη και επομένως το θέμα με το οποίο θα ασχοληθούμε είναι επίκαιρο και ένδιαφέρον. Νά σας πω δε την αλήθεια, το πρώτο μου συναχι και οι πρώτες έντοχλήσεις των φίλων, οι οποίοι μας ερωτεύονται, και με το δίκη τους, έτι δεν μπορέσαμε ακόμη να βρούμε ένα φάρμακο για το συναχι, μου θύισε το θέμα περί γρίππης.

"Η γρίππη λοιπόν είναι άρχαιότατη άρρώστεια, ίσως να άρριμ ή τόσοι αιώνες, όσους και ή έμφάνισις του ανθρώπου επί της γής. "Η πρώτη όμως έπιδημία που περιγράφεται από έπιστήμονας έγινε το 1323 στην "Ιταλία. "Από τότε μέχρι του 1918, που ένέσκηψε ή πιο φοβερά έπιδημία σε όλη την Εύρώπη, που έστοίχισε εκατομμύρια ανθρώπων, ένέσκηψαν κατά μεγάλας περιόδους διάφορες έπιδημίες γρίππης με πολυάριθμα θύματα.

Την ονομασίαν της την όφειλει στους Γάλλους από το ρήμα gripper=άρπαζω. "Η παλαιά της ονομασία «ινφλουέντσα» προήρχετο εκ του influenza=έπιδρασις, διότι ένδιμίζαν τότε ότι προήρχετο από άγνωστον έπίδρασιν εξ ουρανού. Και τώρα τι είναι ή γρίππη; Δεν είναι όπως νομίζουν συναχι, βρογχίτις ή πνευμονία, αλλά μία όξεία λοιμώδης νόσος, όπως ή έλονοσία, ή διστερία, καταλαβαίνε δε δολόκληρο τον οργανισμό και ύστερα κάνει ως έπιπλοκές το συναχι, την άμυγδαλίτιδα και τα διάφορα πνευμονικά ή κοιλιακά νοσήματα. "Επειδή όμως συνήθως κάνει αυτές τις έπιπλοκές, ο κόσμος την νομίζει πνευμονικόν νόσημα. Πολύς μάλιστα φορές δύσκολα κατορθώνε να πείσωμε ένα άρρωστο πως έχει γρίππη, χωρίς έμβολιασθή με ποσότητα και γενική άδιαθεσία ή με πόνους, διότι σοι λέγει «δεν βήχω, γιατρέ μου, θα είναι δάγκειος ή τριήμερος». Μας δικαιολογεί δε όταν την τρίτην ημέραν άρχισθ ο βήχας.

"Ακόμη δε μεγαλύτερα δυσκολία συναντάμε όταν με τον πυρετό έμφανισθόν ως πρώτα συμπτώματα της γρίππης πεπτικά διαταραχά, όπως ό έμετος και ή διάρροια. Τότε δεν θέλει να πιστέψθ ότι το άγνωστον μέχρι της στιγμής μικρόβιον της γρίππης, αντί να κάνει βρογχοπνευμονία κάνει διάρροια και πόνους στην κοιλία, δηλ. κοιλιακή γρίππη. "Ας ένθυμηθόν όσοι έπαθαν γρίππη ότι τις πρώτες ημέρες είχαν μόνον πονοκέφαλον, άδιαθεσίαν γενικήν, πυρετό, κομάρες, άνορεξία και πόνους διαχύτους και ύστερα άσχησαν ο βήχας, το συναχι και τα παρεπόμενα. Αυτό φανεώνει ότι το μικρόβιο της γρίππης εισέρχεται στο αίμα, προσβάλλει όλο τον οργανισμό, και ύστερα ένκαθίσταται και δημιουργεί ιστορίες εκεί που υπάρχει άδυναμία.

(Η συνέχεια εις το προσεχές)

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΤΑ ΦΩΤΑ μαζί οι Καλικάντζαροι

Με τη γιορτή των Θεοφανείων, που ο λαός την λέει Φώτα, γιατί εκείνη την ημέρα «φωτίζονται», αγιάζονται τα νερά, τελειώνει και το Δωδεκαήμερο, το οποίο αρχίζει από την παραμονή των Χριστουγέννων. Αυτή την ημέρα στα παραθαλάσσια μέρη ρίχνουν το σταυρό μέσ' στα νερά και παραθαίνουν ποιός θα τον πρωτοβγάλει από κει.

“Ας δούμε τώρα τί έθιμα σχετικά

επικρατούν στα διάφορα μέρη της χώρας μας.

Στον Άλμυρό, και πρό πάντων στα χωριά του, έχουν την περιεργή συνήθεια να τραγουδούν τα κάλαντα την παραμονή των Φώτων και όχι τα Χριστούγεννα ή την Πρωτοχρονιά, όπως γίνεται αλλοιού. Μαζεύονται τότε σ' ένα σπίτι είκοσι ως είκοσιπέντε παιδιά και νέοι που λέγονται «Καλιντράδες». Απ' αυτούς πέντε είναι μεταμφιεσμένοι και παριστάνουν τα έξι της πρόσωπα: τη νύφη, το γαμπρό, την πεθερά, το γιατρό και τον άραπη. Αφού έτοιμαστούν, γυρίζουν με τη σειρά τα σπίτια των γνωστών τους, αρχίζοντας από του παπᾶ, για να πάρουν την εύχή του. Σε κάθε σπίτι απ' όπου περνούν ψάλλουν το παρακάτω τραγούδι:

Αύριο τα Φώτα κι' ο φωτισμός
και χαρά μεγάλη στον Κύριο
και στον 'Ιορδάνη τον πόταμο.
Θέλ' ανέσω πάνω στους ούρανο
για να ρέω δρόσο, δροσολογιά,
ν' αγιαστούν οι βρύσες και τα νερά,
ν' αγιαστή η Κυρά μας η Παναγιά
με τα θυμιατήρια στα δάχτυλα.
Σπάργαγο βασταίνει, Θεού παιδί
και τον 'Αη-Γιάννη παρακαλεί:
— 'Αη-Γιάννη φένη και Πρόδρομε,
δύνασαι βαπτίσης Θεού παιδί;
— Δύναμαι και θέλω και προσκυνώ
και τον Κύριο μου παρακαλώ.

Μόλις τελειώση το τραγούδι, οι μεταμφιεσμένοι, έχοντας επί κεφαλής τη

νύφη, περνούν μπρός απ' τους μεγαλύτερους του σπιτιού, ενώ οι ύπόλοιποι τραγουδούν γοργά:

Γιά βάλτε τα χεράκια σας
στην άργυρη σας τσέπη
κι' αν βρήτε κίτρινο φλουρί
δώστε στα παλληκάρια.

Κάθε οικογένεια, εκτός από τα χρήματα, τους δίνει και μια κουλούρα ή «φώτα». Γι' αυτό οι καλιντράδες λέγονται αλλιώς και «κουλουράδες» ή «φωτάδες».

Το βράδυ των Φώτων με τα χρήματα που μάζεψαν αγοράζουν διάφορα φαγώσιμα και διοργανώνουν σ' ένα φιλικό σπίτι διασκέδασι, το λεγόμενο «ζεϋκι».

Στη Θράκη, την ημέρα του 'Αη-Γιαννιού, άντρες και έφηβοι γυρίζαν δυο-δυο τα σπίτια κρατώντας ένα σκαμνί για ν' «αγιάσουν» τους ενοίκους. Έβαναν δηλ. τα παιδιά κάθε σπιτιού άπάνω και τα σήκωναν τρεις φορές με το σκαμνί λέγοντας:

— Άγιος, άγιος! Κι' από χρόνου!
Κατά το διάστημα του Δωδεκαημέρου οι γυναίκες απέφευγαν να ύφαινον, γιατί πίστευαν πως έτσι θαχαν βροντές όλο το χειμώνα. Άλλη προφύλαξι που λάβαιναν ήταν να μη γνέθουν και να μη σφυρίζουν τη νύχτα, γιατί αλλιώς θα τους έκαναν κακό οι καλικάντζαροι.

Τις δώδεκα αυτές μέρες πρόσεχαν να μη βγάλουν καθόλου στάχτη απ' τη γωνιά. Τη δωδεκαμερίτικη στάχτη την πετοΐσαν έπειτα, για γιαιτρικό, σ' αμπέλια.

Οι κοπέλλες βιάζονταν να τελειώσουν τα έργοχειριά τους, για να μη μπουν τη νύχτα οι καλικάντζαροι και βρίσκοντάς τα μισά τα πάρουν.

Οι καλικάντζαροι είχαν το ιδίωμα να κρύβονται την ημέρα στο λόγγο. Τη νύχτα όμως κατέβαιναν στους υύλους κι' έγλυφαν τ' αλεύρι.

Την παραμονή όμως των Φώτων τους έπιανε τρόμος κι' έλεγαν άναμεταξύ τους:

Φεύγετε να φεύγουμε
κι' έρχεται ο παπᾶς με τον άγιασμό
κι' η παπαδιά με το θερμό.

Θερμό στη λαϊκή γλώσσα σημαίνει νερό ζεματιστό.

Στην Κυνουρία οι καλικάντζαροι, που εκεί τους λένε «λυκοκαντζαράιους», φωνάζουν τη νύχτα μεταξύ τους:

— Μπλικίκι, μπλικίκι!

Όταν κανείς διψάση το Δωδεκαήμερο και θελήση να πιη νερό τη νύχτα, πρέπει να έχη ρίξει από πριν μέσ' στο κανάτι ένα κάρδουνο άναμμένο. Τα δαιμονικά φοβούνται τότε και δεν πάνε να το μαγαρίσουν.

Οι τσοπάνηδες πάλι έχουν το έθιμο

λίγο πριν από το Δωδεκαήμερο να φράζουν τα μαντριά τους με άγκαθους θάμνους. Άλλοιως υπάσχει κίνδυνος να μπουν τη νύχτα οι καλικάντζαροι και τότε θα πάη άσχημα ή χρονιά για τα πρόβατα ή τα γίδια.

Στο ίδιο μέρος φυλάγονται να μη καούν ή πληγωθούν το Δωδεκαήμερο, γιατί δεν θα μπορέσουν να γιαιτρευσουν παρά έπειτα από έναν όλοκληρο χρόνο.

Κατά το διάστημα αυτό αποφεύγουν ακόμα να περνούν από ποτάμια και ρεματιές, για να μην παρουσιαστούν μπροστά τους καλικάντζαροι.

Στην Άνδρο τους καλικάντζαρους τους λένε «καλιθρούσδες», «μαντράκους» και «καλισπούσδες». Αυτοί, κατά τη λαϊκή αντίληψη, έχουν πόδια γαϊδουριού με τσόκαρα και ούρα χοίρου. Κάνουν την εμφάνισή τους την παραμονή των Χριστουγέννων και πριν από τα Φώτα γίνονται άφαντοι. Λίγο πριν χτυπήση η χριστουγεννιάτικη καμπάνα πάν άπάνω από την καπνοδόχο και φωνάζουν του νοικοκύρη:

— Κάηκε, μπάρμπα, το λαρδί!

Έκείνος τότε πρέπει να τους άπαντήση:

— Άσ' το, γυιόκα μ', κι' άς καή!

Οι καλικάντζαροι τις νύχτες του Δωδεκαημέρου χορεύουν γύρω στα σπίτια βγάζοντας από το στόμα τους φωτιές. Φορούν πολύχρωμα σαρκίδια και συχνάζουν προπάντων στα κατώγια. Άμα τα βρούν όμως καθαρά, δεν κάνουνε ζημιές. Τους άρέσουν πολύ τᾶ σϋκα και ψάχνουν έπιμονα να τα βρουν. Οι νοικοκυραίοι όμως φροντίζουν να τα κρύψουν σε ξύλινα δοχεία που τ' αλείφουν απέξω με σβουινιές. Τ' αφίνουν εκεί ως τη Σαρακοστή και μονάχα τότε τα ξεκοπάνουν λέγοντας:

Πάρε τ' αλετρό σου
κι' άντε στο χωριό σου
κι' άνοιξε τα σϋκα σου
και δώσε των παιδιών σου.

Τα παιδιά που γεννιούνται την παραμονή των Χριστουγέννων μεταβάλλονται κι' αυτά σε καλικάντζαρους. Για να τ' αποφύγουν αυτό, μονάχα ένας τρόπος υπάρχει: να τα βαπτίσουν την ημέρα των Φώτων ή του 'Αη-Γιαννιού.

Οι παλαιότεροι πίστευαν πως οι καλικάντζαροι δεν είχαν άλλη δουλειά παρά να πριονίζουν όλο το χρόνο τις τέσσερες κολώνες που βαστάνε τάχα

τη γή. Λίγο ακόμα τους έλειπε για να συμπληρώσουν το καταστρεπτικό έργο τους, όταν στο μεταξύ έφταναν τα Χριστούγεννα κι' αυτοί ήταν υποχρεωμένοι να πάν ανάμεσα στους ανθρώπους για να τους κάμουν κακό. Όσο να περάση όμως το Δωδεκαήμερο και να ξαναγυρίσουν στη δουλειά τους, οι κολώνες είχαν μεγαλώσει πια και δεν είχαν ανάγκη.

Οι ναυτικοί πάλι της Άνδρου παραδέχονται πως οι καλικάντζαροι έτοιμάζον από την πρώτη μέρα της Σαρακοστής το καράβι που θα τους φέρη άργότερα στο νησί. Κόβουν τα ξύλα, καρφώνουν τα μαδέρια, το καλαφατίζουν, το πισώνουν και το ρίχνουν στο γιάλο. Την παραμονή των Χριστουγέννων άράζει κι' όλας στο νησί.

Στη Μακεδονία οι καλικάντζαροι λέγονται «κακατζάντζαροι» και «σκαντζάρια». Την ώρα που η νοικοκυριά φκιάνει τηγανίτες, έπειδή αυτές τους άρέσουν πολύ, ο οικοδεσπότης φορεί άνάποδα το πουκάμισό του και λέει:

Κι' εγώ σκαντζός
κι' εσύ σκαντζός,
έλα να χορεύουμε,
τραχανά να βρέσουμε.

Μ' αυτούς τους στίχους πιστεύουν πως τα δαιμόνια δεν πλησιάζουν στο τηγάνι.

Στην Άράχωβα έχουν την αντίληψη πως οι καλικάντζαροι είναι κουτσοί, στραβοί, με στραβό πρόσωπο, στραβό στόμα, στραβή μύτη, στραβά ποδάρια και ξεπλαινισμένοι. Ό λαός δηλ. τους έχει φορτώσει μ' όλα τα σωματικά έλαττώματα.

Πιστεύουν ακόμα πως οι καλικάντζαροι ψήνουν στη φωτιά βατράχους και δειπνούν. Κουβαλούν μαζί τους σακκία με στάχτη, για να τα ρίξουν άπάνω σ' όποιον άπαντήσουν. Γι' αυτό τους λένε και «σταχτιάδες».

Άλλη ιδιότητα των καλικάντζάρων είναι πως έμποδίζουν τη νύχτα τις γυναίκες να φέρνουν ξύλα μέσ' στο σπίτι.

Στην Ήπειρο συνηθίζουν την ημέρα των Φώτων να ρίχνουν το σταυρό στις βρύσες. Με το άγιασμα που παίρνουν από κει ραντίζουν τ' αμπέλια, τα χωράφια καθώς και τα ζωντανά τους.

Την παραμονή των Φώτων οι καλικάντζαροι έτοιμάζονται ν' άναγαρήσουν λέγοντας ο ένας στον άλλον:

Πάμετε να φύγουμε
κι' έρχεται ο τραγόπαπας
με την άγιαστούρα του
και με τη βρεχτούρα του.

Στη Μεσσηνία, όποιος καή το Δωδεκαήμερο πιστεύουν πως τον «βουλάνει ο καλικάντζαρος». Το κάψιμο έκεينو θεωρείται αθεράπευτο και λέγεται «βοϋλλα του καλικάντζαρου».

Άμα κανείς άρρωστήση και άδυνατίση, λέει:

— Άχάμνηνε κι' έγινε σᾶ λυκοκάντζαρος!

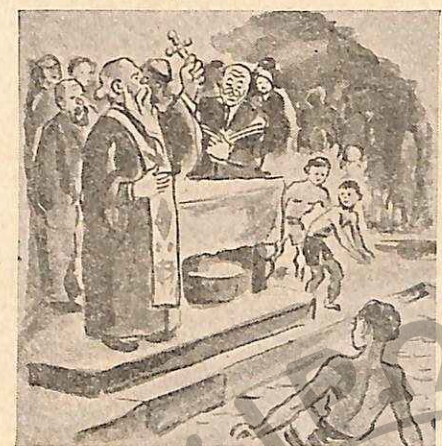
Όποιος βγαίνει έξω το Δωδεκαήμερο, πρέπει να κρατή στο χέρι του άναμμένο δαυλί. Μονάχα έτσι τον φοβούνται οι καλικάντζαροι, που παίρνουν δρόμο μόλις άκούσουν:

(Συνέχεια στη σελίδα 448)

Κ' ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΙ ΑΝΟΙΞΑΝ...

Έχει σκοτωθή σήμερα στις δουλειές ο Στάθης. Παραμονή Φώτα, κι' ο παπᾶς σε λίγο θάρρη ν' αγιάση το σπίτι να φύγουν τα καλικάντζαρούδια, οι άρρώστειες και κάθε κακό. Γι' αυτό ο παραγωγός συγυρίζει απ' τα χαρμάτα, σφουγγαρίζει, πλένει τζάμια, τακτοποιεί κάθε τι στο σπίτι. Γιατί δεν είναι μόνο το σαλόνι που πρέπει να λάμψη σήμερα από πάστρα, μα κι' η κουζίνα, κι' οι κρεβατοκάμαρες και τα κελάρια άκομη. Ο παπᾶς πρέπει ν' αγιάση παντού, σε κάθε γωνιά. Κι' η κέρα του Στάθη, όλα κι' όλα, τη φήμη της σάν καλή νοικοκυρά δεν ένοσει να τη χάση. Δίπλα του, στριφογυρίζει κι' έκεινη, ισώνοντας πότε πότε κανένα κάρδο, σαλεύοντας κάποιο έπιπλο και κατασιάζοντας, δηλ την ώρα το Στάθη.

— Άνεπρόκοζος θάσαι πάντα, εσύ, παιδί μου. Δεν μπορώ να σου βάλω γνώσι. Θάρρεις πως βρίσκεσαι άκομη στο σπιτικό του πατέρα σου, που δεν ήξερε τι θα πη τάξι. Μά ο Στάθης δεν άκούγε παρακάτω. Το σπιτικό του πατέρα του» αλυσόδενε πάλι το

νοϋ του με την άπεραντη γλύκα που κλειούσε στους σαραβαλιασμένους τοίχους του.

Πέρσι τέτοια μέρα ήταν έλευθερος κι' η μονούλα του ζούσε άκομη και δεν τον άφηνε να μη ή υπηρέτης κι' άς ήσαν φτωχοί κι' όρφανοί οι δυο τους.

Δούλευε κείνη, παραδουλεύτρα σ' όλη τη γειτονιά, κι' ο Στάθης τ' άγόρι της, γυριζε με τάλια παιδιά κι' έλεγαν τα κάλαντα.

Σήμερα 'είν' τα Φώτα κι' ο φωτισμός και του 'Ιησού μέσ' ο Βαπτισμός.

Ύστερα μοιράζονταν τα λεφτά κι' η μητέρα τούδινε χιλίες εύχες σάν της έφερνε το φτωχικό μερτικό του.

Και την άλλη μέρα, στην τελετή του Σταυρού, Θεέ μου, τι ευτυχία! Όλος ο κόσμος, ντυμένος τα γιορτινά του, ξεκινάγε απ' την έκκλησούλα, σάν τελειώνη η λειτουργία, μ' άναμμένες λαμπάδες, σάν τη Λαμπρή, και τα πρόσωπα άχτιδολούσαν από χαρά κι' άγαλλίασι. Ό παπᾶς, χρυσοστόλιστος, καμαρωτός, ίδιος ο Χριστός, έλεγε ο Στάθης, πήγαινε μπρος προς κι' έψελνε με τη γιορτινή φωνή του κι' οι ψαλτάδες πίσω του, σ' όλη τη δόξα τους κι' έκεινοι, κρατούναν το ίσιο. Ό Στάθης θυμώταν άκομη τα λόγια της ψαλμωδίας που πήγαιναν βαθιά βαθιά στην ψυχή του κι' άς μην έφτανε άκομη το νόημα τους στο παιδικό του μυαλό.

Έπεφάνης σήμεραν τη οικουμένη και το φός σου, Κύριε, έσημειώθη εᾶ' ημᾶς.

ήλθες, έφάνης, το φός το άπρόσπαιτο.
Και με κεινο «το άπρόσπαιτο», που το τραβούσε πολύ ο Παπαγιάννης στο τέλος, έφταναν στ' άκρογιάλι. Έκει με έξέδρα προχωρούσε στη θάλασσα, στολισμένη με μύρτα και δάφνες. Άνέβαινε πρώτος ο παπᾶς, ύστερα οι ψαλτάδες και κατά σειρά οι προυχόντοι κι' ο λαός. Άνάμεσα τους ο Στάθης ξεχώ-

ριζε το χαμόγελο της μανούλας του που τούδινε θάρρος.

Γιατί ο Στάθης δεν ήταν στην εξέδρα. Είχε τρέξει μπροστά, μαζί με τάλια παιδιά του χωριού και, πετώντας γρήγορα γρήγορα σ'τι φορούσε, ριχνόταν στη θάλασσα και περιμένε το Σταυρό που σε λίγο θάρρηξε ο Παπαγιάννης. Ν' αγιάσουν τα νερά της, να γαληνέψη κι' αυτή, να λουφαίνουν οι χειμαστικές φουρτούνες, να μην πνιγώνται πια τα καράδια. Νάρθουν με το καλό πίσω οι γολέτες και τα καϊκια, νάρθη κι' ο Άντρέας, ο μεγάλος άδερφός του Στάθη, ο καπετάνιος, που είχε δυο χρόνια να φανη κι' η μάνα του τον έκλειγε για χαμένο. Νάρθη να την ξεκουράση, να σταθή πατέρας στ' όρφανεμένο σπιτικό, να πάη κι' ο Στάθης στο σκολειό, να γίνη άνθρωπος.

Κι' όταν άκούγε το «Έν 'Ιορδάνη βαπτίζομένου σου Κύριε», κάρφωνε τα μάτια στο χέρι του παπᾶ πουλούνε από την όλοχρυσή κορδέλα του το Σταυρό και τον πετούσε στη θάλασσα. Ό Στάθης έριχνε μια ματιά στη μάνα του που στεκόταν παραπέρα, πουτούσε με το κεφάλι κι' άρπαζε το Σταυρό ανάμεσα από τα φύκια που, σάν βασιλικό, τον στεφάνωναν όλοδωμρο στον πάτο της θάλασσας. Ύστερα σκρφαλώνοντας στην εξέδρα, τον έδινε στον Παπαγιάννη φιλώντας το χέρι του.

Κι' η μητέρα τον φιλούσε περήφανη, και το φίλι της ήταν το καλλίτερο δώρο.

— Να μου ζήσης, καπετανόπουλο, τουλέγε με καμάρι. Σάν έρθη ο άδερφός σου θα σε στείλω μαζί του γιατί είσαι γεννημένος θαλασσινός σάν τον πατέρα σου.

Και αντίς στα καράδια με τον άδερφό του, εούλεγε τώρα σ' ένα ξένο άρχοντικό που τον δέχτηκε από ψυχολοπία, σάν πέθανε η μονούλα του και τον άφησε καταμόνοχο.

Μά δε μπορεί, θα γίνη το θαύμα! Άπόψε ο Στάθης θα μέινε έαγρυπνος ως τα μεσάνυχτα και την ώρα που θάνοιξουν οι ούρανοι, να κατέβη το Άγιο Πνεϋμα στον 'Ιορδάνη, θα κείνη την προσευχή του.

— Χριστούλη μου, φέρε πίσω τον άδερφό μου να με πάρη μαζί του στο καράδι. Σού κάνω τάξιμο να βουτώ κάθε χρόνο, άς είναι και στη μέση του ώκεανού, να σηκώνω το Σταυρό Σου.

— Στάθης, άκούσθηκε από την κουζίνα η φωνή της κερᾶς του. Πήγαινε να γεμίσεις τη στάμνα από τη βρύση. Σήμερα αγιάσανε τα νερά και μπορούμε πια να λουστούμε.

Ό Στάθης άφησε τις γλυκιές θύμψεις κι' έτρεξε να γεμίση τη στάμνα. Μά δε γίνεται. Το βόαδυ δε ζευγυρίζε. Νά δὲ που θ' άνοιξουν οι ούρανοι να κείνη το ταίμα του.

Και καθώς πήγαινε στη βρύση θυμώταν τα λόγια της μάνας του.

«Χαρά σ' έκείνον, παιδί μου, που θ' άξιώθη να δὴ τα οϋράνια ν' άνοιγουν. Αυτό γίνεται σάν άστραπή. Άν προφτάσης να γυρέψης κάτι, πριν ξανακλείσουν, σού γίνεται μονομιάς».

Μά ο Στάθης θα πρόφτανε. Θάλεγε μόνο: «Τον άδερφό μου» κι' ο Θεός ήξερε τάλια, γιατί διασάει σάν άνοιχτό βιβλίο τη σκέμη μας.

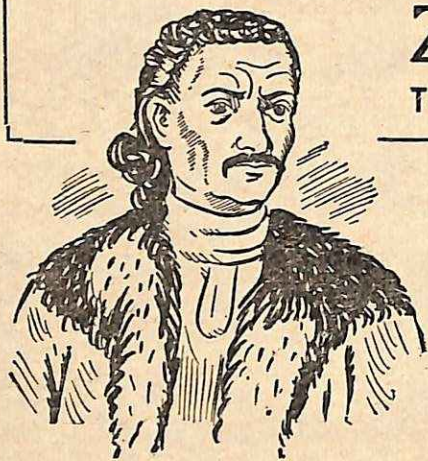
Κι' αλήθεια ο Θεός διάδασε, σάν άνοιχτό βιβλίο, τη σκέμη του Στάθη. Και καθώς δεν ήταν άναγκη ν' άνοιξουν οι ούρανοι για ν' άκούση την προσευχή του, το θαύμα έγινε πριν από τα μεσάνυχτα.

Στο γιορτινό βρήκε την κυρά του να κουδεντιάη μ' έναν ψηλό κύριο, που φορούσε ναυτικό καπέτο. Η καρδιά του Στάθη τον γνώρισε στο λεφτό κι' άς μη θυμώταν καλά καλά το πρόσωπό του.

Ήταν ο Άντρέας που γυριζε έπιτέλους στον τόπο του. Έμεβε το άναγκο της μητέρας που κι' ήρθε να πάρη από τα έένα χέρια τον άδερφό του. Στ' άλλο ταξίδι θα τον έπαινε πια μαζί του.

Έτσι την άλλη μέρα — το ίδιο γρήγορα όπως κι' ο Θεός είχε άκούσει την προσευχή του — ο Στάθης, στυκνημένος έκανε το τάξιμό του. Ό Παπαγιάννης δέχτηκε πάλι τον όλόχρυσο Σταυρό από το χέρι του μικρού παιδιού και το χαμόγελο του Άντρέα στην εξέδρα έμοιαζε τόσο μ' ένα άλλο άγαπημένο χαμόγελο.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΖΩΗΣ ΚΑΠΛΑΝΗΣ

Τό μικρό Έλληνόπουλο πού έγινε έθνικός εύεργέτης

Ένα από τὰ πολλὰ φτωχὰ παιδιά πού έπλούτισαν, απέκτησαν κολοσσιαία περιουσία και κατόπιν την έδωσαν στην πατρίδα των ήταν και ο Ζώης Καπλάνης.

Πράγματι, η ζωή του ανθρώπου αυτού υπήρξε ένα αληθινό μυθιστόρημα και αξίζει τον κόπο να την διηγηθούμε, γιατί δείχνει τι μπορεί να επιτύχει ένα φτωχό, άσημο και ανίδεο παιδί στην ζωή, όταν έχει θέληση κι αυτοπεποίθηση και καίρη μέσα του ή φλόγα της δημιουργίας...

Ο Ζώης Καπλάνης γεννήθηκε το 1736 στο Γραμμένο, ένα χωριουδάκι πού βρίσκεται κοντά στα Γιάννενα.

Σε πολύ μικρή ηλικία έχασε την μητέρα του· τότε ο πατέρας του ξαναπαντρεύτηκε. Άλλα δεν έζησε κι' αυτός πολύ. Μιά μέρα πέθανε, αφήνοντας τον μόνον με την μητριά του, χωρίς κανένα πόρο...

Ο μικρός Ζώης βρέθηκε τότε στην ανάγκη να δουλέψει για να συντηρήσει το σπίτι του. Ποιά δουλειά όμως μπορούσε να κάνει; Ήταν τόσο μικρός και δεν γνώριζε καμιά τέχνη...

Όστόσο ο Ζώης ήταν έξυπνο και εργατικό παιδί. Γι' αυτό δεν δειλίασε... Τό έφευρετικό μυαλό του σοφίστηκε μία λύση. Ένας γείτονας του είχε ένα γαϊδουράκι πού δεν τό χρησιμοποιούσε σε τίποτε.

— Κάνουμε μία δουλειά μαζί; πήγε άμέσως και του πρότεινε. Θά μου δώσης τόν γαϊδάρό σου και θά πηγαίνω κάθε μέρα να κόβω ξύλα στο δάσος, θά τὰ φορτώνω, θά τὰ πηγαίνω να τὰ πουλώ στα Γιάννενα και θά μοιραζώμαστε τὰ κέρδη.

Ο γείτονας δέχθηκε πρόθυμα την πρωτότυπη αυτή επιχείρηση. Κι' ο μικρός Ζώης έβαλε σ' ενέργεια την ιδέα του...

Άλλα τὰ... κέρδη ήταν ελάχιστα. Και μόλις κατάρθωνε ο φτωχός Ζώης να έξοικονομή τ' απαραίτητα για την συντήρησή του σπιτιού του. Έτσι μία μέρα η μητριά του, πού δεν τόν αγαπούσε διόλου, τόν έδιωξε:

— Γκρεμίσου από δω, παληόπαιδο! τοΰπε πετώντάς τον έξω απ' τό σπίτι. Δεν είσαι άξιος ούτε τό φαί σου να βγάλης.

Ήταν ακριβώς η Κυριακή της Όρθοδοξίας... Η κακή μητριά ούτε την μεγάλη αυτή της Χριστιανωσύνης δεν σεβάστηκε. Κι' έρριξε στους

δρόμους τόν μικρό Ζώη. Χωρίς να του δώσει ούτε ένα ρούχο, ούτε καν τὰ παπούτσια του...

Τό δυστυχισμένο παιδί, μόνο κι' έρημο, τράβηξε κατά τὰ Γιάννενα με τὰ πόδια. Σε λίγο όμως άρχισε να πεινά, να κρυώνει και να κουράζεται... Τά γυμνά πόδια του είχαν ματώσει, απ' τὰ χαλίκια... Και τουρτούριζε ολόκληρος από τό κρύο...

Είχε νυχτώσει πιά, όταν άποκαμωμένος ο Ζώης έφτασε στα Γιάννενα. Μη άντέχοντας περισσότερο κατέφυγε κάτω απ' την θολωτή έξωπορτα ενός σπιτιού και ξαπλώθηκε χάμω να κοιμηθί... Μά έκανε ένα τόσο διαθολεμένο κρύο και πεινούσε τόσο, πού στάθηκε αδύνατον να κλείσει μάτι. Τά ξεμερώματα, ο ιδιοκτήτης του σπιτιού, βγαίνοντας να πάει στην εκκλησία, είδε κατάπληκτος τό μικρό όρφανό, κουλουριασμένο στο πεζούλι του.

— Έ, σύ! Τι ζητάς έδω; Ποιανού παιδι είσαι; Πώς βρέθηκες έδω; τό ρώτησε.

Ο Ζώης με δάκρυα στα μάτια του διηγήθηκε την βασανισμένη ζωή του.

— Έλα, μην κλαίς! τό παρηγόρησε ο ιδιοκτήτης του σπιτιού, πού δεν ήταν άλλος από τόν πλούσιο γουνέμπορο και εύσπλαχνικό χριστιανό Παναγιώτη Χατζηνίκου.

Ύστερα άμέσως διέταξε τούς υπηρέτας του να τό δώσουν να φάει και να τό βάλουν να κοιμηθί.

— Όταν επιστρέψω θέλω να τό βρω εύχαριστημένο και χαρούμενο, είπε.

Την ίδια μέρα ο Χατζηνίκου κάλεσε τό παιδί στο γραφείο του και τό πρότεινε:

— Δέχεσαι να μείνης σπίτι μου ως παραμάγειρος; Δεν είναι βαρειά δουλειά, κι' εσύ φαίνεσαι έξυπνος.

— Αφέντη μου, είσαι ο καλλίτερος άνθρωπος του κόσμου! φώναξε συγκινημένος ο μικρός Ζώης.

Και γονατίζοντας φίλησε τὰ χέρια του εύεργέτου του.

Απ' τη στιγμή εκείνη ο μικρός Ζώης περιλήφθηκε στο υπηρετικό προσωπικό του σπιτιού, μπήκε στην κουζίνα κι' άρχισε να πλένει πιάτα, να καθαρίζει, να σπουνίζει... Μά η δουλειά δεν τόν τρόμαζε διόλου. Ήταν εύχαριστημένος πού δούλευε κι' έτρωγε. Τά βράδυα, άργά, όταν οι άλλοι έπεφταν να κοιμηθούν, αυτός κλεινόταν στο δωμάτιό του και κάτω απ' τό αδύνατο φως του λυχνariού προσπαθούσε να μάθει γράμματα. Είχε άπογοράσει με τις μικρές οικονομίες του ένα αλφαθητάριο, μία πλάκα κι' ένα μολυβδοκόνδυλο... Και μελετούσε...

Ένα βράδυ ο αφέντης του επέστρεψε άργά σπίτι. Περνώντας έξω από τό δωμάτιο του μικρού παραμαγείρου, είδε φως.

— Τι συμβαίνει; διερωτήθηκε. Μήπως έέχασε τό λυχνάρι άναμμένο; Και σπρώχνοντας την πόρτα θέλησε να μπη μέσα. Μά ήταν κλειδωμέ-

νη. Ο μικρός Ζώης άκούοντας τόν θόρυβο ταραχθηκε. Έσθψε άμέσως τό λυχνάρι και έσπευσε ν' άνοίξη την πόρτα.

— Γιατί καίς φως τέτοια ώρα; Τι συμβαίνει; Τι κάνεις; Λέγε άμέσως! φώναξε θυμωμένος ο Χατζηνίκου.

Ο Ζώης γονάτισε, τρέμοντας από τό φόβο και κλαίγοντας με λυγμούς τραύλισε:

— Δεν θά τό ξανακάμω, αφέντη μου... Μά, δεν έκαψα και πολύ λάδι...

Και του όμολόγησε για ποιο λόγο έμενε ξάγρυπνος ως την ώρα εκείνη.

Ο πλούσιος Γιαννιώτης συγκινήθηκε από την φιλομάθεια του μικρού. Όστόσο δεν τοΰπε τίποτε. Έφυγε σοβαρός και άμιλητος. Όλη την νύχτα εκείνη ο Ζώης έμεινε άγρυπνος. Ήταν βέβαιος πιά ότι ο αφέντης του θά τόν έδιωχνε. Τό δυστυχισμένο παιδί! Νόμιζε πως είχε διαπράξει κάποιο μεγάλο έγκλημα...

Όστόσο, την άλλη μέρα, ο Χατζηνίκου τόν κάλεσε στο γραφείο του και του άνήγγειλε:

— Φαίνεται ότι είσαι ένα καλό παιδί και διψάς για μόρφωση. Γι' αυτό από σήμερα σε παίρνω απ' την κουζίνα και σε διορίζω υπάλληλο στο κατάστημά μου.

Ο Ζώης ώρμησε και καταφίλησε τρελλός απ' τη χαρά του τὰ χέρια του εύεργέτου του.

Ο πλούσιος Χατζηνίκου έμπορευόταν γουναρικά. Διατηρούσε ένα από τὰ μεγαλύτερα καταστήματα γουναρικών της σκλάβας Ελλάδος και προμήθευε τό πολύτιμο έμπορεύμα του στους μεγαλύτερους ήγέμονας και πασάδες της εποχής του.

Ο μικρός Ζώης ανέλαβε να μοιράζει τις γούνες πού ήταν για ράψιμο στις διάφορες γυναίκες πού έκαμναν αυτή τη δουλειά και να περνά κάθε Σάββατο να παραλαμβάνη την έτοιμη εργασία και να τούς πληρώνη τὰ μεροκάματα. Για όλα αυτά κρατούσε λεπτομερή λογαριασμό, τόν όποιο παρέδιδε κάθε τέλος της έβδομάδος στον κύριό του.

Άλλά, παρ' όλο τόν φόρτο της εργασίας του, εύρισκε και καιρό να μελετά. Με τό μικρό μισθό του αγοράζε συνεχώς νέα βιβλία...

Όσο διάβαζε όμως και μελετούσε τόσο ή δίψα του για την μάθησι μεγάλωνε. Και μία μέρα πού χρειάστηκε χρήματα για βιβλία, τὰ έξοικονόμησε ράβοντας μόνος του μία γούνα, την νύχτα, και κρατώντας τὰ ραφικά...

Άλλά για κακή — ή μάλλον καλή — τύχη του, την νύχτα αυτή πέρασε πάλι έξω απ' τό δωμάτιό του ο κύριός του, είδε φως, μπήκε μέσα και τόν έπιασε επ' αυτοφώρω...

Ο μικρός Ζώης δεν του απέκρυψε την αλήθεια.

ΚΤΕΝΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΑΛΑ

Σε προηγούμενο τεΰχος μας αναφέραμε για τό «γάλα πού ντύνει». Για την παραγωγή δηλαδή τεχνητού μαλλιού από γάλα. Σήμερα θ' ασχοληθούμε με μία νέα βιομηχανική χρήση του γάλακτος.

Πρό τριάντα περίπου ετών ένας νεαρός χημικός άφησε σ' ένα πιάτο γάλα για την γάτα του εργαστηρίου του και έφυγε για να περάσει τό Σάββατοκύριακο στην έξοχή. Όταν επέστρεψε βρήκε τό γάλα άθικτο, αλλά ξηραμένο σε σκληρή διαφανή ουσία. Μετά σύντομη έρευνα άνεκάλυψε ότι η γάτα είχε άνατρέψει ένα μπουκαλάκι με φ ο ρ μ α λ δ ε υ θ η ν μέσα στον πιάτο με τό γάλα. Έπανέλαθε τό πείραμα και επέτυχε τό αυτό άποτελεσμα: μιά ουσία στερεάν σαν κόκκαλο.

Και από την τυχαία αυτή άνακάλυψη της γάτας έ δημιουργήθη μία μεγάλη βιομηχανία, πού χρησιμοποιεί δεκάδες χιλιάδες τόννους άποβουτυρωμένου γάλακτος έτησίως και τό μετατρέπει στα πιό άπίθανα άντικείμενα.

Καζείνη — ή τυρίνη — λέγεται τό άπεξηλαμένο, κοινποιημένο γάλα, πού εξαίνεται από την Άργεντινή, την Γαλλία και άλλες χώρες πού έχουν πλεόνασμα γάλακτος. Μόνο στην Άγγλία χρησιμοποιούνται κατ' έτος ύπέρ τις πενήντα χιλιάδες τόννους καζείνης για βιομηχανικούς σκοπούς.

Ταυτοχρόνως πρέπει να σημειωθί ότι η τοιαύτη χρησιμοποίησις του γάλα-

κτος δεν μειώνει καθόλου την ποσότητα του γάλακτος πού διατίθεται για θρεπτικούς σκοπούς, διότι η άφαιρουμένη καζείνη άποτελεί μόνον τὰ τρία έκαστα τού γάλακτος και δεν έχει καμιά θρεπτική αξία.

Και από την περιέργη αυτή ουσία κατασκευάζονται διάφορα άντικείμενα κοινοτάτης και καθημερινής χρήσεως. Οι κτένες πού χρησιμοποιούμε και τὰ κουμπιά των ένδυμάτων μας είναι κατά μέγα μέρος από γάλα. Τά λευκά κουμπιά πού χρησιμοποιούμε στα έσώρουκά μας είναι κατά τό πλείστον από ύστρακα, πού βρίσκονται στον πυθμένα του Γαιγκ-τόσε, αλλά τὰ χρωματιστά κουμπιά των γυναικών είναι κατά τὰ έπτά δέκατα από γάλα. Έκατομμύρια κατασκευάζονται κατ' έτος καί πωλούνται σ' όλο τόν κόσμο με διάφορα χρώματα και υπό διάφορα όνόματα.

Λαβές έπιτραπέζιων μαχαιριών και πηρουινιών, ηλεκτρικές λάμπες, κτένες, βούρτσες, καθρέφτες, κορνίζες φωτογραφιών, ήμεροδείκτες, στυλόγραφοί, κομψοτεχνήματα παντός είδους πού κυκλοφορούν στο έμπόριο, κατασκευάζονται από γάλα.

Νεώτερα πειράματα απέδειξαν επίσης ότι η καζείνη είναι ή καλύτερα ουσία δια την κατασκευή άπομιμήσεων πολυτίμων λίθων. Πλήθος κοσμημάτων και δακτυλιολίθων, πού κυκλοφορούν σήμερα, είναι καμωμένα από γάλα. Βρα-

χιόλια από τεχνητόν έλεφαντοστόν, κομψοτεχνήματα από αυτά πού κρεμούν οι γυναίκες στη κομψοδόχη των, μικροί έπιτραπέζιοι Βουδδες, κατασκευάζονται από κοινποιημένο γάλα.

Έπίσης πλείστα χρώματα καλλυντικά, κρέμες και πομάδες έχουν κατασκευασθί από καζείνη. Οισκελετοί των γυαλιών, οι λα-

βές των όμβρελλών είναι από καζείνη. Τά γυαλιστερά χαρτιά πολυτελείας έχουν έπάλειψι γάλακτος μεταβεβλημένο σε καζείνη. Πολλά άλλα άφλεκτα χαρτιά γίνονται με άνάμιξι κυτταρίνης και καζείνης. Έτσι η συνεργασία άγελάδος και χημικού έδωσε στον κόσμο μία νέα ουσία έξαιρετικής χρησιμότητος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Η Ιστορία του πετρελαίου είναι άρκετά άξιοπερίεργη. Το πολύτιμο αυτό ύγρο μόνο κατά τό τελευταία έκαστο χρόνια άρχισε να παίξει σπουδαίο ρόλο στην ανθρώπινη ζωή. Όστόσο τό πετρελαιο δεν ήταν άγνωστο ως τότε, στον άνθρωπο.

Οι Άτρείκοι, οι πρώτοι κάτοικοι της Άμερικής, οι άρχαιοί Ένδοί, οι κάτοικοι της Βενεζουέλας και οι Πέρσαι, γνώριζαν τό πετρελαιο. Όστόσο δεν ήσαν τὰ χρήσι του και όχι μόνο τό περιφρονούσαν, αλλά και τό θεωρούσαν κάτι άχρηστο και καταστρεπτικό, γιατί βρωμούσε και κατέστρεφε τη γονιμότητα των άγρών.

Από τούς άρχαίους λαούς μόνον οι Κινέζοι φαίνεται πως καί έγνωρίζαν από τη χρήση του πετρελαίου. Από διάφορα μελέτες έξεκριώθηκε πως 200 χρόνια πρὸ Χριστού οι Κινέζοι χρησιμοποιούσαν τό πετρελαιο ως φωτιστικό μέσο και ως φάρμακο. Τά πηγάδια πού άνασκαπαν για να προμηθευθούν τό πολυτίμο αυτό ύγρο έφταναν πολλές φορές σε βάθος 3000 μέτρων. Όστόσο η χρήση του πετρελαίου δεν είχε μεταδοθί σ' άλλους λαούς.

Στην Άσία οι πρώτες πετρελαοπηγές άνεκαλύφθηκαν από τόν Ζαρατούστραν, τόν έσκουμένο προφήτη των Περσών, στη χερσόνησο του Άπσερών, πού βρίσκεται παρὰ την Κασπία θάλασσα. Όταν ο Ζαρατούστρας έφτασε στη χερσόνησο αυτή, είδε τεράστιες φλόγες να ξεπηδούν από τὰ έγκατα της γης. Δεν έπρόκειτο παρὰ μόνο για πηγές πετρελαίου πού ήταν άγνωστο πως είχαν άναφλεγί. Τό θέαμα θά ήταν φαίνεται έπιθλητικό. Χιλιάδες χρόνια η τρομερή εκείνη πυρκαϊά έξεσκόλουθούσε. Ο Ζαρατούστρας μπροστά στο άνεξή-

γητο γι' αυτόν φαίνόμενο εκείνο στάθηκε μ' άπορία και θαυμασμό. Μη μπορώντας να εξηγήσει τό περίεργο φαινόμενο, τό απέδωσε σε θείκη δύναμη και υπήρξε αυτό η άφορη ή ιδρύση την περίφημη θρησκεία του, πού στηριζόταν στη λατρεία της φωτιάς. Η πυρκαϊά έξεσκόλουθούσε ολόκληρους αιώνας. Ο Μέγας Άλέξανδρος και ο Πομπήιος μετέβησαν στο Ίράν για να θαυμάσουν τό έπιθλητικό αυτό θέαμα. Έπειτα από πολλά χρόνια η χώρα περιήλθε στην κυριαρχία του Χάν του Βακού. Ο Χάν αυτός είχε μεγάλες οικονομικές στενοχωρίες και άναγκάστηκε να εξετάσει τό έλαϊώδες αυτό ύγρο πού πηγαζε από τη γη. Έτσι πριν από χίλια χρόνια, ο Χάν αυτός κατάρθωσε ν' άνακαλύψι πως τό βρώμικο αυτό ύγρο μπορούσε να χρησιμεύσει για φωτισμό.

Τό 1805 κατέλασαν τό Βακού οι Ρώσοι.

Τό 1808, ο Ρώσος διοικητής του Βακού ζήτησε από την Πετρούπολη έπιστημονική για να εξετάσουν τό ύγρο αυτό, πού την χρίσι του άγνωστον οι Ρώσοι. Η έπιτροπή πού πήγε για να εξετάσει τό ύγρο στο Βακού, άπεφάνθη πως τό ύγρο αυτό ήταν άχρηστο.

Όστόσο στα 1840, ένας Άμερικανός εξετάζοντας τό ύγρο αυτό στην Άμερική άνεκάλυψε πως τό πετρελαιο είχε θεραπευτικές ιδιότητες. Η πετρελαοπηγή όμως της Πιστόουρν από την όποια ο Άμερικανός αυτός προμηθευόταν τό πετρελαιο στέρεψε και τό πετρελαιο ξεχάστηκε για κάμποσα χρόνια, ως ότου άνεκαλύφθηκε ο κινητήρ αυτομάτου καύσεως. Από την εποχή εκείνη, δηλαδή μόλις πρὸ 100 ετών, άρχίζει τό παγκόσμιο δράμα του πετρελαίου.

θώς ήταν, άρχισε να περιοδεύη τις διάφορες επαρχίες της Μολδαβίας, όπου διέθετε τό έμπόρεμά του.

Τό 1768 πήγε στην Νίζνα της Ρωσίας, όπου και έγκαταστάθηκε, τό δε 1771 άνοίξε δικό του κατάστημα στη Μόσχα, διαλύοντας τόν συνεταιρισμό με τόν Χατζηνίκου, ο όποιος, όταν ύστερα από λίγο πέθανε, τόν κατέστησε γενικό κληρονόμο του.

Ο Ζώης Καπλάνης, συνεχώς προοδεύοντας, έέκαμε μία τεράστια περιουσία. Άλλα δεν ήταν εγωιστής και σπάταλος. Άγαπούσε την πατρίδα του και πονούσε τούς άποσπασμένους πού υπέφεραν κάτω απ' τόν ζυγό της δουλείας.

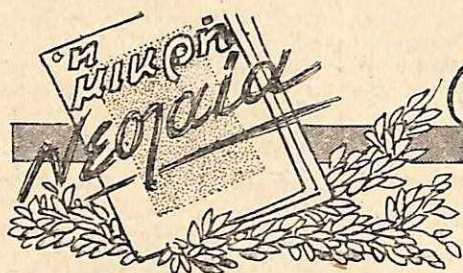
Άρχισε λοιπόν τις δωρεές. Ίδρυσε την Μαρούτσειον Σχολήν Ίωαννίνων και την προίκισε με τὰ μέσα συντηρήσεώς της, έχτισε νοσοκομεία και άλλα έργα εύποιίας και διαρκώς

προσέφερε την συνδρομή του για άγαθουργούς σκοπούς.

Τό 1805, σε ηλικία 70 χρόνων, πέθανε. Η διαθήκη του υπήρξε μία άποκαλύψις χριστιανικής ψυχής. Ο μεγάλος Έλληνας πατριώτης άφινε στην περιουσία του, άνερχομένη σε 183.000 ρούβλια — πού τότε είχαν την αξία του δολλαρίου! — για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Άπ' αυτήν, 10.000 ρούβλια για να παντρεύονται από τούς τόκους των τὰ φτωχότερα κορίτσια του χωριού του. Άλλες 10.000 ρούβλια για να μοιράζεται ο τόκος στους φυλακισμένους πατριώτες του, 5.000 στην Έλληνική Σχολή Άγίου Όρους, 6.000 για τις εκκλησίες των Ίωαννίνων κ. ά.

Να πως ένας μικρός παραμάγειρος, χάρις στην θέληση και την φιλομάθειά του, άναδείχθηκε έθνικός εύεργέτης...

Μιχ. Χαννούσης

Ο ΚΗΨΟΣ

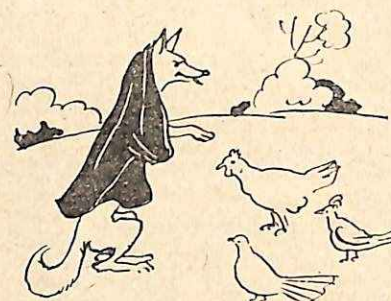

Το παραμυθάκι μας

ΠΑΕΙ ΓΙΑ ΚΑΛΟΓΡΗ

Μιά πεινασμένη άλεπου, για να βοή χωρίς κόπο την τροφή της, σκέφθηκε τουτό το τέχνασμα: Φόρεσε ένα μαύρο τσεμπέρι και καμώθηκε πώς πάει να γίνη καλογρηά. Στο δρόμο αντίμωσε ένα περιστέρι, μιά κόττα κι ένα τσαλαπετεινό, που μόλις την είδαν έκαμαν να φύγουν μακριά.

— Μή φεύγετε!... Τ' άφησα πιά τὰ

παλιά μου... Τώρα πάω για καλογρά...

— Νά ρθω κι' εγώ μαζί σου; τη ρώτησε ή κόττα.

— Καί δέν έρχεσαι... σάματις θά σέ

σηκώνω; άπάντησε με πονηριά ή άλεπου.

— Νά ρθουμε κι' έμεις; είπαν τὸ περιστέρι κι' ὁ τσαλαπετεινός.

— Καί γιατί ὄχι;... Τὸ μοναστήρι έχει χώρο, ἀποκρίθηκε ή άλεπου γλύφοντας τὰ χεῖλιά της.

Περπάτησαν κάμποση ὥρα, ὥσπου φτάσανε σέ μιά σπηλιά. Ἡ άλεπου στάθηκε κι' εἶπε:

— Έχετε ξεμολογηθῆ;

— Όχι, άπάντησαν τὸ περιστέρι, ή κόττα κι' ὁ τσαλαπετεινός.

— Πρέπει λοιπὸν νά περάσετε στή σπηλιά νά σᾶς ξεμολογήσω, γιατί ἀλλιῶς δέν εἶναι μπορετὸ νά σᾶς πάρουνε στὸ μοναστήρι.

Μπήκε πρώτη ή κόττα. Μά δέν ξαναβγήκε. Ὑστερα τὸ περιστέρι, πού κι' αὐτὸ δέν ξαναβγήκε ἀπὸ τή σπηλιά.

— Ἡ σειρά σου τώρα, εἶπε ή άλεπου, στὸν τσαλαπετεινό.

— Έγὼ δέν ἔχω ἀμαρτίες, άπάντησε ὁ τσαλαπετεινός μαντεύοντας τί τὸν περίμενε.

— Έχεις καί παραχές;... "Εκλεψες τήν κορῶνα τοῦ βασιλιᾶ... "Ελα νά σοῦ δώσω συγχώρεσι...

Τὸ μαγικό ταξίδι...

Μυθιστορηματάκι παραμύθι...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ξέρω πόσο σᾶς ἀρέσουν, ἀγαπητά μου παιδιά, τὰ ταξίδια, οἱ περιπέτειες κι' οἱ περιπλανήσεις σέ χώρες ἀγνωστες, σέ ζούγκλες καί σ' ὠκεανούς...

Ξέρω πὼς κάθεστε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στοματάκι σας κι' ἀκούτε τὰ παράξενα παραμύθια, πού σᾶς λέει τώρα τὸν χειμῶνα ή καλή γιαγιά, καθισμένη πλάι στὸ τζάκι...

Τί ὁμορφα πού εἶναι, παιδιά μου!... Τὸ τζάκι ή τὸ μαγκαλάκι σας σκορπᾶ τριγύρω στὸ δωμάτιο μιά γλυκεῖα ζεστασιά...

"Εγὼ βρέχει, βροντᾶ κι' ἀστράφτει... Κι' ή καλή γιαγιά ἀρχινᾶ: ...Κόκκινη κλωστή δεμένη στήν ἀνέμη τυλιγμένη... Μιά φορά κι' ἕναν καιρό...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

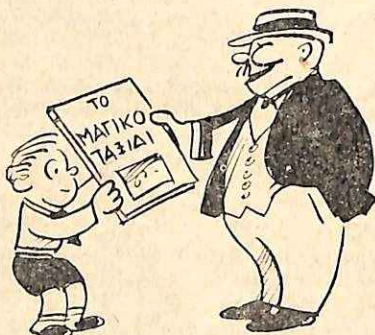
Ζοῦσε λοιπὸν κάποτε σέ μιά πολιτεία μιά πλούσια οἰκογένεια, πού εἶχε ἕνα μόνο παιδί, τὸν μικρὸ Λεμονῆ.

Χριστέ μου, τί παράξενο παιδί αὐτὸς ὁ Λεμονῆς, πού ήταν δέν ήταν ἑνδεκα χρονῶν.

Πάντα συλλογισμένος, πάντοτε σκεπτικός καί δέν ἔκανε ποτὲ παρῆες με ἄλλα παιδιά.

Τοῦ ἄρεσε μόνο νά διαβάζῃ νύχτα - μέρα τὰ πιὸ παράξενα μυθιστορηματά... Ἡ βιβλιοθήκη του ήταν γιομάτη ἀπὸ τέτοια:

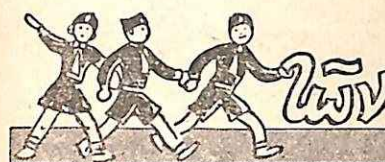
«Ἡ χώρα τῶν γιγάντων», «Ἡ μυστηριώδης νήσος», «Στὰ νύχια τῶν θηρίων», «Ὁ Ροθινσῶνας», «Ταξίδι

στὸ φεγγάγι», «Τὰ μυστήρια τῶν νάνων τῆς ζούγκλας» κτλ. κτλ.

Οἱ συνομήλικοί του τὸν εἶχαν πάρει στήν κοροϊδία.

— Γειά σου, περίηγητή...

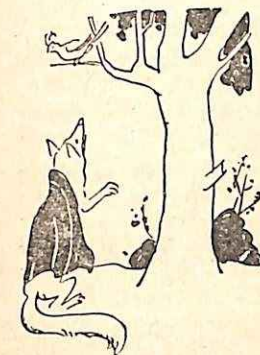
τῶν Σκαπανέων

— Ἡ κορῶνα πού φορῶ, εἶναι δική μου... "Αφησέ με νά πάω νά σοῦ φέρω κι' ἄλλους τσαλαπετεινοὺς νά τὸ μαρτυρήσουν, ἀποκρίθηκε με πονηρία ὁ τσαλαπετεινός.

— Πήγαινε, μὰ μὴν ἀργήσης... Καί φέρε ὅσους πιὸ πολλοὺς μπορεῖς, τοῦ

εἶπε ή άλεπου καί χαμογέλασε χαρούμενα.

Ὁ τσαλαπετεινός τότε ἐπέταξε σ' τὸ ψηλότερο κλαδί ἑνὸς δέντρου κι' ἀπὸ κεῖ ἄρχισε νά κοροϊδεύῃ τήν άλεπου με τὰ λόγια τοῦτα:

Γιὰ νά μὴν τὴν ξαναπάθης θά στὸ πῶ καί νά τὸ μάθης πὼς γιὰ νά καλογερέψης πρέπει μέρες νά νηστεύης.

"Απ' τὸ παραπάνω διηγηματάκι μαθαίνουμε ὅτι μποροῦν καμμιὰ φορά νά τὴν πάθουν κι' οἱ πιὸ ἔξυπνοι, ὅπως τὴν ἔπαθε κι' ή άλεπου.

— Καλημέρα, κύριε ἐξερευνητή... Κοίτα μὴ σέ φάνε τὰ... θηρία! Ὁ Λεμονῆς ὅμως δέν σκάμπαζε ἀπὸ κοροϊδίες!

Ἐξακολουθοῦσε νά τρελλαίνεται γιὰ ἱστορίες με κατακόμβες καί στοιχειά, γιὰ σπίτια με φαντάσματα καί με μυστήρια!

Δυὸ φορές προσπάθησε νά φύγῃ με καράβι κρυφὰ γιὰ τὴν Ἀφρική. Τὸν ἔπιασαν ὅμως καί τὸν γύρισαν στὸ σπίτι του. Κι' ἔφαγε τότε τῆς χρονιάς του.

Οὔτε τὸ ξύλο, ὅμως, οὔτε οἱ φοβέρες, πού τοῦ ἔκαναν οἱ γονεῖς του, τοῦ ἔβαλαν μυαλό.

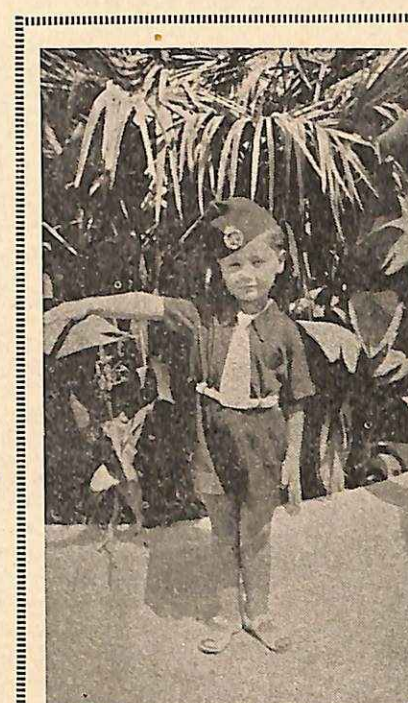
— Θά δῆτε, ἔλεγε ὁ Λεμονῆς, θά δῆτε ὅταν θά πάω στή ζούγκλα καί στὰ ἐρημόνησα...

Κι' ἔκανε σχέδια, φανταζόταν μαγικά βιβλία καί βότανα, δράκους καί μάγους καί χίλιες δυὸ ἄλλες τρέλλες...

Οἱ γονεῖς του πήγαιναν νά τρελλαθοῦν ἀπὸ τὴν πίκρα τους!

"Αν κάποτε σὲ ἀλήθεια τὸ χρυσὸ τους ἀγόρι ἔφευγε;

Γιὰ νά καθησυχάσουν τὸ πάθος

Ὁ χαριτωμένος Σκαπανεύς Γεώργιος Μαρκίδης ἐκ Θεσσαλονίκης.

ἔξυπνα κουτά

— Πὼς ήθελα νά ήμουν ἀράπης, λέει ὁ Πετράκης.

— Καί γιατί; τὸν ρωτᾶ ή ἀδελφή του.

— Νά, γιὰ μὴν ἔχω ἀνάγκη νά με πλύνουν....

Ἡ κυρία στὸν ὑπηρετῆ: — Πήγαινε ν' ἀγοράσης μισὸ ἀρνί. Ὁ ὑπηρετῆς: — Ζωντανὸ ή σφαγμένο;

"Ενα αὐτοκίνητο περνᾶ δίπλα ἀπὸ τὸ Γιάννη με μεγάλη ταχύτητα. Κι' ὁ Γιαννάκης φωνάζει: "Επρεπε νά με κόψης καί θάβλεpes τί θά σοῦκανα!

ΠΕΤΕΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΠΟΥ

Ὁ πετεινός ἔπιασε φίλο τοῦ διπλανοῦ σπιτιοῦ τὸ σκύλο.

Καί πᾶν μαζί πεζοπορία γιὰ κάποια ξένη πολιτεία.

Στὸ δρόμο παίρνει νά βραδιάσῃ καί σ' ἕνα δέντρο κάνουν στάση.

Κοῦρνιase ὁ ἕνας στὰ κλαριά του κι' ὁ σκύλος πλάγιασε ἀπὸ κάτου.

Σῶνεται ή νύχτα καί χαράζει κι' ἀρχίζει ὁ πετεινός νά κράζει.

Κι' ή άλεπου ἀπ' τή φωλιά της τρέχει κουνώντας τὴν οὐρά της:

«Πουλί μου πὼς σ' αὐτὰ τὰ μέρη; Κατέβα δώσε μου τὸ χέρι».

Κι' ὁ πετεινός τῆς δείχνει κάτου, πού ὁ σκύλος τέντωνε τ' αὐτιά του:

«"Αν θές νά μῆς στὸ σπιτικό μου ν' ἀποταθῆς στὸ θυρωρὸ μου!».

(Ἀνέκδοτον).

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές)

Άκροστιχίς

Τὰ ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων ἀποτελοῦν κράτος τῆς Εὐρώπης:

- 1) Ὄνομασία μάχης εἰς τὴν ὁποίαν ἐνίκησεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος.
- 2) Κράτος τῆς Ν.Α. Εὐρώπης.
- 3) Μέρος τοῦ λόγου.
- 4) Περιφώνημα ἑλλην ἐμποδιστής.
- 5) Δέν λείπει ἀπὸ τὸ τραπέζι.
- 6) Κράτος τῆς Β.Δ. Εὐρώπης.
- 7) Ἑλληνικὸν πέλαγος.
- 8) Πόλις τῆς Πελοποννήσου.

Γ. ΚΑΠΑΚΟΣ

Μαγική εἰκὼν

— Κοκό, Τάκη, ἔλατε νὰ φάτε...

— Τί;
— Δὲν ἀκούσατε;
Μ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ

Ναὶ ἢ ὄχι;

1. Τὸ ἔδαφος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ὑπὸκειται εἰς σεισμούς. Ναὶ ἢ ὄχι;
2. Τὸ ρεκὸρ ταχύτητος τῶν ἀεροπλάνων ὑπερβαίνει τὰ 1100 χιλιόμετρα τὴν ὥραν. Ναὶ ἢ ὄχι;
3. Ὁ ποταμὸς Ἐβρος εἶναι πλωτὸς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ναὶ ἢ ὄχι;

Τετράγωνον

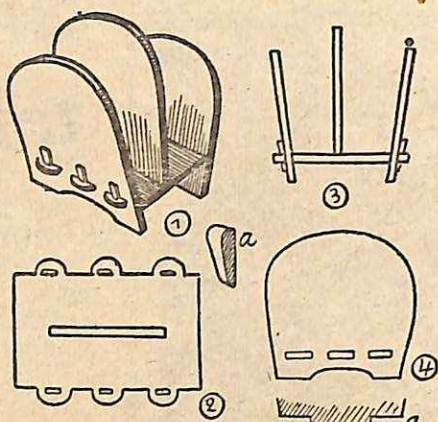
Πρώτη σειρά: Εὐρίσκεται εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. Δεύτερα σειρά: Ἀπὸ τὰ κυριότερα προϊόντα τῆς πατρίδος μας. Τρίτη σειρά: Κατοικία τῶν ψυχῶν. Τετάρτη σειρά: Ὁρος τῆς Γραφῆς.

Α. καὶ Π. ΣΙΑΝΝΟΣ

Αἱ λυσεῖς τοῦ 13ου φύλλου

Αἰσουλλαθαί: Σηκουάνας, Μπλέα, Κορσική, Πράγα.
Αἰνίγμα: Σκύρος - Σῦρος. Στὸ λεπτὸ: Ὀσλο.
Οἱ ποταμοί: Νιλαγάρ, Ἐβρος, Ἰορδάνης, Λεῖψιν, Οὐράλης, Σηκουάνας, Νεῖλος.
Αἰνίγμα: (Α) ΔΑΜ—ΛΑ—ΣΚΟΣ—Δαμασκός.
Κρυπτογραφικόν: Ἡ—ράκλειον, Ρηνανία, Ἀραβία, Κανάρην, Λερί, Ἑλλήν, Ἰόνιον, Ὀρνα, Πέρα.
Ἑλλειπασόμφονον: Στὴν γλῶσσά μας τὴν Πατρίδα... Ἡ Μαγικὴ εἰκὼν: Ὁ ὀδηγὸς φαίνεται μεταξὺ τῆς ποιητῆς ῥόδου καὶ τῶν ποδῶν τοῦ Φαλαγγίτου ἀν' ἀναποδογύρισωμ τὴν εἰκὼνα.
Ναὶ ἢ ὄχι: 1, 2 ναί, 3, 4, 5 ὄχι.

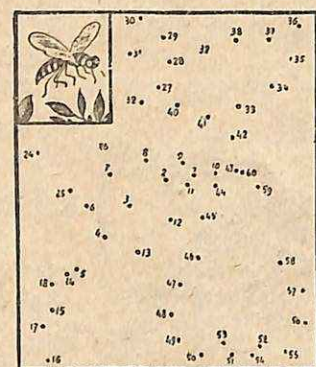
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Μὲ λίγη ἐπιτηδειότητα μπορεῖτε νὰ φτιάξετε μιὰ χαριτωμένη χαρτοθήκη, πού θὰ κοσμήσῃ τὸ γραφεῖο σας ἢ τὸ τραπέζι τῆς ἐργασίας σας. Στὴ χαρτοθήκη τοποθετοῦνται φάκελλοι, χαρτιά κλπ. Ὡς ὑλικὸ ἐργασίας θὰ χρησιμοποιοῦσατε κόντρα πλακέ καὶ ὡς ἐργαλεῖο ἓνα λεπτὸ πριονάκι.

Ἐν πρώτοις θὰ φτιάξετε τὴν βάσιν τῆς χαρτοθήκης, ὅπως φαίνεται στὴν εἰκὼνα 2, καὶ θὰ ἀνοίξετε τὴν ἐγκοπὴ τοῦ κέντρου καὶ τὶς ἑξὶ τρύπες πού ὑπάρχουν στὶς ἄκρες. Οἱ δύο κάθετες ἐξωτερικὲς πλευρὲς τῆς χαρτοθήκης θὰ κατασκευασθοῦν ὅπως δείχνει ἡ εἰκὼνα 4. Ἰδιαίτερος, τὸ κάτω μέρος τοῦ καθέτου χωρίσματος τῆς μέσης, θὰ γίνῃ ὅπως τὸ σχέδιον α, πού εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν εἰκὼνα 4. Κατασκευάζετε ἐπίσης ἑξὶ μικρὲς σφῆνες, πού θὰ ἐφαρμόζουν σφιχτὰ στὶς ἑξὶ τρύπες τῆς βάσεως.

Τὸ φρούτο

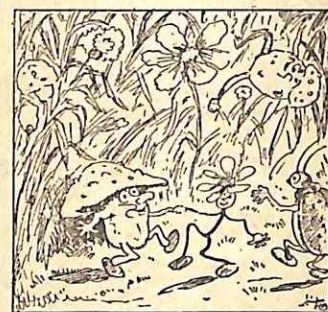
Ἡ μέλισσα πετοῦσε ἀπὸ δένδρον σὲ δένδρον, γιὰ νὰ βρῇ ἓνα ὥριμον φρούτο νὰ φάῃ. Στὸ τέλος ἐπέτυχεν ἑκείνο πού ἤθελε. Ποιὸ δὲ μὴν εἶναι αὐτὸ τὸ φρούτο; Γιὰ νὰ τὸ βρῆτε, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἐνῶσατε μὲ τὸ μολύβι σας τὶς κουκίδες τοῦ σχεδίου, ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ 1 μέχρι τοῦ 60. Ἐξαίρετικὸς, ὅταν φθάσετε στὸ 18, θὰ τραβήξετε γραμμὴν στὸ 24 καὶ ἔπειτα συνέχεια, 25, 26 κλπ.

Ἀπορίες

Γιὰτὶ Πηνειὸς καὶ ὄχι Πηνανειός;
Γιὰτὶ Ὅσσα καὶ ὄχι Ὅσμα;
Γιὰτὶ κανάτι καὶ ὄχι κανάλογο;
Γιὰτὶ πινέλο καὶ ὄχι τρωγέλο;
— Γιὰτὶ Λιμὴν (λι-μὴν) καὶ ὄχι Λιχνόνος;

Μαγικὴ εἰκὼν

Μιὰ ὥρα ἄρα μὲρ μὲ λιπακάδα, ἡ ἐξοχὴ πανηγύριζε. Χόρευαν τὰ λουλούδια, τὰ πουλιά, τὰ μυρμήκια, ὅλος ὁ κόσμος.
Στὴ μέση τῆς εἰκόνος μας φαίνεται ἓνα χορευτικὸ ζευγὸς. Δεξιά, εἶναι ἓνας χορευτὴς μόνος, γιὰτὶ ἔχει χάσει τὸ ζευγάρι του. Μήπως τὸ βλέπετε;

Πήληξ εὐθυμεία

ΝΑ ΜΗΝ ΑΚΟΥΣΗ...

Ὁ Κουφιοκεφαλῆς εἶναι μόνος στὸ δωμάτιο, μὲ τὸ σκυλάκι του. Κάποια στιγμὴ χτυπᾷ ἡ πόρτα καὶ μπαίνει ἓνας φίλος του, ὁ ὁποῖος τοῦ λέγει:
— Φίλε μου, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι ἐμπιστευτικόν. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὅμως, νὰ μὴ μᾶς ἀκούσῃ ἄλλος κανεῖς, μόνον σὺ κι ἐγὼ πρέπει νὰ τὸ ξέρουμε.
— Στάσου μιὰ στιγμὴ, λέγει ὁ Κουφιοκεφαλῆς, σοδαρός. Καὶ ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ ἐβγαλε ἔξω τὸ σκυλάκι...

ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ

Ἡ Μαρίκα κι' ὁ Κωστάκης κάθονταν στὸ τραπέζι. Ἐαφνικὰ, ἡ Μαρίκα ἐπρώξε μὲ τὸ χερί της καὶ ἔπεσε κάτω ἡ καρέφα, πού εἶναι κομμάτια. Κι' ὁ Κωστάκης πού σφιγνέται γιὰ τὴν... ρυπαρότητα του, λέγει:
— Ἐγὼ νίπωμα τὰς χεῖρας...
Κι' ἡ Μαρίκα:
Ἄ! θὰ νιφθῇς τέλος πάντων.

ΑΥΤΟ ΘΑ ΣΥΜΒΗ

Ὁ δάσκαλος, ἀφοῦ ἀνέπτυξε στοὺς μαθητὰς πόσο ἐπικίνδυνα εἶναι τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος, ἐρωτᾷ:

— Ποῖος ξέρει νὰ μοῦ πῇ πότε σχηματίζεται ρεῦμα ἀέρος μέσα σ' ἓνα δωμάτιο;
Κι' ἐπειδὴ οἱ μαθηταὶ σιωποῦν, ὁ δάσκαλος ἐπαναλαμβάνει:
— Ἀν' λόγου χάριν τώρα πού εἶναι ἀνοικτὴ ἡ πύρξ τὰ δεξιά μου πόρτα, θελήσω ν' ἀνοίξω καὶ τὸ ἀπέναντί της παράθυρο τί θὰ συμβῇ;
Οἱ μαθηταί, ὅλοι μαζί:
— Θὰ σὰς ἴδουν ἀπὸ τ' ἀντικρινὸ σπῆτι, δάσκαλε!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μιὰ μέρα ῥωτᾷ κάποιος τὸν Ἀντωνάκη:
— Ποῖον ἀγαπᾷς περισσότερο ἀπὸ τοὺς δύο ἀδελφούς σου, τὸν μεγαλύτερον ἢ τὸν μικρότερον;
— Τὸν μεγαλύτερο!
— Γιατί; Μήπως εἶναι πιο καλός;
— Ὁχι! Ἀλλὰ τὸν γνωρίζω πιο πολλὰ χρόνια...

Ὁ Τοτὸς ἔκλαιε γιὰτὶ δὲν τοῦ ἔδωσαν γλυκό. Κάποια στιγμὴ σταμάτᾳ τὰ κλάματα καὶ λέει στὸν ἀδελφὸ του:
— Νίκο, κλάψε ἐσὺ μὲ σιγή. γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ!

Γνωρίζετε:

— Πόσοι Ἕλληνες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν στὴ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν;
— Ποῖος εἶναι ὁ κάτοχος τῆς Πανελληνίου ἐπιδόσεως τοῦ ἀκοντισμοῦ;
— Σὲ ποῖο νομὸ ὑπάγεται ἡ κωμόπολις Ἀλιστράτη;

Μαγικὴ εἰκὼν

Καὶ μιὰ εὐκολὴ μαγικὴ εἰκὼν, γιὰ τοὺς μικροτέρους ἀναγνώστὰς μας.
Ἡ μεμπέκα ἐνῶ ἔπαυσε μὲ τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα της, ἔχασε τὴν ἀρκουδίτσα της. Τώρα κρατᾷ τὴν μπάλα της καὶ ζητᾷ τὴν ἀρκουδίτσα, πού εἶναι κάπου ἐκεῖ κοντά.
Τὴ βλέπετε;

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως:

1 Συμπερασματικὸς σύνδεσμος. 2 Ἀκτὴ τοῦ Πειραιῶς. 3 Ὁ γνωρίζων γραφὴν γνωρίζει καὶ αὐτὴν (ὄνομα). 4 Τελικὸς σύνδεσμος. 5 Ἀνθος. 6 Ἐρωτηματικὸν (δὴμ.). 7 Ἐκεῖ εὐρίσκεται ἡ Τουρκία καὶ ἡ Κίνα (ὄνομαστ.). 8 Ὁδηγοῦν τὸν ἵππον. 9 Ἀρθρον. 10 Ἐάν μεταξὺ τῶν φωνηέντων αὐτῶν τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα, θὰ σχηματισθῇ ἑνδοξὸν κράτος τῆς Εὐρώπης... 11 Εἰδὸν κὼν ἐνδυμα. 12 Ἐπίρρημα τοπικόν. 13 Πρόθεσις (ἀρχ.). 14 Ἀποκτῶ. 15 Τὰ 2)3 δρους τῆς Κρήτης. 16 Φυλὴ. 17 Ἀντανυμία προσωπικὴ καὶ κτητικὴ (β' πρόσ.). 18 Πλέον.

Καθ' ὅτως:

3 Πρόθεσις. 11 Μήτηρ θεῶν. 1 Μεγάλῃ ἑορτῇ τοῦ Χριστιανισμοῦ. 19 Αἰγυπτιακὴ θεότης τοῦ ἡλίου. 20 Δηλητήριο. 21 Μόριον τοῦ μέλλοντος. 22 Ὑμνεῖται καὶ προσκυνεῖται. 23 Ἡ αἰχμηρὰ κατάληξις ὀργάνου τινός. 24 Ἀρνησις (ξεν.). 25 Ἀρθρον. 2 Χρησιμοποιοῦται ἀπὸ ἐκείνους πού δὲν φοροῦν τὴν ἀνάγκη. 12 Τὸ κινητήριον μέσον τῆς λέμβου. 26 Πρόθεσις (ἀρχ.). 27 Τὰ γράφουν οἱ ἐφημερίδες. 28 Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 15 ὀριζοντίως. 29 Μία τῶν πτώσεων. 30 Ναυτικὸν παράγγελμα. 31 Λυρικὸν ποιητικὸν εἶδος.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Χρωματίσατε

Χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἐξῆς:

- 1 μὲ μπλε ἀνοιχτό
- 2 μὲ μπλε σκούρο
- 3 μὲ κόκκινο ἀνοιχτό
- 4 μὲ κίτρινο
- 5 μὲ πράσινο
- 6 μὲ κόκκινο
- 7 μὲ βιολετὶ
- 8 μὲ καστανὸ
- 9 μὲ μαῦρο

Τὰ μέρη πού ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Αἰνίγμα

«Πολὺ καλά», σημαίνει τὸ πρῶτο μου συνθετικὸ γράμμα τοῦ ἀλφαριθμητοῦ, τὸ δεύτερό μου εἶναι ἄρθρον σὲ κάποια πτῶσι, τὸ τρίτο μου συνθετικόν. Σὸ σύνολον ποτάμι, ἱστορικόν... ἑλληνικόν.

Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Κρυπτογραφικόν

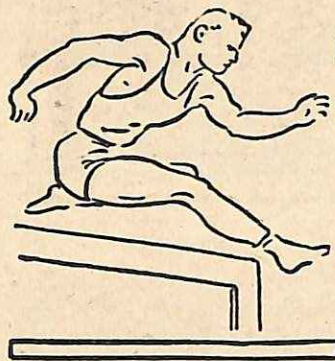
1234567890 = Χάνεσαι
282720690 = Ἄγιος.
32590 = Εἶναι οἰκία.
32540 = Πολλὲς ὁκάδες.
7940 = Μυαλό.
0232797 = Ἐνδυμα νεκροῦ.
023320 = Ἄγιος.
27890 = Εὐωδία.
04562 = Χώρα Δ. Ἀσίας.
2004562 = Ἀρχ. χώρα.
1452 = Ὅργανον.
26790 = Ὑμνος.
02552 = Γυν. ὄνομα.
Γ. ΝΑΣΙΩΚΑΣ

Ἀστήρ

* * * Ὁριζοντίως
* * * Ψάρι. Καθέτως: Περίφημος γεωγράφος καὶ περιηγητὴς τῆς ἀρχαιότητος. Διαγωνίως: Ἰερὸν πλοῖον τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων καὶ βοηθητικὸν τοῦ στόλου μας. Διαγωνίως: Ἐπαρχία τῆς Γαλλίας, ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῆς Γερμανίας μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον.
* * * Ὅλαί αἱ λέξεις ἔχουν ἓνα κοινὸν γράμμα, τὸ σημειούμενον διὰ σταυροῦ.
ΔΗΜ. ΜΠΕΝΑΣ

Αἱ λυσεῖς τοῦ 13ου φύλλου

Σταυρολέξον: Ὁριζοντίως 1 οἰ—γαλῆς—γά, 2 Καλιφορνια—Φαλῆρα, 3 ἀν—νεα—τί, 4 τὸ—δτι—ἀν, 5 ἀν—ΕΟ, 6 ἔ—λα—ἔς, 7 ΕΡ—ναί—τάν, 8 αἰ—ξι, 9 ροδία—πολεμοχαρὴς (ἀγαπᾷ τὸν πόλεμον), 10 ἀνάσσα—ἀνάσσα, 11 κατὰ—ἔαρ, 2 ἀνίσος. Καθέτως 1 κατὰ—ἔαρ, 2 ἀνίσος, 3 ἀνίσος, 4 οἰκογένεια, 5 φ—λα—ἔν, 6 αἰ, 7 χρ(ονία) πολλά, 8 ἀντίπατος, 9 Αἰ—λά, 10 Ἰακός—ναί, 11 ἔτη(πολλά), 12 ἀφραίστειον, 13 σά—γι, 14 ἀ—15 γῆ—ρό, 16 Ἀρταξέρξης, 17 Αἰὼς—ῖς.
Τὸ ποδὴ λατὼν: Τὸ ἓνα πεντάκι καὶ τὰ ὀκτώ.
Ὁ Ἐρμυρόδεμος: Ὁριζοντίως 1 Ἄνδρος, 2 Ρά, 3 αἰ, 4 γάρ, 5 ἄρα, 6 ΚΕ—Νάτ, 7 δν, 8 ἴσπον. Καθέτως 1 ἀραβικὸς, 2 ναί—ἔνα, 4 γάντι, 5 ἄρα, 6 Σωκράτης.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΟΙΚ. ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΩΝ: α') 'Η δμάς καλαθοσφαίρας 'Υποδοικ. Ε.Μ.Π. ένίκησεν την άνεξάρτητον Φάλαγγα προτύπου Λυκείου διά 23—21. β') 'Ομοίως, ή δμάς καλαθοσφαίρας, Α' τάξεως 'Υποδοικ. Ε.Μ.Π. ένίκησε την Β' τάξιν της αΐτης 'Υποδοικήσεως με 29—11. γ') Αί προπονήσεις εις την πετόσφαιραν, άνωμαλον δρόμον και σκοποβολήν συνεχίζονται.

ΧΑΛΚΙΣ. — Κατά την προπαραελθούσαν Κυριακήν έγένετο πανηγυρικός ή έναρξίς του Α' Περιφερειακού Πρωταθλήματος της Διοικήσεως Εθόιας συμμετεχουσών των 'Ομάδων 45ης (Βάκη), 46ης (Βελισσαρίου), 47ης (Λιχαιδιώτη) και 354 (Γοθίου).

Τά άποτελέσματα των δύο πρώτων συναντήσεων έχουνσιν ούτω:

1ος άγών: μεταξύ 46ης και 47ης. Κατά ταύτην ή 47η νικά την 46ην δι' ένός τέρματος έναντι ούδενός. 2ος άγών: μεταξύ 45ης και 353ης. Κατά ταύτην ή 45η νικά την 353ην διά πέντε τερμάτων έναντι ούδενός. 'Επικολούθησεν άγών άνωμάλου δρόμου επί άποστάσεως 3000 μ. με τά έξής άποτελέσματα:

1ος Κοντογιάννης Φρίξος (45. Φ.) 11', 48". 2ος Μπαλάνος Παρ. (353. Φ.) 11', 48". 3ος Παλαιολόγος Άναστ. (45ης Φ.) 12'. 4ος Ταυλαρίδης 'Ιωάν. (45ης Φ.) 5ος Λέων Χρ. (353ης Φ.). 6ος Τσαγγάρης Χαράλ. (45ης Φ.).

Η Γενική βαθμολογία κατά Φάλαγγα έχει ως έξής:

Πρώτη: 45η (Βάκη) βαθμοί 20. Δεύτερα: 353η (Μισοούλη) βαθμοί 42. Τρίτη: 354η (Γιοθίου) βαθμοί 22. Τους άγώνας παρακολούθησαν άπασαι αι άρχαι της πόλεως και πλήθος κόσμου.

Εις τους νικήτας άπενεμήθησαν διπλώματα υπό του κ. Γενικού 'Επόπτου.

ΔΡΑΜΑ. — 'Η ποδοσφ. δμάς του 1ου Τάγμ. της 244ης Φάλαγγος Δοξάτου της Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας συνητήθη εις φιλικόν άγώνα μετά της τοιαύτης της 173ης Φάλαγγος 'Ελευθεροπόλεως, Περιφερειακής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Καβάλλας, εις τό Στάδιον Δοξάτου. 'Ο άγών υπήρξε θεαματικός και διεξήχθη με άπόλυτον τάξιν παρουσία των βαθμοφόρων, Φαλαγγιτών και Σκαπανέων και των κατοίκων της κοινότητος Δοξάτου. Νικήτρια άνεδείχθη ή δμάς της 244ης Φάλαγγος Δοξάτου διά τερμάτων 6—1.

— Συνητήθησαν επίσης εν τώ Σταδίω Προαστασίας εις άγώνα πρωταθλήματος αι ποδοσφαιρικά δμάδες των Φαλαγγών Δοξάτου και Προαστασίας. Νικήτρια άνεδείχθη ή δμάς της 244ης Φάλαγγος Δοξάτου διά τερμάτων 3—2.

— Τά άποτελέσματα του τελικού άγώνος διά την άνάδειξιν της πρωταθλήτριας δμάδος Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας θα δημοσιευθούσιν εις τό προσεχές.

ΧΑΝΙΑ. — Με πρωτοφανή ένθουσιασμόν διεξήχθησαν την 3ην άπογευματινήν της προπαραελθούσης Κυριακής εις τό Γυμναστήριον οι άθλητικοί άγώνες της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων ένώντων των προϊσταμένων της 'Αρχών, του Γενικού 'Επόπτου της Ε.Ο.Ν. και 'Υπουργού Γεν. Διοικητού Κρήτης, της Περιφ. Διοικήσεως Κας Σφακιανάκη, του Στρατηγού, του κ. Δημάρχου, του Περιφ. Διοικητού 'Αρρένων κ. Σηφάκη και πολλών άλλων έπισήμων.

Τά τεχνικά άποτελέσματα των άγώνων έχουν ως έξής:

Α') Δρόμος 60 μ. Φαλαγγιτισσών: 1η Πρέβε Μιράντα 'Αναστ. Τομέως, 2α Βασιλική Εύαγγελία Δυτ. Τομ., 3η Πανταλού Κατίνα 'Ανατ. Τομ.

Β') 'Άλμα εις ύψος Φαλαγγιτισσών: 1η Τσαγκάρη 'Ερμιόνη Δυτ. Τομ., 2α Μανουσά-

κη 'Ελένη 'Ανατ. Τομ., 3η Πεντάρη Εύδοκία Δυτ. Τομ.

Γ') 'Άλμα άπλουν Σκαπανισσών: 1η 'Αγγελική Στέλλα Δυτ. Τομ., 2α Μαυρογιαννάκη Μαρία Δυτ. Τομ., 3η Κοιμισάκη Μαρία 'Αν. Τ.

Δ') 'Ακοντισμός: 1η Κουτσουμπού Εύαγγελία Δυτ. Τομ., 2α Πεντάρη Εύθυμία Δυτ. Τομ., 3η Ντιγριντάκη 'Ερασμία Δυτ. Τομ.

Ε') 'Άλμα άπλουν Φαλαγγιτισσών: 1η Πρέβε Μιράντα 'Ανατ. Τομ., 2α Βασιλική Εύαγγελία Δυτ. Τομ., 3η Πεντάρη Εύθυμία Δυτ. Τομ.

ΣΤ') Δρόμος 50 μ. Σκαπανισσών: 1η Γαλάνη Στέλλα Δυτ. Τομ., 2α 'Αγγελική Στέλλα Δυτ. Τομ., 3η Σαδικάκη Μαρία 'Αν. Τομ.

Ζ') Βόλεϋ. Μπάλ: Νικήτρια 'Ομάς άνεδείχθη ή 'Ανατολική άπαρτιζόμενη από τας Μαργακάκη 'Αριστέα, Τζειράνη 'Ελευθερία, 'Ιερωνυμάκη Ειρήνη, Μανουσάκη 'Ελένη, Πρέβε Μιράντα, Γαλάνη Στέλλα.

Η') Σκυταλοδρομία Σκαπανισσών: 1η 'Αγγελική Στέλλα, Χαϊδεμενάκη Μαρία, Καντανολέων Εύδοκία, Μαθιουδάκη 'Αλεξάνδρα, Δυτικού Τομ., 2α Μαροπούλακη Σαλειέτη, Κουμή 'Αργυρώ, Γιαννοπούλου 'Ιωάννα, Σαδικάκη Μαρία 'Ανατ. Τομέως.

Η γενική δε βαθμολογία έχει ως έξής:

1ος Δυτικός Τομέυς 25 βαθμούς, 2ος 'Ανατολικός Τομέυς 16 βαθμούς.

Μετά τό τέλος των άγώνων πάντες έφυγον με τας καλύτερας των έντυπώσεων διά την όλην εμφάνισιν και τάξιν της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων.

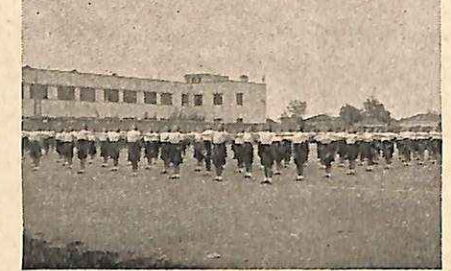
Έξ άλλου τά άποτελέσματα των διεξαχθέντων άγώνων άνωμάλου δρόμου της αΐτης ως άνω Περιφ. Διοικ. 'Αρρένων έχουν ως έξής:

'Αποτελέσματα άνωμάλου δρόμου 4 χιλιομέτρων και 2½ χιλιομέτρων.

Α') 4 χιλ. μέτρ. 1ος Φραγγιαδάκης Στυλιανός 19', 26". 2ος Μαμιδάκης 'Ανδρέας, 3ος Γαλιάνης Χρήστος.

Β') 2½ χιλ. μέτρ. 1ος Κοτάκης Ευστράτιος 12', 9". 2ος Πυτίδης Σπυρίδων, 3ος Μηνάς Γεώργιος.

Γ') Τομέυς Καστελλίου: 4 χιλ. μέτρ. 1ος Κουσαντάκης Γεώργιος

Γυμνασιακά έπίδειξεις Φαλαγγιτισσών.

16', 2ος Τερζάκης 'Ιωάννης, 3ος Παπαδάκης 'Ελευθέριος.

2½ χιλ. μέτρ. 1ος Κουφουγιαννάκης Δημήτριος 8', 45". 2ος 'Αντωνανωλάκης Κωνσταντίνος, 3ος Μπουκάκης 'Αντώνιος.

4) Τομέυς Παλαιχωράς: 4 χιλ. μέτρ. 1ος Πεντάρης Εύαγγελος 18', 2ος Μπουλιεράκης Εύτυχιος, 3ος Τζορμπάτζης 'Εμμανουήλ.

2½ χιλ. μέτρ. 1ος Μπουλιεράκης Δημήτριος 12', 2ος Βαθαγιακής Εύτυχιος, 3ος Παπαδόρος Εύτυχιος.

Ε') Τομέυς Βάκου: 4 χιλ. μέτρ. 1ος Τζανουδάκης Δημήτριος 14', 20". 2ος Λιονάκης 'Ιωάννης, 3ος Καντεράκης 'Ελευθέριος.

2½ χιλ. μέτρ. 1ος Καντεράκης Εύστάθιος 12', 15". 2ος Τσινάρης Κων(τ)ίνος, 3ος Ροδουσάκης Σταμάτιος.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. — Ποδόσφαιρον: 'Η δμάς 'Αγ. Νικολάου Λασηθίου νικά δμάδα 'Ιεραπέτρας διά 2—1 τερμ.

ΣΠΑΡΤΗ. — Τά άποτελέσματα των άγώνων ποδοσφαίρου έχουν ως έξής:

α') 'Ομάς 'Υποδοικ. Λακωνίας νικά άνευ άγώνος δμάδα 'Υποδοικ. 'Επιδαύρου Λιμηράς, μη κατελθούσαν εις άγώνα. β') 'Ομάς Γυθείου νικά δμάδα Μάνης, ως άνω. γ') 'Ομάς 'Υποδοικ. Λακεδαίμονος νικά δμάδα 'Υποδοικ. Γυθείου διά τερμάτων 3—2.

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ. — 'Αγώνες ποδοσφαίρου: α') 'Ομάς 135ης Φάλαγγ νικά δμάδα 141ης Φάλ. Ναούσης 5—2. β') 'Ομάς 136ης Φάλαγγ νικά δμάδα 271ης Φάλαγγ. 4—2. γ') Την 26ην τρέχοντος έτελέσθη ό τελικός άγών διά την άνάδειξιν της νικήτριας, ήτις θ' άντιπροσωπεύσιν την Περιφ. Διοικ. Θεσσαλονίκης.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ. — 'Αποτελέσματα άνωμάλου δρόμου:

Α' κατηγορία: 1ος Μακρής Δημήτριος 'Υποδ. Καλαμπάκας, 2ος Χαριτόπουλος Ν. 'Υποδ. Καλανάνα, Γαλάνη Στέλλα.

Δρομείς του άνωμάλου δρόμου Εύδοιας.

λαμπάκας, 3ος Γκόγκος Γ. 'Υποδ. Καλαμπάκας.

1ος Ζάχος Κωνστ. 'Υποδ. Φανουρίου, 2ος Λαγός 'Υποδ. Φανουρίου, 3ος Βαρβάτος 'Υποδ. Φανουρίου.

Β' κατηγορία: 1ος Ράπτης Κων(τ)ίνος 'Υποδ. Καλαμπάκας, 2ος Κυργιάδης 'Αργύρ. 'Υποδ. Καλαμπάκας, 3ος Κεραμίδας Ν. 'Υποδ. Καλαμπάκας.

'Υποδοικήσεις Φανουρίου: 1ος Νέστορας Σ., 2ος Τοπούλης Α., 3ος Καλογερογιάννης Π., 4ος Τσιός Ε.

ΚΟΖΑΝΗ. — Ποδόσφαιρον: α') 'Ομάς 'Υποδοικ. Κοζάνης νικά 'Υποδοικήσεως Γρεβενών 4—1. β') 'Ομάς Σιατίτσας νικά δμάδα Πτολεμαΐδας 2—1 και γ') δμάς Κοζάνης νικά δμάδα Πτολεμαΐδας 1—0.

ΞΑΝΘΗ. — Την πρώτην ήμέραν των Χριστουγέννων διεξήχθη εις την πόλιν μας ό μετά μεγάλην άνυπομονήσας άναμενόμενος ποδοσφαιρικός άγών μεταξύ 'Ασπίδος και 'Ορφείας. 'Η συνάντησις έληξε με περιφανή νίκη της 'Ασπίδος με τό σκορ 6—3. Τόν άγώνα, όστις έγινε υπό της Ε.Ο.Ν., παρακολούθησαν ό άναπληρωτής του Διοικητού της Ε.Ο.Ν. της πόλεως μας κ. Τσάνης, ό Φαλαγγάρχης κ. Μπάλας κλπ., είχε δε έτι μεγαλύτεραν σπουδαιότητα, καθ' όσον ήτο ρεβάνς προηγούμενου άγώνος διά τό Κύπελλον 'Ελλάδος, όστις είχε ληξει με 3—2 υπέρ της 'Ασπίδος και πάλιν.

Η Α.Ε. «'Ορφεύς» κατά τόν άνωτέρω άγώνα δέν μάς έδωσε τά δείγματα της αξίας της πού μάς έδειξε κατά τόν προηγούμενον άγώνα της, και εύκόλως υπέκυψε πρό των 'Ασπιδών, οι όποιοι, κρατήσαντες κατά τό μεγαλύτερον μέρος του άγώνος έδαφικήν και τεχνικήν υπεροχήν, έπεδλήθησαν άνέτως, άν και δέν έπαίξαν από τά καλύτερα των παιγνιδία. Τό ήμιχρονον έληξε με 3—0 υπέρ της 'Ασπίδος. Τά τέρματα της 'Ασπίδος έσημείωσαν οι Κωνσταντινίδης (1), Ζωγράφου (4), Φάνογλου Π (1). Τού δε «'Ορφέως» ό νεαρός και πλήρης μέλλοντος έξω άριστερά Μπαρούνης (1), ό Γερβάσης κατόπιν φάουλ, και ό 'Ορβάν κατόπιν μελέ.

Τό άγώνα διηύθυνεν άμεροληπίτως ό έκ Καβάλλας κ. Περόκης.

Αί δμάδες παρατάχθηκαν ως έξής: 'Ασπίς: Φάνογλου Ι., Παρτεμάν, Παπάς, Τσίτσος, Βασιλειάδης, Γεωργιάδης (Κωνσταντινίδης), Ζωγράφου, Νεσπιδίν Ριζά, Μιχαλάκης (Βάλλας), Κωνσταντινίδης, Φάνογλου Π. Α.Ε., 'Ορφεύς: Ζάχος, Κιουμουρτζίν 'Αλξ, Χατζιδάκης (Ζήκος), Γερβάσης, Πασχαλίδης Ι., Σαλαμπάσης, 'Ορβάν, Σεμιτέλος, (Νετζίπ), Τοκμακίδης, Πασχαλίδης Π., Μπαρούνης.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησης

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΣΧΗΝ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Την παρελθούσαν Πέμπτην ό 'Αρχηγός και Γενικός 'Επιθεωρητής της Ε.Ο.Ν. κ. 'Ιωάννης Μεταξάς έπισκέφθη και έπεθεώρησε την Λέσχην του εργαζομένου παιδιού. 'Επ' εύκαιρία της έπισκέψεως του κ. Πρωθυπουργού εις την Λέσχην έλαβε χώραν και ή τελετή της έντάξεως εις την Ε.Ο.Ν. των υπό του Ιδρύματος προστατευομένων εργαζομένων παιδιών, εις την όποιαν παρευρίσκοντο και οι ύπουργοι κ. κ. Κριμπάς και 'Αποστολίδης, ό έπιτελάρχης της Ε.Ο.Ν., άναπληρωτής του Κυβερνητικού 'Επιτρόπου, κ. Γ. Θεοχαρόπουλος, ό νομάρχης κ. Πεζόπουλος, ό καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Γαλανός, τό συμβούλιον του Ιδρύματος και πολλοί άλλοι. Μετά ταύτα έπικολούθησε καλλιτεχνική επίδειξις διά χορωδιών και έκφόρων σκέτες έκ μέρους των ένταχθέντων Σκαπανέων και ή ώραία έορτή έληξε διά των ύμνων.

ΔΙΑΤΑΓΗ

'Εχων ύπ' όψιν την ύπ' αριθ. 470/23-11-39/Δ' Διαταγήν 232 Φάλαγγος 'Αρρένων (Ν. Πετριτσίου Νομού Σερρών) και την ύπ' αριθ. 1725/9-12-39/Δ' άναφοράν του Περιφερειακού Διοικητού 'Αρρένων Σερρών, συ-

χαίρω τόν Περιφερειακόν Διοικητήν 'Αρρένων Σερρών και τόν Διοικητήν της 232 Φάλαγγος, και έπαινώ τόν 'Ομαδάρχην Κυτίδην της ως άνω Φάλαγγος.

Τους 'Ενωμοτάρχην Κυτίδην 'Ιωάννην και τόν Φαλαγγίτην 'Αλεξιάδην Γερ. της 232 Φάλαγγος προάγω τόν μέν Κυτίδην 'Ι. εις τόν βαθμόν του 'Ομαδάρχου και τόν Φαλαγγίτην 'Αλεξιάδην Γερ. εις τόν βαθμόν του 'Ενωμοτάρχου επί άνδραγαθία.

'Αμφοτέροι, διά των διακεκριμένων υπηρεσιών, άς παρέσχον, έτίμησαν την Ε.Ο.Ν., καταδειξαντες βαθυτάτην συνειδησιν του καθήκοντος και της αποστολής ήμων ως και την βαθείαν πίστιν εις τας άρχάς μας.

Προβάλλω τούτους ως ώραίον παράδειγμα εις όλους τους Συναγωνιστάς και Συναγωνιστρίδας.

'Ο Κυβερνητικός 'Επ. Νεολαίας ΑΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΚΡΙΜΠΑ

'Η σειρά των διαλέξεων διά την Ε.Ο.Ν., τας όποιās ώρισεν ό αρχηγός της Κυβερνήσεως, ένεκακινιάσθη υπό του 'Υπουργού Κρατικής 'Υγιεινής και 'Αντιλήψεως κ. Κριμπά, όστις ώμίλησεν έν τη αίθούσῃ του «Παρασσού» την 22-12-39 «Περί των καθηκόντων και ίδανικών της Νεολαίας».

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

'Ο ραδιοφωνικός σταθμός της Ε.Ο.Ν., όστις λειτουργεί καθημερινώς από της 5 ½—8 ½ μ. μ.— Κυριακάς και έορτάς 10—1 π. μ. και 5 ½—8 ½ μ. μ. μεταδίδει καθ' έκάστην είδησιν της κινήσεως των Σχηματισμών της 'Οργανώσεως καθ' άπασαν την 'Ελλάδα και τό έξωτερικόν και έπεξηγήσεις των έκδοιόμενων έγκυκλίων. ΚΥΡΙΑΚΗ.—'Ομιλία της έκκλησίας προς τά μέλη της Ε.Ο.Ν. πλαισιούμενη από έκτελέσεις έκκλησιαστικής μουσικής παρά χορωδίας συνεργατών της 'Οργανώσεως. 'Ομιλία άγροτικής και τοιαύται προς τας εργαζόμενας. ΔΕΥΤΕΡΑ.—'Ιατρική όμιλία, με οδηγίας και συμβουλάς Ιατρικάς από Ιατρούς συνεργάτας της 'Οργανώσεως. ΤΡΙΤΗ.—'Εγκυκλοπαιδικά όμιλῃ.

ΤΕΤΑΡΤΗ.—Ειδική ώρα της Φαλαγγιτισσών, κατά την όποιαν έκτός των όμιλιών προς τας Φαλαγγιτισσας, μεταδίδονται και άπαγγελίαι παρά Φαλαγγιτισσών, σκέτες και ώραιότατα παραμύθια διά τας Σκαπανίσσας. Δελτία κινήσεως των Σχηματισμών Θηλέων και έκτελέσεις έκλεκτής μουσικής παρά Φαλαγγιτισσών. ΠΕΜΠΤΗ.—'Επεξηγήσεις των Οικονομικών διατάξεων των διεπουσών

'Ο κ. 'Υπουργός εξεδήλωσε την χαράν και την τιμήν την όποιαν αισθάνεται εύρισκόμενος εις τους κόλπους της Νεολαίας, ως συνεργάτης αΐτης, τονίσας ότι τά ίδανικά και ό προορισμός αΐτης έπαλλεν εις την ψυχήν του και προτοϋ άποτελέσει μέλος της Κυβερνήσεως, διότι έχει πίστιν εις τόν άνεκτίμητον θησαυρόν, την ύψηλήν άποστολήν και τους υπερόχους 'Εθνικοσκόπους, τους όποιους έχει χαράξει δι' αΐτην ό 'Αρχηγός.

Συνεχίζων ό κ. Κριμπάς, άνέπτυξε τό ζήτημα της πειθαρχίας, την όποιαν θεωρεί ως τόν άπαραίτητον και πολυτιμότερον παράγοντα κάθε σταδιοδρομίας και βάσιν του άνθρωπισμού, διότι χαλινάγωνεί τας όρμās, τόν αυθορμητισμόν και αφήνει τό πεδίον της δράσεως έλεύθερον εις τό λογικόν και την κρίσιν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

'Η «'Εθνική 'Οργάνωσις Νεολαίας 'Ελλάδος» εύχαριστεί όλους, όσοι έχον την εύγενή καλωσύνην νά άνταποκριθούσιν εις την έκκλησίαν της και νά στείλουν δώρα διά τους γενναίους φρουρούς των συνόρων μας. ('Εκ της Κεντρικής Διοικήσεως)

Αί άποστολαί των Φαλαγγιτών διά την διανομήν δώρων εις τους 'Αρκίτας άνεχώρησαν διά τά σύνορα την 28ην Δεκεμβρίου.

την 'Οργάνωσιν, προς πληρέστερον διαφωτισμόν των διαχειριστών και Νομαρχιακών 'Επιτροπών της 'Οργανώσεως.

'Αγροτική όμιλία με οδηγίας εις τους άγρότας και Φαλαγγίτας διά την καλλιέργειαν, άνάδρασιν κλπ.

Μεταδόσεις έκλεκτών όμιλιών παρά Συναγωνιστών των Ταγμάτων 'Εργασίας της Ε.Ο.Ν.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.—'Ωρα Φαλαγγιτισσών, με περιεχόμενον ως τό προαναφερθέν της Τετάρτης. Ειδική ώρα της άνεμοπορίας της Ε.Ο.Ν. με θέματα άφορώντα την άνάπτυξιν της άνεμοπορίας έν τη 'Οργάνωσει.

ΣΑΒΒΑΤΟΙ.—Ειδική ώρα των Σκαπανέων. Εύθυμοι δίσκοι.—Κωμικά σκέτες.—Διάλογοι μορφωτικοί.—'Εκτελέσεις του Κουκλοθεάτρου της Ε.Ο.Ν.—'Απαγγελίαι κλπ.—'Αθλητική ώρα.—Μεταδόσεις άθλητικών όμιλιών παρά των συνεργατών της 'Ανωτάτης Διευθύνσεως 'Αθλητισμού, και των άποτελεσμάτων των έβδομαδιαίων άθλητικών άγώνων της Ε.Ο.Ν.

'Εκτός των άνωτέρω βασικών έκπομπών, δίδονται καθ' έκάστην έκλεκτα Ιστορικά και έγκυκλοπαιδικά όμιλῃι παρά συνεργατών της 'Οργανώσεως. 'Επίσης καθ' έκάστην λαμβάνουν μέρος εις τό πρόγραμμα αι

χορωδία της 'Οργανώσεως, Πανεπιστημίου κλπ.—Καλλιτεχνικά συγκροτήματα από συνεργάτας της 'Οργανώσεως.—Διαδία και μοναδία υπό Φαλαγγιτών και Φαλαγγιτισσών, σπουδαζόντων εις τά 'Ωδεία, ως επίσης και έκτελέσεις παρά των άνωτέρω διά πιάνο, βιολί κλπ.

Καθ' έκάστην Κυριακήν μεταδίδεται έκλεκτή έκκλησιαστική μουσική και έκκλησιαστικά τροπάρια.

'Ωστόσο μεταδίδονται διά δίσκων έπιλογαί κλασσικών έργων με έπεξηγηματικές εισηγήσεις. 'Επιλογαί έκ μελοδραμάτων με σχετικήν έπεξηγήσιν του έργου.—'Επιλογή από παλαιές Βιεννέζικες όπερέτες, ως και από έκλεκτήν μουσικήν ξένων Χωρών.—Παλαιά 'Ελληνικά τραγούδια.—'Εργα 'Ελλήνων συνθετών.—'Επτανησιακές καντάδες ως και έπιλογή δημοτικών τραγουδιών και δημοτικών χορών.—Συνθέσεις με διασημούς έκτελεστάς, διά βιολί, πιάνο, βιολοντσέλο κλπ., ως και στρατιωτικά έμβατήρια και θούρια.

Δι' οίανδήποτε πληροφορίαν ή ύπόδειξιν άπευθύνεσθε εις τόν αριθμόν τηλεφώνου 34-017 του Ραδιοφωνικού Σταθμού των βραχέων κυμάτων της Ε.Ο.Ν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οι Σχηματισμοί Πρωτευούσης

ΔΩΡΕΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν

Διοίκησιν τῆς Ε.Ο.Ν.

Σταδίου 28

Πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. συντελουμένου ἔργου τῆς διαπαιδαγωγῆσεως τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος καὶ τῆς δημιουργίας ἀνωτέρου πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν πρὸς ὑμᾶς χιλίους τόμους λογοτεχνικῶν βιβλίων ὡς ὁ συνημμένος κατάλογος, ἐκ τῶν ὁποίων τοὺς πεντακοσίους παρκαλοῦμεν νὰ διαθέσῃτε δωρεᾶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν σχηματισμῶν ἀρρένων τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχικῶν καὶ τῶς ἐτέρους πεντακοσίους ἐπίσης δωρεᾶν διὰ τὰς βιβλιοθηκᾶς τῶν σχηματισμῶν τῶν θηλέων.

Ἐντολὴ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν

Κωστῆς Μπασιῆς

ΔΩΡΕΑΙ

Ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς κατέθεσεν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν καὶ εἰς λογαριασμὸν τῆς Ε.Ο.Ν. τὰ κάτωθι ποσά, προερχόμενα ἐκ δωρεῶν πρὸς τὴν Ε.Ο.Ν.

Δραχ. 50 χιλιάδας ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Μ. Πολυμεροπούλου.

Δραχ. 100 χιλιάδας ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Φ. Μαρκετοῦ.

Δραχ. 50 χιλιάδας ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Σ. Κουμαντάρου.

Ἐκτὸς τῶν ἥδη διαβιβασθεισῶν εὐχαριστιῶν τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς εὐγενεῖς δωρητὰς, ἡ Κεντρικὴ Διοίκις Ε.Ο.Ν. ἑλλάδου σπεύδει νὰ προσθέσῃ καὶ τὰς ἰδικὰς τῆς.

Ὁ Γεωργικὸς Πιστωτικὸς Συνεταιρισμὸς Σιταριάς Πρωτοῦ προσέφερεν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ὁργάνωσιν Νεολαίας εἰκοσι πλήρεις στολὰς Φαλαγγιτῶν.

Ἡ Ἑνωσις Κρησιῶν Ἀθηνῶν ὁ «Ταξιάρχης» ἐδωρήσεν ὑπὲρ τῆς στολῆς τοῦ Φαλαγγίτου δρχ. δύο χιλιάδας (2.000.—).

Ἐπίσης ὁ Σύνδεσμος Ἑλαιοχρωματιστῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων προσέφερεν ὑπὲρ τῆς στολῆς τοῦ Φαλαγγίτου δρχ. ἑκατὸν πενήντη (150.—).

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἀγορανομίας κ. Γεωργίου Ζαφειρόπουλος προσέφερεν ὑπὲρ τῆς στολῆς τοῦ Φαλαγγίτου πενήντη χιλιάδας (50.000.—) δραχμὰς, προερχόμενας ἐκ συμβάσεως προμηθείας δέκα χιλιάδων πεντακοσίων (10.500) τόνων σίτου Βουλγαρίας.

Ὁ «Προοδευτικὸς» Σύλλογος Ροδοδάφνης Αἰγίου προσέφερεν διὰ τοῦ προέδρου τοῦ πέντε στολὰς Φαλαγγιτῶν εἰς τὸν τοπικὸν σχηματισμὸν.

Ὁ Ιατρός κ. Χαραλαμπίδου ἐκ Ροδοδάφνης Αἰγίου ἐδωρήσεν τέσσαρας στολὰς Φαλαγγιτῶν εἰς τὸν τοπικὸν σχηματισμὸν.

Ὁ κ. Ἀναστάσιος Σηκουριάτης, κάτοικος Ἀρείας τοῦ Νομοῦ Ἀργολιδοκορινθίας, παρεχώρησε κτῆμα δέκα πέντε (15) περίπου στρεμμάτων πρὸς καλλιέργειαν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἀρείας.

Εἰς τὸ φροντιστήριον τοῦ ἐν ἀποστρατεῖα Ταγματάρχου τοῦ πυροβολικοῦ κ. Ἀτζίου ἐκαταβάντο δωρεᾶν δέκα ἐξ (16) Φαλαγγίται, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς Ἀνωτάτας Σχολὰς τοῦ Κράτους.

Ἡ Ε. Φάλαγγ (Νέας Φιλαδελφείας) κατὰ τὸ τρέχον ἔτος διὰ δωρεῶν ἐκ μέρους τοῦ Διοικητοῦ τῆς Φάλαγγος καὶ συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ κατέθεσεν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν δρχ. 7.000 περίπου διὰ καταρισμὸν μικρὰς μπάντας διὰ τοὺς Σκαπανεῖς τοῦ 23ου Ὑποτομέως ἀπὸ πύφρα (μικρὰ φλάουτα). Τὰ ὄργανα παρηγγέλλησαν πρὸς τετραμήνιον ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἥς προίσταται ὁ Λοχαγὸς κ. Κόλλας.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ε. Φάλαγγος παρέσχεν ὅλα τὰ ὑλικά μέσα εἰς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τοῦ 23 Ὑποτομέως διὰ τὴν ἀπαρχὴν μῖας κατ' οἶκον ἐργασίας με ρυθμὸν Λαϊκῆς Τέχνης.

Ὁ ἴδιος Διοικητὴς ἐδωρήσεν χθὲς περὶ τὰ 100 φυτὰ ἀμυγδαλῶν εἰς τοὺς πάλαι τετακτοὺς εἰς τὰς συγκεντρώσεις Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς. Ἐπίσης πέρυσιν ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς σπόρους ἀμυγδαλῶν πρὸς φύτευσιν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλάσσαν φυτὰ ἀμυγδαλῶν, εἰς δὲ τοὺς καλὰς περιποιηθέντας αὐτὰ θὰ ἀπονεμῇ βραβεῖα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. τὰ κάτωθι διαφωτιστικὰ βιβλία ὑπ' ἀριθ. 34 κανονισμὸς Ἑσωτερικῆς Ὑπηρεσίας, ὑπ' ἀριθ. 37 Περὶ διδασκαλίας εἰς τὴν Βολὴν, ὑπ' ἀριθ. 38 Οἰκοκυρικὰ, ὑπ' ἀριθ. 44 Πρὸς τὰ Ἑλληνοπούλα τοῦ κ. Εὐάγγελ. Κατσιμίρη καὶ ὑπ' ἀριθ. 50 Περὶ ὀρθοκείας.

Ἀρχηγὸς

Τὴν 21ην παρελθόντος μηνὸς ἐγένετο εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ἡ ἐορτὴ τῇ Χριστουγέννων.

Παρέστη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν μετὰ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ καὶ ὁ σύλλογος τῶν Καθηγητῶν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τόσον κατὰ τὴν ἀφίξιν Του ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν Του ἐγένετο ἀντικείμενον ζωηροτάτων ἐκδηλώσεων ἐνθουσιασμοῦ ἐκ μέρους τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς, καθὼς καὶ ὑπὸ τὸ ἐξῶθεν αὐτῆς συγκεντρωμένου πλήθους.

Λόχος Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑπ' σεως Α. Σ. ἀπέδωσε τὰς πρὸς τοὺς ἐπισήμους τιμὰς.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην χορῶδια Φαλαγγιτῶν ἔψαλε διάφορα θρησκευτικὰ καὶ ἐθνικὰ ἄσματα, τὸν ὕμνον τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν ὕμνον τῆς Νεολαίας.

Εἰς τὴν Ὑπ' σιν Ἀνωτάτων Σχολῶν συνεχίζονται αἱ βάσεις εἰδικοῦ προγράμματος καθορισθεῖσαι διαλέξεις.

Οὕτω τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἐγένετο ὁμιλία περὶ Ἑθνους, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ ὁμιλητὴς ὑπεγράμμισεν ἰδιαιτέρως τὴν ἐκπολιτιστικὴν δρᾶσιν τοῦ Ἑθνους, συστήσας ἐν τέλει εἰς τοὺς Φαλαγγίτας πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ Ἑθνὸς καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης Αὐγούστου.

Τὴν 30ην παρελθόντος μηνὸς ἐδόθη ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἐορτῶν τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης χορὸς ὑπὲρ τῆς Φοιτητικῆς Προνοίας.

Η Δ.Α.Σ ΕΙΣ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Πενήντα Φαλαγγίται τῆς Δ.Α.Σ. ἀνεχώρησαν πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰ σύνορα, διὰ νὰ συνεορτάσουν μετὰ τῶν Ἀκριτῶν μας καὶ νὰ τοὺς φέρουν μαζί με τὸν χαιρετισμὸν τῆς ἑλληνικῆς σπουδάζουσας νεότητος καὶ τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρά των.

Ἀρχηγὸς

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιάς ἡ Χορῶδια τῆς Δ.Α.Σ.Θ. καὶ ἡ μικρὴ τῆς ὀρχήστρας ἀπὸ φυσαρμόνικες ἔψαλαν τὰ τὰ Κάλαντα εἰς τὰς Α.Β.Υ. τὸν Διάδοχον Παῦλον καὶ τὴν Πριγκίπισσαν Φρειδερίκην καὶ εἰς τὴν Α.Ε. τὸν Ἀρχηγόν.

Μεγάλην ἐπιτυχίαν ἐσημείωσαν τὰ Κεφαλλονικά Κάλαντα.

Τὴν 30ην Δεκεμβρίου στήν Πανεπιστημιακὴ Λέσχην μετὰ μεγάλη ἐπισημότητα κόπηκε ἡ πῆττα τῆς Δ.Α.Σ.Θ.

Τὸ πρόγραμμα τῆς γιορτῆς ἦταν πρωτότυπο καὶ ὠραῖο. Οἱ Ἑλληνικοὶ χοροὶ, τὰ τραγούδια καὶ οἱ ἀπαγγελίες ἦσαν ὑπέροχα, ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἐπιτυχίας ὠφείλετο στὰ καλλιτεχνικά ταμπλά καὶ στὰ ἐξυπνα δίστιχα, ποὺ γιὰ τὸν καθέναν ἔψαλεν ὁ Ἀν-Βασίλης καὶ ποὺ σκόρπισαν ἀρκετὸ κέφι.

Τὴν ἐορτὴν ἐτίμησεν ἡ Α.Ε. ὁ Ἀρχηγός, ὁ ὁποῖος ἔκοψε τὴν πῆττα ἐν μέσῳ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ καὶ χειροκροτημάτων.

Μεγάλην ἐντύπωσιν ἔκανεν ἡ κυκλοφορία τοῦ Α' δελτίου τῆς Δ.Α.Σ.Θ., ποὺ ἐλπίζεται νὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ μῖας συνεχοῦς μηνιαίας ἐκδόσεως. Ἡ ἐκπληξὶς αὐτὴ ἦταν πάρα πολὺ εὐχάριστη γιὰ τὴς Φαλαγγίτισσας τῆς Δ.Α.Σ.Θ., ποὺ τόσες φορές εἶχαν ἐκφράσει μὴ τέτοια τοὺς ἐπιθυμία.

Ἡ ἐορτὴ τελείωσε μετὰ τὸν ὕμνον τῆς Νεολαίας καὶ μετὰ ἐνθουσιώδεις εὐχὰς καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Ἀρχηγόν.

Καὶ στὸν «Οἶκο Φοιτητρίας» οἱ ἐορτὲς πέρασαν πολὺ χαρούμενες. Τὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι, πλούσιο καὶ εὐθύμο, τὰς ἔκανε νὰ ξεχάσουν ὅτι ἦσαν μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς τους καὶ νὰ διασκεδάσουν ἀρκετὰ.

Ἀλλὰ μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ εἶχε τὸ κόψιμο τῆς πῆττας. Τὸ ὠραῖο στόλισμα τοῦ Οἴκου ἔδειξε τὴν καλαισθησίαν τῶν φοιτητρίων.

Μετὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν ὑπεδέχθησαν τὴν Α.Ε. τὸν Ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος τὰς ἐτίμησεν διὰ τὴν παρουσίαν Του καὶ ἄλλους ἐκλεκτοὺς καλεσμένους, ὁλόκληρο τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν Πρόεδρον Κυρίαν Λέαν Ι. Μεταξά καὶ τὰ μέλη τῆς Ὁργανώσεως.

Στὸ τέλος τῆς ἐορτῆς οἱ ἐπίσημοι ἐμοίρασαν μικρὰ Χριστουγεννιάτικα δῶρα σὲ ὅλες τὴς Φαλαγγίτισσας.

Τὴν Παρασκευὴ 29 Δεκεμβρίου ἐ-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΑΤΡΑΙ.—Εἰς τὴν αἰθούσαν τελετῶν τῆς Περιφερ. Διοικήσεως οἱ Σκαπανεῖς ἐστάλιν μόνον τῶν Χριστουγεννιάτικων δένδρων.

Εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ δένδρου προσήλθον οἱ γονεῖς τῶν Σκαπανέων, ὁ Νομάρχης Ἀχαιῶν ὡς Γενικὸς Ἐπίτοπος τῆς Ε.Ο.Ν., οἱ Περιφερ. Διοικηταὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ὡς ἐπίσης καὶ ἄλλοι αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου.

Ἐν ἀρχῇ οἱ Σκαπανεῖς προσεχύθησαν μπροστὰ στὸ χριστουγεννιάτικον δένδρον ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ὠμίλησεν ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Σχολῆς βαθμοφῶρον διὰ τὴν σημασίαν τῶν Χριστουγέννων γιὰ τὰ παῖδια, καὶ ἐμοίρασθησαν πρὸς τοὺς Σκαπανεῖς διάφορα δῶρα. Ἐπίσης ὠμίλησεν ὁ ὡμίλησεν καὶ εἰς Σκαπανεῖς.

Γιὰ τὸ Χριστουγεννιάτικον δένδρον ἐδωρήθησαν τὰ κάτωθι εἶδη:

Ὑπὸ τῆς Καλσοδοιμηχανικῆς Ἑνώσεως 120 ζεύγ. κάλτσες, Πειραικῆς—Πατραϊκῆς 12 προσόψια, Ἀδελφῶν Νικολοπούλου 4 ὑποκάμισα. Παύλου Τσούνη καὶ Σία ἀντὶ δώρου δρχ. 500. Ἀδελφῶν Χ. Ἠλιάδου διάφορα παιγνίδια, ὑπὸ Ἀδελφῶν Λαμπροπούλου 20 ζεύγη κάλτσες καὶ 6 γραβάτες, Λαδοπούλου προϊόντα τοῦ ἐργοστασίου του, Καρατζᾶ—Μουστακῆ 48 μονάθλια καὶ 48 ζεύγη κάλτσες, Β. Μαραγκοπούλου 60 ζεύγη κάλτσες, 210 μονάθλια, 48 προσόψια καὶ 36 φανέλλες, ὑπὸ τοῦ κ. Λαμπροπούλου διευθυντοῦ παρηγοῖα «Φλόκα», προϊόντα τοῦ Ἑργοστασίου, Α. Ἀναστασοπούλου 12 φανέλλες παίδων, Β. Ρήγα δρχ. 500 ἀντὶ δώρου, Ἀχ. Μπαρτζακῆ δρχ. 500 ἀντὶ δώρου, Κ. Πανατζῆ 43 μονάθλια καὶ 2 ζεύγη κάλτσες.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ.—Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἐπισκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰς νέας ὑποδιοικήσεις Ἀστρους καὶ Λεωνιδίου.

Ἐπίσης ἔπαιτε τις τῆς Περιφερ. Διοικήσεως ἐπεθεώρησαν τοὺς Σχηματισμοὺς Τεγέας, Στενῶν, Ἀγιοργητικῶν καὶ Παρθενίου.

Εἰς τὴν Λέσχην τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Τριπόλεως γίνονται τακτικατὰ συγκεντρώσεις. Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς ἀνατίθενται διάφοροι μορφωτικὰ ὀφίλια.

ΣΠΑΡΤΗ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκις Ε.Ο.Ν. Λακωνίας ἐκαλλιέργησε συνολικῶς ἐκτάσεις 75 στρεμμάτων εἰς διάφορα σημεία.

Οἱ Σχηματισμοὶ Σπάρτης εἰδικῶς ἐκαλλιέργησαν τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἐκτῶν 22 στρεμμάτων, σπείραντες σίτον.

Κατὰ τὴν σπορὴν παρέστησαν οἱ κ.κ. Νομάρχης Λακωνίας καὶ ἡμάρχος Σπάρτης.

Ὁ Σχηματισμὸς Κίττας ἐφύτρεσε 300 ἀμυγδαλεῖς προερχόμενας ἀπὸ τὸ φυτώριον τοῦ Σχηματισμοῦ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ δάσους ἀπάντες οἱ Σχηματισμοὶ Γυθείου Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐφύτρεσαν εἰς τὸν λόφον Κοῦμας δέκα χιλιάδας μικρὰ πεύκα. Ἐπίσης οἱ Φαλαγγίται τοῦ Σχηματισμοῦ Σκουταρίου ἐσπείραν διὰ οἴτου ἀγρὸν ἐκτάσεως 6 στρεμμάτων.

ΤΑΝΝΗΣΙΑΣ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὁ Νομάρχης Λέσβου, ὡς Γενικὸς Ἐπίτοπος τῆς Ε.Ο.Ν. τοῦ νομοῦ, ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Ἀρρένων καὶ Θηλέων. Αἱ 186η καὶ 187η Φάλαγγες Ἀρρένων παρετάθησαν εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Ἀρεῶς. Μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπιτόπου ὁ Περιφερ. Διοικητὴς ἐπέδεικεν ἀναφορὰν περὶ τῆς δυνάμεως τῶν Φαλαγγῶν.

Μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἐπηκολούθησε παρέλασις, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησεν πολὺ πλῆθος.

Τὴν αἰτῆ τῆς Ὑποδιοικήσεως Μυτιλήνης ἐπισκέφθη δι' αὐτοκινήτων τὸ Πλωμάριον. Οἱ Φαλαγγίται Μυτιλήνης ἐγένοντο ἐνθουσιώδεις δεκτοὶ ἀπὸ τοὺς συναγαιώτας Πλωμαρίου καὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος, κατέβησαν δὲ στέφανον δάφνης εἰς τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων. Ἐπ' ἐκκαίρια ἐδόθη ὠραία τῆς Συναλίας εἰς τὴν Λέσχην Πλωμαρίου, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησεν ἀρκετὸς κόσμος.

ΣΥΡΟΣ.—Αἱ Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανεῖς Σύρου ἐξέδραμον μετὰ τὸν βαθμοφῶρον τῶν εἰς τὰ περίε τῆς Ἑρμοπολέως χωρία, ὅπου καὶ παρέμειναν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἡ Ε.Ο.Ν. Θη-

λέων Σύρου ἐτέλεσεν ἐπὶ βαπτίσεις βρεφῶν ἀπὸρων οἰκογενειῶν μετὰ ἀναδόχους Σκαπανεῖς καὶ Φαλαγγίτισσας. Κατὰ τὰς βαπτίσεις ὠμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου καὶ οἱ θεολόγοι καθηγηταὶ τῶν Γυμνασίων.

Αἱ Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανεῖς παρηκολούθησαν οὐλίαν βαθμοφῶρον μετὰ θέμα «Ἡ σημασία τοῦ παραδείγματος».

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.—Τὸ Τμήμα Θηλέων Ζακύνθου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Τμήματος Ἀρρένων διωργάνωσε μουσικοφολοιολογικὴν ἑσπερίαν εἰς τὴν Λέσχην τῆς Ε.Ο.Ν., διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν τῆς Ὁργανώσεως.

Τὸ πρόγραμμα ἦτο πλουσιώτατον, περιελάμβανε δὲ θεατρικὸν ἔργον, ἐκτελέσεις μουσικῶν τεμαχίων, ἀπαγγελίας ποιημάτων κλπ.

Οἱ Φαλαγγίται καὶ Φαλαγγίτισσας Ζακύνθου ἠσχολήθησαν τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα μετὰ τὴν δένδροφύτευσιν ἀκαλύπτων ἐκτάσεως.

Ἀρρέων Ἑλλάς

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκις Θηλέων Αἰτωλοακαρνανίας διοργανώνει λαχειοφῶρον ἀγορῶν ἔργων λαϊκῆς τέχνης κατασκευασθέντων ἀπὸ Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανεῖς τῆς Περιφερ. Διοικήσεως.

Τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐδόθη ἐἰς Ἀργίριον θεατρικὴ παράστασις ὑπὸ τῶν εἰς Σκαπανεῶν μετὰ τὸ ἔργον «Χριστουγεννιάτικον δένδρον».

Κατὰ τὴν παράστασιν διενεμήθησαν διάφορα δῶρα εἰς ἀπορὰ μέλη τῆς Ὁργανώσεως.

ΛΑΜΙΑ.—Φαλαγγίται, Φαλαγγίτισσας, Ἑκκλησία, Σχολεῖον, Κοινοτικὰ ἀρχαὶ καὶ ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἀγριαπιδίας, (Δομοκοῦ), μετὰ αὐδωρῶν ἐνθουσιᾶς καὶ πίστιν διὰ τὰς τοπικὰ καὶ γενικά ἀποτελέσματα ποὺ θὰ ἐχῇ ἡ καλλιεργητικὴ ἐφόρησις, ἐπεθεώρησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν ἀγρῶν ἐκτάσεως 24 στρεμμάτων. Μετὰ τὸν τελεσθέντα ἀγῶνα 22 ζευγάρια ἐσπείραν ἐντὸς δύο ὥρων ὁλόκληρον τὴν ἐκτασίαν. Τὸν σπῶρον ἐξ 100 ὁκάδων διέδωκεν ὁ ἱερεὺς τῆς Κοινότητος αἰδεσμιώτατος κ. Ἀθανάσιος Παπαγεωργίου.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

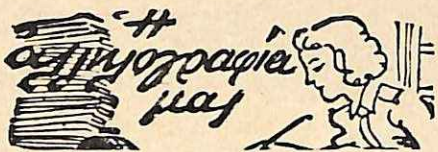
ΛΑΡΙΣΑ.—Ζωηροτάτη ὑπῆρξεν ἡ κίνησις τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Νομοῦ Λαρίσεως.

Αἱ συναντιστροφὴς δλων τῶν Ὑποδιοικήσεων τοῦ Νομοῦ ἔλαβον μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ μέρος εἰς τὴν ἐξορμὴν ὑπὲρ τῆς ἀναδασώσεως. Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας καὶ τῶν ὁμιλιῶν, αἰτίνας ἐγένοντο περὶ τῆς χρησιμοποιοῦ τῶν δάσους κλπ., ἐδόθη τὸ σῦνθημα τῆς φυτεῦσεως τῶν δένδρων. Ὅλα τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπὸ τῆς Περιφερ. Διοικήσεως μετὰ τῆς μικρᾶς Σκαπανεῖς ἐφύτρεσαν τὸ δένδρον τοὺς.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν στίς γυνεῖς βουνοπλαγίτες, στοὺς λόφους, στίς πλατεῖες ὅλων τῶν Ὑποδιοικήσεων Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανεῖς ἐσπείραν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας τῶν γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο τῆς ἀναδασώσεως.

Ὅμως ἀποτελούμεν ἐξ 60 Φαλαγγιτισσῶν Ὑποδιοικήσεως Βόλου, ὠδηγῆται ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως κατὰ τὴν 3ην Δεκεμβρίου καὶ τῶν ἀξιοματῶντων εἰς τὴν θέσιν ἀπαιτάς (δύοθεν Φοιτητῶν), ἐνθὰ προέβη εἰς τὴν φυτευσίν 300 περίπου δένδρων.

Εἰς ὅλας τὰς Ὑποδιοικήσεις καταβάλλεται πάσα προσπάθεια διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλύτεραν χρησιμοποιοῦν τῆς Τετάρτης καὶ Κυριακῆς ἐκάστης ἐβδομάδος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐδοθέντων προγραμμάτων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΙΧ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Τό «Εμπρός οι νέοι της 'Ελλάδος» άτελές. Τό «Λόγια Σκαπανέως» καλό ως σύλληψις, άλλ' έχει άτεχνους στίχους. Προσπάθησε να τό ξαναγράψης καλύτερα και στείλλε τό να τό περάσωμε στον «Κήπο των Σκαπανέων». Σημείωσε Σ 118.—ΣΩΤ. ΜΑΡΚΑΝΤΕ. «Οχι καλό.—ΘΕΟΔ. Ι. ΠΑΡ. Σας ευχαριστούμε και σας συγχάριμε γιά τό περιεχόμενο της έπιστολής σας. Μεταξύ των άλλων μās γράφετε: «...Καίτοι τά 48 χρόνια της ζωής μου βαρύνουν τό μεσόκοπο σώμα μου, έν τούτοις μέ τό διάθεσμά σου αισθάνομαι ότι εισέρχεται μέσα στις φλέβες μου νεανικό αίμα από τό πλούσιο πάνθεο των γνωστών σου και ήθικών διδασγμάτων, που γεμίζει τάς σελίδας σου. Τά σοφά εκείνα λόγια του Σεβαστού μας 'Εθνικού 'Αρχηγού πρὸς τήν Νεολαίαν ραγίζουν την καρδιά και ήμιν ακόμη τών μεσηλικών. 'Οποια τέρως και χαρά καταλαμβάνει τήν ψυχήν μου μέ τήν ανάγνωσι της έρμηνεύας του Εύαγγελίου δέν περιγράφεται!». Σας άπαντήσαμε ταχυδρομικώς.—Ν. ΚΑΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΝ. 'Η ιδέα σας καλή και εφάρμοσμος. Στείλετέ μας ταχυδρομικώς ή άν θέλετε περάσετε μία Παρασκευή από τά Γραφεία του περιοδικού—6.30'—8.30'—να συνεννοηθούμε προφορικώς.—ΑΓΓ. Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Αυτούμεθα, άλλα και πάλι δέν μās ικανοποιεί. Πρόσεξε: Πάνω στο όμορφο βουνό τό ευρισκόμενον εύρίσκει' όμορφο χωριό μέ λευκές στολιμένους. Μās έστειλες άλλο ένα ποίημα κι' ένα πεζό, που κι' αυτά δέν είναι καλύτερα. Μη βιάζεσαι να δημοσιεύσης. Προσπάθησε να γράψης κάτι έστον και σχετικά καλό και στείλετό.—ΝΙΚΟΝ ΣΚΑΡΑΚΗΝ. 'Οχι περισσότερο από

ΤΑ ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

(Συνέχεια από τη σελίδα 437)

— Ξύλα, κούτσουρα, δαυλιά καμμένα!

Στη Μάνη, έξ έλλου, όταν θέλουν οι νοικοκυρές να διώξουν τους καλικαντζάρους, λέν:

— 'Εθγατέ μέ μιά δαύλα φωτιά και μιά χεριά στάχτη!

Οι καλικαντζάρου, άκούγοντας αυτό, γίνονται άφαντοι.

Στη Ρόδο τό βράδυ του "Αη-Γιαννιού έχουν τό έθιμο να μαζεύονται τ' άγόρια και τά κορίτσια σ' ένα σπίτι, οι νέοι χωριστά από τις κοπέλλες, κι' εκεί τρώνε και πίνουν όλη τη νύχτα τραγουδώντας.

'Η διασκέδασι αυτή λέγεται «ρουφενές», γιατί γίνεται μέ συνεισφορά όλων των συνδικαιτημένων. Και δέν επιτρέπεται να τήν παρακολουθήσουν ούτε οι ίδιοι οι γονείς των, γιά να έχουν απόλυτη έλευθερία τά παιδιά.

Στην Κοζάνη τήν παραμονή των Φώτων ρίχνουν μπόλικά ξύλα στη φωτιά. Κι' αυτό τό κάνουν γιά να καούν οι καλικαντζάρου!

Στη Μάδυτο πιστεύουν πώς, όμα άγιαστούν τά νερά, οι καλικαντζάρου φεύγουν «στά όρη, στα βουνά, στ' άκαρπα τά δέντρα».

Στην Κύμη και στη Λειβαδιά τήν παραμονή των Φώτων σκορπίζουν τη δωδεκαήμερική στάχτη γύρω από τά σπίτια, πιστεύοντας πώς έτσι διώχνουν τους καλικαντζάρους.

Στην Κέα τους καλικαντζάρους δέν τους φαντάζονται σαν παραμορφωμένα όντα, όπως άλλου, άλλα σαν άν-

1½ σελίδα δακτυλογραφημένη.—ΠΕΤΡΟΝ ΤΕΡΚΑΝ. Τό ποίημα μέ τόν τίτλον «Παράπονο μικρού άμελούς» δέν μπορεί να δημοσιευθή στη «Νεολαία». Σοφ συνιόουμε να μη τό δημοσιεύσης ούτε σ' άλλο έντυπο.—ΠΕΤΡΟΝ ΜΑΚΡΗΝ. 'Εδόθησαν στον άρμόδιον συντάκτην. Θά σοφ άπαντήση σχετικώς.—Π. Κ. Δυστυχώς έλήφθη πολύ άργά. 'Εκτός τούτου έλάβαμε πολλές εκθέσεις μέ τό ίδιο θέμα. Τις έδιάθεσαμε όλες μέ πολλή προσοχή και μεγάλο ενδιαφέρον. 'Η δημοσίευσίς των θ' άπαίτους εκατοντάδας σελίδων.—ΠΙΤΣΑΝ Θ. ΜΟΣΧΟΥΛΑ. Τήν παράκλησίν σου διειθέσαμε στην υπηρεσία της διεκπεραίώσεως. Θά γίνη.—Ι. ΓΕΓΙΟΝ. 'Ο "Ύμνος της 4ης Αυγούστου" δημοσιεύθη στο ύπ' αριθ. 9 τεύχος της 2)12) 39. 'Η δημοσίευσίς των άλλων προσεχώς.—ΒΑΣ. ΑΓΩΓΙΑΤΗΝ. Αι άνταποκρίσεις πρέπει ν' άποστέλλονται στην Κεντρικήν Διοίκησιν. Γραφείον Τύπου. ΝΙΚ. ΒΑΛΑΚΗΝ. 'Ωραίο. 'Υπεβλήθη στην 'Επιτροπή.—ΑΘΑΝ ΚΑΤΣΑΟΥΝΗΝ. Πολλά. Παράπολλά. 30 τετράστιχα. 120 στίχοι! Και στίχοι σαν κι' αυτούς:

Χρόνια τώρα ένας Μάγος τριγυρνάει εδώ κι' εκεί εις τά μέρη της 'Ελλάδος κι' εις αυτήν τήν 'Αττική. 'Όταν ήλθε στην 'Αθήνα κι' έμιασε όλον τόν λαό κάθισε ίσα μ' ένα μύνα κι' έπειτα πήγε στο Θεό.

'Αφοφ σ' άρρεί να γράφης προσπάθησε να επιτύχης κανένα μικρό ποιηματάκι 2-3 τετράστιχα τό πολύ, άλλα καλογραμμένα και μέ νόημα.—ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΜΠΡΟΝ. Σε συγχάριμε γιά τήν άγάπη σου στον 'Αρχηγό μας κ. 'Ι. Μεταξάν. 'Ωραία περιγράψεις τήν όρκομοσία.—Σ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΝ. Πρωτότυπα, εί δυνατών.—Κ. ΓΙΑΝΝ. 'Εγράψαμε έκτεταμένους άλλους.—Ν. ΜΑΝΤΖ. Πολύ ενδιαφέρουσα ή χειρόγραφος έρμηρής. Περάστε όταν ευκαιρήσετε από τά Γραφεία του περιοδικού.—ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΣΤ. ΤΑΞΕΩΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.—Μας διειθέσθη τό γράμμα που έστειλατε πρὸς τόν κ. Δ)τὴν της Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας Πειραιός κ. Ν. Κακούρη. Στο γράμμα αυτό μεταξύ των άλλων γράφετε: «'Ολόκληρο τό σχολικό έτος θ' άπα-

τρεις κανονικούς, μελαχροινούς και πολύ διασκεδαστικούς.

Στην 'Αδριανούπολι πιστεύανε πώς ή γυναίκα που δέν έδειξε τόν άπαιτούμενο σεβασμό απέναντι των καλικαντζάρων, έθετε μ' αυτό σε κίνδυνο τη ζωή του συζύγου της, γιατί θά τόν έτρωγαν μέσα σ' ένα χρόνο οι λύκοι!

'Αλλου πιστεύουν γιά τους καλικαντζάρους πώς εκείνος που θά τόν πιάσουν απ' τό χέρι μένει παράλυτος. Οι ίδιοι έχουν τήν ικανότητα να μεταβάλλουν τά φλουριά σε κάρβουνα.

Στους καλικαντζάρους άρρεί ο χορός, φοβούνται όμας πολύ τη φωτιά και τ' άγκάθια. Μεταχειρίζονται κακάθι γιά τό μαγειρέμα τους. 'Αλλά και τη μαμή τους τήν όνομάζουν, άγνωστο γιαντί, Κακαθίνα.

Τήν όνομασία καλικαντζάρους άναφέρει πρώτος ο Λέων ο 'Αλλάτιος.

Όπως τά Φώτα σε μερικά μέρη τά λένε Ξέφωτα κι' 'Ολόφωτα, έτσι και οι καλικαντζάρου έχουν ένα σωρό όνόματα στις διάφορες περιοχές.

Στη Σύμη λέγονται «κάπδες», στην "Ηπειρο «καπιούρηδες», στη Μακεδονία «κάντζιο», στη Χίο «κατσάγκαροι» και «κατσικάδες», στα Καλάβρυτα «κατσιώνια», στη Σάμο «κακαθροπίσματα», στην Οινόη του Πόντου «χρυσασφεντάδες», στη Σινώπη «καλοί», 'Επίσης στην 'Ικαρία τους λένε «καλιτσάντερους», στην Κύμη «σκαλικάντσαρους», στην Τήνο «καλιτσάγκαρους», στην 'Αράχωβα «καλκάντζερους», στη Σύρο «καρκάντζαρους», στην Κύζικο «καρκάτζαλους», στη Σηλυβρία «κατσάγκαρους», στην Κρήτη «καρκάντζολους», στη Λευκάδα «Παγανά».

Γ. ΑΝ.

σχολεύμεθα σε όρισμένη ήμερα και ώρα με τήν άνάγνωσι του περιοδικού «Νεολαία», που πρέπει να είναι ο άχώριστος σύντροφος κάθε παιδιού της Ε.Ο.Ν.—ΑΝΗ. ΧΡΗΣΤΟΥ. 'Εκτενές. Τα χειρόγραφα δέν επιστρέφονται. Στείλες τίποτε άλλο πολύ σύντομο, όπως τά δημοσιεύμενα στη σελίδα «Τό βήμα των νέων».—ΧΡ. ΧΗΝ. Καλό. 'Υπεβλήθη στην 'Επιτροπή.—ΙΩΑΝΝ. ΤΖΕΛΕΠΗΝ. 'Ωραίοτατο τό γράμμα σου. Είναι ένα από τά καλύτερα που έλάβαμε ως τώρα. Σ' ευχαριστούμε και γιά τό ποίημά σου: Στο περιοδικό «Νεολαία». 'Από τό δεύτερο ποίημα «Φαλαγγίται» δημοσιεύουμε εδώ τό 3ο τετράστιχο:

Φαλαγγίτη, μάθε τώρα πώς γιά τήν 'Ελλάδα εισαι και πώς έφθασε ή ώρα να της είπης: Ξανάζοι!

—Ρ. ΤΑΚΗΣ. 'Από τό γράμμα σου «Είμαι κι' έγω ένα από τά ενηνευμένα παιδιά της πατρίδος. 'Αλλά άν μās χωρίση μεγάλη απόστασις μάς έκλίνει τό αυτό αίσθημα, ή ίδια λαχτάρα, ο αυτός πόθος. Δέν μπορώ να σοφ περιγράψω τη χαρά μου όταν κάθε εβδομάδα παίρνω τό τεύχος σου και τό διαβάζω άγόρταγα. Παρακολουθώ όσα γράφεις. 'Όλα τά ώραία λόγια του μεγάλου 'Αρχηγού, τάς υποδείξεις του, τάς συμβουλές του». Τό γράμμα σου διειθέσθη στην Κεντρική Διοίκησι με όποιαρμιασμένη τήν περικοπή περί χαιρετισμού κ.λ.π.—ΑΘΑΝ. ΠΑΠ. Σ' όλα που μās έστειλες σημειώνεις έπάνω από τόν τίτλο «ένα ώραίο διήγημα» ή «ένα ώραίο ποίημα» ή «μία διδακτική ιστορία» κ.ο.κ. Δέν νομίζεις ότι είναι προτιμότερο ν' άφίνης τους άναγνώστας σου «άνεπηρεάστους» να κρίνουν τήν ποιότητα των γραφομένων σου; 'Από τό ποίημα τό «Λιθάδι» δημοσιεύουμε εδώ τους στίχους αυτούς:

Τό Λιθάδι! τό όνειρο της μέλισσας και της πεταλούδας πανηγύρι! Τό πουλιό ή λαχτάρα! Τό έαπόσταμα του κορμιού μας, άν ήθελ ν' άπογείρη.

Τά πεζά: «'Η λήμνη Κωπαΐς», «'Η έν Βαλτεταύ μάχη», «Στό χωριό μου», «'Η ζωή των γεωργών της 'Ελλάδος», «'Η άγάπη και ή προσοσία πρὸς τά φυτά», «'Ο άλημονήτορς 'Ελατος», «Τά καματερά» χρειάζονται έπεξεργασία ακόμα. Γράφεις πολλά και κατά συνέπεια τά γράφεις πρόχειρα. Περιμένουμε να μās στείλεις ένα και καλό, σύντομο και μεστό σε νόημα και σε γλώσσα όσο μπορείς πιο στρωτή. Θά τό δημοσιεύσαμε μέ μεγάλη μας ευχαρίστησι. Πρόσεξε τό «με θ' άγάπη». Σε μαθήτη ανώτερας Γυμνασιακής τάξεως δέν συγχωρούνται παρόμοια σφάλματα. Κι' άν ακόμη σοφ διαφεύγη ο κανόνας, τί κάνουν τό «μάτι» και τό «αυτί»;

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

Δημοσιεύουμε μερικές από τις άπαντήσεις, που μās έστειλαν Σκαπανείς και Σκαπανίσσες στο έρώτημά μας: Τι ήθελε να πη τό παραμυθάκι «'Ο άετός και ή άράχνη»;

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ της Β' τάξεως Ν. Τ. του Γυμνασίου Πολυγύρου μās γράφουν: «Στην τάξη μας τήν Τετάρτη τό πρωί 29 Νοεμβρίου έ. έ. έργαστήκαμε γιά ν' άπαντήσωμε τί θέλει να πη τό παραμυθάκι «'Αετός και 'Αράχνη». Είπαμε όλοι τη γνώμη μας. 'Από αυτές βρήκαμε καλύτερη του συμμαθητού μας Γ. ΖΟΓΛΟΠΗΤΗ που είναι ή έξης: Να μη περηφανεύεται κανείς όταν κάνει κάποιο κατόρθωμα μέ ξένη δύναμι, γιαντί θά τήν πάθη όπως τήν έπαθε ή άράχνη. Σας τήν στέλνομε μαζί με τους χαιρετισμούς μας και σας παρακαλούμε να φιλήσετε τό χέρι του πατέρα μας κ. 'Ιωάννη Μεταξάν.—'Ο ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΚΟΛΟΚΟΥΡΗΣ λέγει: «Τό παραμυθάκι αυτό θέλει να πη πώς έμεις οι μικροί δέν πρέπει να φαναζώμαστε ότι μπορούμε να τά έχωμε ίσα- ίσα με τους μεγάλους».—'Η ΒΕΡΑ ΛΙΓΟΜΕΝΙΔΟΥ και ο άδελφός της Παναγιώτης μās γράφουν: «...Θέλει να πη πώς δέν πρέπει να είμαστε ούτε άχάριστοι, ούτε ύποκριτές, γιαντί ο Θεός τιμωρεί τους τέτοιους ανθρώπους».—'Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΒΙΣΤΑΚΗ μās γράφει: «Μου φαίνεται ότι τό παραμυθάκι αυτό θέλει να πη πώς εκείνος που άνεβαίνει ψηλά με ξένες δυνάμεις θά ρβή μία σιγή που θά πείρη».—'Ο ΝΙΚΟΣ ΡΑΖΗΣ: «'Οποιος αντιγράφει από τά τετράδια του διπλανού του, όποιος παίρνει βαθμους χωρίς τήν άξία του, μά με κατεργαριές, στο τέλος του χρόνου θά τήν πάθη σαν τήν άράχνη». Τι ίδιος ή σχεδόν τις ίδιες άπαντήσεις μās έστειλαν οι: ΓΕΩΡΓ. ΠΑΝΟΥ, Θ. ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ, ΧΡ. ΜΑΡΟΥΛΗΣ, ΑΓΓ. ΜΕΛΦΟΣ, ΜΑΙΡΗ ΣΑΜΑΡΙΚΟΥ, ΘΑΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ, ΑΝΤ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, ΜΑΝ. ΚΑΤΕΒΑΤΗΣ, ΘΕΟΔ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΚΩΝΑ, ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, ΕΥΑΓΓ. ΑΔΟΣΙΔΗΣ, ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΒΑΨΙΔΟΥ, ΜΙΜΗΣ ΚΟΥΤΕΛΟΣ και άλλοι, που τά όνόματά των θά τά δημοσιεύσωμε σ' ένα από τά προσεχή τεύχη.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 'Ιουνίου 1939) 10.653.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εις δραχμάς. 'Αγοράζει και πωλεί μετοχές και δημολογίας εις τὸν 'Αθήναις Χρηματιστήριον διά λογαριασμών τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν και ὁμολογιῶν εταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματογρᾶφα παντὸς εἶδους. 'Εκμισθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

TACHYDROMIKON TAMIEYTHPION ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

'Εσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—

'Εξωτερικοῦ " " 1 " 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κττοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμειευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις και ἀναλήψεις εις ὅλα τὰ Ταχυδρομεία τοῦ Κράτους και δι' ὅλων τῶν ἀγορικῶν διανομῶν.—Οἱ τόκοι τῶν ἀποταμιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιούνται κατ' ἔτος και ἀνατοκίζονται.—Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου τῶν καταθέσεων, ἤτοι δραχ. 83.500, δέν κατάσχονται εις οὐδὲμίαν περίπτωση.—Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς οικονομίας και τῆς ἀποταμιεύσεως, τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμειευτήριον διαθέτει ειδικούς καλλιτεχνικούς κουμπαραδες, πωλουμένους εις ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεία τοῦ Κράτους.—Όταν ἔχετε ἕνα κουμπάρᾳ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οικονομίας σας, διότι συνηθίζετε εὐκολώτερα τὴν ἀποταμίευσιν.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 20-601, 20-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς και ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος.—Βελτίωσις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος.—Οἰκονομίσαις χλωρᾶς σταφίδος.—Διαφήμισις τῆς σταφίδος εις τὸ 'Εξωτερικόν και τὸ 'Εσωτερικόν.
ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. 'Ο πλέον εὐθηνός, ὕγιεινός και εὐγευστός ξηρὸς καρπὸς τῆς παγκοσμίου γεωργικῆς παραγωγῆς.—Εἶναι πλουσιωτάτη εις σάκχαρον και βιταμίναν.—'Εχει μεγίστην θερμαντικὴν δύναμιν.—Περιέχει μαγνήσιον ἐνδεδεικνόμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας ὠφέλιμους εις τὸ αἷμα, σίδηρον, ἄλατα κλπ. ὠφέλιμα εις τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου. Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὕγιαν σας, ἔχετε οικονομίαν και ἐνισχύετε τὴν ἑθνικὴν μας οικονομίαν.

Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΘΥΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Λειτουργεί συνεχῶς ἀπὸ τῆς 9ης κ. μ. μέχρι τῆς 7ης κ. μ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: Κολοκοτρώνη 13
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: Στὸς Σπυριδιλίου (Μέγαρον Μ.Τ.Σ.)
Λεωφόρος 'Αλεξάνδρου και Σπυριδωνος Τρικοῦπη

Τὸ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:

ΖΩΝΗΣ, ΠΥΡΟΣ, ΦΑΛΑΞΣΗΣ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΩΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀπὸ τὰ Γραφεία μας ἢ ἀπὸ τὸν εἰς τὴν πόλιν σας Πράκτορά μας νὰ σας ἀναπτύξουν πάντα συνδυασμὸν ἀσφαλείας.
ΠΡΟΤΗΜΑΤΕ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ, ὕπερ διακανονίσαις ασφαλείας και ἀπ' εὐθείας πᾶσαν ζημίαν σας.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ ἀντιπροσώπων τῆς 'Εθνικῆς Οἰκονομίας και τὰ ἴδια σας συμφέροντα.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αθήναι, Κολοκοτρώνη 13.
Τηλ. 21-144, 29-331.

